Aprobat:
prin Hotărîrea Curţii de Conturi
nr.37 din 31 iulie 2012

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

RAPORTUL
auditului bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale şi gestionării patrimoniului public în mun.Chişinău în perioada 2010-2011

iulie 2012

Cuprins

Sumarul rezultatelor.....3

I. Introducere..... 4

II. Sfera şi abordarea auditului 7

III. Constatări, concluzii şi recomandări……..……8

Obiectivul I: *Au evaluat, prognozat şi administrat UTA veniturile bugetare în conformitate cu Legea privind finanţele publice locale şi cu alte acte normative în vigoare?*.....8

Obiectivul II: *Au format şi realizat UAT partea de cheltuieli a bugetelor în conformitate cu actele normative în vigoare*? 30

Obiectivul III: *Au raportat UAT în modul corespunzător, au administrat şi gestionat patrimoniul public?……*.....57

IV. Alte constatări ale auditului……..……90

V. Evaluarea conformării şi implementării cerinţelor/recomandărilor anterioare ale Curţii de Conturi…….……97

VI. Aspectele privind auditul bugetelor UAT şi gestionării patrimoniului public în or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti, s.Ghidighici din mun.Chişinău în perioada 2010-2011 ……..……..99

VII. Concluzii generale…….……115

Lista abrevierilor 116

Anexele la Raportul de audit ……..…….118

SUMARUL REZULTATELOR

Curtea de Conturi, în temeiul art.28 şi art.31 din Legea Curţii de Conturi[1], a iniţiat auditul bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale şi gestionării patrimoniului public în mun.Chişinău în perioada 2010-2011, avînd drept scop verificarea respectării de către autorităţile administraţiei publice locale de resort a prevederilor regulamentare în exerciţiul bugetar; relevanţei cadrului normativ în materie de proceduri de evaluare, prognoză şi administrare a impozitelor/taxelor locale, precum şi de gestiune a cheltuielilor bugetare; administrării şi integrităţii patrimoniului public.

Auditul în cauză a fost efectuat întru obţinerea probelor suficiente şi relevante, spre a furniza o bază rezonabilă pentru constatările şi concluziile auditului.

Misiunea de audit a constatat practici de nerespectare a cadrului legal/ regulator, fiind identificate încălcări şi nereguli, care au afectat procesul bugetar în ansamblu, precum şi buna gestiune a patrimoniului public local în perioada 2010-2011.

Raportul de audit a relevat existenţa multiplelor iregularităţi şi neconformităţi admise în procesul bugetar şi în gestiunea patrimoniului public, care se exprimă prin următoarele.

La evaluarea şi administrarea veniturilor bugetare:

AAPL din mun. Chişinău nu şi-au asumat întocmai responsabilităţile şi n-au contribuit pe deplin la identificarea, evaluarea şi colectarea veniturilor bugetare de către organele abilitate cu acest drept; n-au asigurat realizarea unor proceduri şi instrumente eficiente în vederea încasării integrale a veniturilor proprii în bugetul municipal; lipsa unui cadru regulator la estimarea şi planificarea veniturilor a determinat existenţa unui fenomen de denaturare şi subestimare permanentă a veniturilor bugetelor locale; nerespectarea cadrului legal/regulator, monitorizarea ineficientă a procesului de colectare a veniturilor, precum şi lipsa unor proceduri ale controlului intern au determinat nerealizarea conformă a veniturilor din impozite şi taxe.

Estimarea şi administrarea veniturilor bugetelor UAT în perioada 2010-2011 a fost afectată de deficienţe majore în subprocesul de evaluare a veniturilor pasibile încasării în bugetele UAT şi în procesul de colectare, ceea ce a dus la ratarea veniturilor, în anii 2010-2011, de pînă la 62,8 mil.lei, veniturilor din gestionarea proprietăţii publice – de pînă la 205,5 mil.lei şi a penalităţilor pentru neachitarea în termen a plăţilor din gestionarea proprietăţii publice – în sumă de 8,2 mil.lei.

La planificarea şi execuţia cheltuielilor bugetare: lipsa controlului intern şi a unui management eficient; lipsa unei interacţiuni eficiente între AAPL; nerespectarea actelor normative în vigoare, precum şi a regulamentelor interne; calcularea şi achitarea plăţilor salariale cu derogare de la cadrul legal existent; nerespectarea limitelor de cheltuieli aprobate; denaturarea datelor registrelor contabile şi dărilor de seamă; nerespectarea procedurilor legale de achiziţii publice (330,7 mil.lei), ceea ce a determinat suportarea unor cheltuieli neregulamentare şi ineficiente şi/sau prejudicierea bugetelor UAT în sumă de circa 14,1 mil.lei.

---

[1] Legea Curţii de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare).

Referitor la situaţiile patrimoniale şi gestiunea patrimoniului public local: lipsa unei evidenţe conforme a patrimoniului public, neînregistrarea acestuia în evidenţa contabilă, ceea ce determină raportarea neveridică a situaţiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării dreptului de proprietate asupra tuturor bunurilor imobile la organul cadastral; nerealizarea recomandărilor auditelor/ controalelor precedente în vederea înlăturării neregulilor. Sînt necesare îmbunătăţiri semnificative privind managementul financiar-contabil, întreţinerea şi integritatea corespunzătoare a mijloacelor fixe care aparţin UAT. Nu s-au întreprins măsuri eficiente pentru soluţionarea situaţiilor referitor la patrimoniul public neutilizat în procesul de activitate a municipiului, acesta continuînd să degradeze accentuat. Unele AAPL nu deţin o informaţie exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea sa şi modul de utilizare al acestuia, ceea ce generează riscul folosirii neautorizate a terenurilor proprietate publică locală şi neîncasarea plăţilor cuvenite. Cauza principală se prezintă a fi nedelimitarea terenurilor proprietate publică a statului şi a UAT, precum şi nedelimitarea terenurilor din domeniul public şi cel privat.

În opinia misiunii de audit, iregularităţile şi abaterile existente în domeniile supuse verificării, în linii generale, sînt consecinţă a:

- ✓ lipsei unor reguli şi proceduri standardizate în materie de management financiar şi de control intern asupra procesului bugetar;
- ✓ absenţei unui sistem instituţional de măsurare a eficienţei şi eficacităţii cheltuielilor publice în UAT, care se soldează cu alocări discreţionare şi neeconomicoase a resurselor financiare;
- ✓ neaprobării unor prevederi explicite pentru AAPL privind modalitatea evidenţei conforme a patrimoniului public şi raportării autentice a situaţiilor patrimoniale;
- ✓ nerespectării prevederilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretării eronate/confuze a unor prevederi;
- ✓ gradului redus de responsabilitate admis de anumite persoane cu funcţii de răspundere în exercitarea atribuţiilor de serviciu.

Raportul de audit conţine o serie de recomandări referitor la îmbunătăţirea subprocesului de evaluare, monitorizare şi management a veniturilor şi cheltuielilor bugetelor UAT (de nivelul I şi nivelul II) din municipiu, la administrarea prudentă a fondurilor publice, precum şi la asigurarea evidenţei integrale/veridice şi raportării conforme a situaţiilor patrimoniale.

I. Introducere

Municipiul Chişinău este o unitate administrativ-teritorială în componenţa căruia intră 18 UAT de nivelul I: 6 oraşe, 8 comune şi 4 sate, care cuprind 33 de localităţi. Teritoriul de bază al municipiului este divizat în 5 sectoare.

În perioada auditată, responsabili de procesul bugetar în cadrul municipiului Chişinău şi gestiunea patrimoniului public au fost:

1. Consiliul municipal Chişinău, consiliile locale ale UAT din componenţa municipiului, care: aprobă bugetul local, modul de utilizare a fondului de rezervă şi a fondurilor speciale, împrumuturile şi contul de încheiere a exerciţiului bugetar; operează modificări în bugetul local, pun în aplicare şi modifică cotele impozitelor/

taxelor locale; administrează, concesionează, dau în arendă sau în locaţiune bunurile domeniului public/privat al municipiului etc.

2. Primarul general al municipiului Chişinău/primarii UAT din componenţa municipiului, care: asigură executarea deciziilor consiliului local, elaborarea proiectului de buget local pe următorul an bugetar şi a contului de încheiere a exerciţiului bugetar şi le prezintă spre aprobare consiliului local; exercită funcţia de ordonator principal de credite al bugetului municipal/local; verifică încasarea şi cheltuirea mijloacelor de la bugetul local şi informează consiliul local despre situaţia existentă; răspund de evidenţa/inventarierea şi administrarea bunurilor domeniului public şi celui privat ale municipiului; gestionează şi monitorizează activitatea serviciilor publice locale, realizează măsuri de asistenţă socială şi ajutor social; supraveghează activitatea managementului subdiviziunilor şi întreprinderilor din subordine etc.

3. Executorii (ordonatorii) secundari de buget (conducătorii direcţiilor şi întreprinderilor municipale), care sînt responsabili de: elaborarea proiectului de buget; oportunitatea şi legalitatea angajării şi utilizării alocaţiilor bugetare în limita şi conform destinaţiei aprobate în buget; integritatea bunurilor aflate în administrare; organizarea şi ţinerea la zi a evidenţei contabile şi prezentarea în termen a bilanţurilor, dărilor de seamă contabile şi a conturilor de execuţie a bugetului.

Cadrul normativ şi legislativ relevant: Activitatea consiliilor locale şi primăriilor din municipiu şi a subdiviziunilor subordonate ce ţine de realizarea veniturilor şi cheltuielilor bugetului şi de gestionarea patrimoniului public este reglementată de acte legislative şi normative, inclusiv deciziile consiliilor locale şi dispoziţiile primarilor.

Bazele juridice, organizatorice şi financiare de formare şi administrare a bugetului mun. Chişinău sînt reglementate prin Legea nr.397-XV din 16.10.2003[2], Legea nr.847-XIII din 24.05.1996[3], Legea nr.436-XVI din 28.12.2006[4], Legea nr. 431-XIII din 19.04.1995[5], precum şi prin alte acte legislative şi normative în materie de finanţe, buget şi evidenţă contabilă.

Evidenţa contabilă în AAPL auditate este reglementată de Legea nr.113-XVI din 27.04.2007[6], Instrucţiunile aprobate prin Ordinele ministrului finanţelor nr.51

---

[2] Legea nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanţele publice locale" (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003).

[3] Legea nr.847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar şi procesul bugetar" (cu modificările şi completările ulterioare).

[4] Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administraţia publică locală" (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Legea nr.436-XVI din 28.12.2006).

[5] Legea nr.431-XIII din 19.04.1995 „Privind aprobarea statutului municipiului Chişinău" (cu modificările şi completările ulterioare).

[6] Legea contabilităţii nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Legea nr.113-XVI din 27.04.2007).

din 16.08.2004[7], nr.85 din 09.10.1996[8], nr.93 din 19.07.2010[9] şi nr.94 din 19.07.2010[10], precum şi de alte acte cu caracter normativ.

Contextul general privind administrarea veniturilor şi cheltuielilor bugetelor UAT

Totalitatea bugetelor UAT de nivelul I şi nivelul II din municipiu, care includ veniturile şi cheltuielile pe anii 2010-2011, este prezentată în Tabelul nr.1.

Tabelul nr. 1

Executarea veniturilor şi cheltuielilor bugetelor UAT din mun.Chişinău pe anii 2010-2011

(mil.lei)

Anul	Tipul de buget	Venituri				Cheltuieli				Soldul mijloacelor disponibile la sfîrşit de an	Excedent (+); Deficit (-)	Nivelul cheltuielilor faţă de încasări, %
		Aprobat	Rectificat	Executat	Nivelul execut ării, %	Aprobat	Rectificat	Executat	Nivelul execut ării, %			
2010	**BUAT din mun.Chişinău, din care:**	**1757,8**	**1954,9**	**1995,1**	**102,1**	**1978,2**	**2135,3**	**2074,6**	**97,2**	**107,0**	**-79,5**	**104,0**
	Bugetul municipal	1701,2	1863,1	1901,7	102,1	1918,2	2001,3	1955,4	97,7	83,8	-53,7	102,8
2011	**BUAT din mun.Chişinău, din care:**	**1953,8**	**1991,2**	**1923,3**	**96,6**	**2378,0**	**2623,1**	**2234,9**	**85,2**	**94,7**	**-311,6**	**116,2**
	Bugetul municipal	1889,8	1898,2	1821,4	96,0	2310,4	2482,9	2107,1	84,9	63,6	-285,7	115,7

Sursă: Dările de seamă pe anii 2010, 2011 ale DGF

În anul 2010, transferurile curente din bugetul de stat în bugetul municipal au constituit 317,6 mil.lei (sau 15,9% din totalul veniturilor) şi din bugetul municipal în bugetele UAT de nivelul I – 93,7 mil.lei, iar în anul 2011 – 0,03 mil.lei şi, respectiv, 87,3 mil.lei.

Potrivit Dărilor de seama ale IFS mun.Chişinău privind încasarea veniturilor, impozitele/taxele colectate pe teritoriul municipiului şi acumulate la componentele BPN în anul 2010 au constituit 9894,4 mil. lei, majorîndu-se faţă de anul precedent cu 902,7 mil.lei (+10,0%), în anul 2011 – 10690,1 mil.lei, sau cu o creştere de 795,7 mil.lei (+8,0%) faţă de anul precedent. În cadrul componentelor BPN veniturile s-au repartizat în felul următor:

Tabelul nr.2

(mil.lei)

---

[7] Instrucţiunea „Cu privire la evidenţa contabilă a execuţiei bugetului raional, municipal Bălţi, municipal Chişinău şi bugetului central al unităţii teritorial-autonome cu statut juridic special în direcţiile finanţe”, aprobată prin Ordinul ministrului finanţelor nr.51 din 16.08.2004 (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Instrucţiunea 51).

[8] Instrucţiunea „Cu privire la evidenţa contabilă în instituţiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanţelor nr.85 din 09.10.1996 (în continuare – Instrucţiunea 85); abrogată la 03.08.2010, prin Ordinul ministrului finanţelor nr.93 din 19.07.2010.

[9] Instrucţiunea „Cu privire la evidenţa contabilă în instituţiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanţelor nr.93 din 19.07.2010 (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Instrucţiunea 93).

[10] Instrucţiunea „Cu privire la evidenţa contabilă în contabilităţile centralizate din cadrul primăriilor satelor(comunelor) oraşelor”, aprobată prin Ordinul ministrului finanţelor nr.94 din 19.07.2010 (cu modificările şi completările ulterioare; în continuare – Instrucţiunea 94).

Indicatori	2009	Ponderea %	2010	Ponderea %	2011	Ponderea %
Veniturile administrate de SFS (inclusiv DAMC):	8991,7	100	9894,4	100	10690,1	100
BS	3270,4	36,4	3688,6	37,3	3851,2	36,0
BUAT	1383,7	15,4	1567,1	15,8	1764,3	16,5
BASS	3492,5	38,8	3729,7	37,7	4081,8	38,2
FAOAM	845,2	9,4	909,0	9,2	992,8	9,3

Sursă: Dările de seamă privind încasarea veniturilor ale IFS mun.Chişinău pe anii 2009-2011 pe plăţi de bază şi penalitate

Datele prezentate în tabel relevă că, în perioada 2010-2011, în BUAT au fost încasate 15,8% şi, respectiv, 16,5% din veniturile colectate pe teritoriul municipiului, cu o tendinţă de creştere în valori absolute. Astfel, în 2010, la BUAT au fost încasate venituri cu 183,4 mil.lei mai mult decît în 2009, iar în 2011 a fost înregistrată o creştere a veniturilor cu 197,2 mil.lei, faţă de 2010.

Aprobarea şi raportarea bugetului municipal pentru 2010 şi 2011

Bugetul municipal pentru 2010 a fost aprobat în prima lectură la 11.12.2009, la partea de venituri, în sumă de 1695,8 mil.lei, iar la partea de cheltuieli – de 1747,8 mil.lei, cu un deficit de 52,0 mil.lei – compensat din venituri nefiscale provenite din vînzarea-cumpărarea proprietăţii publice locale. În lectura a doua bugetul municipal pentru 2010 a fost aprobat la 22.12.2009, la venituri în aceeaşi mărime, iar la cheltuieli – în sumă de 1912,8 mil.lei, sau cu un deficit de 217,0 mil.lei. Ulterior, la 29.01.2010, bugetul municipal pentru 2010 a fost corelat la prevederile Legii bugetului de stat pe anul 2010, fiind aprobat la partea de venituri în sumă de 1701,2 mil.lei (datorită majorării transferurilor din bugetul de stat) şi la partea de cheltuieli – în sumă de 1918,2 mil.lei, cu un deficit de 217,0 mil.lei.

Raportul privind execuţia bugetară pentru 2010 a fost aprobat de CMC la 31.03.2011: la partea de venituri în sumă de 1901,7 mil.lei şi la partea de cheltuieli – în sumă de 1955,1 mil.lei, contul de încheiere a exerciţiului bugetar fiind de 81,5 mil.lei.

Prezentarea proiectului bugetului municipal pentru 2011 în sumă de 1848,6 mil.lei (cu deficit de 66,0 mil.lei), spre examinare CMC, s-a efectuat în baza Dispoziţiei Primarului general din 01.11.2010, acesta fiind aprobat în primă lectură prin Decizia CMC nr.14/1 din 01.12.2010 la venituri în sumă de 1782,6 mil.lei şi la cheltuieli – 1848,6 mil.lei, sau cu un deficit de 66,0 mil.lei. În lectura a doua bugetul municipal pentru 2011 a fost aprobat la 10.02.2011, la venituri în sumă de 1889,5 mil.lei, iar la cheltuieli – 2310,1 mil.lei, sau cu un deficit de 420,6 mil.lei, sursele de finanţare fiind veniturile nefiscale provenite din vînzarea patrimoniului local şi împrumuturi externe. Majorarea veniturilor bugetului municipal aprobat în a doua lectură s-a efectuat din contul grantului extern (50,0 mil.lei), precum şi în urma modificării prognozelor pe unele impozite/taxe. La 04.05.2011, bugetul municipal pentru 2011 a fost corelat la prevederile Legii bugetului de stat pe anul 2011, fiind aprobat la venituri în sumă de 1889,8 mil.lei şi la cheltuieli – 2310,4 mil.lei, cu un deficit de 420,6 mil.lei. De menţionat că, urmare a racordării, veniturile bugetului din transferuri de la bugetul de stat s-au micşorat cu 73,6

mil.lei pînă la zero lei, concomitent majorîndu-se partea de venituri la cap. 111/01,09 cu 70,8 mil.lei şi la cap.111/20,21,22 – cu 2,7 mil.lei.

Raportul privind execuţia bugetară pentru 2011, pînă la finalizarea auditului, de către CMC n-a fost examinat.

II. SFERA ŞI ABORDAREA AUDITULUI

Auditul bugetelor UAT a fost realizat potrivit Standardelor de audit ale Curţii de Conturi[11], bazîndu-se pe o abordare orientată spre evaluarea conformităţii execuţiei bugetare, cu aplicarea unor proceduri caracteristice atît auditului regularităţii, cît şi auditului performanţei.

Pentru a ghida activitatea de audit şi a cuprinde aspectele ce ţin de procesul bugetar, precum şi aspectele ce ţin de evidenţa şi raportarea situaţiilor patrimoniale din cadrul UAT, au fost elaborate următoarele obiective de audit:

- **Obiectivul I:** *Au evaluat, prognozat şi administrat UTA veniturile bugetare în conformitate cu Legea privind finanţele publice locale şi cu alte acte normative în vigoare?*
- **Obiectivul II:** *Au format şi realizat UAT partea de cheltuieli a bugetelor în conformitate cu actele normative în vigoare*?
- **Obiectivul III:** *Au raportat UAT în modul corespunzător, au administrat şi gestionat patrimoniul public?*

Reieşind din semnificaţia problemelor identificate şi din riscurile determinate la etapa de planificare, au fost selectate pentru auditare: Primăria mun.Chişinău, DGF, IFS mun.Chişinău, DGAURF, DGTPCC, DGLCA, Î.M. DCC, DGERRP, DGETS, DETS sect.Botanica, DETS sect.Centru, 5 primării din componenţa municipiului (or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti, s.Ghidighici). De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate de la: DGCAPPS, BNS, Î.S. „Cadastru" etc. În cadrul auditului s-a luat act şi de materialele privind rezultatele contoalelor/reviziilor asupra activităţii economico-financiare pe perioada anilor 2008-2011, efectuate de către SCFR, CCCEC, Direcţia control financiar tematic a DGF, precum şi rapoartele Direcţiei audit intern a Primăriei mun.Chişinău, cu colectarea unor probe suplimentare la entităţile vizate.

Întru realizarea obiectivelor auditului şi colectarea probelor de audit, s-au efectuat următoarele proceduri de audit:

✓ Au fost analizate deciziile organelor deliberative şi executive ale UAT, în vederea stabilirii nivelului de executare a acestora.

✓ S-a verificat dacă veniturile pasibile încasării în bugetele UAT au fost identificate şi încasate regulamentar.

✓ Au fost revizuite procesul şi procedurile de achiziţie publică, pentru verificarea conformităţii acestora cu normele regulamentare.

✓ În baza eşantionării, s-a verificat dacă unele cheltuieli bugetare semnificative ce ţin de retribuirea muncii, procurarea mărfurilor şi serviciilor, reparaţii şi investiţii capitale sînt legale şi conforme.

---

[11] Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității".

✓ Au fost verificate situaţiile patrimoniale raportate de către UAT, acestea fiind confruntate cu documentele contabile şi înregistrările financiare respective.

✓ S-au aplicat diferite proceduri analitice, precum şi s-au efectuat alte teste de fond, totodată fiind solicitată şi confruntată informaţia de la diferite entităţi.

✓ Au fost realizate interviuri cu angajaţii autorităţilor publice locale privind funcţionarea controalelor interne asupra anumitor aspecte de activitate.

La efectuarea auditului, au fost obţinute probe suficiente şi relevante întru furnizarea unei baze rezonabile pentru constatările şi concluziile determinate de obiectivele auditului.

III. CONSTATĂRI, CONCLUZII ŞI RECOMANDĂRI

Obiectivul I: *Au evaluat, prognozat şi administrat UTA veniturile bugetare în conformitate cu Legea privind finanţele publice locale şi cu alte acte normative în vigoare?*

-

➢ ***Evaluarea şi administrarea veniturilor BUAT pe anii 2010-2011 au fost afectate de deficienţe majore în subprocesul de identificare/estimare a impozitelor/taxelor pasibile încasării şi în procesul de administrare fiscală, ceea ce a dus la ratarea unor venituri în bugetul municipal de pînă la 62,8 mil.lei, cu excepţia veniturilor din gestionarea proprietăţii publice (terenurilor şi bunurilor imobile).***

• Reieşind din atribuţiile care îi revin conform Regulamentului[12], DGF asigură baza de date, estimările şi prognozele veniturilor şi cheltuielilor bugetare, inclusiv ale UAT de nivelul I. Totodată, DGF este responsabilă de elaborarea proiectului bugetului municipal, formînd relaţiile interbugetare în raport cu bugetele UAT de nivelul I. Verificările efectuate denotă, că în cadrul exercitării atribuţiilor respective au fost constatate cazuri de estimare neconcludentă a bazei de impozitare şi alte deficienţe ce ţin de prognoza fiscală a bugetelor UAT de nivelul I şi nivelul II.

Planurile organizatorice de elaborare, prezentare şi examinare a propunerilor privind proiectul de buget municipal, proiectele BUAT pe anii 2010 şi 2011 au fost aprobate prin dispoziţiile Primarului general. Este de remarcat, în acest sens, că măsurile respective nu prevăd acţiuni concrete şi punctuale de interacţiune a autorităţilor de resort (mai cu seamă, de profil economic, financiar, statistic, administrare fiscală, cadastral) pentru o evaluare fundamentată şi exhaustivă a potenţialului economico-financiar aferent formării materiei/bazei de impozitare în aspect teritorial şi sectorial (domenii de activitate).

Astfel, deşi potrivit reglementărilor, estimarea bazei de impozitare urma a fi efectuată reieşind din prognoza indicatorilor economico-financiari ai agenţilor economici amplasaţi în UAT, atît DGF, cît şi primăriile din componenţa municipiului nu dispun de asemenea date. De menţionat că, în 2010, DGF a solicitat de la cele mai mari întreprinderi din municipiu (circa 60 de unităţi) informaţii privind prognoza plăţilor în buget, de la care au fost primite informaţii parţiale şi irelevante (de regulă, doar prognoze în materie de TVA şi accize).

[12] Regulamentul Direcției Generale Finanțe, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr.50-3/1 din 29.06.2006.

Totodată, deşi agenţilor economici li se solicită prezentarea informaţiilor de rigoare pentru evaluarea şi planificarea veniturilor, DGF nu dispune de instrumentele necesare şi nici nu a iniţiat propunerile de rigoare pentru a impune prezentarea acestor informaţii.

De asemenea, nici organele statistice teritoriale nu deţin informaţii pentru fiecare UAT de nivelul I (oraşe, sate, comune), auditului şi DGF fiindu-le prezentată informaţia în ansamblu pe municipiu, dar absolut neconcludentă. Astfel, dările de seamă statistice nu specifică locul desfăşurării activităţii de antreprenoriat, luîndu-se în consideraţie doar locul înregistrării agentului economic, nu şi cel al desfăşurării activităţii. O asemenea situaţie s-a constatat şi referitor la datele furnizate de către IFS mun.Chişinău, în ambele cazuri fiind condiţionată de faptul că dările de seamă (statistice şi fiscale) nu conţin date complete pentru fiecare subdiviziune a agentului economic, dar numai în ansamblu pe entitate, ceea ce nu permite o divizare clară şi credibilă, pe localităţi, a activităţii de antreprenoriat. Urmare a celor menţionate, atît informaţiile prezentate de către IFS mun.Chişinău, cît şi cele existente în sistemul informaţional al SFS n-au fost aplicabile în subprocesul de estimare a veniturilor pasibile încasării în BUAT.

Auditul relevă că, în absenţa cadrului metodologic, planificarea veniturilor este lăsată la discreţia AAPL, în consecinţă este susţinut un fenomen de denaturare şi subestimare permanentă a veniturilor bugetelor locale, ceea ce duce la majorarea neîntemeiată a transferurilor din contul bugetelor ierarhic superioare. Acest flagel reprezintă un risc de dezechilibru pentru bugetele ierarhic superioare. Cele menţionate afectează calitatea prognozelor întocmite, în special a celor elaborate de către AAPL pentru bugetele de nivelul I, precum şi duce la imposibilitatea asigurării de către DGF a unui control în privinţa corectitudinii prognozelor veniturilor bugetelor locale la impozitul respectiv.

- Exerciţiul bugetar pentru 2010 s-a încheiat cu realizarea veniturilor în mărime de 1995,1 mil.lei (inclusiv transferuri din bugetul de stat în sumă de 321,1 mil.lei), iar pentru 2011, respectiv, 1923,3 mil.lei (inclusiv transferuri din bugetul de stat în sumă de 0,6 mil.lei). Realizarea bugetară pe venituri, faţă de indicele iniţial aprobat, a constituit 113,5% şi, respectiv, 98,4%. Astfel, în 2010 prognoza cu privire la încasările mijloacelor în bugetele UAT a fost depăşită cu 237,3 mil.lei, iar în 2011 a fost supraestimată cu 30,5 mil.lei. Situaţia privind realizarea indicilor iniţial stabiliţi pe sursele principale ale veniturilor proprii se prezintă în Anexa nr.1 la Raportul de audit.

Analiza datelor din Anexa nr.1 denotă că gradul de realizare a veniturilor în 2010 şi 2011, faţă de planul aprobat, a variat semnificativ. În 2010 depăşirea indicatorilor bugetari rectificaţi a fost înregistrată la 18 categorii de impozite/taxe în sumă totală de 81,0 mil.lei, iar în 2011 – la 21 de categorii de impozite/taxe în sumă totală de 53,3 mil.lei. Totodată, în 2010 la 25 de categorii de impozite/taxe n-au fost acumulate mijloace în sumă totală de 37,7 mil.lei, iar în 2011 – la 22 de categorii de impozite/taxe în sumă totală de 121,1 mil.lei.

Decalajul dintre cifrele stabilite şi cele realizate relevă existenţa derapajelor în subprocesul de evaluare şi prognozare a veniturilor, ce se exprimă prin lipsa unor date concludente şi veridice privind materia şi baza de impozitare. Această stare de lucruri denotă absenţa unei preocupări constante în materie de identificare şi evaluare a potenţialului economico-financiar disponibil, neimplicarea şi

neinteracţiunea dintre autorităţile de resort din municipiu (economice, financiare, fiscale, statistice, cadastraole).

Veniturile bugetelor UAT care sînt administrate de SFS constituie 85% din totalul acestora.

În cadrul auditării subprocesului de evaluare/prognozare şi procesului de administrare a veniturilor bugetelor UAT pe unele impozite/taxe s-au constatat următoarele:

- *Modalitatea de estimare/prognozare a veniturilor bugetare din impozitul pe venitul din salariu, alte impozite pe venit (cap.111/01 şi cap.111/09) necesită îmbunătăţiri esenţiale.*

Datele prezentate de către IFS mun.Chişinău şi BNS n-au permis o evaluare autentică a veniturilor din impozitul pe venitul din salariu. Ca urmare, în perioada auditată, la efectuarea estimărilor bazei fiscale a veniturilor din impozitul menţionat, DGF s-a bazat parţial pe datele BNS, fiind utilizat doar numărul mediu de salariaţi luat ca temei la calcularea salariului mediu, pentru celelalte date, referitor la repartizarea numărului salariaţilor după mărimea venitului obţinut şi fondul de remunerare a muncii a acestora, nefiind prezentate auditului fundamentările de rigoare.

Conform calculelor DGF, înaintate MF în august 2009, suma estimată a impozitului pe venitul din salariu în BUAT a constituit 1063,7 mil.lei pentru 2010, însă, prin Decizia CMC nr.14/8 din 22.12.2009[13] şi deciziile consiliilor locale de nivelul I, indicatorul la venitul respectiv s-a aprobat în sumă de 987,1 mil.lei, sau cu o diminuare în mărime de 76,6 mil.lei. Pentru 2011, încasările în BUAT la impozitul pe venitul din salariu au fost estimate în sumă de 1123,4 mil.lei, sau cu 59,7 mil.lei mai mult decît s-a evaluat în 2010, în bugetele UAT fiind aprobate venituri în sumă de 1226,2 mil.lei, sau cu un spor de 102,8 mil.lei. De menţionat că, urmare a corelării bugetului municipal prevederilor bugetului de stat, veniturile la impozitul pe venitul din salariu în sumă de 1123,7 mil.lei[14], au fost rectificate la suma de 1194,5 mil.lei, sau cu o creştere de 70,8 mil.lei, fundamentările de rigoare fiind absente. Conform datelor IFS Chişinău creşterea anuală a acestui venit în 2007-2011 a constituit 11%, prognozele însă folosite la formarea bugetului constituind un spor de peste 20%, ceea ce denotă lipsa analizei fondurilor salariale pe genuri de activităţi antreprenoriale.

Tabelul nr.3

(mii lei)

Impozitul pe venitul din salariu, alte impozite pe venit	2010		2011	
	Bugetul municipal Chişinău	Bugetele locale de nivelul I din cadrul mun. Chişinău	Bugetul municipal Chişinău	Bugetele locale de nivelul I din cadrul mun.Chişinău
Aprobat pe an	959278,9	27853,1	1194501	31717
Precizat pe an	959278,9	26372,1	1194501	33015
Executat	982776,0	30715,0	1103201	40373
Neatingerea/depăşirea veniturilor	23497,1	2861,9	-91300	8653

[13] Decizia CMC nr.14/8 din 22.12.2009 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chişinău pe anul 2010 în lectura a doua".

[14] Decizia CMC nr.1/1 din 10.02.2011 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chişinău pe anul 2011".

executate faţă de cele aprobate pe an	%	102,4	110,3	92,4	127,3

• Referitor la colectarea impozitului pe venitul din salariu, auditul relevă că informaţiile interne ale IFS mun.Chişinău permit verificarea obligaţiilor fiscale ale contribuabililor – persoane fizice – numai în privinţa impozitului pe venit reţinut din plăţile salariale prin confruntarea informaţiilor prezentate. Totodată, verificarea plenitudinii şi corectitudinii declarării veniturilor persoanelor fizice provenite din tranzacţiile de vînzare/schimb a activelor de capital (bunuri imobiliare, terenuri, acţiuni) este foarte dificilă şi nu poartă un caracter sistemic, dat fiind că autoritatea fiscală nu dispune şi nu operează cu informaţii conexe (notari, firme de brokeraj, activităţi individuale etc.), care ar permite evaluarea obligaţiilor fiscale.

De menţionat că prevederile legislaţiei în vigoare privind impozitarea dividendelor achitate persoanelor fizice de către fondatorii unităţilor economice în mărime de 15% în 2010-2011 şi de 6% – în 2012, favorizează achitarea salariilor „la negru", deoarece agenţii economici, folosind mijloacele financiare reflectate ca dividende achitate, pentru achitarea salariului „la negru", suportau de la 33,9% pînă la 56,8% mai puţine cheltuieli, decît în cazul achitării salariului în corespundere cu prevederile legale.

• *Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător şi din dividende (cap.111/20,21,22)*

Prognozarea veniturilor bugetare provenite din sursele nominalizate, din considerente de „insuficienţă de date relevante privind planurile de afaceri", se practică în funcţie de evoluţia încasărilor în perioadele precedente, cu anumite actualizări/indexări. Astfel, conform datelor IFS mun.Chişinău, de către agenţii economici, au fost declarate spre achitare venituri: 192,7 mil.lei (2009); 208,8 mil.lei (2010); 239,4 mil.lei (2011). Prin urmare, eventualele venituri luate în calcul la formarea bugetului 2010, în nici un caz, nu puteau fi considerate inferioare celor efectiv realizate. Realmente, DGF a propus spre aprobare indici, practic, la nivel de 50 la sută. Astfel, din contul unor asemenea „ajustări" numai în 2010, prin diminuările respective, s-a beneficiat de transferuri nejustificate din contul bugetului ierarhic superior în mărime de 102,2 mil.lei.

➢ ***AAPL ale UAT, organele fiscale şi cadastrale n-au demonstrat un interes pe măsură, privind calcularea şi colectarea completă la buget a impozitelor pe proprietate (funciar şi pe bunurile imobile), astfel neasigurînd o evaluare autentică a bazei impozabile pentru identificarea rezervelor evidente. Totodată, nerespectarea cadrului legal/regulator, monitorizarea ineficientă a procesului de evaluare şi colectare a veniturilor, precum şi lipsa unor proceduri ale controlului intern au determinat nerealizarea conformă a veniturilor din impozitele menţionate.***

Întru argumentarea celor expuse, se exemplifică următoarele.

• Încasările din impozitele funciar şi pe bunurile imobiliare în bugetele UAT au fost estimate pentru anul 2010 în sumă de 45,9 mil.lei, iar pentru 2011 – 73,5 mil.lei, fiind aprobate în sumă de 49,2 mil.lei şi, respectiv, de 79,2 mil.lei, şi încasate în sumă de 70,9 mil.lei şi, respectiv, de 67,2 mil.lei.

Depăşirea încasărilor reale, comparativ cu indicii aprobaţi în 2010, se datorează neevaluării materiei/bazei fiscale privind impozitul pe bunurile imobiliare cu destinaţie comerciala şi industrială (inclusiv terenurile), rectificările de rigoare în sumă de 21,5 mil.lei fiind efectuate în a doua jumătate a a.2010[15]. Totodată, neîncasarea impozitelor în 2011 în sumă de 12,0 mil.lei s-a datorat aprobării în buget a unor încasări irelevante.

- ***Impozitele pe proprietate*** (funciar şi pe bunurile imobiliare) sînt impozite relativ stabile, mărimea acestora fiind condiţionată de plenitudinea datelor de care dispun organele fiscale cu privire la baza impozabilă a impozitului dat.

Din cauza lipsei unui registru complet al deţinătorilor de bunuri imobiliare existente într-o UAT, cu indicarea valorii evaluate sau neevaluate (costului acestora), persoanelor şi bunurilor care sînt scutite de achitarea impozitului, estimarea veniturilor provenite din impozitele funciare şi pe bunurile imobiliare a întîmpinat dificultăţi. Totodată, din motiv că calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru persoane fizice se efectuează de IFS mun.Chişinău, AAPL din UAT nu deţin informaţia privind modul de calculare a impozitelor. La fel, nici Î.S.„Cadastru" nu dispune de o informaţie exhaustivă ce ar permite o evaluare corespunzătoare a materiei/bazei impozabile pentru impozitul pe bunurile imobile pe fiecare UAT. Astfel, la solicitarea Curţii de Conturi, Î.S. „Cadastru" a informat că nu deţine o informaţie sistematizată privind costul total al bunurilor imobile neevaluate în scopuri fiscale. Totodată, această instituţie nu dispune de o sinteză concludentă a datelor privind numărul de bunuri imobile care n-au fost evaluate. Este necesar de atras atenţia la nepreocuparea punctuală a tuturor autorităţilor publice privind evidenţa cantitativ-valorică şi cadastrarea fondului imobilelor în scop de impozitare. Mai mult decît atît, nu se întreprind nici măsurile necesare pentru a colecta în termenele prescrise sumele calculate. Astfel, restanţa pentru anii 2010-2011 a constituit 12,7 mil.lei şi, respectiv, 14,8 mil.lei, înregistrînd o creştere de 4,0 mil.lei şi, respectiv, de 2,1 mil.lei, comparativ cu perioada similară a anului precedent. În anul 2011 s-a înregistrat un ritm de creştere a restanţelor de 115,9%, în raport cu anul 2010, pe cînd dinamica calculelor a fost negativă şi a constituit 92,2%.

De menţionat, că cotele impozitului funciar şi pe bunurile imobiliare sînt aprobate sau se modifică de către CMC pe parcursul anului bugetar, deşi urmează a fi aprobate înainte de începerea acestuia, ceea ce duce la neasigurarea calculării şi prezentării în termenele stabilite a chitanţelor pentru achitarea impozitului pe bunurile imobile şi are un impact negativ asupra colectării impozitelor.

- Auditul a constatat că planificarea încasărilor ***impozitului funciar*** s-a efectuat fără a ţine cont de baza impozabilă (suprafaţa terenurilor şi/sau valoarea estimată a acestora). Astfel, în urma analizei datelor privind suprafaţa terenurilor folosite de UAT la estimarea veniturilor din impozitele funciare pe anul 2010, s-a constatat că unele AAPL (Condriţa, Ghidighici, Truşeni, Vadul lui Vodă şi Vatra) au indicat suprafaţa terenurilor impozitate şi scutite mai mare decît suprafaţa totală a localităţii, pe cînd celelalte au indicat suprafeţe mai mici. O situaţie analogică s-a constatat şi în 2011 (suprafeţe mai mari au fost indicate de către AAPL din Condriţa, Vadul lui Vodă şi Vatra, iar celelalte AAPL – mai mici). De

[15] Decizia CMC nr.11/8 din 23.09.2010.

asemenea, AAPL ale UAT nu deţin informaţia privind terenurile evaluate şi cele neevaluate în scopuri fiscale. Această situaţie denotă din start că, din cauza folosirii unor date incomplete sau denaturate, estimarea corectă a veniturilor era imposibilă.

Se atestă, că nici informaţiile prezentate de către DGAURF nu erau complete, iar unele date nu corespundeau cu cele indicate în darea de seamă funciară prezentată ARFC. Totodată, unele date nu corespundeau nici datelor prezentate în formularele privind estimarea veniturilor din impozitul funciar, ceea ce denotă neutilizarea acestor informaţii pentru estimarea veniturilor din impozitul funciar. La solicitarea auditului, UAT (cu excepţia or.Codru, or.Vatra, com.Tohatin şi or.Durleşti, ultimul motivînd prin lipsa unor date reale) au prezentat informaţii privind suprafaţa terenurilor impozabile şi scutite, însă la majoritatea UAT aceste date nu corespundeau cu cele indicate în formele de planificare bugetară, ceea ce denotă neconlucrarea între serviciul de evidenţă contabilă al primăriilor respective cu serviciul funciar al aceloraşi primării şi afectează subprocesul de estimare/ prognozare a veniturilor bugetare.

- În rezultatul confruntării informaţiei prezentate de către Î.S.„Cadastru” privind valoarea estimată a bunurilor imobiliare din iunie 2010 cu valoarea bunurilor imobiliare folosite la prognozarea impozitelor şi taxelor pentru 2011, auditul a constatat subevaluarea impozitelor cu suma de 9,9 mil.lei (s-a estimat suma de 74,2 mil.lei, dar urma a fi estimată suma de 84,1 mil.lei). Ţinînd cont de scutirile acordate, valoarea estimată de audit în anul 2011 urma să constituie circa 65,2 mil.lei, dar a fost estimată de DGF în sumă de 68,1 mil.lei, sau cu 3,0 mil.lei mai mult. De menţionat că, deşi ulterior CMC a renunţat la impozitarea progresivă a locuinţelor (în dependenţă de suprafaţa acestora) şi a stabilit o cotă fixă a impozitului pe bunurile imobiliare de 0,03%, valoarea impozitului imobiliar încasabil aprobat de bugetele UAT în loc să se micşoreze cu 9,7 mil.lei (în baza datelor DGF), sau cu 10,6 mil.lei (în baza datelor Î.S.„Cadastru”) s-a majorat cu 5,7 mil.lei, constituind 73,8 mil.lei.
- Auditul relevă existenţa unor factori obiectivi şi subiectivi care au determinat neîncasarea deplină a impozitelor pe proprietate. Astfel, în conformitate cu prevederile art.277 alin.(1) lit.b) din Codul fiscal, pentru bunurile imobiliare ale autorităţilor publice şi ale instituţiilor finanţate de la bugetele de toate nivelurile, transmise în arendă sau locaţiune, subiecţi ai impunerii sînt arendaşii sau locatarii. Urmare a verificării plenitudinii bazei informaţionale privind bunurile imobile, s-a constatat că ARFC nu furnizează autorităţii fiscale date depline privind contribuabilii care deţin dreptul de arendă/ locaţiune/folosinţă/gestiune economică asupra bunurilor imobile şi terenurilor care sînt în proprietate publică a statului, precum şi a AAPL. Ca urmare, în perioada auditată, unica sursă de date în acest sens au fost instituţiile administraţiei publice locale şi centrale. Totodată, s-a constatat că între autorităţile nominalizate şi IFS mun.Chişinău nu există o colaborare instituţională în scopul constituirii unei baze relevante de date cu privire la terenurile şi bunurile imobiliare proprietate publică transmise în arendă sau locaţiune. Probele acumulate în cadrul auditului confirmă că, în perioada supusă verificării, IFS dispunea şi gestiona numai datele privind terenurile proprietate publică municipală transmise în arendă, neoperînd cu informaţii referitor la

bunurile imobile (inclusiv terenurile) proprietate de stat, precum şi privind bunurile imobile proprietate a UAT cu destinaţie nelocativă (exclusiv terenurile) transmise în locaţiune.

Mai mult decît atît, planul comun de activitate al IFS mun.Chişinău cu Primăria municipiului pentru 2011[16] prevedea prezentarea de către direcţiile responsabile (Primăria mun.Chişinău, DGERRP, DGTPCC) a listei contractelor privind transmiterea în arendă/locaţiunea unor bunuri imobile proprietate publică a UAT, cu indicarea perioadei de valabilitate a acestora, datelor de identificare a arendaşului (locatarului), locului amplasării bunului etc., însă punctul respectiv al planului n-a fost executat.

Ca consecinţă a celor constatate, IFS mun.Chişinău n-a dispus şi, respectiv, n-a operat cu informaţii concludente şi autentice, ceea ce face imposibilă efectuarea verificărilor camerale asupra dărilor de seamă fiscale depuse de agenţii economici în vederea corectitudinii şi veridicităţii acestora, precum şi creează un risc major de neimpozitare a bunurilor imobiliare proprietate publică aflate în folosinţa persoanelor fizice şi juridice. Totodată, această stare de lucruri indică asupra unei zone predispuse nu numai riscului bugetar, dar şi de inegalitate socială.

Întru confirmarea celor expuse, se constată următoarele:

- În urma verificării corectitudinii impozitării a 61,7 ha date în arendă de către CMC (în 2010-2011) la 30 de persoanele fizice şi juridice, s-a constatat că 3 contribuabili n-au declarat terenurile arendate, iar 8 contribuabili n-au depus darea de seamă fiscală, astfel fiind ratate venituri în sumă de 65,3 mii lei.

- Din 9 agenţi economici, care au primit în locaţiune 1875,5 m^2 de spaţii în pasajele subterane, doar un agent economic (care gestionează o suprafaţă de 157,5 m^2) a depus darea de seamă fiscală, ceilalţi nedeclarînd spre impozitare bunurile imobile primite în locaţiune. De menţionat că DGTPCC n-a prezentat agenţilor economici arendatori certificate privind valoarea de bilanţ a pasajelor subterane arendate, care, la 01.01.2012, constituia 33701,2 mii lei, pentru calcularea de către aceştia a impozitului pe bunurile imobile în sumă de circa 33,7 mii lei, precum şi a impozitului funciar în sumă de circa 1,0 mii lei.

- Urmare analizei a 5 contracte privind darea în locaţiune a bunurilor imobiliare nelocative, s-a constatat că în 4 cazuri n-au fost prezentate dările de seamă fiscale, astfel fiind ratate venituri în suma de 10,0 mii lei. Concomitent, încasările la bugetul municipal sînt afectate de neefectuarea evaluării în scopuri fiscale a bunurilor imobile transmise în locaţiune, neîncheierea contractelor de arendă a terenurilor aferente construcţiilor transmise în locaţiune, ca consecinţă fiind neimpunerea acestora cu impozitul funciar.

- În perioada auditată, calcularea impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice neînregistrate în calitate de întreprinzător s-a efectuat de către IFS mun.Chişinău, însă cu toate că autoritatea în cauză avea identificate toate elementele necesare impunerii (subiectul, obiectul şi baza impozabilă), acesta n-a inclus în baza de date pentru impozitare 14 obiecte. Ca urmare, suma impozitului necalculat pentru perioada 2010-2011 a constitut 13,7 mii lei. În 2012, IFS mun.Chişinău a efectuat recalculările respective pentru 2010-2011.

[16] Pct.1.2. din Planul comun de activitate al IFS mun.Chişinău cu Primăria mun.Chişinău, aprobat la data de 24.01.2011.

- În rezultatul nemonitorizării sistematice asupra informaţiilor din SIA „Cadastrul fiscal”, care urma a fi efectuată de SFS, precum şi deficienţelor legate de imperfecţiunea sistemului informaţional în cauză, numai într-o perioadă fiscală n-au fost calculate impozite pe proprietate estimate de audit la suma de 157,3 mii lei (sistemul nu calculează impozitul dacă cota este egală cu 0,9999). Deşi despre existenţa unor erori în sistemul informaţional IFS mun.Chişinău a informat Î.S.„Fiscservinform”, acestea n-au fost înlăturate operativ. În 2012, IFS mun.Chişinău a efectuat recalculările respective pentru 2010-2011.

De asemenea, auditul a stabilit existenţa unor deficienţe şi neconformităţi ce ţin de plenitudinea şi corectitudinea datelor privind obiectele şi subiecţii impozabili, cum ar fi neactualizarea de către organele cadastrale a parametrilor tehnici ai bunurilor, necoincidenţa subiectului impozabil şi cotelor deţinute de aceştia, neidentificarea tuturor coproprietarilor de imobile etc.

- În pofida faptului că, conform prevederilor art.278 din Codul fiscal, obiect al impunerii impozitului pe bunurile imobiliare sînt construcţiile aflate la o etapa de finisare de 50% şi mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcţie, AAPL nu ţin evidenţa acestora, respectiv, Î.S. „Cadastru” nu efectuează evaluarea în scopuri fiscale a acestor bunuri, iar IFS mun.Chişinău nu le impozitează. Totodată, auditul relevă lipsa unor acte normative în scopul implementării prevederilor respective din Codul fiscal, precum şi a unei instituţii abilitate cu stabilirea gradului de finisare a construcţiei în acest scop.

Auditul a identificat un şir de construcţii începute cu mai mult de 3 ani în urmă, cu grad înalt de execuţie, care n-au fost evaluate în scopuri fiscale, ceea ce determină riscul necalculării şi neîncasării impozitului pe bunurile imobiliare. De exemplu: 8 construcţii (din 10) din str.Arborilor 17/2, 5 construcţii (din 9) din bd.Decebal 99, str.Trandafirilor 2, bd.Decebal 78/3, precum şi alte 14 construcţii. Totodată, au fost identificate şi alte 4 construcţii date în exploatare, procesele-verbale de recepţie a acestora nefiind înregistrate la organele cadastrale, ceea ce a determinat neevaluarea şi neimpozitarea conformă a lor. De asemenea, auditul a constatat neevaluarea în scopuri fiscale a unor construcţii şi terenuri din extravilanul com.Truşeni.

- Deficienţele constatate de audit în perioada verificată denotă că managementul financiar/fiscal, precum şi controlul intern în materie de scutiri fiscale nu este unul conform. Astfel, în 2010-2011, agenţii economici (cu excepţia gospodăriilor ţărăneşti) au declarat scutirile aferente impozitului pe bunurile imobiliare în sumă totală de 17,9 mil.lei şi, respectiv, 18,3 mil.lei, din care: 16,1 mil.lei şi, respectiv, 16,8 mil.lei se referă la impozitul funciar. Însă, IFS mun.Chişinău nu deţine informaţia privind înlesnirile acordate după fiecare cod al scutirii, astfel de informaţii există doar referitor la impozitul funciar pentru terenurile ocupate de drumurile auto şi căile ferate, autorităţile şi instituţiile publice finanţate de la bugetele de toate nivelurile (14,9 mil.lei anual).

Deşi, potrivit art.283 lit.f) din Codul fiscal, organizaţiile religioase au dreptul la scutire de la plata impozitului pe bunurile imobile numai pentru obiectele imobiliare care sînt destinate riturilor de cult, acestea nu prezintă dări de seamă fiscale pe bunurile imobiliare, inclusiv pe acelea care nu sînt destinate riturilor de cult. Totodată, lipsa unor prevederi privind modul şi instituţia care determină

folosirea bunurilor imobiliare în riturile de cult condiţionează riscul neimpozitării unor bunuri imobiliare. De menţionat că, în perioada auditată, această categorie a contribuabililor a declarat suma înlesnirilor fiscale de numai 22,0 mii lei pentru fiecare an, ceea ce confirmă existenţa unui risc sporit de nedeclarare a tuturor impozitelor pe bunurile imobiliare. Astfel, pentru perioada fiscală 2010-2011, auditul a constatat 3 cazuri de nedeclarare spre impozitare a terenurilor şi construcţiilor nefolosite în scopul riturilor de cult, la bugetul municipal nefiind calculate şi achitate impozite în sumă totală de 49,4 mii lei.

Datele despre persoanele fizice – cetăţeni care au dreptul la scutiri (2010 şi 2011) au fost furnizate de către CNAS, la solicitarea IFS mun.Chişinău, în lipsa unui acord în acest sens. Înscrierile în conturile personale ale contribuabililor, care au dobîndit dreptul la scutire, se fac de către inspectorii fiscali în mod manual, ceea ce denotă un risc sporit ca un contribuabil la obţinerea/pierderea dreptului la scutire de la plata impozitului că fie supus/nesupus impozitării. De menţionat că în 2010 au fost acordate scutiri la 60979 de persoane, în sumă de 5,8 mil.lei, iar în 2011 – la 65036 de persoane, de 5,5 mil.lei.

- Metoda de evaluare utilizată de către Î.S. „Cadastru" nu asigură evaluarea bunurilor imobile la preţurile de piaţă, afectînd încasările la bugetele UAT. Astfel, potrivit materialelor auditului implementării Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile în 2008-2009[17], valoarea evaluată a bunurilor imobiliare în scopuri fiscale este mai mică decît valoarea de piaţă de la 2 pînă la 10 ori. De asemenea, au fost constatate cazuri cînd valoarea evaluată a terenurilor alăturate diferă de aproximativ 2,6 ori. În acelaşi timp, la administrarea impozitului pe bunurile imobiliare, atît AAPL, cît şi autorităţile fiscale nu apreciază gradul de relevanţă a bazei impozabile conjuncturii pieţei. La creşterea decalajului dintre valoarea estimată şi preţurile de piaţă, la fel, influenţează faptul neefectuării reevaluării bunurilor imobiliare de către Î.S. „Cadastru", care urma să aibă loc o dată la trei ani[18].

➢ ***AAPL n-au dat dovadă de o preocupare suficientă la gestionarea veniturilor provenite din taxele pentru resursele naturale.***

- În 2010, încasările în BUAT din taxele pentru resursele naturale au constituit 12,5 mil.lei, iar în 2011 – 13,9 mil.lei, din care ponderea cea mai mare îi revine taxei pentru apă în mărime de 94,5% şi, respectiv, de 94,8%. Astfel, veniturile din taxa pentru apă pentru 2010 au fost estimate de către DGF în sumă de 10,0 mil.lei, iar pentru 2011 – 11,8 mil.lei, fiind aprobate în sumă de 10,3 mil.lei şi, respectiv, de 11,8 mil.lei. Încasările efective în perioadele menţionate au constituit 11,8 mil.lei şi, respectiv, 13,1 mil.lei.

Conform informaţiei prezentate de către S.A. „Apă-Canal Chişinău", taxa pentru apă pasibilă achitării la buget în 2010-2012 a fost estimată la suma totală de 13,3 mil.lei. Astfel, luînd în consideraţie toate estimările, încasările din taxa pentru apă urmau a fi prognozate pentru 2010 în sumă totală de 12,7 mil.lei, pentru 2011 – 13,2 mil.lei, sau cu 2,4 mil.lei şi, respectiv, cu 1,4 mil.lei mai mult decît au fost

---

[17] Hotărîrea Curţii de Conturi nr.8 din 09.02.2011 „Privind Raportul auditului implementării Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile în anii 2008-2009".

[18] Art.279 alin.(5) din Codul fiscal.

aprobate de către consiliile locale, ceea ce a dus la majorarea nejustificată a transferurilor de la bugetul ierarhic superior.

Semnificative subprogramări a surselor provenite din taxa pentru apă s-au constatat la primăria Vadul lui Vodă. Astfel, încasările acestei taxe în 2008 au constituit 2,97 mil.lei, 2009 – 2,68 mil.lei, 2010 – 4,23 mil.lei şi în 2011 – 3,79 mil.lei, totodată fiind aprobate încasări în sumă totală, respectiv, de 0,13 mil.lei, 0,02 mil.lei, 0,80 mil.lei şi 2,5 mil.lei, sau, respectiv, cu 2,84 mil.lei, 2,66 mil.lei, 3,43 mil.lei şi 1,29 mil.lei mai puţin, ceea ce a determinat aprobarea nejustificată a transferurilor din bugetul municipal în mărimi echivalente acestor sume. De menţionat că, conform informaţiei prezentate de către S.A. „Apă-Canal Chişinău", taxa pentru apă estimată pentru achitare în bugetul or.Vadul lui Vodă în 2010-2012 urma să constituie suma de 3,84 mil.lei.

Se relevă că, în conformitate cu prevederile art.5 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, taxele pentru folosirea resurselor naturale reprezintă încasări directe şi integrale ale bugetului municipal şi nu sînt surse ale bugetelor locale de nivelul I. Totodată, în lipsa unor decizii ale CMC privind defalcarea acestor venituri la bugetele locale de nivelul I, DGF planifică veniturile din aceste taxe ca surse directe şi integrale ale bugetelor satelor, oraşelor şi comunelor.

- Auditul efectuat la UAT a relevat că estimarea veniturilor din taxele pentru folosirea resurselor naturale s-a efectuat în lipsa materiei/bazei impozabile aferente:

  - veniturile din taxa pentru exploatarea construcţiilor subterane au fost estimate în lipsa informaţiei privind valoarea de bilanţ a construcţiilor subterane exploatate;
  - veniturile din taxa pentru extragerea mineralelor utile – în lipsa informaţiei privind costul mineralelor utile extrase;
  - veniturile din taxa pentru apă – în lipsa informaţiei privind volumul apei captate.

Auditul menţionează că pînă în prezent n-au fost executate cerinţele şi implementate recomandările Curţii de Conturi[19] din Raportul auditului gestiunii resurselor naturale subterane în anii 2007-2008 în ceea ce priveşte modificarea obiectului, subiectului şi cotei impunerii a acestor taxe, care ar fi uşurat administrarea fiscală, ar fi majorat baza fiscală şi, respectiv, ar fi adus la majorarea încasărilor în buget.

În acest context, se menţionează că, în perioada auditată, pe teritoriul municipiului erau eliberate perimetre miniere pentru folosirea excavaţiilor subterane în alte scopuri decît cele miniere pe o suprafaţă de circa 400,0 ha, în 2010 fiind înregistrate încasări în sumă de 85,0 mii lei, iar în 2011 – 50,0 mii lei, din care numai încasările de la S.R.L. „Lion-Gri" au constituit 82,4 mii lei şi, respectiv, 47,1 mii lei, sau 96,9% şi, respectiv, 94,2% din totalul încasărilor, deşi aceasta deţine doar 3% (12,2 ha) din suprafaţa perimetrelor miniere eliberate pe teritoriul municipiului, ceea ce denotă o administrare ineficientă a veniturilor din sursa menţionată.

➢ ***În perioada auditată, AAPL ale UAT au demonstrat un management necorespunzător al veniturilor din taxele locale.***

---

[19] Raportul auditului gestiunii resurselor naturale subterane în anii 2007-2008, aprobat prin Hotărîrea Curţii de Conturi nr.55 din 24.12.2009.

• *Auditul a relevat că prognozarea veniturilor din taxele locale s-a efectuat în lipsa informaţiei privind baza impozabilă a acestora:*

- veniturile din taxa pentru amplasarea publicităţii – în lipsa registrului autorizaţiilor de amplasare a publicităţii şi a suprafeţelor de publicitate exterioară;
- veniturile din taxa pentru servicii auto – în lipsa registrului autorizaţiilor eliberate;
- veniturile din taxa pentru amenajarea teritoriului – în lipsa numărului mediu scriptic trimestrial al salariaţilor şi/sau fondatorilor întreprinderilor;
- veniturile din taxa pentru unităţile comerciale şi/sau de prestări servicii de deservire socială – în lipsa de informaţii generalizate privind suprafaţa ocupată de unităţile de comerţ şi/sau de prestări servicii, amplasarea lor, tipul mărfurilor realizate şi serviciilor prestate.

Deşi, conform prevederilor art.297 alin.(3) din Codul fiscal, AAPL modifică taxele locale concomitent cu adoptarea bugetului UAT, CMC a adoptat deciziile corespunzătoare cu trei luni mai tîrziu de la momentul aprobării bugetului municipal pentru 2010.

La planificarea veniturilor din taxele locale primăria Grătieşti n-a ţinut cont de prevederile Deciziei consiliului local nr.6/31 din 27.07.2010 şi n-a solicitat de la Î.S. Colegiul Naţional de Viticultură şi Vinificaţie informaţia privind venitul din vînzări ale produselor fabricate cărora li se aplică simbolica locală, ca rezultat nefiind planificate şi, totodată, nefiind încasate venituri din taxa pentru folosirea simbolicii locale.

• *Necesită îmbunătăţire mecanismul de monitorizare a plasării obiectelor de publicitate, iar lipsa de conlucrare cu IFS mun.Chişinău în această privinţă a cauzat ratarea veniturilor estimate de audit la suma totală de 22,02 mil.lei (2010 – 8,84 mil.lei; 2011 – 13,19 mil.lei).*

Potrivit estimărilor, în 2010, încasările în bugetele UAT a taxei pentru amplasarea publicităţii au constituit 20,3 mil.lei, iar în 2011 – 21,5 mil.lei, fiind aprobate în sumă totală de 20,5 mil.lei şi, respectiv, de 25,5 mil.lei, din care: în bugetul municipal – 19,97 mil.lei şi, respectiv, de 25,05 mil.lei. De menţionat că, conform informaţiei prezentate de către DGAURF (la 10.06.2009), referitor la suprafaţa publicităţii exterioare reieşind din autorizaţiile eliberate, veniturile din taxa pentru amplasarea publicităţii pe anul 2010 urmau a fi planificate la un nivel de peste 30,8 mil.lei. Astfel, estimarea veniturilor din sursa menţionată, în lipsa informaţiei privind materia/baza impozabilă, colaborării defectuoase dintre AAPL (DGAURF) şi IFS mun.Chişinău, precum şi neconformării recomandărilor Curţii de Conturi ce ţin de domeniul dat au generat disfuncţionalităţi majore a cadrului de identificare, evaluare şi monitorizare a veniturilor din taxa pentru amplasarea publicităţii, precum şi ratarea lor. Datele referitor la cele menţionate se prezintă astfel:

Indicii analizaţi/la data	01.01.2010	01.01.2011
Suprafaţa autorizată (m^2)	64727,8	65903,6
Veniturile ce urmau a fi calculate la suprafaţa autorizată (mii lei)	32363,9	32951,8
Veniturile efectiv planificate de către DGF (mii lei)	19973,0	25045,0

Veniturile încasate (mii lei)	23527,0	19764,0
Venituri ratate în bugetul municipal (mii lei)	8836,9	13187,8

De menţionat, că veniturile compromise prin neîncasarea taxei de amplasare a publicităţii s-au datorat faptului că, în 2010, agenţii economici înregistraţi în municipiu au declarat facilităţile fiscale în sumă de 11,3 mil.lei, iar în 2011 – de 13,2 mil.lei, în lipsa unui astfel de drept. Pe parcursul 2010, în adresa DGAURF şi Primăriei n-au parvenit solicitări din partea agenţilor economici cu privire la coordonarea publicităţii sociale, iar în 2011, doar 4 agenţi au coordonat publicitatea socială. Ca urmare, subiecţii taxei de amplasare a publicităţii nu puteau beneficia de scutiri la achitarea acesteia. Însă, în pofida celor constatate, aceştia prezentau trimestrial la IFS darea de seamă pentru taxa de plasare a publicităţii (forma TPP 08), cu indicarea scutirilor la plata taxei respective.

Urmare a confruntării datelor prezentate de către DGAURF privind suprafeţele autorizate pentru plasarea publicităţii cu datele IFS, s-au constatat divergenţe semnificative, care au variat între minus 1744,7 m^2 şi plus 344,0 m^2. Astfel, în trimestrul III 2011, 79 de agenţii economici (din 122 verificaţi, sau 64,7%), n-au declarat sau au declarat suprafeţe micşorate/denaturate, comparativ cu cele autorizate, cu circa 12,0 mii m^2. Întru susţinerea celor expuse, se exemplifică următoarele:

Denumirea agentului economic	**Codul fiscal**	**Datele prezentate de către DGAURF (m^2)**	**Datele dărilor de seamă (forma TPP 08) din baza de date a IFS prezentate în trimestrul III 2011 (m^2)**	**Diferenţele dintre suprafeţele autorizate şi cele declarate (m^2)**
"LOCAL MEDIA" S.R.L.	1008600011283	1885,00	140,3	-1744,70
"MEDIA LIDER" S.R.L.	1007600067401	1482,00	148,6	-1333,40
"OROLOGIUL" S.R.L.	1002600012406	592,16	69,6	-522,60
"NOVITAS" S.A.	1002600005255	509,36	0	-509,36
"VIPP MEDIA' S.R.L.	1003600015622	986,86	477,5	-509,40
"PROGRES & CO" S.R.L.	1003600060884	475,32	0	-475,32
"DAOS INTERNAȚIONAL" S.R.L.	1008600049606	528,00	72,0	-456,00
"PUBLIC-DESIGN" S.R.L.	1008600018765	452,72	0	-452,72

De menţionat că în calculele sus-indicate nu s-a luat în consideraţie suprafaţa inscripţiilor exterioare de 19933 m^2. În contextul celor susţinute, conform prevederilor Codului fiscal, obiect al impunerii cu taxa de amplasare a publicităţii sînt şi firmele luminoase, care se plasează de către DGAURF la categoria inscripţiilor exterioare, considerîndu-se ca neimpozabile, nefiind prezentată informaţia corespunzătoare la IFS mun.Chişinău, ceea ce determină faptul că unele obiecte ale impunerii cu taxa de amplasare a publicităţii n-au fost impozitate, fiind posibilă ratarea unor venituri în bugetul municipal de pînă la 9966,5 mii lei anual.

Deşi la unii agenţi economici au expirat autorizaţiile de plasare a publicităţii, aceştia nu demontează panourile publicitare, continuă plasarea publicităţii, şi doar o parte prezintă dări de seamă fiscale.

- *N-a fost asigurată o monitorizare şi o administrare conformă a parcărilor auto, ca urmare fiind ratate venituri la bugetul municipal în sumă totală de peste 0,6 mil.lei.* Astfel, în pofida faptului că DGF a estimat relativ corect veniturile din taxa de parcare, neîntreprinderea măsurilor pentru legalizarea parcărilor neautorizate în 2010-2011 cu suprafaţa de 5,37 ha şi, respectiv, de 5 ha a lipsit bugetul municipal de venituri suplimentare în mărime de 0,32 mil.lei şi, respectiv, 0,30 mil.lei.

Conform informaţiei DGTPCC (la 31.12.2011), suprafaţa parcărilor autorizate constituia 44,3 ha, cu 17834 de locuri de parcare. În noiembrie 2011, în municipiu, de către colaboratorii DGTPCC au fost stabilite 30 de parcări auto neautorizate, fără a determina suprafaţa terenului ocupat. Totodată, potrivit informaţiilor prezentate de IFS mun.Chişinău, unii agenţi economici, care au transferat (2011) plata pentru taxa pentru parcare în sumă de 0,16 mil.lei, n-au fost regăsiţi în listele parcărilor auto autorizate.

- *Îmbunătăţiri considerabile necesită monitorizarea prestării serviciilor de transport auto de călători, iar inexistenţa unui control de rigoare a lipsit bugetul municipal de venituri considerabile.*

Conform prevederilor anexelor la Dispoziţiile Primarului general nr.447-d din 26.05.2010[20] şi, respectiv, nr.384-d din 17.05.2011[21], responsabili pentru încasarea taxei pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători au fost desemnaţi IFS mun. Chişinău şi DGTPCC.

Pentru 2010-2011 au fost estimate venituri la bugetul municipal din taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători în sumă de 14,9 mil.lei şi, respectiv, de 24,4 mil.lei, aprobate în sumă de 14,9 mil.lei şi 24,4 mil.lei, acestea fiind executate în sumă de 15,3 mil.lei şi, respectiv, 18,6 mil.lei.

Potrivit datelor DGTPCC, în 2010-2011, încasările din taxa menţionată de la prestarea serviciilor de transport cu microbuzele urmau să constituie 14,79 mil.lei şi, respectiv, 16,33 mil.lei, care au şi fost încasate în buget. Totodată, auditul a constatat că 5 agenţi economici au achitat taxe în sumă de 0,48 mil.lei nu la bugetul municipal, dar în bugetul comunelor din componenţa municipiului, ceea ce denotă lipsa unui mecanism eficient de verificare a corectitudinii şi plenitudinii achitării acestor taxe în bugetul municipal.

Reieşind din informaţia DGTPCC, în 2010 serviciile de transport auto de călători în regim de taxi (pînă la 8 locuri) au fost prestate în municipiu de către 37 de agenţi economici, cu circa 1600 de unităţi de transport, iar în anul 2011 de către 48 de agenţi economici, cu circa 1670 de unităţi de transport. De menţionat că, potrivit Deciziei CMC nr.4/29 din 19.04.2010, pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orăşeneşti (comunale) şi săteşti, operate cu autoturisme cu capacitatea de pînă la 8 locuri, începînd cu 01.05.2010, s-a aprobat cota taxei lunare în mărime de 500 lei, iar conform Deciziei CMC nr. 1/52 din 11.02.2011, pentru 2011, în mărime de 300 lei.

---

[20] Planul „ Privind acţiunile de bază ale executorilor de buget întru menţinerea echilibrului bugetar pe a. 2010 în vederea extinderii bazei fiscale, sporirii veniturilor bugetului, optimizării cheltuielilor etc.”.

[21] Planul „Privind acţiunile de bază ale executorilor de buget întru menţinerea echilibrului bugetar pe a. 2011 în vederea extinderii bazei fiscale, sporirii veniturilor bugetului, optimizării cheltuielilor etc.”.

Se relevă că, în 2010, urmare a tergiversării adoptării deciziei respective a CMC, bugetul municipal a ratat venituri în sumă de circa 3,2 mil.lei. Totodată, în această perioadă, au fost percepute venituri de la această taxă de la agenţii economici care prestează servicii de transport în regim de taxi (de pînă la 8 locuri) în sumă de 0,46 mil.lei, deşi urmau a fi încasate în total 6,4 mil.lei, sau cu 5,94 mil.lei mai mult. În 2011, încasările din această taxă au constituit 2,23 mil.lei, deşi urmau să constituie 6,01 mil.lei, sau cu 3,78 mil.lei mai mult. Astfel, veniturile ratate de bugetul municipal în 2010-2011 au valorat 12,92 mil.lei, veniturile neidentificate pentru 2010 (8 luni) constituind 6,27 mil.lei, iar pentru 2011 fiind supraevaluate la 2,04 mil.lei. Conform datelor IFS mun.Chişinău, la 31.12.2011, restanţa agenţilor economici la achitarea taxei nominalizate constituia 1,36 mil.lei, iar supraplata – 4,71 mil.lei.

În 2010-2011, DGTPCC n-a asigurat eliberarea certificatelor de agreare la prestatorii serviciilor în regim de taxi (pînă la 8 locuri), în corespundere cu prevederile pct.2.1 din Decizia CMC nr.4/29 din 19.04.2010[22]. Totodată, urmare a adresării în instanţa de judecată a agenţilor economici care prestează servicii de taxi, la 01.11.2010, Curtea de Apel a hotărît anularea actului administrativ contestat, iar la 30.03.2011, CSJ a menţinut hotărîrea primei instanţe. În acest sens, este necesar de accentuat că, în municipiu lipseşte un mecanism legal privind stabilirea stării tehnice a mijloacelor de transport ce prestează servicii de transport a pasagerilor, ceea ce determină riscul privind siguranţa pasagerilor transportaţi.

- În 2010-2011, veniturile provenite din taxa pentru unităţile comerciale şi/sau prestări servicii de deservire socială au fost aprobate în bugetul municipal în sumă de 60,0 mil.lei şi, respectiv, 68,0 mil.lei, fiind realizate efectiv 68,3 mil.lei şi, respectiv, de 77,6 mil.lei. De menţionat că, potrivit datelor prezentate de către DGCAPPS, la momentul eliberării autorizaţiei de funcţionare, aceasta nu verifică dacă a fost sau nu efectuată achitarea taxei respective în bugetul municipal, ceea ce determină riscul eschivării de către unii contribuabili de la achitarea acestei taxe.
- Venitul BUAT din taxa pentru patenta de întreprinzător în 2010 a constituit 10359,0 mii lei, iar în 2011 – 11537,0 mii lei. Cele mai multe patente eliberate şi prolongate se referă la activitatea privind comerţul cu amănuntul (2010 – 9348 din 16957; 2011 – 11346 din 18875). Auditul constată rezerve semnificative de majorare a veniturilor din taxa pentru patenta de întreprinzător de la prestarea serviciilor de reparaţie a locuinţelor şi de la ajustarea şi reparaţia mobilei. Astfel, în 2010 au fost eliberate şi prelungite 11 patente, iar în 2011 – 7 patente, deşi doar pe pagina web (http://makler.md/chisinau/stroitelistvo-i-remont/stroitelistvo-i-remont/ remont-pod-kljuch) existau circa 666 de anunţuri publicitare pentru prestarea acestor servicii. Pentru ajustarea şi reparaţia mobilei existau 283 de anunţuri publicitare, dar au fost eliberate şi prelungite în 2010 şi în 2011 cîte 9 patente etc.
- *Pentru 2010-2011 veniturile din taxa pentru folosirea drumurilor de către automobilele înmatriculate în R.Moldova* (50% din contingent) au fost aprobate

[22] Decizia CMC nr.4/29 din 19.04.2010 „Cu privire la aprobarea şi punerea în aplicare a cotelor de taxe lunare pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, oraşelor şi satelor (comunelor) pe anul bugetar 2009”.

în sumă de 38,1 mil.lei şi, respectiv, 40,0 mil.lei, efectiv realizate fiind 31,8 mil.lei (2010) şi 34,1 mil.lei (2011).

De menţionat că, la evaluarea veniturilor din această taxă pentru 2011, DGF a folosit cote ale taxei care n-au fost aprobate, dar indicate în Notele metodologice. Mai mult decît atît, în urma confruntării datelor din informaţiile prezentate DGF de către Î.S.„CRIS Registru" referitor la unităţile de transport înregistrate în municipiu cu datele prezentate de către IFS mun.Chişinău privind totalul pe dările de seamă privind Taxa pentru folosirea drumurilor de către automobilele înmatriculate în R.Moldova pentru 2008, auditul a constatat că doar o parte din proprietarii automobilelor înregistrate declară şi achită taxa, această situaţie fiind o consecinţă a neexecutării cerinţelor Hotărîrii Curţii de Conturi nr.21 din 20.04.2007[23] privind completarea şi utilizarea informaţiilor Conturul „G" – „Evidenţa executării legislaţiei fiscale" din Registrul de stat al transporturilor. Totuşi, reieşind din datele IFS mun.Chişinău, DGF urma a planifica în 2010 venituri la acest capitol de 38,55 mil.lei, iar conform datelor Î.S.„CRIS Registru" – în sumă de 40,62 mil.lei. Astfel, neidentificarea şi neîncasarea integrală a surselor date denotă un risc major de evaziune fiscală.

➢ ***AAPL ale UAT din componenţa municipiului n-au asigurat o administrare conformă a procesului de vînzare şi privatizare a bunurilor proprietate publică, ca urmare nefiind asigurată identificarea şi administrarea corespunzătoare a veniturilor pasibile din sursa dată.*** Astfel, conform datelor DGF, pentru 2010 au fost estimate venituri din vînzarea şi privatizarea bunurilor proprietate publică în sumă totală de 55,76 mil.lei (inclusiv din vînzarea apartamentelor către cetăţeni – 4,0 mil.lei; privatizarea terenurilor proprietate publică – 51,75 mil.lei etc.), iar în 2011 – în sumă de 71,7 mil.lei (inclusiv din vînzarea apartamentelor către cetăţeni – 4,0 mil.lei; vînzarea încăperilor nelocuibile – 4,0 mil.lei; privatizarea terenurilor proprietate publică – 63,7 mil.lei). Estimarea acestor venituri s-a efectuat fără ca autorităţile responsabile (DGERRP şi DGAURF) să posede lista bunurilor imobile pasibile vînzării şi privatizării şi valorile estimate ale acestor bunuri (inclusiv aprobate de CMC). Aceeaşi situaţie predomină şi la evaluarea încasărilor din arenda terenurilor cu o altă destinaţie decît cea agricolă şi chiria bunurilor proprietate publică.

Se relevă că, potrivit informaţiilor prezentate de DGERRP şi DGAURF, acestea au preconizat încasări pentru 2011 în sumă totală de 86,2 mil.lei (inclusiv 5,2 mil.lei – din locaţiunea bunurilor imobile; 4,0 mil.lei – din vînzarea apartamentelor către cetăţeni; 12,0 mil.lei – din vînzarea încăperilor nelocuibile; 13,0 mil.lei – din arenda terenurilor; 52,0 mil.lei – din vînzarea terenurilor). În realitate, încasările în bugetul municipal la acest compartiment au constituit în total 125,1 mil.lei (respectiv, 11,2 mil.lei, 4,3 mil.lei, 3,6 mil.lei, 33,9 mil.lei, 72,1 mil. lei), ceea ce denotă nedispunerea de către autorităţile menţionate a unor date veridice la momentul prognozării acestor venituri, una din cauze fiind lipsa unei evidenţe concludente a decontărilor privind utilizarea şi vînzarea bunurilor imobile şi terenurilor. Potrivit datelor Direcţiei funciare, restanţele agenţilor economici pentru arendarea, folosinţa şi vînzarea terenurilor, la 22.09.2010, constituia 48,0

[23] Hotărîrea Curţii de Conturi nr.21 din 20.04.2007 „Privind raportul asupra corectitudinii formării şi eficienţei utilizării fondului rutier în perioada anilor 2005-2006 (9 luni)".

mil.lei, ceea ce reprezintă o sursă semnificativă pentru completarea bugetului municipal.

De menţionat că, conform Concepţiei gestiunii resurselor funciare din municipiu, aprobată prin Decizia CMC nr.11/2 din 23.09.2010, se preconiza aplicarea plăţilor funciare pentru o suprafaţă de 600,0 ha de terenuri, real fiind aplicate, potrivit datelor DGAURF, doar pentru 229,0 ha.

Se relevă că la planificarea veniturilor din arenda terenurilor nu s-a ţinut cont de contractele valabile în această privinţă. Astfel:

- la primăria Ciorescu veniturile din arenda terenurilor pentru anul 2010, conform contractelor încheiate, urmau să constituie 193,3 mii lei, însă au fost planificate în sumă totală de 121,5 mii lei, sau cu 71,8 mii lei mai puţin. Totodată, pentru 2011 au fost prevăzute venituri cu 43,4 mii lei mai mult decît prevederile contractuale;
- la primăria Ghidighici, pentru perioada 2010-2011, au fost planificate venituri cu 322,5 mii lei şi, respectiv, cu 260,7 mii lei mai puţin decît prevederile contractuale;
- analogic, primăria Vatra a aprobat venituri din arenda terenurilor pentru 2010-2011, cu 273,8 mii lei şi, respectiv, cu 368,5 mii lei mai puţin decît plăţile conform condiţiilor contractuale;
- totodată, din aceeaşi cauză, primăria Grătieşti a planificat venituri din sursa menţionată, pentru 2010 cu 9,3 mii lei mai mult, iar pentru 2011 – cu 15,3 mii lei mai puţin.

Aceeaşi situaţie s-a constatat şi la formarea veniturilor din arenda bunurilor imobile proprietate publică a UAT. Astfel, în 2010 primăria Grătieşti a planificat venituri din această sursă în sumă totală de 19,0 mii lei, pe cînd valoarea contractelor de arendă a bunurilor constituia 47,2 mii lei, iar încasările – 72,8 mii lei. De asemenea, şi pentru 2011 au fost planificate venituri cu 20,9 mii lei mai puţin decît valoarea contractuală şi cu 37,9 mii lei inferioare încasărilor efective.

➢ ***N-a fost asigurată o monitorizare şi administrare conformă a veniturilor prevăzute din mijloacele speciale.***

- Planificarea veniturilor din mijloace speciale ce ţine de taxa pentru instruirea copiilor în şcolile de muzică s-a efectuat contrar prevederilor pct.2 din Regulamentul cu privire la modul de încasare a taxei pentru instruire în şcolile de muzică, artă şi artă plastică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.76 din 02.02.1999[24], în proporţie mai mică decît 30% din cheltuielile curente suportate de instituţia în cauză în anii precedenţi. Ca urmare celor menţionate, în 2010, primăria Ciorescu a diminuat veniturile pasibile încasării din taxa pentru instruirea copiilor în şcolile de muzică cu suma totală de 464,7 mii lei, iar în 2011 – cu 460,0 mii lei. Analogic primăria Grătieşti a admis subestimarea veniturilor din sursa menţionată cu 114,2 mii lei în 2010 şi cu 128,3 mii lei – în 2011, iar primăria Cricova – cu 502 mii lei în 2010 şi cu 495,6 mii lei – în 2011. Mai mult decît atît, în 2010 Consiliul orăşenesc Cricova, conform Deciziei nr. 13/2 din 16.12.2010, nejustificat (în lipsa unor calcule sau informaţii) a decis

[24] Regulamentul cu privire la modul de încasare a taxei pentru instruire în școlile de muzică, artă și artă plastică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.76 din 02.02.1999. Abrogat, la 01.09.2011, prin Hotărîrea Guvernului nr.450 din 16.06.2011.

micşorarea plăţii pentru întreţinerea copiilor în şcoala de arte cu suma de 50,6 mii lei, nefiind asigurată încasarea veniturilor date.

- Nu toate veniturile din mijloacele speciale au fost estimate conform prevederilor Regulamentului cu privire la gestionarea mijloacelor speciale ale instituţiilor publice finanţate de la buget, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanţelor nr.94 din 31.12.2004. Astfel, primăria Ghidighici, nerespectînd normele Regulamentului nominalizat, în loc de a planifica venituri provenite din mijloace speciale, a stabilit incorect veniturile de la prestarea serviciilor de evacuare a deşeurilor menajere solide, la contul mijloacelor bugetare cap.122/40 „Alte încasări". Veniturile respective au fost estimate, fără a ţine cont de taxele stabilite potrivit deciziilor consiliului local şi de informaţia privind potenţialii beneficiari, care, conform evaluărilor auditului, urma să constituie peste 1,81 mil.lei anual, ca rezultat veniturile din sursa menţionată au fost subestimate în 2010 în sumă de 1,78 mil.lei şi în 2011 – 1,76 mil.lei.
- *Cu derogare de la art.4 şi art.32 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, veniturile planificate de către DGTPCC pentru 2010-2011 nu exprimă nivelul real de acumulare a acestora, din motiv că n-au fost pe deplin calculate şi impuse către plată*. Astfel, la estimarea veniturilor din mijloace speciale pentru 2010 şi 2011 DGTPCC urma să se călăuzească de evoluţia încasărilor perioadei precedente (2009 şi, respectiv, 2010), precum şi de contractele valabile pe perioada prognozată, însă realmente, indicatorii respectivi au fost relativ subestimaţi. Astfel, în 2010 veniturile încasate au fost cu 1,19 mil.lei mai mari decît veniturile aprobate, iar în 2011 – cu 0,39 mil.lei. Pentru 2010-2011, DGTPCC n-a planificat veniturile de rigoare, deşi merită a fi atenţionat faptul că în 2009 şi 2010 veniturile efective (prestarea serviciilor de arendă a pasajelor) au constituit 0,77 mil.lei şi, respectiv, 0,76 mil.lei, iar în 2010-2011 – 1,60 mil.lei şi, respectiv, 1,61 mil.lei. Aceiaşi instituţie (DGTPCC) a evaluat şi a prognozat venituri bugetare provenite din chiria bunurilor cu 0,79 mil.lei şi, respectiv, cu 0,71 mil.lei sub potenţialul real, iar veniturile din prestarea serviciilor au fost subprogramate cu 0,40 mil.lei şi 0,39 mil.lei, faţă de realizările efective din 2010 şi, respectiv, 2011.

Înregistrînd o depăşire a veniturilor asupra cheltuielilor, în 2010 DGTPCC a transferat în bugetul municipal suma de 1,0 mil.lei, iar în 2011 veniturile din locaţiune au fost micşorate cu 0,7 mil.lei, ca urmare a transferării acestora din mijloace speciale în venituri directe ale bugetului municipal. La efectuarea acestor rectificări nu s-a ţinut cont de faptul că DGTPCC ţine evidenţa decontărilor veniturilor din locaţiunea pasajelor subterane, iar soldurile acestor datorii sînt reflectate în bilanţul instituţiei.

O situaţie similară a fost constatată la DGLCA. Astfel, în baza contractelor de arendă valabile pentru anii respectivi, DGLCA a prognozat venituri diminuate, comparativ cu capacităţile de acumulare, cu 0,25 mil.lei şi, respectiv, cu 0,07 mil.lei, inclusiv din chiria bunurilor cu 0,45 mil.lei şi, respectiv, cu 0,07 mil.lei. DGLCA a acumulat venituri în absenţa deciziilor de rigoare (CMC), privind aprobarea tarifelor pentru prestări servicii la baza de odihnă „Lavanda" şi la darea

în chirie a suprafeţelor de uz comun din blocurile locative (ce reprezintă proprietatea comună a proprietarilor apartamentelor din aceste blocuri[25]).

De menţionat că cheltuielile efective pentru întreţinerea bazei de odihnă „Lavanda" în 2010 au constituit 220,5 mii lei, iar în 2011 – 286,1 mii lei, pe cînd veniturile de la realizarea foilor de odihnă au constituit 70,3 mii lei şi, respectiv, 125,5 mii lei, compensarea pierderilor de 310,8 mii lei fiind efectuată din contul predării în chirie/locaţiune a bunurilor proprietate publică locală şi proprietate privată.

La finele anului 2011, DGLCA înregistra datorii debitoare la compartimentul mijloace speciale în sumă de 803,7 mii lei (S.R.L. „Starnet" – 143,6 mii lei, S.A. „Moldtelecom" – 85,4 mii lei, S.R.L. „Arax-Impex" – 50,5 mii lei, Î.M. „Infocom" – 52,2 mii lei etc.), inclusiv 382,6 mii lei cu termenul de prescripţie expirat.

DGLCA n-a întreprins măsurile necesare în vederea încasării datoriilor pentru chiria apartamentelor, care, la 31.12.2011, au constituit 352,6 mii lei. Tariful pentru chiria apartamentelor a fost reaprobat în anul 2007 în mărime de 0,2 lei pentru 1 m^2, acesta nefiind modificat din anul 1997.

- DGAURF n-a înregistrat în evidenţa contabilă, în perioada auditată, serviciile prestate, dar neprimite şi neachitate de beneficiari în sumă de circa 233,4 mii lei, care, în lipsa contractelor, nu pot fi impuse spre plată, fiind determinat riscul neîncasării acestora, concomitent fiind suportate cheltuieli bugetare pentru prestarea acestor servicii, ceea ce denotă irosirea mijloacelor bugetului municipal.

➢ ***O rezervă semnificativă în consolidarea disciplinii de plată şi, implicit, a veniturilor bugetare o constituie restanţele contribuabililor, care, în perioada auditată, au avut o tendinţă de creştere.***

- Analiza structurii şi evoluţiei restanţelor fiscale demonstrează că, în perioada 2010-2011, indisciplina de plată a afectat semnificativ toate componentele BPN. În perioada vizată, obligaţiile (creanţele) restante s-au majorat cu 394,1 mil.lei, inclusiv cele destinate BUAT – cu 17,0 mil.lei. Datele referitor la restanţe se prezintă, astfel:

(mil. lei)

Specificaţie	01.01.2010		Ponderea %	01.01.2011		Ponderea %	01.01.2012		Ponderea %
	Total	Fără agenţii economici administraţi de DAMC		Total	Fără agenţii economici administraţi de DAMC		Total	Fără agenţii economici administraţi de DAMC	
BPN, din care	**226,1**	187,7	100	**516,3**	371,1	100	**620,2**	455,6	100
BS	**125,9**	101,1	55,7	**154,0**	139,9	29,8	**207,7**	190,2	33,5
BUAT	**55,2**	50,4	24,4	**61,7**	56,5	12,0	**72,2**	61,0	11,6
BASS	**42,1**	33,7	18,6	**295,7**	171,5	57,3	**335,4**	200,4	54,1
FAOAM	**2,9**	2,4	1,3	**4,9**	3,2	0,9	**4,8**	4,0	0,7

Sursă: Darea de seamă privind restanţa faţă de BPN a IFS mun.Chişinău pe anii 2009-2011

De menţionat că darea de seamă privind restanţa nu oferă o imagine exhaustivă şi autentică privind situaţia datoriilor contribuabililor, în aceasta nefiind

[25] Legea condominiului în fondul locativ nr.913-XIV din 30.03.2000 (în continuare – Legea nr.913-XIV din 30.03.2000).

reflectate restanţele ce se află la evidenţă specială conform Regulamentului din 01.04.2003[26], şi anume, restanţele aferente obligaţiilor fiscale ale căror executare silită este imposibilă şi cele stinse prin scădere. Potrivit situaţiei din 01.01.2012, la evidenţa specială a IFS mun.Chişinău erau înregistraţi 292 de agenţi economici cu suma restantă faţă de BPN în mărime de 287,3 mil.lei sau cu o creştere de 137,7 mil.lei faţă de începutul 2010. Restanţele respective sînt supuse unui risc major de neîncasare şi eventual trecute la pierderi prin anulări netransparente.

În perioada 2010-2011, ritmul de creştere a restanţelor fiscale la BUAT (130,8%) a depăşit dinamica creşterii veniturilor (129,5%) cu 1,3%, ceea ce denotă predispune această zonă de administrare fiscală unor riscuri evidente de neonorare şi, implicit, de compromitere a obligaţiilor fiscale. La situaţia din 01.01.2012, restanţa faţă de BUAT a constituit 72,2 mil.lei, din care încasabilă – 30,5 mil.lei, şi a întreprinderilor în proces de lichidare – 21,5 mil.lei, care constituie rezerve ale bugetelor UAT.

Recomandări:

1. **DGF, IFS mun.Chişinău:** Conformarea cadrului regulator în materie de evaluări şi prognozări fiscale pe fiecare categorie de impozit/taxă în parte.
2. **DGF:** În interacţiune cu autorităţile de profil, să asigure implementarea unui sistem analitic-informaţional exhaustiv şi fundamentat privind materia/baza de impozitare pe fiecare UAT, cu evaluările şi monitorizările de rigoare.
3. **IFS mun.Chişinău, DGF, primarilor UAT auditate:** Identificarea/ (Re)evaluarea materiei/bazei de impozitare/taxare şi a subiecţilor impunerii pe teritoriul administrat pe fiecare categorie de impozit/taxă. Întreprinderea măsurilor întru asigurarea încasării în bugetele UAT a veniturilor ratate.
4. **Primarului general, DGAURF, DGERRP, primarilor UAT auditate:**

   4.1. Elaborarea unor mecanisme de identificare şi evaluare a construcţiilor nefinisate – obiecte ale impunerii fiscale, cu aplicarea, în modul stabilit, a impozitului pe bunurile imobiliare.

   4.2. Identificarea tuturor bunurilor imobiliare (inclusiv a terenurilor), neevaluate în scopuri fiscale, cu informarea Î.S. „Cadastru", întru evaluarea acestora, inclusiv a celor transmise în arendă/locaţiune/folosinţă/gestiune economică, cu asigurarea înregistrării conforme a contractelor respective.
5. **Primarului general, primarilor UAT auditate:** Asigurarea inventarierii suprafeţelor publicitare din mun. Chişinău şi UAT din componenţa municipiului.
6. **DGAURF, IFS mun.Chişinău, primarilor UAT auditate:** Verificarea, prin confruntare, a datelor existente în sistemul informaţional al IFS mun.Chişinău cu datele AAPL privind suprafeţele publicitare, cu stabilirea divergenţelor şi cauzelor acestora.
7. **Primăriei mun.Chişinău, DGF, IFS mun.Chişinău, primarilor UAT auditate:** Asigurarea executării deciziilor CMC privind plata de către societăţile pe acţiuni şi întreprinderile municipale a dividendelor şi defalcărilor din profitul net în bugetul municipal şi examinarea modului de restituire în bugetul municipal a defalcărilor din profitul net, achitate de către întreprinderile municipale în bugetul de stat.

---

[26] Regulamentul „Privind evidența specială a obligațiilor fiscale" din 01.04.2003//M.O., nr.126-131/162 din 27.06.2003.

8. **CMC, Primăriei mun.Chişinău, DGAURF, DGERRP, DGF, IFS mun.Chişinău, primarilor UAT auditate:** Extinderea bazei de venituri din contul gestiunii eficiente a proprietăţii publice şi administrării eficiente a taxelor şi impozitelor existente (inclusiv prin aprobarea acestora în termen).

9. **Primăriei mun.Chişinău, IFS mun.Chişinău, primarilor UAT auditate:** Consolidarea capacităţilor şi abilităţilor în materie de administrare/ colectare fiscală a impozitelor/taxelor locale, prin eficientizarea activităţii AAPL din cadrul UAT.

10. **Primarului general, DGF, DGAURF, DGERRP, DGLCA, DGTPCC, primarilor UAT auditate:** Prezentarea IFS mun.Chişinău a informaţiilor privind obiectele şi subiacţii impunerii în forma şi conţinutul determinate de către autoritatea fiscală. Estimarea economic fundamentată a veniturilor provenite din mijloacele speciale.

11. **DGAURF:** Asigurarea prestării serviciilor în bază de contract şi a încasării valorii acestora.

12. **IFS mun.Chişinău:**

12.1.Determinarea şi implementarea unor acţiuni punctuale/sistemice şi ferme de anticipare şi combatere a neplăţilor şi ivaziunilor fiscale.

12.2.Organizarea unui monitoring şi analize permanente a corectitudinii informaţiilor înregistrate în cadastrul fiscal, cu desemnarea persoanelor responsabile.

12.3.Asigurarea verificării obligaţiilor fiscale ale tuturor contribuabililor care beneficiază de scutiri la plata impozitelor/taxelor, inclusiv ale organizaţiilor necomerciale şi religioase.

12.4.Asigurarea implementării unui sistem informaţional care să permită transferul automat al datelor şi informaţiilor de la CNAS privind contribuabilii care au obţinut/pierdut dreptul la scutire la plata impozitului.

12.5.Asigurarea verificării obligaţiilor fiscale ale tuturor contribuabililor la care s-au constatat divergenţe între suprafeţele de publicitate declarate şi cele autorizate.

12.6.Modificarea formei de raportare a obligaţiilor fiscale, care va asigura reflectarea reală a obiectului impozabil pe fiecare subdiviziune a contribuabilului conform codului localităţii.

➢ ***Cadrul normativ şi metodologic irelevant privind determinarea transferurilor de la bugetele ierarhic superiore (de stat sau nivelul II) la bugetele inferioare (nivelul I şi II) pentru uniformizarea asigurării financiare a acestora, precum şi necorespunderea mecanismului de stabilire a normativelor de cheltuieli cu situaţia reală, au generat supraevaluări şi/sau subevaluări de resurse financiare cu destinaţii respective.***

Conform art.9 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, pentru uniformizarea gradului de asigurare cu resurse bugetare pentru UAT, prin legea bugetară anuală, de la bugetul de stat pentru bugetele UAT de nivelul II se stabilesc transferuri din contul fondului de susţinere financiară a UAT.

Ca rezultat al evaluărilor nefindamentate şi defectuoase a veniturilor BUAT, acestea au fost executate în 2010 în sumă de 1477,4 mil.lei, sau cu 198,9 mil.lei mai mult, iar în 2011 – în sumă de 1664,4 mil.lei, sau cu 146,6 mil.lei mai puţin

decît estimările MF, ceea ce a dus la alocarea neîntemeiată în 2010 a transferurilor din bugetul de stat pentru susţinerea teritoriilor în sumă de 198,9 mil.lei, iar în 2011 – la nealocarea transferurilor în sumă de 58,0 mil.lei. (Anexa nr.2 la Raportul de audit).

Urmare a analizei executării părţii de venituri a UAT de nivelul I în 2010 şi 2011, s-a constatat că 10 UAT şi, respectiv, 11 UAT au subestimat veniturile planificate, faţă de real executate, cu 10,31 mil.lei şi, respectiv, cu 10,27 mil.lei, iar 8 UAT şi, respectiv, 7 UAT au supraestimat veniturile cu 5,15 mil.lei şi, respectiv, cu 2,05 mil.lei. În consecinţă, 2 UAT (Vadul lui Vodă şi Vatra) urmau să transfere veniturile acumulate peste normă în 2010 în sumă de 1,98 mil.lei şi în 2011 – de 2,06 mil.lei în bugetul municipal, de fapt, UAT Vadul lui Vodă a beneficiat în această perioadă de transferuri din bugetul municipal.

Auditul a constatat că, reieşind din veniturile planificate, în 2010, 3 UAT de nivelul I (Ciorescu, Cricova, Vadul lui Vodă) au beneficiat de transferuri majorate cu suma totală de 1,7 mil.lei, iar în 2011 – 2 UAT (Ciorescu, Vadul lui Vodă) cu suma de 3,7 mil.lei, comparativ cu transferurile de care urmau să beneficieze UAT reieşind din normativele stabilite de MF. Luînd în consideraţie veniturile real executate în 2010 şi 2011, de transferuri majorate (sau scutiri de achitare a veniturilor supranormative) au beneficiat, respectiv, 3 UAT în sumă totală de 4,35 mil.lei (Ciorescu – 0,09 mil.lei, Cricova – 0,28 mil.lei, Vadul lui Vodă – 3,98 mil.lei) şi 4 UAT în sumă totală de 5,81 mil.lei (Ciorescu – 0,79 mil.lei, Cricova – 0,20 mil.lei, Vadul lui Vodă – 3,64 mil.lei, Vatra – 1,18 mil.lei).

De menţionat că în cadrul legal existent lipsesc norme privind majorarea sau micşorarea transferurilor pe parcursul anului bugetar în cazul de subestimare sau de supraestimare a veniturilor bugetelor UAT.

- Conform art.5 alin.(4) lit.d) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, veniturile bugetului municipal din vînzarea terenurilor ce aparţin domeniului privat al municipiului, constituie încasări directe şi integrale ale acestuia, fiind luate în calcul de MF la calcularea transferurilor. Totodată, conform cadrului legal, aceste venituri servesc şi surse de finanţare a deficitului bugetar şi, deci, nu pot fi luate în calcul la stabilirea transferurilor. La rîndul său, şi DGF la calcularea transferurilor pentru uniformizarea susţinerii financiare de la bugetul municipal la bugetele de nivelul I a luat în calcul şi veniturile din vînzarea-cumpărarea proprietăţii publice locale, micşorînd cheltuielile normative ale UAT de nivelul I în 2010 cu 3,65 mil.lei şi în 2011 – cu 3,84 mil.lei.
- Auditul denotă lipsa unor prevederi legale privind mărimea cotei impozitului pe bunurile imobiliare care este luată la baza determinării veniturilor din aceste impozite pentru calcularea transferurilor pentru nivelarea posibilităţilor financiare. Astfel, conform art.280 din Codul fiscal, mărimea cotei poate varia între 0,02% şi 0,25% din baza impozabilă. Consiliile locale care aprobă cota minimală beneficiază astfel de transferuri suplimentare faţă de consiliile locale care aprobă cote maximale, prin ce se admite inegalitatea UAT şi se favorizează nepăsarea AAPL faţă de neacumularea impozitelor proprii în bugetul local.
- Potrivit Notelor metodologice, elaborate de Ministerul Finanţelor, pentru stabilirea raporturilor între bugetul de stat şi bugetele UAT de nivelul II, în 2010, la compartimentul cheltuieli pentru diferite domenii a fost aprobat costul mediu

(normativul) de întreţinere. Aceste Note metodologice nu stabilesc componenţa cheltuielilor ce stau la baza acestor normative. DGF a CMC a comunicat AAPL ale UAT de nivelul I doar o parte din aspectele specifice de calculare a transferurilor de la bugetul municipal la aceste bugete, ceea ce contravine prevederilor art.19 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 şi, implicit, determină riscul de calculare neuniformă a transferurilor pentru diferite UAT.

- Reieşind din faptul că datele statistice nu corespund situaţiei efectiv existente, AAPL de nivelul II au determinat cheltuielile de referinţă pentru calcularea transferurilor destinate uniformizării susţinerii financiare în 2010 în sumă totală de 146,7 mil.lei, iar în 2011 – 150,0 mil.lei, pe cînd conform normativelor MF (bazate pe datele statistice) cheltuielile UAT de nivelul I urmau să constituie în 2010 – 183,4 mil.lei, iar în 2011, respectiv, 192,2 mil.lei. De exemplu, calcularea necesităţilor instituţiilor de învăţămînt şi de cultură s-a efectuat reieşind din numărul de elevi înregistraţi în dările de seamă pentru trimestrul 3 al anului premergător celui prognozat şi din relevanta de surse financiare pentru cheltuielile curente, fără a se ţine cont de datele statistice şi de normativul stabilit de MF.
- Auditul relevă şi faptul că statele de personal administrativ, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 10.06.2003, luate în calcul la stabilirea transferurilor pentru susţinerea teritoriilor, pentru sate şi comune sînt inferioare celor pentru oraşe, chiar dacă acestea au acelaşi număr de populaţie şi aceleaşi atribuţii stabilite în Legea nr.397-XV din 16.10.2003 şi Legea nr.436-XVI din 28.12.2006. De exemplu, la 01.01.2010, populaţia or.Vatra constituia 3304 persoane, iar populaţia s.Coloniţa – 3385, iar numărul de state prevăzute constituie 8 unităţi şi, respectiv, 5 unităţi.

Recomandări:

13. CMC, Primarului general şi DGF: Determinarea transferurilor de la bugetul de nivelul II la bugetul de nivelul I pentru uniformizarea susţinerii financiare ale acestora conform cadrului legal existent, metodologic fundamentate în baza unor norme cantitativ-valorice, relevante şi transparente.

<u>Obiectivul II</u>: ***Au format şi realizat UAT partea de cheltuieli a bugetelor în conformitate cu actele normative în vigoare?***

➢ ***Preocuparea irelevantă a managementului AAPL faţă de formarea/ planificarea conformă a cheltuielilor determină gestiunea ineficientă a acestora, ceea ce nu generează scopuri definite şi servicii de calitate.***

În perioada auditată, deficienţele stabilite de auditul precedent privind planificarea cheltuielilor pentru amenajarea şi salubrizarea teritoriului, drumurilor şi străzilor; acordarea ajutoarelor financiare pentru încălzire şi compensarea cheltuielilor pentru transportarea pasagerilor etc. au rămas aceleaşi.

De menţionat că, pe parcursul 2010, bugetul municipal a fost rectificat/ precizat prin 28 de decizii a CMC, inclusiv 10 decizii privind repartizarea soldului disponibil. Din cauza inactivităţii CMC în semestrul II 2011, bugetul municipal pentru perioada respectivă a fost modificat şi precizat/rectificat prin 12 decizii ale CMC, din care 8 decizii privind repartizarea soldului disponibil, ceea ce denotă o practică neconformă a planificării cheltuielilor municipale şi duce la utilizarea ineficientă a alocaţiilor bugetare.

➢ ***Deşi, în conformitate cu art.35 din Constituţia Republicii Moldova şi art.4 din Legea învăţământului nr.547-XIII din 21.07.1995, învăţământul de stat este gratuit şi constituie o prioritate naţională, finanţarea bugetară a acestui domeniu nu asigură o calitate pe măsură a curriculumului şcolar şi, implicit, a procesului de educaţie propriu-zis.*** Astfel:

- Sistemul de învăţământ are la bază standarde educaţionale de stat. Standardele stabilesc cerinţele minime obligatorii faţă de diverse nivele şi trepte de învăţământ. Atingerea standardelor în învăţământ se asigură prin implementarea curriculumului şcolar, aprobat de Ministerul Educaţiei. Implementarea curriculumului şcolar, la rîndul său, este asigurată în baza finanţării învăţământului din bugetul public naţional. Astfel, în 2010-2011, pentru asigurarea educaţiei unui elev în şcoli, gimnazii şi licee au fost alocaţi 5,84 mii lei şi, respectiv, 6,20 mii lei, iar pentru un copil în instituţiile preşcolare – 9,62 mii lei şi, respectiv, 9,54 mii lei. În prezent, Direcţiile educaţie din municipiu nu dispun de informaţii care ar permite evaluarea exhaustivă dacă mijloacele alocate din buget pentru fiecare copil/elev asigură realizarea curriculumului şcolar, inclusiv privind: necesităţile ce urmează a fi garantate din buget pentru transpunerea curriculumului şcolar pe fiecare obiect în parte şi pe fiecare treaptă de studiu al acestuia (clasă); care este de fapt asigurarea financiară şi materială în fiecare instituţie de învăţământ; necesităţile ce urmează a fi suplinite; necesităţile ce nu sînt pe deplin satisfăcute din buget şi sursele alternative posibile, etc.
- Planificarea alocaţiilor bugetare pentru instituţiile de învăţământ la art. 113.03 „Rechizite de birou, materiale de uz gospodăresc”, art.113.05 „Materiale didactice”, art.113.06 „Cărţi şi ediţii periodice”, art.113.14 „Inventar moale şi echipament”, art.113.17 „Reparaţii curente ale clădirilor şi încăperilor”, art. 113.18 „Reparaţii curente ale utilajului şi inventarului”, 113.45 „Mărfuri şi şi servicii neatribuite altor alineate”, art.242 „Procurarea mijloacelor fixe” se bazează pe solicitările directorilor instituţiilor de învăţământ, iar la celelalte articole – pe cheltuielile efective înregistrate în perioadele anterioare. Totuşi, conform datelor prezentate de către instituţii, alocaţiile bugetare aprobate nu sunt suficiente. Astfel, conform informaţiilor ordonatorilor de credite din domeniu „Învăţământ”, necesitatea acestora în alocaţii pentru 2010 constituia 1023,9 mil.lei, fiind propuse spre finanţare 753,1 mil.lei, sau 73,6% din solicitări, iar pentru 2011 – 1133,4 mil.lei, fiind propuse spre finanţare 845,3 mil.lei sau 74,6%, ulterior fiind aprobate alocaţii pentru 2010 în sumă de 838,9 mil.lei şi pentru 2011 – 936,4 mil.lei şi rectificate în sumă de 979,6 mil.lei şi, respectiv, 993,5 mil.lei, sau 95,7% şi, respectiv, 87,7% din solicitările formulate.

La 18.06.2010, DGF a perfectat Note metodologice privind elaborarea proiectului bugetului municipal pentru „Învăţământ” în 2011, prin care finanţarea preconizată de 8,86 mii lei pentru un copil a fost acoperită la nivel de 84,5% din numărul de copii în instituţiile preşcolare. Astfel, conform datelor statistice, numărul de copii cu vîrsta de 3-6 ani din instituţiile preşcolare, asiguraţi cu finanţare din bugetul de stat, în 2011 a constituit 27735 persoane, deşi, conform datelor DGETS, la 17.07.2010, frecventau instituţiile preşcolare din municipiu (inclusiv suburbii) 32815 copii (inclusiv 6723 de copii cu vîrsta de pînă la 3 ani), sau cu 5080 de copii mai mult. Totodată, numărul de elevi asiguraţi cu finanţare

din bugetul de stat în 2011 în instituţiile preuniversitare constituiau 84588 de persoane, deşi conform datelor DGETS, la 17.07.2010, acestea erau frecventate de 77537 de copii (inclusiv 1078 de copii din şcolile-internat şi speciale), sau cu 7051 de copii mai puţin.

Conform divergenţelor la proiectul bugetului la „Învăţământ", pentru 2011, în opinia DGF Chişinău, suma cheltuielilor evaluată de MF asigură finanţarea integrală a cheltuielilor salariale şi de alimentaţie. Cît priveşte alte cheltuieli curente – acestea sînt disponibile la nivel de 50 la sută, astfel, demersurile autorităţilor/instituţiilor municipale de profil, conform opiniilor acestora, nu au fost acoperite în mărime de 327,5 mil.lei (inclusiv cheltuieli capitale 82,9 mil.lei).

Principalele cauze ale situaţiei descrise constau în faptul că cheltuielile pentru întreţinerea copiilor cu vîrsta de pînă la 3 ani în instituţiile preşcolare nu sînt asigurate din bugetul de stat, precum şi în utilizarea ineficientă a spaţiilor în instituţiile de învăţământ, inclusiv din cauza folosirii/frecvenţei reduse în raport cu capacitatea de proiect a instituţiei. Astfel, dacă instituţiile preşcolare au utilizat capacitatea de proiect la nivel de 101,3% (la 01.09.2011, erau frecventate de 34254 de copii în loc de 33831 de copii, conform proiectului), apoi instituţiile preuniversitare au utilizat capacitatea de proiect la nivel de 62,1% (la 01.09.2011, erau frecventate de 74084 de elevi, capacitatea constituind 119357 de elevi). De menţionat că capacitatea de utilizare a instituţiilor preşcolare a fost în creştere (la 01.09.2009 – 90,4%; la 01.09.2010 – 96,6%; la 01.09.2011 – 101,3%), iar capacitatea de utilizare a instituţiilor preuniversitare a fost în continuă scădere (la 01.09.2009 – 64,5%; la 01.09.2010 – 62,9%; la 01.09.2011 – 62,1%).

Cele menţionate denotă că cheltuielile de întreţinere a clădirilor instituţiilor preuniversitare, raportate la un elev, sînt în continuă creştere, iar costurile aferente serviciilor educaţionale propriu-zise nu sunt finanţate suficient.

- *Neasigurarea necesităţilor procesului de învăţământ din alocaţii bugetare determină acoperirea acestor necesităţi din alte surse, una din care sînt mijloacele colectate de la părinţi, inclusiv prin intermediul AOP.*

Instituţiile de învăţământ din municipiu şi Direcţiile educaţie nu deţin informaţii oficiale privind activitatea AOP, desfăşurată în incinta instituţiilor de învăţământ, care sînt proprietate publică municipală, ceea ce denotă lipsa unei responsabilităţi a factorilor de deciziei din aceste instituţii privind gestiunea conformă şi eficientă a patrimoniului public şi mijloacelor bugetare, precum şi privind asigurarea unui învăţământ de calitate.

Potrivit datelor Direcţiilor educaţie din municipiu, în 2010 au fost primite bunuri materiale de la AOP în sumă totală de 6,28 mil.lei şi în 2011 – de 5,81 mil.lei, sau 42,3% şi, respectiv, 46,0% din sumele care au fost acumulate de la părinţi (14,8 mil.lei şi, respectiv, 12,6 mil.lei)[27]. Reieşind din datele prezentate de AOP şi din numărul elevilor şi copiilor care frecventau instituţiile de învăţământ, de la un copil/elev în medie se colectează lunar (reieşind din 9 luni pe an) pînă la 499,2 lei. (Anexa nr.3 la Raportul de audit).

Mijloacele fixe, obiectele de mică valoare şi scurtă durată, precum şi materialele primite de la AOP sînt înregistrate în evidenţa contabilă a DGETS, însă fără a fi reflectate ca venituri şi cheltuieli primite din donaţii. Ca urmare,

[27] Conform informaţiilor prezentate de către Asociaţiile obşteşti ale părinţilor.

cheltuielile suportate de instituţii, acoperite din donaţiile AOP, nu sînt reflectate în Forma nr.4 „Raport privind încasarea şi utilizarea mijloacelor speciale”, prin ce sînt denaturate datele privind cheltuielile aferente domeniului învăţămîntului.

14. **Recomandări Primarului general, DGETS, DGF:** Întreprinderea măsurilor întru optimizarea şi economisirea mijloacelor bugetare folosite la întreţinerea edificiilor instituţiilor de învăţămînt; determinarea promtă a necesităţilor pentru realizarea programelor educaţionale.

➢ ***Auditul constată că deşi AAPL au analizat posibilitatea administrării eficiente a alocaţiilor bugetare şi optimizării cheltuielilor bugetare prin eficientizarea activităţii instituţiilor municipale, inclusiv prin reorganizarea, comasarea şi reducerea lor, nu s-a reuşit implementarea acţiunilor de rigoare şi, respectiv, redresarea situaţiei întru atingerea obiectivului cost-eficienţă.***

• În conformitate cu Decizia CMC nr.11/3 din 23.09.2010, a fost aprobat Planul privind măsurile anticriză şi stabilizare economico-financiară a municipiului Chişinău pe perioada 2010-2012. Astfel, Primăria municipiului şi direcţiile din subordinea CMC urmau să întreprindă un plan complex de acţiuni în vederea extinderii bazei de impozitare; sporirii şi consolidării veniturilor bugetului municipal; optimizării cheltuielilor bugetare şi raţionalizării reţelei şi statelor instituţiilor publice; prioritizării cheltuielilor publice; achitării datoriilor creditoare. Potrivit raportului DGERRP (responsabili de coordonarea şi monitorizarea realizării acţiunilor) din 12.01.2012 privind executarea Deciziei CMC nr.11/3 din 23.09.2010, auditul constată că acţiunile întreprinse de direcţii/ secţii au purtat un caracter fragmentar şi incoerent, fără a avea o finalitate.

• Urmare a confruntării prevederilor regulamentelor subdiviziunilor subordonate CMC (care sînt aprobate de CMC) şi celor din cadrul Primăriei (care sînt aprobate de Primarul general), s-a constatat existenţa aceloraşi atribuţii în diferite direcţii, ceea ce generează suprapuneri de competenţe, creînd astfel confuzii în managementul instituţional. Astfel, Direcţia control financiar tematic, conform Regulamentului DGF, are obligaţia să ţină registrul întreprinderilor municipale, să generalizeze şi să analizeze rapoartele financiare, să monitorizeze activitatea întreprinderilor, să înainteze propuneri de modificare a statutelor întreprinderilor etc. Aceleaşi competenţe sînt stabilite şi în Regulamentul de activitate a DECAE a Primăriei municipiului (aprobat prin Dispoziţia Primarului general din 20.04.2007), care este responsabilă de gestionarea patrimoniului municipal în societăţile economice şi de evidenţa financiară a patrimoniului respectiv în bilanţul Primăriei.

• CMC şi managementul direcţiilor din subordinea acestuia, pretorii de sector n-au întreprins măsurile necesare în vederea ajustării Regulamentelor de activitate a direcţiilor şi preturilor la prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006, care în majoritatea cazurilor au fost aprobate pînă la intrarea în vigoare a legii şi în prezent atribuţiile acestora stabilite în regulamente nu corespund cu cele real îndeplinite. În consecinţă, şi organigramele, şi statele de personal ale acestora nu sînt în concordanţă cu atribuţiile efectiv exercitate. Limita statelor de personal şi schemele de încadrare a personalului au fost aprobate prin Decizia CMC nr.1/53 din 11.02.2011, în lipsa unei evaluări privind

volumul de lucru îndeplinit de fiecare direcţie, secţie şi funcţionar şi, deci, nu corespund necesităţilor reale.

- Regulamentul de activitate a Î.M. DCC n-a fost ajustat la cadrul legal existent, ceea ce determină un risc înalt de neconformitate a activităţii acesteia şi de gestiune neconformă a patrimoniului municipal. Astfel, n-a fost executată Decizia CMC nr.2/47 din 05.03.2009 „Cu privire la transformarea Î.M. „Direcţia construcţii capitale" a Primăriei municipiului în „Direcţia generală investiţii capitale" a CMC", nefiind întreprinse măsuri pentru demararea procedurii de reorganizare. Totodată, patrimoniul municipal din domeniul public se află în gestiunea unei întreprinderi municipale care face parte din domeniul privat al municipiului, deci, poate fi urmărit, sechestrat şi vîndut, ceea ce determină riscul pierderii patrimoniului municipal.
- Neconformîndu-se unor exigenţe în condiţii de austeritate bugetară, CMC a decis (Decizia nr.14/14 din 02.12.2010) de a completa schema de încadrare a Primăriei cu aparatul preşedintelui Consiliului municipal din 7 unităţi, numai după un an de la lichidarea acestuia şi suportarea cheltuielilor pentru disponibilizarea personalului, dar fără a angaja acest personal. Astfel, la 01.01.2012, la Primăria municipiului erau înregistrate 40 de unităţi vacante (din care temporar libere – 13), la DGAURF – 17 unităţi, la DGTPCC – 7 unităţi şi la DGLCA – 18 unităţi. Menţinerea funcţiilor vacante creează economii ale fondului de retribuire a muncii, entităţile auditate folosind mijloacele neutilizate pentru majorarea salariilor angajaţilor, prin stabilirea diferitor suplimente la salariu, în lipsa criteriilor şi indiciilor de executare a volumului de lucru.

De menţionat că la unele instituţii municipale, numărul aprobat al unităţilor de personal tehnic şi de conducere este mai mare sau egal cu celelalte state de personal funcţional (IP Teatrul municipal de marionete, Î.M. „Teatrul unui actor", Direcţia socio-ecologică, Direcţia agricultură şi alimentaţie), concomitent existînd instituţii finanţate din bugetul municipal cu activitate similară (Î.M. „Teatrul de păpuşi Guguţă", Î.M. „Teatrul Satiricus", DGLCA, DGERRP). Comasarea acestor instituţii ar asigura economisirea mijloacelor bugetare pentru întreţinerea personalului tehnic şi de conducere.

Entităţile auditate nu asigură economisirea mijloacelor bugetare, angajînd pe un salariu deplin personal tehnic (electricieni, lăcătuşi, telefonişti, lemnari, măturători, conducători auto etc.) în lipsa unui volum de lucru pentru toată ziua.

AAPL n-au respectat limita de personal recomandă prin Hotărîrea Guvernului nr.589 din 29.07.2011 (25221,0 unităţi) şi Hotărîrea Guvernului nr.99 din 16.02.2010 (26971,0 unităţi). Astfel, conform Raportului privind îndeplinirea planului pe reţea, state şi contingente în instituţiile finanţate din bugetele locale, la 01.01.2012 erau finanţate 26454,8 unităţi de personal, iar la 01.01.2011 – 26996,5 unităţi, sau, respectiv, cu 1233,8 unităţi şi cu 25,5 unităţi mai mult.

- În lipsa unei fundamentări exhaustive privind necesitatea majorării statelor de personal, la 25.02.2010, de către Primarul general au fost aprobate schemele de încadrare a personalului DGAURF pentru anul 2010 în număr de 128 de unităţi, deşi Decizia CMC nr.7/7 privind majorarea statelor de la 114 unităţi la 128 a fost adoptată abia la 28.06.2010. Cele menţionate au generat planificarea neconformă a cheltuielilor pentru retribuirea personalului, economiile formate ulterior fiind folosite la acordarea sporurilor la salariu în sumă de 826,9 mii lei.

- Contrar prevederilor art.3 din Legea nr.158-XVI din 04.07.2008[28], o parte din personalul DGTPCC, DGLCA, DGAURF care au statut de funcţionar public, desfăşoară activităţi prevăzute în Regulamentele acestor direcţii, care nu implică exercitarea prerogativelor de putere publică, cum ar fi: monitorizarea şi verificarea executării lucrărilor de reparaţie a drumurilor şi sistemelor inginereşti, elaborarea unor scheme etc., ceea ce determină riscul salarizării neconforme a acestor persoane ca funcţionari publici, în special, celor retribuiţi din contul mijloacelor speciale, inclusiv la DGLCA – 48 de unităţi, DGAURF – 55 de unităţi.

AAPL, contrar prevederilor punctelor 20, 24 şi 27 din Anexa nr.5 la Hotărîrea Guvernului nr.201 din 11.03.2009[29], nu dispun de statut de personal avizat şi înregistrat la Cancelaria de Stat. Ca rezultat, schemele de încadrare pentru perioada auditată n-au fost înregistrate de către MF, totodată nu s-au respectat nici prevederile pct.10 din Anexa 2 la Ordinul MF nr.109 din 21.12.2007[30]. Serviciile resurse umane n-au prezentat auditului schemele de încadrare ale AAPL pentru 2010-2011, înregistrate la MF şi confirmate prin aplicarea ştampilei şi numărului de înregistrare, precum şi statul de personal avizat şi înregistrat la Cancelaria de Stat conform prevederilor legale. De menţionat că, deşi Primăria a prezentat, la 19.11.2009, Cancelariei de Stat (Direcţia politica de cadre) statul de personal al Primăriei şi direcţiilor, aviz la această informaţie n-a primit. La 20.05.2011, Primăria a primit un aviz de la Cancelaria de Stat, prin care a fost informată despre necesitatea respectării legislaţiei în vigoare în acest domeniu.

- Aprobarea statelor de funcţii şi personal al DGTPCC, DGLCA s-a efectuat în lipsa analizelor şi calculelor justificative privind personalul necesar, ceea ce determină riscul suportării unor cheltuieli suplimentare la întreţinerea unor unităţi de personal în exces sau riscul neîndeplinirii sarcinilor stabilite. Obiectivele individuale de activitate ale unor angajaţi ai DGTPCC şi DGLCA şi fişele de evaluare a acestora nu conţin indicatori de performanţă cu date măsurabile. De asemenea, auditul a stabilit necorespunderea datelor din dările de seamă de activitate ale direcţiilor cu datele reale.

Contrapunerea volumului de lucrări, prevăzute în Regulamentele fiecărei direcţii a DGTPCC şi DGLCA cu datele din Raportul anual de activitate a direcţiilor şi cu datele privind îndeplinirea obiectivelor individuale de activitate a funcţionarilor publici, în perioada auditată, a relevat că organigrama şi statele de personal nu reflectă situaţia reală privind necesitatea personalului angajat. Astfel, volumul de lucru executat de 4 direcţii ale DGTPCC (din 6 aprobate în statele de personal) şi de 8 direcţii ale DGLCA (din 11 aprobate în statele de personal) este insuficient pentru a asigura cu volum de lucru toate unităţile existente, iar o parte din personalul încadrat nu corespunde calificărilor şi exigenţelor necesare, totodată existînd cazuri de dublare a funcţiilor existente în diferite direcţii şi secţii. De

---

[28] Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 ,,Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” (în continuare – Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008).

[29] Hotărîrea Guvernului nr.201 din 11.03.2009 „Privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”.

[30] Ordinul ministrului finanțelor nr.109 din 21.12.2007 ,,Cu privire la aprobarea formularului-tip al schemelor de încadrare”.

asemenea, auditul a stabilit la DGLCA cazuri de exercitare de către unii angajaţi a atribuţiilor ce ţin de competenţa altor direcţii şi secţii, ceea ce denotă stabilirea neconformă a statelor de funcţii şi personal şi relevă suportarea ineficientă a cheltuielilor în sumă de 147,7 mii lei.

Recomandări:

15. **CMC, Primarului general, primarilor UAT auditate:**

15.1. Revizuirea organigramei/structurii aparatului Primăriei şi autorităţilor/ entităţilor din subordine, cu scopul optimizării funcţiilor şi raţionalizării statelor de personal, precum şi eliminării suprapunerilor/dublărilor de competenţe.

15.2. Fundamentarea, avizarea şi înregistrarea statelor de personal conform cadrului legal şi în corespundere cu sarcinile stabilite şi volumul efectiv de lucru.

16. **CMC, Primarului general:**

16.1. Conformarea prevederilor Regulamentelor de activitate a preturilor, direcţiilor din subordinea CMC şi din componenţa Primăriei cadrului legal existent.

16.2. Examinarea oportunităţii reorganizării Î.M. DCC în vederea eficientizării supravegherii tehnice a proiectărilor, construcţiilor/ reconstrucţiilor /reparaţiilor curente/capitale executate din contul mijloacelor bugetului municipal şi aprobării politicilor municipale în domeniul proiectărilor, construcţiilor/ reconstrucţiilor/reparaţiilor curente/capitale, gestionării eficiente a resurselor financiare alocate în aceste scopuri.

➢ ***Entităţile auditate au admis calcularea şi achitarea plăţilor salariale cu derogare de la cadrul legal existent, ceea ce a determinat suportarea unor cheltuieli ineficiente şi/sau prejudicierea bugetului municipal.***

Întru argumentarea celor menţionate, se exemplifică următoarele:

- DGTPCC a acordat sporuri la salariu pentru intensitatea muncii în sumă totală de 233,1 mii lei, în lipsa reglementărilor privind mărimea şi condiţiile de acordare a acestora, iar sporurile în sumă de 184,0 mii lei – fără a ţine cont de prevederile art.14, art.29 alin.(7) din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005[31] şi pct.13 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006[32], în lipsa justificărilor economice necesare, pentru acţiuni ce sînt parte a atribuţiilor de serviciu ale persoanelor date.

Contrar prevederilor art.30 alin.(2) şi (3) din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 şi pct.13 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006, DGTPCC a salarizat un îngrijitor de încăperi peste normativele stabilite, un muncitor în lipsa justificării muncii efectuate şi un responsabil tehnic netitular în condiţiile existenţei în state a funcţiei respective, suportînd cheltuieli ineficiente în sumă de 66,4 mii lei.

---

[31] Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 „Cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar" (în continuare – Legea nr. 355-XVI din 23.12.2005).

[32] Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006).

În perioada auditată, în lipsa documentelor justificative privind existenţa lucrărilor de întreţinere şi reparaţie a utilajului reţelei telefonice şi tehnice, precum şi a volumului acestora, DGTPCC a calculat salariu unui angajat netitular în sumă de 14,0 mii lei, inclusiv contribuţiile de asigurări sociale de stat obligatorii şi primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală de 2,9 mii lei, prin ce au fost suportate cheltuieli ineficiente în aceeaşi mărime.

DGLCA, contrar prevederilor pct.15 din Hotărârea Guvernului nr.525 din 16.05.2006, a acordat premii de sărbători care au depăşit mărimea salariului de funcţie cu suma de 30,2 mii lei.

Primăria mun.Chişinău, în perioada auditată, în cadrul aplicaţiilor privind situaţiile excepţionale, a acordat premii (în mărime a cîte 200 lei) participanţilor la aplicaţii care nu sînt angajaţi ai entităţii, în suma totală de 61,2 mii lei în anul 2010 şi 78,4 mii lei – în anul 2011, care, fiind atribuite la cheltuieli (art.113.45), n-au fost impozitate şi declarate potrivit art.18 şi art. 90 din Codul fiscal.

În lipsa documentelor confirmative, DGLCA a calculat şi a achitat salariu fostului administrator al Î.M. „Direcţia Locuinţe" în sumă de 2,8 mii lei.

Primăria municipiului, contrar prevederilor art.26 (5) din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005, n-a încheiat contract de muncă cu conducătorii direcţiilor subordonate CMC, cu indicarea condiţiilor de salarizare a acestora.

Serviciul evidenţă contabilă al DGLCA a admis transferarea la contul de card a mijloacelor financiare în sumă de 91,8 mii lei, care nu corespund sumei salariului îndreptat spre plata a 11 persoane. Astfel, în perioada 2010-2011, DGLCA a transferat neîntemeiat la cardul de salariu al 4 angajaţi mijloace băneşti în mărime de 52,9 mii lei – salariul calculat al altor 11 angajaţi, nefiind asigurată nici justificarea primirii acestor sume de către aceştia, ceea ce determină existenţa riscului de fraudă. Această situaţie a fost condiţionată de existenţa unor unităţi de funcţii fără sarcini şi atribuţii exacte. De asemenea, DGLCA a suportat cheltuieli ineficiente, în perioada auditată, în sumă de 70,5 mii lei, pentru salarizarea în funcţie de lăcătuş-tîmplar a unei doamne în vîrstă de 70 de ani, sarcinile căreia au fost îndeplinite de soţul acesteia, angajat în calitate de şofer, iar funcţiile de paznic şi măturător au fost îndeplinite de către al doilea paznic. Astfel, contrar prevederilor art.30 alin.(2) şi (3) din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005, una şi aceeaşi persoană a fost remunerată concomitent pentru executare în orele de lucru a 2 sau a 3 funcţii, ceea ce determină riscul lipsei necesităţii acestor funcţii.

DGLCA a admis raportarea neautentică a cheltuielilor pentru retribuirea muncii pe articole şi alineate pentru 2010 în sumă de 179,9 mii lei şi pentru 2011 – 136,8 mii lei.

➢ Sistemul de control intern din Direcţiile educaţie din municipiu nu asigură întocmirea conformă a fişelor de pontaj şi calcularea regulamentară a salariului cadrelor didactice. Orarul orelor de predare al cadrelor didactice şi graficul de activitate al educatorilor, întocmite şi aprobate de către administraţia instituţiilor de învăţămînt, se shimbă în permanenţă, nefiind asigurată documentarea corespunzătoare a schimbărilor respective, iar contabilităţile centralizate ale direcţiilor educaţie n-au stabilit proceduri de control intern privind verificarea autenticităţii fişelor de pontaj, ca urmare, acestea conţin erori. Astfel de deficienţe au fost stabilite de audit la Şcoala auxiliară nr.5 din municipiu (DETS sect.Centru), în 2008-2009

neregulamentar fiind calculate sporuri la salariu de 0,6 mii lei la 2 angajaţi, din care 0,2 mii lei au fost restituite pe parcursul auditului, precum şi la Liceul „Gheorghe Asachi” (DGETS), în 2010-2011 fiind calculat salariu pentru perioada aflării a 3 angajaţi peste hotarele ţării în sumă de 14,5 mii lei (restituite în bugetul municipal în timpul auditului).

Recomandări:

17. **DGLCA, DGTPCC, primarilor UAT auditate:**

17.1. Elaborarea şi aprobarea unui regulament unic, care ar prevedea exhaustiv criteriile de acordare şi mărimea premiilor şi a altor sporuri salariale.

17.2. Asigurarea utilizării conforme a mijloacelor bugetare pentru retribuirea muncii, cu recuperarea mijloacelor utilizate neregulamentar.

17.3. Asigurarea utilizării conform destinaţiei a mijloacelor financiare.

18. **DGLCA:** Raportarea regulamentară a plăţilor de casă şi a cheltuielilor pentru remunerarea muncii.

19. **DGETS, DETS din sectoarele mun. Chişinău:** Asigurarea unui control intern eficient, care ar exclude riscul întocmirii neconforme a tabelelor de pontaj.

➢ ***Managementul existent n-a asigurat regularitatea în gestionarea cheltuielilor de întreţinere a instituţiilor teatral-concertistice municipale, mijloacelor de transport, serviciile de telecomunicaţie şi de poştă, protocol şi deplasări, rambursarea dobînzilor la creditele ipotecare, compensarea averii persoanelor supuse represiunilor.*** Astfel:

• *Alocarea mijloacelor bugetare instituţiilor teatral-concertistice municipale se efectuează fără a ţine cont de prevederile Legii cu privire la teatre, circuri şi organizaţii concertistice nr.1421-XV din 31.10.2002*, care prevede alocaţii din buget în mărime de 60% din cheltuielile suportate de către organizaţia teatral-concertistică, precum şi în lipsa unei asigurări că aceste instituţii îndeplinesc sarcina de propagare şi iluminare culturală a populaţiei (Î.M. „Buciumul”), ca urmare, fiind alocate mijloace financiare supra limitelor regulamentare în sumă de 0,58 mil.lei (2010) şi 0,47 mil.lei (2011).

Recomandări:

20. **Primarului general, Direcţiei Cultură:** Eficientizarea activităţii instituţiilor teatral-concertistice municipale, cu respectarea cadrului legal de finanţare a acestora.

• *În anii 2010-2011, conducerea DGTPCC şi DGLCA n-a asigurat utilizarea regulamentară a mijloacelor bugetare şi a admis cheltuieli suplimentare de telecomunicaţie în sumă de 64,8 mii lei şi, respectiv, 63,8 mii lei*. Astfel, au fost planificate şi suportate cheltuieli pentru servicii de telecomunicaţie şi procurarea echipamentului de telecomunicaţii cu depăşirea limitei stabilite în pct.1, pct.2 şi pct.9 din Hotărîrea Guvernului nr.1362 din 22.12.2005[33]. De asemenea, n-au fost aprobate limitele de cheltuieli şi numărul abonamentelor de telefoane, faxuri,

[33] Hotărîrea Guvernului nr.1362 din 22.12.2005 „Cu privire la aprobarea Normativelor vizînd numărul abonamentelor de telefoane de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru colaboratorii autorităților administrației publice (cu excepția legăturii telefonice guvernamentale)”.

telefoane mobile pentru funcţionarea lor, ca urmare, numai Primăria a suportat cheltuieli pentru 2 telefoane mobile în suma de circa 0,23 mil.lei. N-au fost luate măsurile cuvenite în vederea restituirii cheltuielilor pentru convorbiri telefonice peste hotarele republicii în sumă de 1,4 mii lei (DGTPCC).

Recomandări:

21. **Primarului general, DGTPCC:** Stabilirea limitelor de cheltuieli la convorbirile telefonice – mobile şi fixe, cu implementarea unor proceduri eficiente de control intern în vederea asigurării respectării acestora.

•*Unele instituţii n-au reuşit să menţină cheltuielile pentru întreţinerea mijloacelor de transport în limita prevederilor regulamentare.* Astfel, urmare a depăşirii în perioada auditată a parcursului-limită anual, stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr.1404 din 30.12.2005 pentru autoturisme de serviciu, DGTPCC a suportat cheltuieli ineficiente în sumă de 243,7 mii lei, Primăria – 149,1 mii lei, iar DGAURF – 6,3 mii lei.

Întocmirea, în perioada auditată, a documentelor primare (foilor de parcurs), contrar cadrului normativ[34], a cauzat decontarea neregulamentară a combustibilului la DGTPCC în sumă de 437,6 mii lei, la DGLCA – în sumă de 98,5 mii lei şi la DGAURF – în sumă de 87,8 mii lei.

Recomandări:

22. **Primarului general, DGTPCC, DGAURF:** Respectarea cadrului normativ la utilizarea autoturismelor de serviciu şi la decontarea combustibilului.

•*Primăria n-a asigurat utilizarea raţională şi economicoasă a mijloacelor publice, utilizînd, în perioada auditată, pentru procurarea florilor suma de peste 0,52 mil.lei.* Totodată, contrar prevederilor art.69 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007[35], Primăria a efectuat aceste achiziţii de la S.R.L. „Sel şi C" la preţuri majorate, faţă de cele contractate, cu circa 30 la sută, ceea ce a generat cheltuieli neregulamentare în sumă de circa 0,17 mil.lei.

Primăria n-a implementat recomandările anterioare ale Curţii de Conturi şi a admis continuarea deservirii şedinţelor de lucru ale CMC (deşi consilierii sînt remuneraţi pentru fiecare şedinţă) cu depăşirea limitelor (12 lei pe zi pentru un participant la şedinţele de lucru) prevăzute în pct.6 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.550 din 13.06.1997[36], astfel fiind suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 28,3 mii lei.

De asemenea, ca urmare a organizării pentru invitaţii străini a cîte 3-5 recepţii, faţă de 1-2 cine oficiale (prînzuri, cocteiluri), stabilite conform Hotărîrii Guvernului nr.550 din 13.06.1997; depăşirii limitelor maxime de cheltuieli pentru un participant; organizării unei recepţiei cu ocazia Sărbătorilor de Crăciun pentru

---

[34] Instrucțiuni privind completarea și prelucrarea foii de parcurs pentru autoturisme, aprobate prin Ordinul Departamentului Analize Statistice și Sociologice al Republicii Moldova nr.108 din 17.12.1998.

[35] Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (în continuare – Legea nr.96-XVI din 13.04.2007).

[36] Hotărîrea Guvernului nr.550 din 13.06.1997,,Privind cheltuirea mijloacelor pentru primirea şi deservirea delegaţiilor străine şi a anumitor persoane".

reprezentanţii AAPL, de către Primărie au fost suportate cheltuieli neîntemeiate şi iraţionale în sumă de 73,2 mii lei.

- *N-a fost respectat cadrul regulator la efectuarea unor cheltuieli pentru deplasările de serviciu.* Funcţionarii publici din cadrul Primăriei, după încheierea deplasării, nu prezintă CMC informaţia privind scopul şi rezultatele acesteia (chestiunile abordate şi soluţionate, deciziile luate, concluziile şi propunerile respective), ceea ce contravine prevederilor pct.9 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.836 din 24.06.2002[37] şi determină riscul suportării ineficiente a cheltuielilor pentru deplasări peste hotare în sumă de 299,7 mii lei.

Primăria, evitînd proceduri de achiziţie, a efectuat cheltuieli pentru achiziţionarea biletelor la avion în sumă totală de 0,11 mil.lei în numerar, ceea ce contravine şi prevederilor pct.2 din Normele aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.764 din 25.11.1992[38].

- *Deşi în cadrul auditului precedent s-a menţionat despre achitarea dobînzilor bancare pentru persoanele care construiesc apartamente prin metoda ipotecară, listele cărora n-au fost aprobate prin decizia CMC, în suma totală de 0,12 mil.lei, acestea pînă în prezent n-au fost reconfirmate.* Totodată, Regulamentul aprobat prin Decizia CMC nr.67/25 din 20.03.2007[39], în temeiul Hotărîrii Guvernului nr. 1148 din 04.11.2005, a fost modificat şi completat prin Decizia CMC nr.5/8-1 din 13.05.2010[40], cu toate că Hotărîrea Guvernului nr.1148 din 04.11.2005 a fost abrogată la 03.10.2008 (prin Hotărîrea Guvernului nr.1103 din 29.09.2008), fiind suplinită lista beneficiarilor cu 22-24 de persoane. Mai mult decît atît, Primăria, aplicînd mărimea ratei dobînzii preconizate achitării din bugetul municipal, stabilite în baza Deciziei CMC nr.5/8-1 din 13.05.2010 în mărime de pînă la 10%, a efectuat recalcularea rambursării dobînzilor bancare din data depunerii cererii pînă la adoptarea deciziei date, efectuînd cheltuieli neprevăzute de deciziile CMC în sumă totală de 0,81 mil.lei.

De menţionat că Regulamentul aprobat prin Decizia CMC nr.67/25 din 20.03.2007, elaborat în scopul remedierii fluctuaţiei cadrelor din sistemul bugetar, nu conţine unele responsabilităţi ale beneficiarilor, fiind determinat riscul că prin aceste măsuri costisitoare AAPL nu atinge obiecţiile asumate.

- Cu toate că, în baza titlurilor executorii, la 22.09.2011 au fost achitate 0,77 mil.lei pentru compensarea averii unei persoane fizice în urma represiunilor politice, Primăria n-a solicitat alocarea acestor mijloace din bugetul de stat.

Deşi, în baza Deciziei CMC nr.5/18 din 24.04.2003, Primăriei i-au fost alocate 0,54 mil.lei pentru procurarea a 3 apartamente pentru reamplasarea a 3 familii care ocupă imobilul din str.Columna 33, retrocedat unei persoane fizice

---

37 Regulamentul cu privire la delegarea salariaţilor întreprinderilor, instituţiilor şi organizaţiilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.836 din 24.06.2002.

38 Norme pentru efectuarea operaţiunilor de casă în economia naţională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.764 din 25.11.1992.

39 Decizia CMC nr.67/25 din 20.03.2007 „Privind aprobarea Regulamentului privind finanţarea dobînzii bancare pentru persoanele angajate în sistemul bugetar din municipiul Chişinău care construiesc/procură locuinţe prin metoda creditării ipotecare".

40 Decizia CMC nr.5/8-2 din 13.05.2010 „Cu privire la achitarea parţială a dobînzii bancare persoanelor angajate în sistemul bugetar care construiesc/procură locuinţe prin metoda creditării ipotecare".

supuse represiunii, aceste apartamente au fost acordate altor persoane. Ca urmare, Primăria se află în litigiu de judecată cu moştenitorii persoanei menţionate, cărora, în baza titlurilor executorii, le-au fost achitate mijloace financiare (despăgubiri) în sumă de 1,95 mil.lei (2010-2011). Se relevă că, conform certificatului OCT Chişinău din 11.09.2007, valoarea bunului constituie doar 0,98 mil.lei. De asemenea, auditul a constatat că persoanele menţionate n-au declarat la SFS veniturile primite (1,95 mil.lei) în perioada 2010-2011.

În prezent, în instanţele de judecată se examinează litigiul privind restituirea veniturilor ratate din chirie pentru perioada 2009 (9 luni)-2010 (4 luni) în mărime de circa 0,60 mil.lei, precum şi referitor la achitarea dobînzii de întîrziere în sumă de 0,78 mil.lei.

Recomandări:

23. **Primarului general:**

23.1. Raţionalizarea cheltuielilor bugetare pentru acţiuni de protocol, deplasări, credite preferenţiale, compensarea averii persoanelor supuse represiunilor.

23.2.Respectarea limitelor stabilite de cadrul normativ la efectuarea cheltuielilor de protocol.

23.3.Înaintarea, spre aprobare la CMC, a listelor persoanelor care beneficiază de compensarea dobînzii aferente creditelor ipotecare, cu asigurarea respectării prevederilor regulamentare în acest domeniu.

23.4. Aprobarea unor măsuri ferme pentru eliminarea premiselor păguboase de sustragere a mijloacelor bugetare, generată de litigiul privind imobilul din str. Columna 33.

➢ ***Necesită îmbunătăţiri atît managementul, cît şi normele regulamentare privind fondul de rezervă.***

Cu toate că de către DGF au fost luate unele măsuri în vederea conformării Regulamentului privind modul de formare şi utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al municipiului prevederilor legale, totuşi deficienţele constatate de auditurile anterioare privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă s-au menţinut, continuînd practica de folosire a fondului de rezervă pentru finanţarea unor cheltuieli ce pot fi planificate şi pentru acordarea ajutoarelor materiale, care de fapt sînt pasibile achitării din fondurile locale de susţinere socială a populaţiei. La 02.12.2010, prin Decizia CMC nr.14/2, a fost aprobată o nouă redacţie a Regulamentului privind modul de formare şi utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al municipiului, însă în acesta lipsesc prevederi potrivit cărora din fondul respectiv se finanţează doar acţiunile cu caracter excepţional sau imprevizibil. Astfel, Regulamentul se răsfrînge asupra acţiunilor care n-au fost prevăzute în buget, ceea ce denotă că mijloacele din fondul respectiv sînt folosite pentru acoperirea unor lacune apărute ca urmare a planificării necorespunzătoare a cheltuielilor bugetare.

Recomandări:

24. **CMC, Primarului general, DGF, primarilor UAT:**

24.1.Ajustarea Regulamentului privind modul de formare şi utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al municipiului, cu excluderea finanţării cheltuielilor ce nu se asimilează celor cu caracter imprevizibil şi stabilirea

acordării ajutoarelor financiare prin intermediul alocării mijloacelor necesare Fondului de susţinere socială a populaţiei.

24.2.Planificarea şi efectuarea cheltuielilor ce nu poartă caracter imprevizibil din contul alocaţiilor de bază.

24.3.Stabilirea unor proceduri de control intern privind asigurarea utilizării conform destinaţiei a mijloacelor fondului de rezervă.

➢ ***Caracterul confuz al unor reglementări din Metodologia aprobată prin Decizia CMC nr.51/2 din 11.07.2006, lipsa unor reglementări exhaustive ale modalităţii de calculare şi evaluare a transferurilor de la bugetul municipal pentru acoperirea diferenţelor de preţ/tarif, precum şi a pierderilor suportate prin acordarea de înlesniri la călătoriile în transport, condiţionează riscuri de alocare neîntemeiată a resurselor financiare.***

Pentru 2010 şi 2011, întru acoperirea veniturilor ratate ce ţin de transportarea călătorilor care beneficiază de înlesniri, precum şi a diferenţei dintre tariful în vigoare şi costul unei călătorii, au fost aprobate mijloace în sumă de 116,5 mil.lei şi, respectiv, 121,8 mil.lei, cu toate că întreprinderile prestatoare de servicii au prezentat calculele pentru 149,4 mil.lei şi, respectiv, 167,4 mil.lei.

Absenţa metodologiei de stabilire a numărului de călătorii lunare pentru o persoană care beneficiază de scutiri, nu face posibilă stabilirea necesarului real de mijloace bugetare pentru compensarea veniturilor ratate întreprinderilor municipale pentru 2010-2011. Mai mult decît atît, finanţarea din mijloace bugetare pentru compensarea veniturilor ratate a fost efectuată de către CMC, prin intermediul DGF, direct întreprinderilor municipale Î.M. „RTE” şi Î.M. „Parcul Urban de Autobuze”, evitînd DGTPCC, fără a ţine cont de prevederile art.7 alin.(1) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003.

CMC, la 06.05.2011, a aprobat Decizia nr.3/40, conform căreia, de la 01.01.2012, serviciile prestate de către Î.M. „RTE”, în baza contractului încheiat cu Primăria, vor fi achitate din bugetul municipal ca diferenţă dintre veniturile obţinute de către prestatorul de servicii de la transportarea călătorilor şi costul 1 km/vehicul parcurs. Totodată, acest contract nu stabileşte exhaustiv metodologia de calculare a costului 1 km/vehicul parcurs, ceea ce determină riscul achitării unor subvenţii pentru utilizarea ineficientă a mijloacelor de transport.

Recomandări:

25. **CMC, DGF, DGTPCC:** Redefinirea unui mecanism clar şi transparent privind compensarea cheltuielilor întreprinderilor municipale la prestarea serviciilor de transport persoanelor care beneficiază de scutiri, totodată, revizuind prevederile Metodologiei aprobate prin Decizia CMC nr. 51/2 din 11.07.2006 şi Decizia nr.3/40 din 06.05.2011.

➢ ***Nu se încadrează în limitele cadrului regulator cheltuielile pentru salubrizarea terenurilor din municipiu.*** Astfel, pînă în prezent, DGLCA nu dispune de o delimitare conformă a terenurilor de uz comun de cele aferente blocurilor locative, salubrizarea cărora se face, respectiv, din contul bugetului municipal şi plăţii pentru deservirea blocului locativ. Conform schiţelor existente, suprafaţa terenurilor de uz comun constituie 5290,8 mii m^2, iar a celor aferente blocurilor locative – 10216,0 m^2, însă acestea au fost elaborate şi

aprobate contrar cadrului legal existent[41]. Totodată, calculele prezentate de către DGLCA la planificarea cheltuielilor de salubrizare pentru 2010-2011 nu se bazează pe tipul serviciilor care trebuie prestate de către ÎMGFL şi ÎMpSL (cantitatea, preţul acestora), dar pe metoda de acoperire a cheltuielilor acestor întreprinderi pentru salubrizarea terenurilor din municipiu, ceea ce determină riscul salubrizării terenurilor aferente blocurilor locative din bugetul municipal şi, invers, a terenurilor de uz comun din contul plăţii pentru deservirea blocului locativ.

O situaţie similară a fost stabilită de audit la primăriile Ghidighici, Grătieşti şi la Î.M. RCL Ciorescu.

În scopul implementării recomandărilor auditului precedent, DGLCA a elaborat si a prezentat pentru avizare proiectul deciziei CMC cu privire la aprobarea normelor tipice de timp şi tarifelor pentru serviciile sanitare efectuate de către subdiviziunile DGLCA. Se remarcă, în acest sens că, conform prevederilor art.14 (4) lit. h) din Legea nr.1402-XV din 24.10.2002[42], AAPL pot elabora şi aproba norme locale în baza normelor-cadru aprobate de către organele centrale de specialitate.

Recomandări:

26. **CMC, Primarului general, DGF, DGERRP, AAPL din s.Ghidighici, com.Grătieşti şi com.Ciorescu:** Coordonarea şi aprobarea, în modul stabilit, a normelor tipice de timp şi tarifelor pentru serviciile sanitare efectuate de către subdiviziunile DGLCA şi primăriilor din componenţa municipiului.

➢ ***AAPL din cadrul municipiului n-au asigurat utilizarea eficientă a împrumuturilor primite, evidenţa şi raportarea conformă a acestora. De asemenea, AAPL n-au asigurat recuperarea datoriilor debitoare şi neacumularea datoriilor creditoare.***

- Pe parcursul perioadei auditate, Primăria municipiului a asigurat utilizarea doar a circa 20% din valoarea creditului contractat pentru construcţia, reabilitarea şi extinderea reţelelor de apeduct, canalizare şi reparaţie a drumurilor, suportînd ineficient comisioane şi dobîndă pentru creditul nefolosit în sumă de circa 0,12 mil.dolari SUA, sau circa 1,44 mil.lei. Astfel, Primăria a contractat de la Corporaţia Financiară Internaţională un împrumut de 10,0 mil.dolari SUA. Prima debursare a creditului în sumă de 5,0 mil. dolari SUA a avut loc la 23.09.2011, sau după 312 zile de la semnarea acestuia. Din suma desbursată de 5,0 mil. dolari SUA, în 2011 au fost folosite mijloace de numai 2,05 mil. dolari SUA, iar pentru creditul nedesbursat Primăria plăteşte un comision de 0,75% anual.
- Conform Deciziei CMC nr.13/4 din 28.10.2010, s-a acceptat contractarea unui împrumut în mărime de pînă la 162,5 mil.lei pentru finanţarea lucrărilor de reparaţie a drumurilor. Pe parcursul anului 2011, Primăria a solicitat debursări în sumă de 46,78 mil.lei, primind împrumuturi în echivalentul în euro de 2,98 mil.euro, care, potrivit cursului din 31.12.2011, constituie 44,85 mil.lei. De

[41] Art.5 alin.(1) şi art.16 din Legea privind actele normative ale Guvernului şi ale altor autorităţi ale administraţiei publice locale nr.317-XV din 18.07.2003; art.8 din Legea condominiului în fondul locativ nr.913-XIV din 30.03.2000; art.14 şi art.15 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998.

[42] Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002.

menţionat că rambursarea creditului se efectuează prin emiterea biletului la ordin în euro, cu valoarea egală cu rata de împrumut acordată plus dobînda calculată pentru perioada de rambursare. Astfel, valoarea biletelor la ordin emise urma a fi 3,1 mil.euro, cu termen de achitare în 2012. Obligaţiunea formată privind dobînda calculată în sumă de 0,12 mil.euro sau 1,88 mil.lei (la data de 31.12.2011) n-a fost înregistrată în evidenţa DGF.

- La 31.12.2011, datoriile creditoare extrabilanţiere ale bugetului municipal, conform rapoartelor DGF, constituiau 275,9 mil.lei, inclusiv: cota-parte a garanţiilor emise de către CMC pentru creditele preferenţiale – 28,4 mil.lei, cota-parte a creditelor preferenţiale eliberate de către CMC – 4,8 mil.lei, datoria bugetului municipal faţă de întreprinderile municipale – 15,1 mil.lei (din care 9,9 mil.lei – datoria bugetului de stat), datoria bugetului municipal aferentă împrumuturilor primite din bugetul de stat – 48,8 mil.lei, privind creditele externe contractate – 133,9 mil.lei, privind împrumuturile externe primite – 44,9 mil.lei, alte împrumuturi – 0,05 mil.lei.

De asemenea, la 01.01.2012, CMC avea acordate garanţii Î.M. „RTE" în sumă de 75,4 mil.lei, precum şi garanţii emise în cadrul programului „Prima Casă" în sumă de circa 41,6 mil.lei.

- Pînă în prezent n-a fost soluţionată problema privind datoria bugetului de stat, prin intermediul celui municipal, faţă de întreprinderile municipale în sumă de 9,92 mil.lei.

Primăria, pînă la momentul actual, n-a soluţionat problema recuperării de la gestionarii fondului locativ a datoriilor debitoare în sumă de 18,2 mil.lei, deşi despre problema dată s-a menţionat şi în rapoartele precedente, nefiind asigurată confirmarea acestor creanţe potrivit prevederilor art.24 din Legea contabilităţii.

➢ AAPL, ca urmare a finanţării cheltuielilor efective sub limita planului precizat, au admis în 2011 majorarea semnificativă a datoriilor creditoare. Conform Raportului privind executarea bugetelor UAT pe toate componentele (Forma 524004), datoriile UAT pe cheltuieli curente constituie: debitoare – 21,3 mil.lei şi creditoare – 279,3 mil.lei, inclusiv cu termenul de achitare expirat – de 18,8 mil.lei şi, respectiv, de 115,5 mil.lei. Comparativ cu datoriile înregistrate la 31.12.2009, datoriile debitoare s-au redus cu 0,6 mil.lei, iar cele creditoare au crescut cu 177,9 mil.lei.

Recomandări:

27.**Primarului general, DGF:**

27.1.Asigurarea utilizării eficiente a împrumuturilor contractate şi neadmiterea formării unor noi datorii debitoare/creditoare.

27.2.Determinarea modalităţii de recuperare a creanţelor, inclusiv de la gestionarii fondului locativ.

➢ ***Managementul în materie de achiziţii de mărfuri (lucrări şi servicii) este unul necorespunzător şi necesită îmbunătăţiri esenţiale. Achiziţiile de mărfuri (lucrări şi servicii) au fost efectuate de către AAPL (Primăria mun.Chişinău, DGAURF, DGTPCC, DGLCA, DGETS, DETS sect.Centru, DETS sect.Botanica, Î.M. DCC) cu unele derogări de la legislaţia în vigoare, iar Secţia achiziţii publice a DGERRP n-a asigurat regularitatea procedurilor de achiziţii publice înregistrate de către aceasta.***

Entităţile auditate, în perioada 2010-2011, au efectuat 2107 proceduri de achiziţii în sumă totală de 678,3 mil.lei, inclusiv:

Proceduri de achiziţie	Achiziţii 2010		Achiziţii 2011	
	nr.	mii lei	nr.	mii lei
Licitaţii deschise (publice)	78	243763,02	102	100487,72
Cererea ofertei de preţuri	385	48066,38	315	42573,26
Achiziţie dintr-o singură sursă	61	57803,11	71	75085,45
Achiziţie de valoare mică	481	6837,48	461	7381,59
Acorduri de majorare a lucrărilor de construcţie, reconstrucţie şi reparaţie	24	5262,72	12	288,83
Achiziţiile pentru proiecte (Primăria mun.Chişinău)	35	552,1	20	1539,3
Acorduri adiţionale privind substituirea unui gen de lucrări cu alte lucrări (Î.M. DCC)	11	3589,26	19	6218,02
Programul de finanţare pe bază de credit oferit de către Corporaţia Financiară Internaţională				
Licitaţie deschisă	0	0	21	73783,12
Cererea ofertei de preţuri			11	5116,76
Total proceduri de achiziţie	**1075**	**365874,1**	**1032**	**312474,1**

• *Autorităţile contractante n-au asigurat planificarea efectuării procedurilor de achiziţii publice în scopul contractării mărfurilor, lucrărilor şi serviciilor necesare funcţionării eficiente a AAPL.* Deşi, potrivit Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, autorităţile contractante în domeniul achiziţiilor publice urmează să elaboreze planuri anuale şi trimestriale de efectuare a achiziţiilor publice, misiunea de audit a constatat, că: Primăria, DGAURF, DGETS, DETS sect.Botanica şi DETS sect.Centru n-au elaborat planuri trimestriale, Primăria neîntocmind nici planul anual de achiziţii. Totodată, în perioada 2010-2011, DGAURF a contractat mărfuri şi servicii neprevăzute în planul de achiziţii în sumă de 4,65 mil.lei. De asemenea, DGETS, DETS sect.Botanica şi DETS sect.Centru n-au planificat achiziţii de valoare mică în sumă totală de 4,2 mil.lei pentru 215 contracte de achiziţii (2010) şi 228 de contracte în sumă totală de 4,3 mil.lei (2011).

• Primăria (2010), DGLCA, DGAURF şi DGTPCC, eludînd prevederile pct.6 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008[43], n-au asigurat perfectarea şi păstrarea tuturor dosarelor achiziţiei publice, fapt ce determină riscul sustragerii, pierderii, schimbării unor anumite documente, precum şi imposibilitatea urmăririi conformităţii procedurilor de achiziţii publice prevederilor legale. Ca urmare a celor expuse, auditul a stabilit 2 cazuri (la DGETS şi DGAURF) cînd agentul economic a depus unele documente necesare participării la procedura de achiziţii publice mai tîrziu decît data la care s-a desfăşurat achiziţia, ceea ce denotă o formalitate în desfăşurarea achiziţiilor publice.

43 Regulamentul cu privire la întocmirea şi păstrarea dosarului achiziţiei publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008 (în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008).

• În urma examinării dosarelor de AP echipa de audit a stabilit că, contrar prevederilor pct.9 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007[44], membrii grupului de lucru din cadrul DGETS (11 cazuri), DGAURF (5 cazuri), DETS sect.Centru (12 cazuri) şi DETS sect.Botanica (3 cazuri) nu întocmesc şi nu semnează declaraţiile de confidenţialitate şi imparţialitate pentru o parte din procedurile de AP, ceea ce duce la neasigurarea imparţialităţii şi obiectivităţii grupului de lucru.

Deşi, conform prevederilor art.14 alin.(5) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, în cazul nedepunerii declaraţiei de confidenţialitate şi imparţialitate, AAP este în drept să anuleze procedura de achiziţie, pe parcursul 2010 şi 2011, auditul n-a constatat astfel de cazuri.

• *Autorităţile contractante, AAP şi Serviciul achiziţii din cadrul DGERRP n-au asigurat înregistrarea contractelor încheiate şi a dărilor de seamă privind procedura de achiziţie publică în termenele stabilite de cadrul legal.*

La achiziţia unor lucrări, DGTPCC (*S.A. „Edilitate" şi Î.M. Regia „Exdrupo")* şi DGLCA *(ÎMpSL, S.R.L. „Servicii Urbane", S.R.L. „Servostal" şi S.R.L. „Carieratel")* n-a asigurat înregistrarea în termen de 5 zile a contractelor încheiate, prin ce n-au fost respectate prevederile art.67 alin.(7) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007.

Potrivit prevederilor art.70 alin. (1) din Legea nr.96-XVI din 27.04.2007 şi pct.7 lit. i) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007, autoritatea contractantă este obligată să întocmească darea de seamă privind procedura de achiziţie şi să o prezinte Agenţiei Achiziţii Publice în termen de 5 zile de la data încheierii contractului. Acest termen n-a fost respectat de către entităţile verificate, termenul de întîrziere variind de la 8 zile pînă la 1,5 luni. Astfel, la DGETS (13 cazuri din 80), DETS sect.Centru (5 cazuri din 25) şi DETS sect.Botanica (5 cazuri din 25) n-au fost înregistrate în termenul stabilit 23 (16,4%) de dări de seamă din 130 verificate. Concomitent, urmează de menţionat că aceste cazuri de neînregistrare la timp sînt specifice dărilor de seamă prezentate spre verificare la Serviciul achiziţii din cadrul DGERRP a CMC.

De asemenea, contrar prevederilor pct.25 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008[45], autoritatea contractantă este obligată să întocmească şi să prezinte semestrial, pînă la data de 15 a lunii următoare semestrului de gestiune, AAP o dare de seamă privind contractele de achiziţie publică de valoare mică semnate şi înregistrate în perioada de referinţă. Astfel, DGETS în darea de seamă pentru 2011 n-a inclus 3 contracte de mică valoare în sumă totală de 52,5 mii lei.

• La achiziţia unor lucrări, DGTPCC n-a asigurat contabilizarea garanţiei de bună execuţie (3,15 mil.lei), conform cerinţelor contractuale şi prevederilor pct. 149 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1123 din

---

[44] Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziţii, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007 (în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007).

[45] Regulamentul achiziţiilor publice de valoare mică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008 (în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008).

15.09.2003[46] şi pct.163 din Regulamentul privind achiziţiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13.09.2010[47], în mărime de 5% (3,15 mil.lei) din valoarea de deviz a contractelor încheiate cu S.A. „Edilitate" (123,55 mil.lei) şi Î.M. Regia „Exdrupo" (26,77 mil.lei). Potrivit prevederilor acestor acte normative, este prevăzut că dacă părţile convin, garanţia de bună execuţie poate fi constituită prin reţineri succesive din plata cuvenită pentru facturile parţiale – în acest caz antreprenorul are obligaţia de a deschide un cont la dispoziţia investitorului, la o bancă agreată de ambele părţi, fapt ce n-a avut loc.

- În 2010-2011, Î.M. DCC a majorat neregulamentar volumele de lucrări cu suma de 3,7 mil.lei şi, respectiv, 0,8 mil.lei, ceea ce contravine prevederilor art. 53 alin.(4), alin.(5) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007. Astfel, se permite achiziţia dintr-o singura sursă pentru lucrări şi servicii suplimentare în cazuri unei situaţii neprevăzute, însă Î.M. DCC a încheiat cu S.R.L. „Getarcon-Grup" un Acord adiţional (din 14.12.2010), în sumă de 0,4 mil.lei, privind construcţia cazangeriei autonome cu gaze la obiectul „Reconstrucţia clădirii sediului Primăriei, punctului medical, poliţiei din com.Cruzeşti", ceea ce contravine prevederilor expuse anterior. Ca rezultat, valoarea lucrărilor a fost majorată de la 1,54 mil.lei pînă la 1,93 mil.lei. De menţionat că proiectarea lucrărilor la acest obiect s-a efectuat în 2004 de către IPS „Iprocom", iar modificarea proiectului s-a efectuat în baza contractului din 09.09.2010, în sumă de 69,3 mii lei, nerespectînd astfel, art.53 alin.(5) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, care prevede că situaţiile specificate la art.53 alin.(1)-(4) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 pot fi aplicate numai în decurs de 3 ani de la încheierea contractului iniţial.
- Organizarea şi desfăşurarea licitaţiilor publice şi a concursurilor prin oferta de preţuri sînt efectuate de DGETS, DETS sect.Centru, DETS sect.Botanica, contrar prevederilor stabilite în art.6 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 privind transparenţa achiziţiilor publice şi privind asigurarea concurenţei şi combaterea concurenţei neloiale în domeniul achiziţiilor publice. Astfel, achiziţia mărfurilor, lucrărilor şi serviciilor s-a efectuat în mare parte de la agenţii economici interdependenţi.

Auditul a constatat că la un şir de achiziţii participă practic unii şi aceiaşi agenţi economici, o parte din care sînt persoane interdependente (au fondatori şi administratori comuni). Cu aceşti subiecţi au fost încheiate 75 de contracte de achiziţii publice în sumă totală de 8,7 mil.lei, inclusiv la DETS sect.Centru – 51 contracte în sumă de 5,6 mil.lei, la DGETS – 14 contracte de 1,99 mil.lei şi la DETS sect.Botanica – 10 contracte de 1,1 mil.lei. În perioada auditată, agenţi economici participanţi cu caracteristici comune au fost: S.R.L „Sardis-Exim", S.R.L „Vanro-Com" şi S.R.L „Nord-Universal"; S.A. „Viccon" şi S.R.L. „Biroimpex Grup"; S.R.L. „Sagitod-grup" şi S.R.L. „Heliostal"; S.R.L. „Tecterm", S.R.L. „Instalconstruct" şi S.R.L. „Sanrecons"; S.R.L. „Consolex-Com" şi S.R.L.

---

[46] Regulamentul cu privire la achiziţiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003. Abrogat la 17.09.2010 prin Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13.09.2010.

[47] Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13.09.2010 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind achiziţiile publice de lucrări".

„Strengh”; S.R.L. „Trivimol” şi S.R.L. „Olemus Grup”; S.R.L. „Taho-Prod”, S.R.L. „Nica Victoria” şi S.R.L. „Victorinex”.

Situaţii identice s-au stabilit şi la Î.M. DCC cu agenţi economici interdependenţi S.R.L. „Fabianca” şi S.R.L. „Alplastcon-B”.

- *Autorităţile contractante efectuează achiziţii de mărfuri (lucrări, servicii) fără a se asigura de întocmirea corectă şi concludentă a caietelor de sarcini.* Conform prevederilor art.69 alin.(2), alin. (3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, autoritatea contractată nu are dreptul să mărească volumul bunurilor (lucrărilor, serviciilor), stabilit de contractele încheiate şi se interzice modificarea oricărui element al contractului încheiat şi introducerea unor elemente noi, dacă asemenea acţiuni sînt de natură să schimbe condiţiile ofertei. Situaţia prin introducerea elementelor noi, din contul excluderii altor elemente, a dus la modificarea elementelor ofertei, astfel de deficienţe fiind constatate la DETS sect.Botanica (5 obiecte în sumă de 51,5 mii lei), DETS sect.Centru (1 obiect în sumă de 10,2 mii lei), DGETS (3 obiecte în sumă de 30,3 mii lei) şi Î.M. DCC (30 de acorduri în sumă totală de 9,8 mil.lei).

Totodată, potrivit prevederilor art.69 alin.(5) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, operatorul economic execută necondiţionat clauzele contractului încheiat, respectînd cerinţele de calitate şi preţul stabilit**.** Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiunilor contractuale atrage după sine răspunderea operatorului economic conform legislaţiei şi clauzelor contractului, însă, pe parcursul 2010-2011, DETS sect.Centru (9,3 mii lei), DETS sect. Botanica (8,4 mii lei) şi DGETS (7,3 mii lei), din contul excluderii unor lucrări contractate, au acceptat majorarea preţurilor unitare în sumă totală de 25,0 mii lei, în lipsa acordurilor adiţionale.

DGAURF şi DGLCA n-au respectat principiile de transparenţă la contractarea lucrărilor/serviciilor în sumă de 3,28 mil.lei şi, respectiv, de 39,41 mil.lei. Astfel, acestea au fost contractate în lipsa devizului de cheltuieli, ce serveşte drept impediment pentru justificarea volumului de lucrări executate.

Cele relatate denotă că Serviciul achiziţii publice din cadrul DGERRP nu asigură examinarea corectitudinii întocmirii caietelor de sarcini.

- În perioada 2010-2011, DGLCA a încheiat contracte de achiziţii publice pentru achiziţionarea serviciilor de întreţinere şi reparaţie a fondului locativ, salubrizarea şi amenajarea teritoriului municipiului cu 5 (cinci) ÎMpSL şi cu 23 (douăzeci şi trei) ÎMGFL în sumă totală de 17,46 mil.lei şi, respectiv, 21,95 mil.lei, care de fapt prestau serviciile menţionate, inclusiv în lunile anterioare (ianuarie-februarie), pe cînd contractele de achiziţie la aceste obiective au fost încheiate după 2 luni de la executarea lucrărilor, ceea ce denotă caracterul formal al procedurii de achiziţie.

Aceeaşi situaţie a fost constatată la DGTPCC, care, în perioada 2010-2011, a încheiat contracte de achiziţii publice pentru achiziţionarea serviciilor de întreţinere a sistemului de iluminat public şi de dirijare a circulaţiei rutiere prin obiectivele de semafoare în sumă de 12,52 mil.lei şi, respectiv, 19,02 mil.lei, cu Î.M. „Lumteh”, care, de fapt, presta serviciile menţionate, inclusiv în lunile anterioare (ianuarie-aprilie).

Contractele de achiziţii privind serviciile de asistenţă tehnică şi salubrizare prestate de ÎMpSL şi ÎMGFL au fost încheiate în baza normativelor semnate de

directorul DGLCA, fără a fi aprobate de CMC şi fără aplicarea unei proceduri de achiziţie publică. Contractele de achiziţii publice menţionate n-au fost înregistrate la AAP, dat fiind că aceasta, prin scrisorile din 24.02.2010, consideră inoportună şi neîntemeiată înregistrarea contractelor respective.

- În perioada 2010-2011, datorită disfuncţionalităţii procesului de achiziţii publice la etapa de planificare a contractelor, autorităţile contractante n-au asigurat excluderea cazurilor de divizare a contractelor de achiziţii.

Astfel, s-a constatat divizarea contractelor de achiziţii la Primăria municipiului (0,97 mil.lei), Î.M. DCC (0,22 mil.lei), DETS sect.Centru (0,69 mil.lei), DETS sect.Botanica (0,12 mil.lei), DGETS (0,94 mil.lei) şi DGAURF (0,13 mil.lei), prin încheierea de contracte separate, fapt care duce la nerespectarea prevederilor art.69 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 şi pct.5 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008.

- Auditul a stabilit şi alte derogări de la legislaţia în vigoare în domeniul achiziţiilor publice prin procedura cererii ofertelor de preţuri, efectuate de Primărie în 2010: în unele cazuri lipsesc datele de calificare ale ofertanţilor necîştigători; lipsesc documentele de desfăşurare a achiziţiilor, în unele cazuri fiind anexat doar procesul-verbal.

Cu abatere de la prevederile art.54 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, Primăria a contractat, prin cererea ofertelor de preţuri, atît în 2010, cît şi în 2011, în baza a 2 contracte cu S.R.L. „Lukoil-Moldova", achiziţionarea lubrifianţilor în sumă de 0,30 mil.lei şi, respectiv, 0,33 mil.lei, depăşind valoarea estimativă pentru achiziţionarea bunurilor prevăzută legal (de 0,20 mil.lei).

În 2010, Primăria a contractat achiziţionarea energiei termice în valoare mai mică (0,50 mil.lei), faţă de cantitatea real livrată (0,58 mil.lei), în lipsa contractului fiind achiziţionată energie termică în sumă de 0,81 mil.lei, formîndu-se datorii creditoare la 01.01.2011.

- *Serviciul achiziţii publice din cadrul DGERRP n-a asigurat supravegherea, monitorizarea şi eficienţa procedurilor de achiziţii publice de către subdiviziunile CMC. Reieşind din cele menţionate anterior şi ţinînd cont de atribuţiile Serviciului achiziţii publice din cadrul DGERRP, rezultă că nu se asigură:*

  - monitorizarea relevantă şi integrală a procedurilor de achiziţii publice prin cererile ofertelor de preţuri cu valoarea pînă la 0,12 mil.lei, inclusiv TVA, fiind admise înregistrări de contracte şi dări de seamă cu nerespectarea termenelor de înregistrare, fără o analiză adecvată a preţurilor, precum şi în lipsa unei evaluări a conformităţii ofertelor prezentate;
  - examinarea corectitudinii întocmirii caietelor de sarcini şi a invitaţiilor de participare;
  - examinarea, evaluarea şi compararea în totalitate a ofertelor operatorilor economici în conformitate cu art.44 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, ţinîndu-se cont de necesităţile celor 82 de autorităţi contractate ale CMC (Direcţiile generale, Direcţiile învăţămînt, Preturile de sector etc.);
  - eficienţa deplină a achiziţiilor pentru necesităţile autorităţilor contractante, din contul mijloacelor bugetare, necesarul de mărfuri (lucrări, servicii).

Recomandări:

28.**Primăriei mun.Chişinău, DGERRP, DGLCA, DGTPCC, DGETS, DGAURF, Î.M. DCC, primarilor UAT auditate:**

28.1.Implementarea procedurilor de control intern care vor asigura legalitatea şi regularitatea în procesul achiziţiilor publice, precum şi remedierea iregularităţilor constatate în cadrul actualului audit.

28.2.Încheierea contractelor de achiziţii publice cu respectarea prevederilor regulamentare şi în baza caietelor de sarcini corect şi prudent întocmite.

28.3.Respectarea prevederilor regulamentare referitor la încheierea contractelor privind achiziţiile publice de valoare mică.

28.4.Elaborarea planurilor de achiziţii trimestriale, în funcţie de aprobarea modificărilor la planul de finanţare, în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare.

28.5.Semnarea obligatorie de către toţi membrii grupului de lucru sau persoanele care le înlocuiesc a declaraţiilor de confidenţialitate şi imparţialitate, cu anexarea acestora la dosarul achiziţiilor publice.

28.6.Respectarea prevederilor regulamentare referitor la participarea operatorilor economici la concurs.

29. **Primarului general şi DGERRP:** Examinarea eficienţei şi relevanţei activităţii Serviciului achiziţii publice din cadrul DGERRP conform atribuţiilor actuale.

30. **Primarului general şi CMC:** Examinarea posibilităţii şi oportunităţii de efectuare a procedurilor de achiziţii publice pentru necesităţile subdiviziunilor CMC de către o singură subdiviziune specializată, precum şi de contractare a mărfurilor (lucrărilor, serviciilor) în baza altor proceduri de achiziţie, inclusiv conform contractului-cadru.

➢ ***Lacunele existente în sistemul de planificare şi utilizare a mijloacelor bugetare pentru reparaţia şi întreţinerea căilor de comunicaţie determină executarea necalitativă a lucrărilor şi neatingerea scopurilor stabilite.*** Astfel, prognoza cheltuielilor pentru lucrările de reparaţie şi întreţinere a căilor de comunicaţie din municipiu se elaborează în baza proceselor-verbale cu privire la examinarea stării tehnice a infrastructurii rutiere, dar în lipsa criteriilor de stabilire a priorităţilor de reparaţie, cum ar fi: gradul de deteriorare a drumurilor, numărul automobilelor care circulă pe aceste drumuri etc. În aceste scopuri, în 2010, au fost precizate cheltuieli de 164,6 mil.lei şi executate în sumă de 164,0 mil.lei, iar în 2011 au fost precizate cheltuieli de 140,9 mil.lei şi executate în sumă de 127,6 mil. lei.

Contractul de antrepriză privind executarea lucrărilor de reparaţie a 10 străzi municipale a fost încheiat de către DGTPCC cu S.R.L. „Genesis International" la 19.11.2010 (în baza licitaţiei din 23.08.2010) în sumă totală de 162,5 mil.lei, inclusiv 29,1 mil.lei – valoarea lucrărilor pentru reparaţia străzii Alba-Iulia, care au fost executate de către S.A. „Edilitate" în sumă de 27,85 mil.lei, pînă la încheierea acestui contract. Acest fapt a determinat majorarea neargumentată a valorii contractuale cu suma de 29,1 mil.lei. Ulterior, conform anexei nr.2 la procesul-

verbal nr.2 din 27.09.2011[48], s-a decis, din contul valorii lucrărilor la str.Alba-Iulia, majorarea valorii lucrărilor la: str.Ismail – cu 0,95 mil.lei, str.Vadul lui Vodă – cu 2,77 mil.lei, bd.Dacia – cu 0,52 mil.lei, str.M.Viteazul – cu 12,9 mil.lei, str.Gr.Vieru – cu 2,5 mil.lei, str.Petricani – cu 9,1 mil.lei şi str.T.Strişca – cu 0,37 mil.lei. Urmare celor expuse, a fost modificat esenţial caietul de sarcini, ceea ce a influenţat negativ asupra procesului de executare a lucrărilor.

În pofida faptului ca, conform condiţiilor contractuale, lucrările urmau a fi finalizate pînă la 02.04.2011, la situaţia din 01.01.2012, S.R.L. „Genesis International" a executat parţial lucrări de reparaţie a străzilor în sumă de 46,77 mil.lei (sau 28,8% din totalul lucrărilor), inclusiv în baza majorării neîntemeiate a volumului lucrărilor în sumă de 14,23 mil.lei[49], pînă la sfîrşit de an neprezentînd actele finale de execuţie a lucrărilor contractate pe nici una din străzile stipulate în anexa la contract. De menţionat că ulterior, la 02.12.2011, printr-un acord adiţional termenul de valabilitate al contractului de antrepriză a fost prelungit pînă la 31.12.2012. Totodată, se relevă că documentele privind desfăşurarea licitaţiei nominalizate n-au fost prezentate auditului nici de către DGTPCC, nici de către Primărie.

Cu toate că lucrările de reparaţie a străzii Alba-Iulia au fost deja expuse la licitaţie (fiind încheiat contractul cu S.R.L. „Genesis International"), la 29.09.2010, comisia de licitaţie (constituită prin Dispoziţia Primarului general nr.767a-d din 13.08.2010) a desfăşurat neregulamentar achiziţia lucrărilor pentru reparaţia străzii indicate, prin metoda contractării dintr-o singură sursă. Urmare a acestei licitaţii, DGTPCC a încheiat cu S.A. „Edilitate" contractul de antrepriză nr.13/10 din 30.09.2010 în sumă totală de 27,85 mil.lei, pentru obiectul „Executarea lucrărilor de reparaţie curentă a str.Alba-Iulia din mun.Chişinău în termen de 30 zile". Deşi lucrările de reparaţie au fost efectuate în termenele stabilite, ulterior (după 2 săptămîni), s-a constatat că lucrările în valoare de circa 130 mii lei nu erau calitative, fiind refăcute din contul antreprenorului. Această situaţie a fost generată de nedesemnarea de către conducerea DGTPCC a responsabililor tehnici, precum şi de nedispunerea funcţionarilor publici din cadrul Direcţiei lucrări edilitare a DGTPCC de atestate tehnico-profesionale, care ar permite să presteze aceste servicii. În pofida faptului că cheltuielile pentru reparaţia străzii nominalizate ţin de reparaţia capitală, DGTPCC, considerînd aceste lucrări ca reparaţie curentă, n-a asigurat întocmirea procesului-verbal de recepţie finală la obiectivul dat, explicînd aceasta prin lipsa unor astfel de prevederi în legislaţia în vigoare, care ar viza cheltuielile în cauză.

Licitaţiile respective s-au desfăşurat contrar prevederilor art.53 alin.(4) lit.a), lit.b) şi lit.c) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, precum şi în lipsa unui studiu de fezabilitate şi a unui deviz local de cheltuieli, existenţa căruia este menţionată în contractul indicat. Se relevă că studiul de fezabilitate „Evaluarea stării tehnice a căilor de comunicaţie din municipiu în vederea planificării lucrărilor de reabilitare

---

[48] „Cu privire la concretizarea unor chestiuni ce ţin de protejarea lucrărilor de bază, prevăzute de licitaţia publică 980/10 din 23.07.2010, specificate în caietul de sarcini al contractului de antrepriză nr.16/10 din 19.11.2010".

[49] Informația DGTPCC cu privire la desfășurarea lucrărilor de reparație a străzilor, prevăzute în contractul de antrepriză nr. 16/10 din 19.11.2010.

şi întreţinere a acestora" în valoare de 0,55 mil.lei, efectuat de către S.R.L. „UniversInj", s-a prezentat DGTPCC abia la 26.10.2010 şi 23.12.2010.

- DGTPCC a admis desfăşurarea procedurilor de achiziţie a lucrărilor de reparaţie capitală a str.Columna în sumă de 25,5 mil.lei, str.Alba-Iulia în sumă de 27,9 mil.lei, precum şi altor străzi, contractate cu S.R.L. „Genesis International" în sumă totală de 162,5 mil.lei, în lipsa documentaţiei de proiect, elaborată şi expertizată corespunzător, prin ce nu s-au respectat prevederile art. 13 alin.(1) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996[50], ceea ce condiţionează existenţa unui risc înalt de fraudă la utilizarea mijloacelor publice.

O situaţie similară a fost stabilită şi la DGLCA, care, în lipsa documentaţiei de proiect, elaborată şi verificată corespunzător, în 2010-2011 a contractat şi a executat lucrări de reparaţie capitală în sumă de 0,2 mil.lei şi, respectiv, de 0,18 mil.lei.

Recomandări:

31. ***DGTPCC:***

31.1. Iniţierea şi executarea lucrărilor capitale ale căilor de comunicaţie doar în baza unor proiecte elaborate şi expertizate corespunzător, asigurate de criterii cost-eficienţă.

31.2. Asigurarea executării lucrărilor capitale în termenele stabilite.

➢ ***Domeniul de valorificare a mijloacelor pentru investiţii şi reparaţii capitale rămîne în continuare afectat de nereguli.***

În cadrul AAPL lipsesc strategii, politici şi proceduri reglementate/ standardizate în materie de investiţii publice şi, respectiv, nu sînt stabilite priorităţi în domeniul construcţiilor, reconstrucţiilor şi/sau reparaţiilor. Nu există studii de fezabilitate care ar determina necesitatea şi eficienţa investiţiilor efectuate. Astfel, modul de determinare a obiectivelor finanţate din bugetul municipal este netransparent şi defectuos, ceea ce generează dezechilibre şi imobilizări de mijloace bugetare pe mai mulţi ani, fără impact asupra dezvoltării economico-sociale a municipiului. Includerea obiectelor în lista celor finanţate din bugetul municipal se face fără a se asigura existenţa surselor financiare pentru proiectarea şi construcţia acestora. În rezultat, din insuficienţa/lipsa surselor de finanţare, executarea investiţiei durează un termen exagerat de mare, fiind suspendată în multiple cazuri.

Potrivit regulamentelor existente, planificarea şi bugetarea investiţiilor şi reparaţiilor capitale este efectuată de către DGF; responsabil de executarea cheltuielilor capitale este Î.M. DCC şi alte autorităţi publice locale, iar de înregistrarea în evidenţa contabilă a cheltuielilor capitale şi majorarea valorii mijloacelor fixe – beneficiarul final.

În 2010, alocaţiile din bugetul municipal entităţilor auditate pentru investiţii şi reparaţii capitale au fost aprobate în sumă de 108,6 mil.lei, ulterior, precizate în sumă de 98,8 mil.lei, executate (de casă) fiind 99,9 mil.lei, efective – 92,6 mil.lei. Pentru 2011, alocaţiile au fost aprobate în sumă de 190,0 mil.lei, precizate – 193,1 mil.lei, cheltuielile de casă fiind de 95,2 mil.lei, iar cele efective – 110,8 mil.lei.

Din investiţiile şi reparaţiile capitale valorificate de Î.M. DCC în 2010, 20,6

[50] Legea privind calitatea în construcţii nr.721-XIII din 02.02.1996.

mil.lei au fost cheltuite la 62 de obiective noi şi 59,98 mil.lei – la 48 de obiective tranzitorii din cele 810 existente la începutul anului, iar în 2011, 56,1 mil.lei – la 109 obiective noi (inclusiv 28 obiective în sumă de 23,9 mil.lei – din contul împrumuturilor externe) şi 38,6 mil.lei – la 33 obiective tranzitorii.

În 2010 au fost date în exploatare obiective în valoare totală de 208,6 mil.lei, inclusiv 8 obiective noi (8,5 mil.lei) şi 79 obiective tranzitorii (200,2 mil.lei), iar în 2011, respectiv, 18 obiective tranzitorii (14,9 mil.lei).

- La 01.01.2010, la executarea comenzii municipale, Î.M. DCC a înregistrat datorii debitoare în sumă de 0,4 mil.lei şi creditoare 15,4 mil.lei, iar la 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 1,05 mil.lei şi creditoare – 23,03 mil.lei, inclusiv 9,9 mil.lei la obiectivul Reconstrucţia complexului „Gloria Militară" (2006).

Deşi, la 01.01.2012, S.R.L. „Alexandra-UM" avea datorii faţă de Î.M. DCC în sumă de 0,4 mil.lei pentru avansurile primite încă în mai 2007, la 25.05.2011, Î.M. DCC a transferat în avans acestui agent economic suplimentar 76,2 mii lei, care, de asemenea, n-au fost utilizate după destinaţie. N-a îndeplinit prevederile contractuale nici S.R.L. „Acţionarul", căruia, la 04.08.2011, i-au fost transferate în avans 216,2 mii lei. Totodată, Î.M. DCC n-a întreprins măsurile necesare referitor la avansurile neutilizate de către antreprenorii indicaţi.

Pe parcursul 2011, dispunînd efectiv de funcţii de executori de buget, factorii decizionali din cadrul Î.M. DCC n-au respectat integral prevederile art.7 alin. (3) din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, efectuînd contractarea la 3 obiecte a unor lucrări şi servicii cu depăşirea limitelor aprobate în sumă de 90,9 mii lei.

- *DETS sect.Centru şi Î.M. DCC, în calitate de beneficiar final şi, respectiv, beneficiar intermediar al reparaţiei capitale a bazinului liceului ,,Mihai Viteazul", n-au coordonat activitatea acestora pe parcursul stabilirii cerinţelor pentru proiectarea reparaţiei capitale, n-au urmărit calitatea proiectului şi a lucrărilor executate, ceea ce a determinat majorarea neîntemeiată a valorii lucrărilor executate, precum şi raportarea executării unora şi aceloraşi lucrări de către 2 agenţi economici diferiţi în sumă de 19,8 mii lei.* Astfel, documentaţia de proiect elaborată de IMP „Chişinăuproiect" în 2008 a avut multiple obiecţii de la verificatori. Beneficiari ai lucrărilor la acest obiect, conform prevederilor bugetelor municipale, au fost în 2010 – DETS sect.Centru, iar în 2011 – Î.M. DCC, ceea ce a dus la divizarea achiziţiilor şi la încheierea contractelor cu 2 antreprenori S.R.L. „Tecterm" şi, respectiv, cu S.R.L. „Fabianca".

La 11.03.2011, Î.M. DCC a desfăşurat licitaţia privind „Reparaţia capitală a bazinului liceului „Mihai Viteazul", neţinînd cont de faptul executării parţiale a lucrărilor şi fără a exclude din caietul de sarcini lucrările deja executate în decembrie 2010 de către S.R.L. „Tecterm" în sumă de 0,49 mil.lei. Ca urmare, auditul a stabilit că antreprenorii S.R.L. „Fabianca" şi S.R.L. „Tecterm" au declarat unele şi aceleaşi lucrări în sumă de 19,8 mii lei, care au fost restituite pe parcursul auditului (iunie 2012).

În lipsa unui acord adiţional, DETS sect.Centru a autorizat excluderea unor tipuri de lucrări şi includerea altor tipuri de lucrări (care lipseau în caietul de sarcini) în sumă de 47,7 mii lei, iar Î.M. DCC – în sumă de 0,29 mil.lei, ceea ce denotă neparticiparea administraţiei liceului la perfectarea caietului de sarcini, precum şi calitatea proastă a proiectului. De remarcat că n-au fost prevăzute în

proiect şi nici în caietul de sarcini, precum şi n-au fost efectuate lucrările de instalare a peliculei anticondensatoare de izolare a acoperişului, ceea ce va micşora termenul de exploatare a acoperişului.

Reieşind din cele expuse, rezultă că Î.M. DCC a îndeplinit necalitativ sarcinile de supraveghere tehnică, deşi cheltuielile de supraveghere tehnică, achitate întreprinderii în 2011 din bugetul municipal, au constituit 99,2 mii lei.

- Achitarea de către DGAURF a lucrărilor de investiţii capitale în sumă totală de 8,8 mil.lei s-a efectuat în lipsa procesului-verbal de executare a lucrărilor (cu specificarea cheltuielilor pentru fiecare tip de lucrări), ceea ce este un impediment pentru verificarea volumului de lucrări executate, fapt ce determină riscul efectuării cheltuielilor exagerate şi neeficiente. Astfel de iregularităţi au fost constatate la executarea lucrărilor pentru delimitarea a 400 de terenuri municipale în sumă de 2,5 mil.lei (Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospecţiuni Tehnice şi Cadastru „Ingeocad””), precum şi la acordarea serviciilor de elaborare a Registrului monumentelor imobile de importanţă locală din municipiu în sumă de 1,37 mil.lei (IMP „Chişinăuproiect”) etc.
- În 2011 s-au valorificat doar 24,6% din suma alocata pentru executarea lucrărilor de reabilitare/construcţie a reţelelor de apeduct si canalizare, finanţate din contul Programului de finanţare pe bază de credit, oferit de către Corporaţia Financiară Internaţională. Unul din motivele de nerealizare a contractelor este atribuirea acestora unor operatori economici, potenţialul asigurării cu resurse umane, tehnico-material si economico-financiar al cărora este net inferior volumului de lucrări asumate spre realizare de către aceştia. Astfel, 18 contracte din cele 37 au fost atribuite la 4 operatori economici, care n-au întrunit criteriile menţionate.
- ***Efectuarea unor investiţii nu se bazează pe studii de fezabilitate care ar argumenta necesitatea acestor investiţii, ca urmare, pe parcursul mai multor ani, se finanţează investiţii care nu vor avea un impact asupra situaţiei social-economice.*** Astfel, în 2005, DGEŞTS a solicitat alocarea surselor financiare pentru construcţia unei şcoli noi în s.Condriţa cu capacitatea de circă 100 de locuri, fără a prezenta motivarea tehnico-economică. La 24.05.2005, Î.M. DCC a încheiat un contract cu IMP „Chişinăuproiect” pentru executarea proiectului de construcţie a şcolii în s.Condriţa în sumă totală de 0,59 mil.lei. Ulterior, printr-un Acord adiţional (din 22.08.2011), valoarea lucrărilor de proiectare a şcolii a fost majorată cu 0,15 mil.lei (25,6%), pînă la suma de 0,75 mil.lei. De menţionat că acordul adiţional a fost încheiat dintr-o singură sursă peste 3 ani şi 3 luni de la data încheierii acordului iniţial, ceea ce contravine prevederilor art.53 alin.(5) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007. Totodată, la situaţia din 01.01.2012, cheltuielile de proiectare suportate au constituit 0,68 mil.lei, costul de deviz al obiectului dat fiind de 24,1 mil.lei (fără costul utilajului tehnologic). Auditul consideră reprobabilă şi pune la îndoială necesitatea şi eficienţa acestor investiţii în contextul reformei şi raţionalizării reţelei instituţiilor din educaţie, precum şi al faptului că în raza a 6 km de localitate se află 3 localităţi cu instituţii de profil, iar transportarea copiilor în aceste şcoli va necesita mijloace financiare substanţial mai mici decît costul proiectului şi costul construcţiei şcolii. Situaţii similare au fost stabilite şi în cadrul DGAURF.

Se relevă că Planul urbanistic general al municipiului (aprobat în 2007) n-a fost corelat la disponibilul de surse financiare pentru implementarea acestuia, ca urmare, majoritatea obiectivelor din acest plan nu pot fi realizate. Nefiind posibilă realizarea PUG, totodată, nu sînt realizabile nici alte obiective, deoarece acestea nu corespund prevederilor PUG, astfel apărînd litigii între DGAURF cu diferite persoane fizice şi juridice.

- ***Includerea unor obiecte în lista pentru investiţii şi reconstrucţii capitale se face în lipsa unor surse de finanţare, care ar asigura executarea în termene cît mai restrînse a proiectării şi executării lucrărilor.*** Astfel, numeroase obiective de investiţii şi reconstrucţii capitale sînt începute cu mai mulţi ani în urmă, însă nu sînt finalizate pînă în prezent. Ca urmare: proiectul iniţial nu mai corespunde exigenţilor actuale şi urmează a fi reactualizat, pentru aceasta suportîndu-se cheltuieli suplimentare; soluţiile tehnice din proiect sînt învechite, în prezent existînd alte posibilităţi tehnice de executare a lucrărilor; lucrările de construcţie şi reconstrucţie suspendate din cauza lipsei finanţării se deteriorează cu timpul etc.

Conform rapoartelor financiare la situaţia din 01.01.2010, în evidenţa contabilă a Î.M. DCC au fost înregistrate active materiale în curs de execuţie în sumă totală de 532,4 mil. lei, inclusiv construcţii în curs de execuţie – 528,3 mil.lei (810 obiective), utilaj destinat instalării şi alte obiecte pînă la punerea în funcţiune – 4,1 mil.lei. Totodată, la 01.01.2012, activele materiale în curs de execuţie au constituit 484,0 mil. lei, inclusiv: 480,2 mil. lei – construcţii în curs de execuţie; 3,8 mil.lei – utilaj destinat instalării şi alte obiecte pînă la punerea în funcţiune. Cu toate că, la 01.01.2012, soldul investiţiilor nefinalizate (construcţii în curs de execuţie) s-a micşorat, în comparaţie cu situaţia din 01.01.2010, cu 48,1 mil.lei, faţă de situaţia din 01.01.2011 (400,4 mil.lei) acesta s-a majorat cu 79,8 mil.lei.

Structura construcţiilor în curs de execuţie (480,2 mil.lei) se prezintă astfel: construcţii nefinalizate – 384,8 mil.lei; reparaţii capitale în curs de execuţie – 91,7 mil.lei; construcţii nefinalizate ale cooperativelor de construcţie a locuinţelor – 3,2 mil.lei; construcţii nefinalizate ale Î.M. DCC (str.Uzinelor 14) – 0,5 mil.lei. (Anexa nr.4 la Raportul de audit).

Nerespectînd art.24 din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007 şi pct.5, pct.6 lit.c), pct.76-78 şi pct.81 din Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor nr.27 din 28.04.2004[51], în 2010-2011, conducerea Î.M. DCC n-a asigurat inventarierea activelor materiale în curs de execuţie, deşi, conform propriului ordin (nr.97 din 03.10.2011), a fost formată o comisie pentru inventarierea acestor obiective. Astfel, n-a fost studiată starea construcţiilor conservate şi a celor care o perioadă nedeterminată nu vor funcţiona; n-au fost depistate motivele şi temeiul conservării lor; n-au fost întocmite liste de inventariere separate pentru obiectele finalizate, care din diferite motive n-au fost date în exploatare, cu indicarea motivelor de reţinere a dării în exploatare a obiectelor în cauză; n-au fost întocmite liste de inventariere separate la obiectele la care lucrările de investiţii nu se mai execută, cu indicarea cauzelor sistării sau încetării lucrărilor, confirmarea lucrărilor privind sistarea şi măsurile propuse.

---

51 Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor nr.27 din 28.04.2004 (în continuare – Regulamentul nr.27 din 28.04.2004).

De menţionat că Comisia de inventariere (formată potrivit Ordinului nr.46 din 02.04.2009 al Î.M. DCC) a obiectivelor care sînt la faza de execuţie (reieşind din soldul înregistrat la 01.01.2009) în sumă de 515,7 mil.lei a constatat că: 79,8 mil.lei – sînt obiective la care s-au executat lucrări de proiectare şi construcţie, necesitatea finalizării cărora a decăzut, iar 241,0 mil.lei reprezintă obiectivele care sînt finisate parţial, din motivul lipsei surselor financiare pentru finalizarea lor.

Cele expuse denotă că, pe parcursul mai multor ani, AAPL au imobilizat mijloace financiare în construcţii, lucrările nefinisate valorînd 480,2 mil.lei, din care lucrările de construcţii iniţiate în anii precedenţi şi nefinalizate pînă în prezent (79,8 mil.lei), care pentru AAPL nu mai reprezintă interes şi utilitate. Cu toate că despre existenţa acestor investiţii iraţionale s-a menţionat în auditul precedent, CMC şi Î.M. DCC n-au determinat soarta acestora şi n-au stabilit obiectele care vor fi finanţate prioritar.

Se relevă că inventarierea formală a obiectivelor investiţiilor capitale a dus la faptul că unele din acestea au fost privatizate de către APP, fără acordul CMC. Astfel, conform Anexei nr.3 la Hotărîrea Guvernului nr.945 din 20.08.2007[52], în lista obiectelor nefinalizate supuse privatizării au fost incluse construcţiile: „Blocul chirurgical al spitalului nr.4", fostului „Comitet executiv raionul Nistrean" şi „Complexul de băi şi asanare", pentru care au fost efectuate investiţii în sumă, respectiv, de 14,09 mil.lei, 1,50 mil.lei şi 3,54 mil.lei. Însă, neînregistrarea drepturilor de proprietate în termenul stabilit, precum şi nedelimitarea terenurilor proprietate publică a dus la privatizarea acestor obiective, ceea ce a prejudiciat bugetul municipal cu sumă de 19,13 mil.lei.

- Conform datelor evidenţei contabile a Î.M. DCC la situaţia din 01.01.2012, la contul extrabilanţier 954 „Fondurile netransmise" a fost înregistrată valoarea obiectivelor recepţionate, dar netransmise la bilanţul instituţiilor, conform destinaţiei lor, în sumă totală de 169,4 mil.lei, sau cu 29,4 mil.lei mai mult decît s-a înregistrat la 01.01.2010 (139,9 mil.lei). Acest fapt denotă că Î.M. DCC nu asigură transmiterea la timp la balanţa instituţiilor a obiectivelor construite şi recepţionate pentru capitalizarea acestor cheltuieli.

Din cauza că unele obiecte nu sînt luate la evidenţă de nici o instituţie, respectiv, nu pot fi transmise cheltuielile şi majorată valoarea mijloacelor fixe la obiectele „Reparaţia capitală a clădirii DGCAPPS din şos.Hînceşti, 53" în sumă totală de 1,5 mil.lei; Reparaţia capitală a clădirii Societăţii Invalizilor din Moldova din str.Cojocarilor, 9 – 0,96 mil.lei (din anul 2010), Reparaţia clădirii redacţiei ziarului „Capitală " – 1,0 mil.lei (din anul 2006).

Transmiterea la balanţa Primăriei a valorii lucrărilor executate privind repararea sistemului de încălzire în sumă de 3,36 mil.lei nu poate fi efectuată, dat fiind că contabilitatea Primăriei a refuzat primirea acestor lucrări pînă nu vor fi prezentate unele documente, care ar indica soarta metalului uzat demontat ca urmare a reparaţiei efectuate, beneficiar al cărora a fost Î.M. DCC. Astfel, în 2010, conform actelor de îndeplinire a lucrărilor, au fost demontate 5277 m de ţeavă uzată şi 5325 de secţii de radiatoare din fontă. Cantitatea estimată de audit a metalului uzat, care urma a fi luat la evidenţă, constituie circa 110 t, valoarea

[52] Hotărîrea Guvernului nr.945 din 20.08.2007 „Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice".

căruia se estimează la circa 0,22 mil.lei. Cele menţionate denotă existenţa unui risc sporit de delapidare a proprietăţii publice în mărimi considerabile.

Situaţii analogice au fost stabilite şi la DGTPCC, care la 01.01.2010 înregistra cheltuielile pentru investiţiile capitale de 101,0 mil.lei, iar la 01.01.2012 – 68,1 mil.lei. Auditul denotă că majoritatea cheltuielilor netransmise ţin de bunurile proprietate publică din domeniul public, care urmează a fi la balanţa instituţiilor publice. Transmiterea acestor bunuri la balanţa DGTPCC ar duce la majorarea promptă a valorii acestor bunuri şi ar rezolva în linii generale problema respectivă.

Conform datelor evidenţei contabile a Î.M. DCC la situaţia 01.01.2010, la contul 142 „Alte active pe termen lung" a fost înregistrată valoarea obiectivelor recepţionate, transmise la bilanţul Î.M. DCC, în sumă totală de 57,7 mil. lei, iar la 01.01.2012 – 88,2 mil.lei (cu 30,5 mil.lei mai mult), din care: 64,8 mil. lei – obiecte ale reţelelor de gaze; 9,7 mil.lei – diferite reţele electrice; 2,7 mil.lei – reţelele telefonice; 10,6 mil.lei – restaurarea şi redimensionarea Complexului „Gloria Militară" (din perimetrul străzilor Pan Halippa, A.Mateevici, V.Alecsandri) etc. În baza deciziilor CMC, aceste obiecte au fost transmise Î.M. DCC „în gestiune economică temporară". Totodată, conform pct.8 din SNC 16 „Contabilitatea activelor materiale pe termen lung", activele materiale pe termen lung aflate în folosinţă temporară nu aparţin întreprinderii, nu constituie un element al proprietăţii ei şi, prin urmare, nu se reflectă în bilanţ. În consecinţă, obiectele respective au fost înregistrate la balanţa Î.M. DCC neregulamentar.

Urmare a inventarierii efectuate a reţelelor de gazificare şi reţelelor inginereşti electrice aflate la balanţa Î.M. DCC, precum şi reţelelor date la deservirea S.R.L. „Chişinău-Gaz", s-a constatat că la 7 obiective cu valoarea de 2,6 mil.lei lipseşte documentaţia tehnică, nefiind încheiate contracte de deservire cu întreprinderile de gaze; la 22 de obiective sînt depistate divergenţe între documentaţia de execuţie şi cea efectiv existentă, şi anume: divergenţe de 2706,6 m în sumă de 0,29 mil.lei, care nu sînt transmise la deservire S.R.L. „Chişinău-Gaz", iar 2657,0 m sînt primite potrivit contractelor de deservire, dar nu sînt luate la evidenţa de către Î.M. DCC.

Contrar pct.3 din Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004[53], CMC şi Î.M. DCC n-au asigurat înregistrarea la organul cadastral a 107 gazoducte în valoare totală de 61,9 mil.lei şi n-au asigurat înregistrarea acestora la balanţa AAPL, acestea aflîndu-se la balanţa Î.M. DCC, ceea ce determină riscul înstrăinării/pierderii proprietăţii publice. De menţionat că pentru aceste mijloace fixe nu se calculează uzura, prin ce se denaturează valoarea acestora.

Totodată, fiind construite din contul mijloacelor bugetare aflate la balanţa Î.M. DCC, reţelele de gaze, electrice şi telefonice, de fapt, sînt gestionate de către agenţi economici privaţi, fără ca bugetul municipal să fie economic avantajat.

➢Mijloacele financiare valorificate în cadrul realizării Proiectului „Canalizarea pluvială, promovarea şi implementarea acţiunilor inovative de schimbare a climei" au constituit 2,64 mil.lei, din care decontări cu furnizorii în sumă de 1,57 mil.lei (inclusiv S.A. „Edilitate" – 0,69 mil.lei, IMP

[53] Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a reţelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societăţii pe Acţiuni „Moldovagaz" la deservirea tehnică".

Chişinăuproiect – 0,79 mil.lei etc.). Pe parcursul executării lucrărilor, o parte din acestea au fost înlocuite cu alte lucrări, iar Acordul adiţional la contractul nr.83 din 13.04.2011 privind modificarea lucrărilor a fost semnat la 22.08.2011, sau după recepţionarea lucrărilor (18.08.2011).

Recomandări:

32.**CMC:** Întreprinderea măsurilor exhaustive şi ferme în vederea înregistrării la organele cadastrale a patrimoniului proprietate publică (inclusiv gazoducte), şi asigurarea conformării acestora prevederilor legale.

33.**Primarului general, Î.M. DCC, DGTPCC, DGAURF:**

33.1.Determinarea modului şi priorităţilor pentru finalizarea construcţiilor în curs de execuţie.

33.2.Selectarea obiectelor pentru investiţii capitale în baza unui studiu de fezabilitate sau a unei fundamentări tehnico-economice, care ar determina relevanţa şi profitabilitatea investiţiilor, cu condiţia disponibilului de surse financiare.

33.3.Executarea lucrărilor conform proiectului elaborat şi expertizat în modul corespunzător (inclusiv în baza contractului) şi potrivit alocaţiilor bugetare aprobate.

34.**CMC, Primarului general, Î.M. DCC:**

34.1.Asigurarea transmiterii la destinaţie a obiectivelor recepţionate în urma investiţiilor capitale.

34.2.Asigurarea efectuării inventarierii anuale a activelor în curs de execuţie conform legislaţiei în vigoare.

35. **Î.M. DCC:** Implementarea unor proceduri de control intern care să asigure (re) evaluarea situaţiei reale a activelor în curs de execuţie.

<u>Obiectivul III:</u> *Au raportat UAT în modul corespunzător, au administrat şi gestionat patrimoniul public?*

➢ **Modul de gestiune a patrimoniului public local nu oferă o informaţie exhaustivă şi credibilă privind valoarea bunurilor imobiliare publice, administrarea acestuia generează un risc sporit de pierdere a drepturilor de proprietate asupra lui.**

Rezultatele verificărilor efectuate la entităţile auditate asupra regularităţii şi legalităţii gestionării patrimoniului public denotă admiterea aceloraşi iregularităţi, atestate şi în perioadele anterioare supuse auditului/controlului, care, în principal, se rezumă la: lipsa unei evidenţe conforme a patrimoniului public, neînregistrarea acestuia în evidenţa contabilă, ceea ce determină raportarea neveridică a situaţiilor patrimoniale; neasigurarea întegrităţii şi înregistrării depline a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile la organul cadastral; nerealizarea recomandărilor auditelor/controalelor anterioare în vederea remedierii neregulilor.

În temeiul art.14 alin.(2) lit.b) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, administrarea bunurilor domeniului public ţine de competenţa consiliilor locale. Patrimoniul municipal este înregistrat la balanţa instituţiilor din subordinea CMC, iar potrivit Regulamentului DGERRP (aprobat prin Decizia CMC nr.50/3-2 din 29.06.2006), sarcina de evidenţă a patrimoniului municipal, de întocmire a actelor

necesare pentru încheierea şi rezilierea contractelor de locaţiune a patrimoniului municipal, evidenţa şi controlul respectării clauzelor contractuale, precum şi instituirea Registrului patrimoniului municipal este delegată acestei subdiviziuni.

- Primăria, DGERRP, DGLCA, cu derogare de la prevederile art.77 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, n-au supus pe deplin inventarierii bunurile imobile care aparţin municipiului, acestea nefiind aprobate de către CMC pentru a servi drept temei de înregistrare a acestora în Registrul bunurilor imobile, nerespectînd, astfel, şi prevederile Hotărîrii Guvernului nr.162 din 19.02.2004[54]. Acţiunile DGERRP se rezumă doar la colectarea anuală a informaţiei privind costul iniţial, costul reparaţiilor, costul rezidual şi suprafaţa imobilelor gestionate de către subdiviziunile CMC. În conformitate cu pct.2.3 din Regulamentul aprobat prin Decizia CMC nr.4/11[55], DGERRP este obligată să efectueze inventarierea patrimoniului municipal, fapt ce nu se respectă în modul cuvenit, ceea ce generează riscuri privind neasigurarea integrităţii patrimoniului – neînregistrarea în evidenţă a unor clădiri şi încăperi proprietate municipală, ocuparea abuzivă a acestora.
- ***Registrul patrimoniului municipal, la situaţia din 01.01.2010, transmis în gestiune economică întreprinderilor municipale şi societăţilor pe acţiuni nu este veridic şi necesită a fi reactualizat.*** Astfel, în Registrul patrimoniului municipal, n-au fost incluse clădirile gestionate de: S.A.„Termocom" (str.Tudor Vladimirescu 6/1), Î.M.A.P. „Bucuria-EL" (str.Sarmizegetusa 9), Î.M. „Buciumul" (str.Alexandru cel Bun 19), S.A. „Business Incubator Alfa" (str.Mihai Eminescu 27), S.A.„Guguţă" (str.Maria Cebotari 20), Î.S.A.P. „Rîşcani-SC" (str.Tudor Vladimirescu 16), Î.S. „Direcţia parcurilor de cultură şi odihnă" (str.A.Mateevici nr.77 „A") etc.
- ***AAPL nu au o abordare uniformă privind evidenţa contabilă a bunurilor imobiliare.*** Astfel, sediile unor Preturi (Buiucani, Rîşcani), precum şi ale ÎMGFL şi ÎMpSL din sectoarele municipiului se află la balanţa Primăriei. De asemenea, baza de odihnă „Lavanda" din or. Vadul lui Vodă (gestionată de DGLCA) în valoare de 0,89 mil.lei este la evidenţa Primăriei, iar activele în curs de execuţie la aceeaşi bază (gard de piatră) în sumă de 16,3 mii lei nu sînt reflectate în evidenţa contabilă nici a DGLCA, nici a Primăriei.

Bunurile imobile proprietate municipală, aflate în gestiunea Serviciului Sanitar-Veterinar de Stat al mun.Chişinău[56], subordonat MAIA, nu sînt înregistrate în evidenţa contabilă nici a unei subdiviziuni din cadrul CMC. De asemenea, nu sînt înregistrate în evidenţa contabilă bunurile imobile gestionate de către fostele ÎMGFL din sectorul Ciocana, cum ar fi cele din str.P.Zadnipru 15/5, bd.Mircea cel Bătrîn 26/3 şi 32/2 etc., precum şi clădirea din str.Vlaicu Pîrcălab 57 (în care se află DGF), încăperile auxiliare ale 19 ÎMGFL aflate în blocurile de locuit. Nu sînt înregistrate în evidenţa contabilă nici clădirile din str.Tiraspol 11 şi str.Maria

---

[54] Hotărîrea Guvernului nr.162 din 19.02.2004 „Despre unele măsuri privind inventarierea bunurilor imobile proprietate a unităţilor administrativ-teritoriale şi a statului" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.162 din 19.02.2004).

[55] Regulamentul gestionării clădirilor, construcţiilor şi încăperilor cu altă destinaţie decît cea locativă – proprietate municipală, aprobat prin Decizia CMC nr.4/11 din 26.09.2003.

[56] Hotărîrea Guvernului nr.1183 din 20.10.2008 „Privind instituirea Agenţiei Sanitar-Veterinare şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală şi aprobarea Regulamentului, structurii şi efectivului-limită ale acesteia".

Cibotari 34, în care sînt amplasate subdiviziunile CGP, precum şi terenurile aferente clădirilor, acestea nedispunînd nici de acte privind dreptul de folosire a imobilelor respective, fapt menţionat şi în Raportul de audit precedent. DGERRP n-a înregistrat în evidenţa contabilă 116 bunuri imobile nelocative, prin ce n-a respectat prevederile pct.2 din Decizia CMC nr.2/37 din 24.02.2009[57]. Toate acestea au contribuit la nerespectarea prevederilor art.19 alin.(2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, pct.44 (5) şi pct.183 din Instrucţiunea 85.

Contrar prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.477 din 26.05.1997[58] şi Deciziei Primăriei nr.5/75 din 19.02.1998[59], în evidenţa contabilă a DETS sect.Botanica n-au fost înregistrate bunurile imobile ale grădiniţei de copii din str.Aşhabad 127, aflate în gestiunea sa economică din 1979. Tergiversarea de către CMC a înregistrării drepturilor de proprietate asupra acestor bunuri cu suprafaţa de 1888 m^2 şi terenului aferent de 1,44 ha a dus la înregistrarea, la 02.09.2011, a acestor drepturi după S.A. „Carmez". De asemenea, DETS sect.Centru n-a înregistrat în evidenţa contabilă bunurile imobile ale instituţiei preşcolare nr.12 din str. M.Eminescu 62, cu suprafaţa de 773,6 m^2.

Nerespectînd art.17 alin.(4) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, art.5 alin. (4) lit. b) din Legea nr.989-XV din 18.04.2002[60], art.3 lit.a), art.5 alin.(3), alin.4 lit. b) din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007[61] şi pct.40 din Instrucţiunea 93, AAPL n-au evaluat şi n-au înregistrat în evidenţa contabilă terenurile aferente. De exemplu, Î.M. DCC n-a asigurat înregistrarea şi evaluarea terenurilor cu suprafaţa de 0,166 ha din str.31 August 1989, nr.100 şi de 0,649 ha din str.Voluntarilor 3.

- *DGERRP şi Primăria nu s-au conformat recomandărilor anterioare ale Curţii de Conturi privind recuperarea bunurilor imobile pierdute de către CMC şi excluderea de la evidenţă a imobilelor dreptul de proprietate asupra cărora nu mai poate fi restabilit*, ca urmare, iregularităţile stabilite anterior continuă pînă în prezent. Ca rezultat, drepturile de proprietate asupra 8 bunuri cu valoarea de circa 3,65 mil.lei sînt înregistrate după alte persoane fizice şi juridice. Pentru alte 12 bunuri în sumă totală de 1,31 mil.lei, aflate la balanţa Primăriei, nu există informaţie privind gestionarul şi modul de folosire a lor.

Valoarea fondului locativ înregistrat în Registrul patrimoniului municipal, (5,23 mlrd.lei), n-a fost diminuată cu valoarea fondului locativ privatizat. La DGERRP lipseşte evidenţa fondului locativ (apartamentelor) neprivatizat. DGLCA n-a asigurat formarea asociaţiilor de coproprietari în condominiu şi n-a transmis acestora în gestiune valoarea clădirilor (cu excepţia valorii apartamentelor

---

[57] Decizia CMC nr.2/37 din 24.02.2009 „Cu privire la declararea proprietății publice a CMC asupra unor imobile".

[58] Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.477 din 26.05.1997 „Cu privire la măsurile stringente de restructurare și redresare financiară a întreprinderilor industriale". Abrogată, la 24.09.2004, prin Hotărîrea Guvernului nr.896 din 03.08.2009.

[59] Decizia Primăriei mun. Chișinău nr.5/75 din 19.02.1998 „Cu privire la transmiterea proprietății municipale în gestiune economică".

[60] Legea nr. 989-XV din 18.04.2002 „Cu privire la activitatea de evaluare" (în continuare – Legea nr. 989-XV din 18.04.2002).

[61] Legea nr.91-XVI din 05.04.2007 „Privind terenurile proprietate publica și delimitarea lor" (în continuare – Legea nr. 91-XVI din 05.04.2007).

neprivatizate), prin ce nu s-au respectat prevederile Legii nr.913-XIV din 30.03.2000.

Pînă în prezent, DGLCA nu poate confirma existenţa efectivă a fondului locativ (patrimoniului instituţiei – proprietate publică). Contrar prevederilor art.24 din Legea contabilităţii nr.113-XVI din 27.04.2007 şi pct.6 din Regulamentul nr.27 din 28.04.2004, precum şi ale propriilor ordine cu privire la inventariere, pentru anul 2010-2011, DGLCA n-a efectuat inventarierea fondului locativ aflat la balanţa sa în valoare de 5,45 mlrd.lei, la situaţia din 31.12.2010, şi de 5,46 mlrd.lei – la 31.12.2011.

DGLCA n-a executat Decizia CMC nr.3/2 din 18.03.2010 şi n-a luat la evidenţă valoarea blocului locativ în sumă de 42,48 mil.lei din str.Nicolae Milescu-Spătarul, construit prin intermediul Unităţii de Implementare a Proiectului privind construcţia locuinţelor sociale, reflectînd în evidenţă doar suma de 5,59 mil.lei, transmisă de Î.M. DCC, prin ce au fost denaturate rapoartele financiare la capitolul dat.

- ***AAPL nu întreprind măsuri eficiente în vederea înregistrării conforme a bunurilor imobile ale municipiului la organele cadastrale.*** Astfel, potrivit datelor DGERRP la situaţia 01.01.2011, din 1566 de obiecte – bunuri imobile nelocative situate pe teritoriul municipiului, aflate în gestiunea subdiviziunilor CMC, precum şi agenţilor economici cu capital majoritar municipal, 906 bunuri imobile[62] nu sînt înregistrate la OCT Chişinău, prin ce nu s-au respectat prevederile art.5 din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998[63]. De asemenea, nu sînt înregistrate drepturile de proprietate şi asupra 116 bunuri imobile nelocative, cu suprafaţa de 30971,7 m^2, declarate ca bunuri imobile proprietate a CMC prin Decizia nr.2/37 din 24.02.2009. De remarcat, că înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile în temeiul deciziilor CMC, avînd ca bază Hotărîrea Guvernului nr.162 din 19.02.2004, n-a fost efectuată din motivul că OCT Chişinău invocă faptul că „termenul de înregistrare stabilit în hotărîrea nominalizată a expirat", în consecinţă, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, precum şi perfectarea planurilor cadastrale, conform deciziilor CMC, nu poate fi efectuată. Se relevă că din anul 2009 DGERRP se află în litigiu judiciar cu OCT Chişinău pe problema în cauză.

Pe parcursul ultimilor 2 ani, Primăria n-a cerut OCT Chişinău radierea înscrierii drepturilor de proprietate asupra unor încăperi din bd. Ştefan cel Mare şi Sfînt 83 pe un agent economic, deşi a cîştigat acest drept în instanţa de judecată.

N-au asigurat înregistrarea la OCT Chişinău drepturile de proprietate municipală DGLCA (asupra bunurilor imobile locative), Î.M. „Exdrupo" şi Î.M. DCC (asupra bunurilor imobile gestionate în sumă de 18,49 mil.lei şi, respectiv, de 0,83 mil.lei). Se constată că, potrivit bazei de date a Î.S. „Cadastru", clădirile oficiului Î.M. DCC din str.31 August 1989, nr.100 au statut de bloc locativ. Totodată, Î.M. DCC n-a asigurat înregistrarea la organele cadastrale şi a terenurilor aferente, cu suprafaţa de 0,166 ha din str.31 August 1989, nr.100 şi de 0,649 ha din str.Voluntarilor 3.

---

62 Decizia CMC nr.2/37 din 24.02.2009 „Cu privire la declararea proprietăţii publice a CMC asupra unor imobile nelocuibile".

63 Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998 (în continuare – Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998).

➢ ***Necesită o abordare absolut responsabilă procesul de administrare şi gestionare a patrimoniului transmis instituţiilor de învăţământ.***

Probele de audit acumulate la acest compartiment, inclusiv prin efectuarea verificărilor la faţa locului, denotă că modul de gestionare a patrimoniului instituţiilor de învăţământ a fost afectat de un şir de iregularităţi, ce se exprimă prin: lipsa unor reglementări exhaustive ce ţin de unele activităţi din domeniul respectiv şi a unei evidenţe conforme; neasigurarea înregistrării integrale a dreptului asupra patrimoniului; admiterea efectuării unor construcţii neautorizate pe teritoriile gestionate, ceea ce denotă eminenţa riscului privind afectarea integrităţii patrimoniului public prin pierderea dreptului de proprietate asupra acestuia.

•Contrar prevederilor art.5 alin.(1) din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998, DETS sect.Centru n-a întreprins măsurile integrale în vederea înregistrării la OCT Chişinău a drepturilor de proprietate şi folosire a unor clădiri: grădiniţei de copii nr.23 din str.Bernardazzi 12a (cu suprafaţa construcţiei la sol de 774,9 m^2) şi bazei de odihnă pentru copii „Zarniţa", situată în or.Vatra (cu suprafaţa construcţiei la sol de 1063,8 m^2 şi teren de 10,3 ha).

AAPL n-au înregistrat dreptul de folosinţă a terenurilor proprietate publică aferente clădirilor aflate în gestiunea instituţiilor de învăţământ municipale, totodată, acestea nu sînt înregistrate nici în evidenţa contabilă. La DGETS şi DETS sect.Botanica au fost stabilite diferenţe între datele planurilor tehnice ale terenurilor aferente instituţiilor de învăţământ şi datele planurilor terenurilor proiectate de către DGAURF pentru aprobarea hotarelor şi înregistrarea la OCT Chişinău. Astfel, la DGETS, conform datelor planurilor tehnice, suprafaţa constituie 32,89 ha, iar potrivit datelor proiectului DGAURF – 29,46 ha, sau cu 3,43 ha mai puţin, iar la DETS sect.Botanica aceste date constituie, respectiv, 90,85 ha şi 87,33 ha, sau cu 3,52 ha mai puţin.

•***Lipsa necesarului de mijloace pentru întreţinerea edificiilor şi căminelor instituţiilor de învăţământ, nerepararea timp de 10-20 de ani a acestora au dus la neexploatarea îndelungată şi deteriorarea lor, ceea ce determină riscul de dezintegrare şi pierdere a patrimoniului public local.***

În perioada auditată, la DGETS, DETS sect.Botanica şi DETS sect.Centru s-a constatat că nu se utilizau încăperi cu suprafaţa, respectiv, de circa 1175,0 m^2, 1063,8 m^2 şi 8132,40 m^2, precum:

- aerodromul Vadul lui Vodă din com.Bălăbăneşti, cu valoarea iniţială în sumă de 0,92 mil.lei (clădiri cu suprafaţa de 759,0 m^2, utilaje, tehnică de zbor), în limitele terenului aferent de 180,74 ha, transmis la balanţa Primăriei mun.Chişinău de la Ministerul Apărării[64]. De menţionat că, pînă în 2011, aerodromul Vadul lui Vodă n-a fost utilizat de DGETS conform destinaţiei, ceea ce a dus la degradarea fizică a mijloacelor fixe, totodată fiind suportate (în anii 2010-2011) cheltuieli pentru remunerarea muncii paznicilor (9 persoane) în sumă de 0,25 mil.lei. Potrivit Hotărîrii Guvernului nr.63 din 22.01.2007[65], terenul aferent aerodromului din

[64] Hotărârea Guvernului nr.324 din 21.04.1999 „Cu privire la transmiterea aerodromului din or.Vadul lui Vodă de la balanţa Ministerului Apărării la balanţa Primăriei mun.Chişinău".

[65] Hotărîrea Guvernului nr.63 din 22.01.2007 „Cu privire la atribuirea unor terenuri".

or.Vadul lui Vodă cu suprafaţa 180,3 ha a fost atribuit în folosinţă Asociaţiei Obşteşti „Aeroclubul din Chişinău”, fără acordul CMC;

- tabăra de odihnă „Zarniţa”, aflată în gestiunea economică a DETS sect.Centru, cu o capacitate de 320 de locuri şi suprafaţa de 1063,8 m^2, nu se utilizează conform destinaţiei din 1988. Ca urmare, la momentul actual, din 26 de bunuri imobile, 19 căsuţe sunt, practic, devastate, iar 7 căsuţe se află în stare avansată de demolare, cheltuielile pentru paza imobilelor (în 2010-2011) constituind 0,1 mil.lei. Terenul aferent taberei de odihnă cu suprafaţa de 10,3 ha a fost repartizat DETS sect.Centru potrivit Hotărîrii fostului Comitet Executiv orăşenesc Chişinău de deputaţi ai poporului din 28.05.1990. Totodată, AAPL or.Vatra refuză coordonarea planului geometric al terenului aferent taberei de odihnă „Zarniţa”. Ca urmare, patru loturi din teritoriul taberei de circa 4,3 ha, contrar art.62 alin.(5) din Legea nr.547-XIII din 21.07.1995, sînt date în arendă de către primăria or.Vatra firmelor „IMC Group” S.R.L., „Beronitex-Com” S.R.L., „Fanion-Companie” S.R.L., „Bojo-Vin” S.R.L. (care au construit case pe aceste terenuri), fără acordul CMC şi al beneficiarului terenului;

- grădiniţa nr.79, cu suprafaţa de 913,3 m^2, amplasată pe un teren de 0,6117 ha din str.Zelinschi 28/7 (aflată la balanţa DETS sect.Botanica), precum şi căminele pentru copii ale Gimnaziului-internat nr.23 din str.Aşhabad 127 (aflate în gestiunea DETS sect.Botanica), cu suprafaţa de 1888 m^2, amplasate pe un teren aferent de 1,44 ha, în timp ce cheltuielile curente pentru remunerarea pazei imobilului au constituit 0,15 mil.lei.

Totodată, alte bunuri imobile din domeniul învăţămîntului se utilizează parţial. Astfel, numai la DGETS şi DETS sect.Botanica în 8 instituţii de învăţămînt[66] nu sînt utilizate 5784,1 m^2 pentru întreţinerea (încălzirea) cărora, în anii 2010-2011, s-au consumat mijloace financiare de 0,1 mil.lei şi, respectiv, 0,9 mil.lei.

În perioada 2010-2011, DGETS a suportat cheltuieli ineficiente pentru remunerarea muncii intendentului căminului nr.8 din str.Nicolae Milescu-Spătarul 19/3 în sumă de 57,7 mii lei, deşi doar 7 odăi, cu suprafaţa de 108,50 m^2, nu sînt privatizate, acestea nefiind înregistrate în evidenţa contabilă a DGETS. Concomitent, datoriile debitoare ale locatarilor pentru serviciile comunale, la situaţia din 31.12.2011, constituiau 94,9 mii lei.

- *Nerespectînd prevederile art.62 alin.(5) din Legea nr.547-XIII din 21.07.1995, unii manageri ai instituţiilor de învăţămînt au admis efectuarea unor construcţii neautorizate pe teritoriile aferente instituţiilor de învăţămînt, ceea ce a cauzat înstrăinarea terenurilor, iar organele sesizate în legătură cu aceste cazuri n-au întreprins măsuri efective pentru contracararea activităţilor ilegale şi protecţia patrimoniului municipal.* Astfel, pe terenul sportiv al gimnaziului nr.17 (bd.Dacia 75), din subordinea DETS sect.Botanica, în mod ilegal a fost construit un imobil cu suprafaţa de 49 m^2, fără ca managerul instituţiei să sesizeze organele de resort, ceea ce a dus la înregistrarea ilegală de

[66] Liceul „Matei Basarab” din str. Matei Basarab 14, cu suprafaţa de 489,1 m^2 (8%); Liceul „Spiru Haret” din str.Maria Cebotari 53, cu suprafaţa de 296,9 m^2 (6%); grădiniţa nr.44 din str.Dante 3, cu suprafaţa de 1650,3 m^2 (47%); grădiniţa nr. 103 din str.Munceşti 798, cu suprafaţa de 485,8 m^2 (6%); grădiniţa nr.165 din str.Cuza Vodă 7/5, cu suprafaţa de 540,0 m^2 (14%); Gimnaziul-internat nr.2 din str.Grenoble 191, cu suprafaţa de 1235,6 m^2 (13%); Gimnaziul nr.30 din str.Hanul Morii 42, cu suprafaţa de 433,1 m^2 (7%); Gimnaziul nr.49 din str. Munceşti 400, cu suprafaţa de 653,3 m^2 (6%).

către organele cadastrale a dreptului de proprietate asupra acestei construcţii după o persoană fizică. În prezent acest caz este examinat de către organele competente. De asemenea, n-au fost întreprinse acţiuni eficiente privind construcţia neautorizată pe terenul aferent Liceului teoretic „Gheorghe Asachi" (DGETS) cu suprafaţa de 167,7 m^2, a anexei la biserica din str.A.Puşkin 22, efectuată cu încălcarea cerinţelor tehnice, care poate duce la deteriorarea pereţilor blocului claselor primare ale liceului.

Pe terenul aferent Liceului teoretic „Mihai Eminescu" din str.Varşovia 2 (DETS sect.Botanica) a fost construit în mod ilegal un gard, despre acest fapt fiind sesizate organele ierarhic superioare, însă pînă în prezent drepturile de folosinţă a terenurilor n-au fost restabilite.

N-a fost soluţionată nici problema privind construcţia şi reconstrucţia neautorizată a clădirii grădiniţei de copii nr.90 din str.Gării 1, dată în comodat pe un termen de 10 ani, conform Deciziei CMC din 18.02.2004, Uniunii Naţionale a Veteranilor Războiului pentru Independenţă, despre care DETS sect.Centru a informat organele ierarhic superioare încă în anul 2007.

Deşi, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, clădirea din str.Bucureşti 64 se află în gestiunea DGETS, încăperile din subsolul acesteia cu suprafaţa de 118,9 m^2 sînt folosite neautorizat de către Biserica „Sfânta Teodora de la Sihla".

- CMC şi DGTPCC pînă în prezent n-au soluţionat litigiul existent cu Î.S. „Direcţia specializată montare şi exploatare a mijloacelor tehnice de reglementare a circulaţiei auto" a MAI privind drepturile de proprietate asupra clădirii din str.Tiraspol 11/1, cu valoarea de 3,53 mil.lei şi suprafaţa de 2695,6 m^2, aflată în gestiunea acesteia, dar care se află la balanţa DGTPCC şi se foloseşte de Poliţia rutieră a CGP mun. Chişinău.

- ***AAPL din mun.Chişinău n-au întreprins măsuri eficiente în vederea executării cerinţelor controalelor/auditelor precedente privind dreptul de proprietate asupra unor imobile.*** Astfel, conform Deciziei CMC nr.10/18-17 din 06.03.2003, s-a autorizat demolarea dispeceratului DTPCC din str.Lev Tolstoi 26a, terenul fiind dat în arendă cu condiţia includerii noului punct de dispecerat în complexul locativ care trebuia construit pe acest teren. De menţionat că, în prezent, pe acest teren „Basconslux" S.R.L. a finalizat lucrările de construcţie a blocurilor de locuit, DTPCC nefiind la curent cu îndeplinirea prevederilor deciziei nominalizate, deşi despre acest fapt a fost menţionat şi în Raportul de audit precedent. Acţiuni, în acest sens, n-au fost întreprinse.

În pofida cerinţelor înaintate în urma auditurilor/controalelor precedente, AAPL n-au asigurat controlul şi n-au realizat înregistrarea dreptului de proprietate a municipiului asupra imobilelor gestionate de Î.M. „Buciumul". Deşi, pe parcursul mai multor ani, din bugetul municipal au fost alocate 4,4 mil.lei pentru reparaţiile capitale ale imobilelor întreprinderii, bunurile imobile aşa şi n-au fost înregistrate în Registrul cadastral ca proprietate municipală. N-au fost recuperate bunurile imobile înregistrate ca proprietate de stat şi date în gestiunea Î.S. „Buciumul", care în prezent este în proces de lichidare. De menţionat că Î.M. „Buciumul" n-a întocmit şi n-a prezentat fondatorului rapoartele financiare privind activitatea sa pentru 2007-2011. Cu toate că, conform Deciziei nr.6/8 din 14.05.2009, CMC a

dispus iniţierea procedurii de lichidare a Î.M. „Buciumul”, Primăria mun.Chişinău n-a întreprins acţiuni concrete în acest sens.

➢ ***AAPL n-au asigurat o gestionare conformă a relaţiilor de locaţiune, acest domeniu necesitînd îmbunătăţiri esenţiale.***

- Sarcina de evidenţă a patrimoniului municipal, de întocmire a actelor necesare pentru încheierea şi rezilierea contractelor de locaţiune a patrimoniului municipal, evidenţa şi controlul respectării clauzelor contractuale, precum şi instituirea Registrului patrimoniului municipal este delegată DGERRP (conform Regulamentului aprobat prin Decizia CMC nr.50/3-2 din 29.06.2006).

Contrar prevederilor art.77 alin (5) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, AAPL nu organizează licitaţii publice la darea şi prelungirea contractelor de locaţiune a bunurilor imobile. Transmiterea în locaţiune a încăperilor nelocuibile are loc „pe baza principiilor generale” (negocierilor directe), potrivit prevederilor Regulamentului aprobat prin Decizia CMC nr. 4/11 din 26.09.2003[67]. Se relevă că prevederile acestui Regulament nu sînt racordate la cadrul legal actual, fiind în contradicţie cu prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 şi Legii nr.121-XVI din 04.05.2007[68]. AAPL n-au ţinut cont de recomandările anterioare ale Curţii de Conturi[69] privind ajustarea acestui Regulament, ca urmare, în procesul de locaţiune fiind utilizate prevederi depăşite şi ineficiente, cum ar fi: prevederile pct.7.5, care nu se răsfrîng asupra bunurilor instituţiilor finanţate de la buget, însă majoritatea bunurilor imobile se află la balanţa instituţiilor bugetare; valoarea unui punct de apreciere a încăperilor nelocative constituie 30 la sută din salariul minim (18 lei), sau 5,4 lei, ceea ce duce la stabilirea unor preţuri mai mici decît cele existente pe piaţă; nu este stabilită clar modalitatea de calcul a mărimii chiriei anuale etc.

Cele menţionate determină netransparenţa procesului de locaţiune, limitarea drepturilor persoanelor fizice şi juridice prin neasigurarea liberului acces la informaţii de interes public. Totodată, neutilizarea procedurii de licitaţie serveşte impediment pentru asigurarea încasării preţului maxim posibil, corelat la cererea şi oferta de pe piaţa imobiliară, astfel diminuîndu-se surse bugetare importante aferente tranzacţiilor de rigoare.

DGERRP nu dispune de un registru exhaustiv al încăperilor nelocuibile pasibile de locaţiune, iar Registrul făcut public pe pagina web a Primăriei conţine doar date privind încăperile disponibile în subsoluri şi etaje tehnice ale blocurilor locative (care, de fapt, sînt proprietate comună a proprietarilor apartamentelor privatizate, şi nu a CMC). Lipsa unui registru exhaustiv limitează accesul potenţialilor locatari la informaţiile respective, existînd riscul ratării unor venituri.

CMC şi direcţiile din subordine nu sînt preocupate de gestionarea eficientă şi conformă a bunurilor imobile nelocuibile, acestea n-au implementat recomandările auditului precedent şi n-au înlăturat derogările de la legislaţie stabilite anterior,

---

[67] Regulamentul gestionării clădirilor, construcţiilor şi încăperilor cu altă destinaţie decît cea locativă – proprietate municipală, aprobat prin Decizia CMC nr. 4/11 din 26.09.2003.

[68] Legea nr.121-XVI din 04.05.2007 „Privind administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice” (în continuare – Legea nr. 121-XVI din 04.05.2007).

[69] Hotărîrea Curții de Conturi nr.52 din 05.07.2010„ Privind Raportul auditului executării bugetului municipal Chişinău pe anul 2009”.

continuînd să nu respecte prevederile: art.876 alin.(1) din Codul civil[70]; art.17 alin. (1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007; art.77 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006. Astfel, în semestrul doi 2011, CMC n-a adoptat nici o decizie referitor la darea în locaţiune a bunurilor imobile nelocuibile[71], iar la situaţia din 01.01.2012 CMC n-a examinat 203 proiecte de decizii privind darea şi prelungirea contractelor de locaţiune. În consecinţă, la 01.01.2012, la DGERRP existau 256 de contracte cu termenul de acţiune expirat (începînd cu anul 2006), sau 26,7% din totalul contractelor de locaţiune gestionate, la direcţiile de învăţămînt (DGETS, DETS sect.Botanica şi sect.Centru) – 17 contracte, la DGTPCC – 33 de contracte din 39 existente etc. Lipsa contractelor de locaţiune valabile determină riscul neprotejării drepturilor atît ale locatarului cît şi ale locatorului; neîncasării plăţii pentru locaţiune; neîntreţinerii adecvate a bunurilor imobile şi pasajelor subterane etc. Ca urmare, calcularea plăţii de locaţiune după expirarea contractului se face în baza preţului vechi, neajustat la situaţia actuală pe piaţă, ceea ce duce la ratarea unor venituri importante sau care nu se calculează deloc.

Deşi contractul cu Asociaţia „Tinerii pentru dreptul la viaţa" a expirat la 23.01.2006, iar altul n-a fost semnat, aceasta n-a eliberat încăperile respective, folosindu-se de ele pînă la momentul efectuării auditului. Astfel, numai în perioada auditată, DETS sect.Botanica a ratat venituri de la darea în locaţiune a acestor încăperi în sumă de 68,1 mii lei.

- ***AAPL nu dispun de o modalitate unică de evidenţă şi gestiune a veniturilor din chiria încăperilor nelocative.*** Ca rezultat, o parte din veniturile din darea în locaţiune a bunurilor imobile nelocative este încasată direct în bugetul municipal, iar altă parte de venituri ca mijloace speciale – la conturile instituţiilor bugetare. Respectiv, evidenţa calculelor şi plăţilor pentru chirie se ţine de mai multe instituţii, responsabil de întocmirea contractelor de arendă şi stabilirea chiriei fiind DGERRP.

De menţionat că, în cazurile cînd se efectuează trecerea evidenţei decontărilor pentru locaţiune de la DGERRP la altă direcţie şi invers, aceste tranzacţii se realizează fără a transmite soldul datoriilor locatarilor, ceea ce determină riscul de nerecuperare a datoriilor formate. Astfel de deficienţe au fost constate la DETS sect.Botanica (Î.I. „Petrenco" – 62,5 mii lei), Primăria mun.Chişinău (Î.I. „Vidraşcu Scripta" – 126,2 mii lei).

- ***În perioada 2010-2011, DGERRP n-a asigurat o evidenţă veridică a decontărilor privind locaţiunea bunurilor imobile, veniturile cărora se încasează în bugetul municipal.*** Astfel, conform Raportului privind executarea bugetului municipal pentru 2010-2011 veniturile din locaţiune au constituit 8,76 mil.lei şi, respectiv, 11,23 mil.lei (inclusiv 0,7 mil.lei transferate de DGTPCC). Totodată, conform datelor precizate şi rectificate de către DGERRP în perioada desfăşurării auditului, în 2010 veniturile din sursa menţionată au constituit 8,97 mil.lei, iar în 2011 – 10,59 mil.lei, devierile constituind 0,21 mil.lei şi, respectiv, 0,06 mil.lei, pentru care auditului nu i-au fost aduse justificări, ceea ce denotă

[70] Legea nr.1107-XV din 06.06.2002 „Codul civil al Republicii Moldova", Cartea a treia - Obligaţiile.

[71] Raportul Direcţiei patrimoniu municipal cu privire la activitatea pe anii 2010, 2011.

lipsa unui control intern în acest domeniu, inclusiv prin confruntarea datelor cu datele DGF şi Trezoreriei teritoriale Chişinău.

Se relevă că, la 01.01.2010, DGERRP a acumulat datorii pentru locaţiunea bunurilor imobile nelocative în sumă totală de 10,1 mil.lei şi la penalităţi – de 2,3 mil.lei, iar la 01.01.2012 – de 14,8 mil.lei şi la penalităţi – de 2,4 mil.lei, care n-au fost înregistrate în evidenţa contabilă şi, respectiv, n-au fost incluse în dările de seamă ale DGERRP. Ca rezultat, datoriile n-au fost generalizate nici în raportul de execuţie a bugetului municipal pentru 2010 şi nici 2011. De menţionat că sumă de 4,3 mil.lei din datoriile nominalizate, înregistrate la 01.01.2010, constituiau datoriile de bază cu termenul de achitare expirat de peste 3 ani, înregistrate după 9 agenţi economici, iar la 01.01.2012 astfel de datorii erau înregistrate după 14 agenţi economici în sumă totală de 7,9 mil.lei.

La 01.01.2012, cele mai semnificative datorii erau înregistrate după „Școala de limbi moderne şi management" – 4,53 mil.lei, penalitatea – 0,87 mil.lei; Liceul privat „Columna" – 1,60 mil.lei, penalitatea – 0,31 mil.lei; S.R.L. „Universitatea real umanistică – URU" – 1,53 mil.lei, penalitatea – 0,12 mil.lei; S.R.L. „Prestar Plus" – 1,43 mil.lei, penalitatea – 0,28 mil.lei; S.R.L. „Ales-Eric" – 1,26 mil.lei.

Cu toate că locatarii nu-şi onorează obligaţiunile contractuale pe parcursul a 3 luni după expirarea termenului de plată, DGERRP n-a întreprins acţiuni suficiente în vederea rezilierii contractelor şi eliberării încăperilor ocupate, după cum prevede art.906 alin.(1) lit.c) din Codul civil, Serviciul juridic al Direcţiei prezentînd auditului unele informaţii privind acţiunile judiciare depuse împotriva debitorilor.

Aceeaşi situaţie s-a constatat şi la alte entităţi auditate. Astfel, datoria pentru locaţiune, la 31.12.2011, la Primărie a constituit 0,80 mil.lei, din care 0,74 mil.lei imposibile de recuperat; la DETS sect.Botanica – 0,08 mil.lei, din care 0,06 mil.lei imposibile de recuperat; la DETS sect.Centru – 0,16 mil.lei pentru locaţiune şi 0,13 mil.lei – la servicii comunale, din care 0,29 mil.lei cu termenul de prescripţie expirat; la DGTPCC – 0,21 mil.lei, inclusiv 0,18 mil.lei cu termenul de prescripţie expirat; la DGETS – 0,01 mil.lei pentru locaţiune şi 0,05 mil.lei – la serviciile comunale, din care 0,02 mil.lei cu termenul de achitare expirat; la Î.M. DCC – 0,35 mil.lei, inclusiv 0,27 mil.lei cu termenul de achitare expirat.

Cele expuse denotă că entităţile auditate şi serviciile juridice din subordine n-au întreprins acţiuni prompte şi eficiente pentru recuperarea datoriilor formate.

- DGERRP nu asigură înregistrarea contractelor de locaţiune în organele cadastrale, indiferent de termenul de acţiune a contractului, în vederea evaluării în scopuri fiscale a bunurilor imobile şi achitării de către locatari a impozitului pe bunurile imobile. Auditul a stabilit cazuri cînd contractele de arendă încheiate cu Liceul „Elitex" – pe un termen de 5 ani, S.R.L. „AEO „Business" – pe 15 ani, S.R.L. „Bangon Grup" – pe 25 ani, n-au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile, ceea ce contravine prevederilor art.43 din Legea cadastrului bunurilor imobile.

- *Deşi bugetul municipal ratează venituri semnificative de la darea în locaţiune gratuită a încăperilor, potrivit datelor Raportului de audit al Direcţiei audit intern din cadrul Primăriei, în unele cazuri încăperile date în locaţiune cu titlu gratuit sau la preţuri simbolice unor organizaţii obşteşti au fost utilizate iraţional şi ineficient, nefiind folosite conform destinaţiei.* Astfel, AO „Fundaţia

Ecoul Cernobîlului" nu utilizează în întregime imobilul cu suprafaţa de 2526,2 m^2 din str.Miron Costin 13/4[72]; AO „Asociaţia pensionarilor social activi"[73] nu utilizează încăperile de 110,9 m^2 din şos. Hînceşti 20 (plata anuală de 11,4 mii lei), iar Asociaţia pentru protecţia micului business „Corect"[74] – încăperi de 62,2 m^2 din subsolul amplasat pe bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt, 123A (plata anuală de 7,6 mii lei). Potrivit datelor DGERRP, la 01.01.2010, erau transmise în locaţiune gratuită (comodat), inclusiv instituţiilor municipale, încăperi cu suprafaţa de 293,4 mii m^2 (în baza a 181 de contracte), iar la 01.01.2012 – 299,9 mii m^2 (în baza a 196 de contracte).

- ***Prezentul audit constată că, în perioada auditată, CMC, DGERRP, DGTPCC, Primăria şi alte direcţii au continuat practica defectuoasă de stabilire a chiriei, fără a ţine cont de tarifele existente pe piaţă şi prin utilizarea neunivocă şi discriminatorie a coeficientului de piaţă pentru unii locatari la imobilele amplasate pe aceleaşi străzi ale oraşului. Totodată, lipsa unor normative clare privind aplicarea coeficientului de piaţă, în funcţie de particularităţile teritorial-economice de amplasare a imobilului, sporeşte riscul de fraudă în domeniul dat.*** Astfel, pentru depozitarea obiectelor de uz casnic, au fost date în locaţiune încăperi din subsolul str.Puşkin 43, cu aplicarea coeficientului de piaţă K_4 în mărime de 3,0, iar pentru subsolul din str. Puşkin 35 – în mărime de 1,2. Pentru imobilul din str.31 August 1989 nr.63 de la parter, folosit pentru comercializarea produselor farmaceutice, s-a aplicat coeficientul de piaţă K_4 – de 0,5, iar pentru imobilul din str.31 August 1989 nr.102 de la subsol s-a aplicat coeficientului de piaţă K_4, egal cu 1,2 etc. N-au fost uniformizaţi coeficienţii de piaţă pentru unii agenţi economici – beneficiari de spaţii folosite ca depozite, pentru unii din ei fiind de 0,5 (S.R.L. „Bangon Grup", Magazinul „Fantezie", S.A. „Moda", „Swiss Time" S.R.L.), iar pentru alţii – 1,0 (S.R.L. „Belisa"). În cadrul spaţiilor comerciale şi oficii – pentru unii este aplicat coeficientul în mărime de 1,0, iar pentru alţii – 2,5, ceea ce atestă discrepanţe şi inegalităţi semnificative (circa 2,5 ori) dintre chiriile achitate de către diferiţi agenţi economici în aceleaşi imobile.

Se relevă că, în cazul aplicării unor metode unice de calculare a tarifului de locaţiune pentru toţi agenţii economici, veniturile Primăriei, în 2010-2011, ar fi constituit anual circa 2,0 mil.lei, sau de 2 ori mai mult decît real s-a calculat (0,99 mil.lei). Însă, nici în acest caz, tariful de locaţiune a 1m^2 nu atinge cotele efective de piaţă. Totodată, compararea mărimii chiriei încăperilor din incinta Primăriei (bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt 83) cu mărimile medii existente pe piaţă şi cu cele existente în imobilele din apropiere, efectuate de către auditorii Curţii de Conturi şi auditorii Direcţiei audit intern a Primăriei, denotă reducerea mărimii chiriei de 6-7 ori. Astfel, în cazul aplicării tarifelor minime de piaţă, veniturile Primăriei ar fi

---

[72] Decizia nr.6/24 din12.12.2002 „Despre operarea unor modificări în decizia CMC nr.7/4 din 12.11.2001 „Cu privire la darea în arendă a imobilului ce aparține grădiniței de copii nr.50 din str.Miron Costin, 13/4 (clădire separată) AO „Fundația Ecoul Cernobâlului".

[73] Decizia nr.13/14-4 din 15.12.2009 „Cu privire la darea în locațiune a unor încăperi din șos.Hîncești, 20 (subsol cu geamuri) AO „Asociația Pensionarilor Social Activi".

[74] Decizia nr.13/38-37 din 28.10.2010 „Cu privire la darea în locațiune a unor încăperi din str.Ștefan cel Mare și Sfînt, 123 lit.A (subsol) Asociației pentru protecția micului business „Corect".

constituit anual circa 6,28 mil.lei, veniturile ratate anual fiind evaluate la circa 5,29 mil.lei. Totodată, în cazul aplicării cotei minime de locaţiune existente pe piaţă în mărime de 15 euro pentru 1 m^2, veniturile DGTPCC (numai pentru locaţiunea suprafeţelor din pasajul subteran la intersecţia bd. Ştefan cel Mare cu str.Ismail) ar fi constituit 8,5 mil.lei, sau cu 7,5 mil.lei mai mult decît veniturile real calculate de DGTPCC în perioada anilor 2010-2011 (0,95 mil.lei).

Urmare a stabilirii chiriei pentru S.R.L. „Paradis" în baza Regulamentului aprobat prin Decizia CMC nr. 4/11 din 26.09.2003, dar nu în baza prevederilor legilor bugetare anuale, în 2010-2011, bugetul municipal a fost prejudiciat cu suma de 0,08 mil.lei.

Deşi încăperile date în locaţiune S.R.L. „Radio Antena C" şi Î.I. „Vidraşcu Scripta" (cu suprafaţa de 337,9 m^2 şi, respectiv, de 109,7 m^2) au devenit libere la 31.03.2011 şi, respectiv, din mai 2011, Primăria municipiului n-a întreprins măsuri pentru darea acestora în locaţiune, prin ce ratează venituri în bugetul municipal.

- *Contrar prevederilor Codului civil, AAPL au permis desfăşurarea activităţilor comerciale în pasajele subterane unor agenţi economici care refuză achitarea chiriei, nu sînt încheiate contracte de locaţiune, precum şi pentru care nu există acordul CMC de dare în sublocaţiune a acestor spaţii, ceea ce denotă utilizarea patrimoniului public de către persoane neautorizate de proprietarul bunului (CMC) şi duce la îmbogăţirea neîntemeiată a unor agenţi economici în detrimentul bugetului municipal.* Astfel, în pofida faptului că contractul de locaţiune a expirat la 01.07.2006, la 06.06.2008 Î.I. „Parinov-Tatiana", prin contract de cedare a drepturilor, a transmis dreptul de locaţiune a pasajului S.R.L. „Maidenlin". S.R.L. „Avent", S.R.L. „Aragorn" şi S.R.L. „Ianus" pe larg practică acordarea altor agenţi economici a spaţiului public luat în locaţiune pentru desfăşurarea activităţilor economice, la tarife mai mari decît cele plătite de ei pentru locaţiune, ceea ce contravine prevederilor art.17 alin.(1) şi alin.(2) din Legea nr.121-XVI din 04.05.07; art.894 alin.(1) din Codul civil. Astfel, S.R.L. „Aragorn" nu desfăşoară nici o activitate în pasaje, dar prestează servicii de sublocaţiune, în contract nefiind indicate genurile de activitate care urmau a fi practicate pe suprafeţele primite în locaţiune, însă, la calcularea chiriei, DGTPCC a aplicat în acest caz coeficienţi diferiţi, ceea ce determină riscul de prejudiciere a bugetului municipal. Conform unor contracte de sublocaţiune, tariful anual al 1 m^2 constituie de la 367,3 lei pînă la 1000,0 lei pe bd.Gagarin 8/1 şi de la 750,0 lei pînă la 943,8 lei – pe str.A.Russo 2/1, în timp ce în bugetul municipal anual sînt achitate 268,5 lei şi, respectiv, 330,8 lei pe 1 m^2.

Acordarea autorizaţiei de comerţ şi prestări servicii S.R.L. „Ianus" şi agenţilor economici care au contracte de colaborare cu S.R.L. „Avent" sau sublocaţiune cu S.R.L. „Aragorn" s-a efectuat în baza indicaţiei viceprimarilor municipiului, prin ce s-au creat favoruri şi premise privind perpetuarea fenomenului de protecţionism şi bunăstare ilicită în detrimentul intereselor publice. Astfel, S.R.L. „Ianus", pe parcursul ultimilor 6 ani (din 04.10.2006), nu achită chiria pentru 849,7 m^2 luaţi în locaţiune în pasajul subteran de la intersecţia bd. Ştefan cel Mare cu str.Ismail, aflîndu-se în litigiu de judecată cu DGTPCC, bugetul municipal fiind prejudiciat, pînă la 01.01.2010, cu suma de 2,5 mil.lei, iar în perioada anilor 2010 şi 2011 – cu suma de 1,7 mil.lei (reieşind din calculul minim prevăzut de legile bugetare anuale). Contrar Legii contabilităţii, DGTPCC n-a

reflectat în evidenţa contabilă datoria S.R.L. „Ianus” în sumă totală de 4117,3 mii lei. Auditului nu i-au fost prezentate informaţii privind acţiunile întreprinse pentru urgentarea examinării cauzei în instanţa de judecată şi care este etapa de examinare a acesteia, ceea ce denotă o iresponsabilitate a factorilor de decizie din cadrul DGTPCC şi sporirea riscului de prejudiciere a bugetului municipal. De menţionat că S.R.L. „Ianus” (prin scrisoarea din 25.11.2011) „garantează” achitarea plăţilor pentru locaţiune, de fapt neachitînd nici o sumă în bugetul municipal.

Conform informaţiei DGTPCC, din totalul suprafeţelor încăperilor pasajelor subterane de 3295,4 m^2, unde de fapt diferiţi agenţi economici îşi desfăşoară activitatea, în 2010, în baza contractelor (valabile şi cu termenul expirat), au fost calculate plăţi de arendă pentru 2501,3 m^2, iar în 2011 – pentru 2515,3 m^2, sau cu 794,1 m^2 şi, respectiv, cu 780,1 m^2 mai puţin. Pînă la 20.03.2012, DGTPCC n-a întreprins măsuri pentru legalizarea folosirii acestor spaţii şi calcularea chiriei pe suprafeţele menţionate. Ca urmare, reieşind din calculul minim prevăzut de legile bugetare anuale, DGTPCC a ratat venituri (pentru 2010-2011) estimate peste 0,2 mil.lei.

Urmare a aplicării coeficienţilor diminuaţi de amenajare tehnică şi de activitate, bugetul municipal a ratat venituri de la darea în locaţiune a încăperilor S.A. Farmacia „Remedium Farm-306” în sumă de 5,8 mii lei pe an; S.R.L. „Bangon-Grup” – 51,1 mii lei pe an. De către Primărie n-au fost ajustaţi coeficienţii de amenajare tehnică la S.R.L. „Radio Antena C”, prin ce nu s-a ţinut cont de recomandările anterioare ale auditului, în perioada 01.01.2009-31.03.2011, bugetul municipal fiind prejudiciat în sumă de 38,8 mii lei.

Indicarea incorectă a parametrilor încăperii, a amenajării tehnice şi a destinaţiei de utilizare a acestora este condiţionată de deciziile luate de către titularii funcţiilor respective, iar neasigurarea rotaţiei personalului sporeşte considerabil expunerea acestora riscurilor de fraudă.

- *Acordarea spaţiilor în locaţiune pe oră, fără a se asigura de posibilitatea folosirii de către locator a încăperilor respective în restul timpului, duce la folosirea ilegală a patrimoniului municipal în afara prevederilor contractuale, precum şi la ratarea veniturilor în bugetul municipal.* Astfel, transmiterea în locaţiune S.R.L. „Tir-Service & Co” a încăperilor din incinta Liceului „Mihai Viteazul”, în scopul amplasării unei săli de tir, precum şi S.R.L. „Insula minunilor”, pentru predarea diferitor cursuri (amenajate în acest scop), a dus la imposibilitatea folosirii acestor încăperi în alte scopuri, ca urmare fiind ratate venituri de 0,22 mil.lei şi, respectiv, de 0,06 mil.lei pe an.
- Cu încălcarea prevederilor legale[75], CMC a acceptat trecerea în contul plăţii de locaţiune a unor cheltuieli de reparaţii capitale, care au fost efectuate de către S.R.L. „Viva & Co” în sumă de 0,28 mil.lei, Liceul privat „Elitex” – 0,61 mil.lei şi Î.I. „Vidraşcu Scripta” – 0,13 mil.lei, fără obţinerea certificatului de urbanism şi coordonarea devizului de cheltuieli al reparaţiilor cu serviciile de specialitate ale Primăriei. Necoordonarea devizului de cheltuieli cu serviciile abilitate poate genera majorarea nefondată a cheltuielilor de reparaţie de către locatar, iar lipsa certificatului de urbanism poate condiţiona vicierea imobilului

[75] Legea nr.835-XIII din 17.05.1996 „Privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului” şi pct.2.2.9 din contractul de locaţiune.

prin intervenţii inadmisibile în construcţia acestuia şi/sau modificarea aspectului arhitectural al imobilului.

•Calcularea chiriei de către Î.M. DCC s-a efectuat cu abateri de la prevederile legislaţiei în vigoare[76]. Ca consecinţă, chiria calculată este mai mică decît chiria minimă prevăzută de legislaţie, cu suma de 0,24 mil.lei – în 2010 şi de 0,16 mil.lei – în 2011. De asemenea, Î.M. DCC n-a aplicat penalităţi în mărime de 0,5% din suma plăţii neachitate pentru fiecare zi de întîrziere.

***Recomandări*:**

CMC, Primarului general, DGERRP, DGLCA, primarilor UAT auditate:

36. Inventarierea exhaustivă a tuturor bunurilor imobile proprietate publică locală, cu reflectarea integrală a acestora în evidenţa bugetară şi nebugetară contabilă consolidată la nivelul Primăriei, inclusiv în evidenţa contabilă a autorităţilor şi entităţilor din subordine.

37. Întocmirea neîntîrziată a unui registru exhaustiv al bunurilor imobile nelocative şi locative, inclusiv al terenurilor aferente aflate în proprietatea municipiului, din punct de vedere juridic, cadastral, tehnic şi cantitativ-valoric, cu indicarea tuturor caracteristicilor necesare ale acestora, inclusiv a adresei, codului cadastral, suprafeţei totale, entităţii la care se află la balanţă etc.

38. Stabilirea bunurilor imobile nelocative din domeniul public şi din domeniul privat, cu indicarea celor pasibile privatizării.

39. Înregistrarea în evidenţa contabilă a tuturor bunurilor imobile aflate în gestiunea întreprinderilor şi instituţiilor municipale – proprietate publică locală, inclusiv a fondului funciar, cu asigurarea transmiterii conforme a patrimoniului din domeniul public al municipiului la balanţa instituţiilor din subordine.

40. Elaborarea şi aprobarea unui plan de măsuri, cu stabilirea unor termene concrete privind înregistrarea dreptului de proprietate municipală asupra bunurilor imobile (inclusiv terenuri), cu stabilirea surselor de finanţare a acestor măsuri.

41. Examinarea relevanţei transmiterii dreptului de administrare şi evidenţă a bunurilor imobile proprietate municipală doar unei singuri instituţii subordonate, cu stabilirea clară a drepturilor şi obligaţiilor acesteia.

42. Asigurarea aprobării hotarelor terenurilor aferente instituţiilor de învăţămînt, ţinînd cont de restricţiile stabilite în art.62 alin.(5) din Legea nr. 547-XIII din 21.07.1995.

43. Întreprinderea măsurilor pentru recuperarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor pierdute de către CMC sau ocupate abuziv şi radierea din evidenţă a imobilelor dreptul de proprietate asupra cărora nu mai aparţine municipiului.

44. Examinarea în cadrul CMC a modului de gestiune a patrimoniului municipal de către Î.M. „Buciumul”, cu determinarea riscurilor şi implementarea soluţiilor de remediere a stării existente.

---

[76] Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 133-XVIII din 23.12.2009 (în continuare – Legea nr. 133-XVIII din 23.12.2009); art. 13 pct.1 şi anexa nr. 8 la Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr.52 din 31.03.2011.

45. Inventarierea suprafeţelor imobilelor transmise în locaţiune, cu stabilirea corespunderii acestora prevederilor contractuale şi corespunderea chiriei preţurilor de piaţă.

46.Reactualizarea Regulamentului gestionării clădirilor, construcţiilor şi încăperilor cu altă destinaţie decît cea locativă.

47. Predarea/transmiterea în locaţiune a spaţiilor nelocative şi prolongarea termenului de locaţiune prin intermediul licitaţiilor publice, cu racordarea plăţilor pentru locaţiune conjuncturii de piaţă.

48. Asigurarea întocmirii conforme a contractelor de locaţiune, cu aprobarea acestora la CMC.

49. Elaborarea şi aprobarea unui regulament privind procedurile de planificare, calculare, înregistrare, încasare şi verificare a corectitudinii decontărilor privind locaţiunea bunurilor imobile.

50. Recuperarea datoriilor formate din locaţiunea bunurilor imobile.

51. Stabilirea şi aprobarea la CMC a unor principii clare de acordare a unor scutiri la plata chiriei.

52. Acordarea în comodat (chirie fără plată) a bunurilor imobile să se efectueze doar instituţiilor fondatori ai cărora sînt AAPL.

53. Elaborarea şi aprobarea, în modul stabilit, a proiectului Regulamentului privind licitaţiile pentru obţinerea dreptului de locaţiune a încăperilor cu altă destinaţie decât cea locativă proprietate publică a municipiului.

54. Elaborarea şi aprobarea listei bunurilor imobile nelocative pasibile dării în locaţiune.

55. Înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a tuturor contractelor de locaţiune, indiferent de termenul de valabilitate al acestora (cu scopul asigurării evaluării în scopuri fiscale ale acestora).

56. Elaborarea şi aprobarea, în modul stabilit, a mărimii chiriei şi listei bunurilor imobile ce sînt pasibile dării în chirie pe termen limitat (ore, zile, etc.) şi pot fi folosite în afara termenului de locaţiune de către locator.

57. Retragerea, conform cadrului legal, a drepturilor de locaţiune de la locatarii care nu utilizează sau utilizează ineficient bunurile imobile.

58. Determinarea gradului de responsabilitate a persoanelor care au admis prejudicierea BUAT şi ratarea veniturilor bugetare.

➢ ***AAPL n-au asigurat o evidenţă relevantă şi concludentă a patrimoniului public transmis către agenţii economici fondaţi. Întocmirea şi prezentarea de către AAPL a UAT a dărilor de seamă privind patrimoniul gestionat de către întreprinderile fondate nu se bazează pe documente justificative, ceea ce generează devieri semnificative între datele CÎS, evidenţa contabilă şi darea de seamă prezentată APP şi, respectiv, se soldează cu denaturări cantitativ-valorice.***

• În 2010, întreprinderile municipale şi IMSP n-au prezentat către fondatori (AAPL de nivelul I şi nivelul II), spre aprobare, rapoartele financiare, prin ce au admis derogări de la prevederile Legii nr.113-XIII din 27.04.2007 şi Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006, acestea fiind prezentate doar pentru întocmirea dărilor de seamă prezentate APP.

Informaţiile prezentate de către AAPL din UAT (de nivelul I şi II) din componenţa municipiului, pentru 2010 şi 2011, conţin erori semnificative, ceea ce a condus la prezentarea către APP a unor date neautentice privind patrimoniul gestionat de către agenţii economici şi instituţiile publice fondate de acestea, pentru includerea lor în Registrul patrimoniului public[77], ceea ce, la rîndul său, s-a soldat cu date neconcludente şi neveridice în acest Registru.

Urmare confruntării informaţiilor prezentate (la 31.01.2012) de către CÎS cu datele din darea de seamă privind valoarea patrimoniului public prezentate la APP, s-a constatat neincluderea în ultima a datelor privind 18 agenţi economici – fondatori ai cărora sînt autorităţile municipale, şi privind 5 agenţi economici – fondatori ai cărora sînt UAT din componenţa municipiului. Astfel, cotele publice de participare în capitalul social al acestor agenţi economici neînregistrate în darea de seamă prezentată APP şi în bilanţul contabil constituie 0,56 mil.lei şi, respectiv, 1,66 mil.lei. Despre existenţa a 7 întreprinderi cu capital majoritar public local, care n-au fost reînregistrate şi n-au primit numărul unic de identificare de stat, Primăria a fost informată de către CÎS încă la 16.01.2010, însă măsuri de rigoare n-au fost întreprinse. De menţionat că 6 întreprinderi din cele indicate au fondat AGSV, însă în statutul acesteia, de la momentul fondării nu s-a indicat că AGSV este succesoarea în drepturi şi obligaţii a întreprinderilor în cauză, precum şi că acestea se lichidează urmare a fuzionării lor şi formării AGSV.

De asemenea, Primăria nu deţine nici o informaţie (rapoartele financiare) despre activitatea în 2010 şi 2011 a Î.M.A.P. „Cafeneaua Prut", Î.M. „Buciumul", Î.M. „Teatrul unui Actor", S.R.L. „Omniapresa" şi pentru 2010 a Î.M. „STI".

- *Pe parcursul mai multor ani, în baza hotărîrilor de Guvern şi în lipsa acordului CMC, o serie de bunuri imobile şi întreprinderi municipale au fost transmise altor autorităţi publice, ceea ce contravine Cartei Europene a Autonomiei Locale şi Legii nr.435-XVI din 28.12.2006[78], ca urmare, pînă în prezent existînd litigii privind proprietatea acestora.* Astfel, conform Hotărîrii Guvernului nr.1183 din 20.10.2008[79], patrimoniul municipal aflat în gestiunea Serviciului sanitar-veterinar de stat al municipiului a fost transmis Agenţiei Sanitar-Veterinare şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală. Ca urmare, AAPL nu deţin controlul asupra patrimoniului municipal în valoare de 10,70 mil.lei (la 01.01.2012).

De menţionat că Hotărîrea Guvernului nr.907 din 05.09.2000 cu privire la transmiterea patrimoniului de stat în proprietatea publică a municipiului a fost abrogată prin Hotărîrea Guvernului nr.1295 din 28.10.2003[80], ceea ce a determinat existenţa unui vid normativ privind fondatorii ai 25 de întreprinderi proprietate municipală şi, respectiv, poate duce la pierderea controlului asupra patrimoniului acestora.

---

[77] Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public, aprobat prin Hotărîrea Guvernulu nr.675 din 06.06.2008.

[78] Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006.

[79] Hotărîrea Guvernului nr.1183 din 20.10.2008 „Privind instituirea Agenţiei Sanitar-Veterinare şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală şi aprobarea Regulamentului, structurii şi efectivului-limită ale acesteia".

[80] Hotărîrea Guvernului nr.1295 din 28.10.2003 „Despre aprobarea Modificărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului şi abrogarea Hotărîrii Guvernului nr.907 din 5 septembrie 2000".

În baza prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.249 din 12.03.2004[81], de la balanţa Î.S. „Promin" a fost transmisă la balanţa Serviciului de Informaţii şi Securitate baza de odihnă „Reabinuşka" din or.Vadul lui Vodă, fără a ţine cont că ½ cotă-parte din această bază aparţinea Î.M. „Chişinăuproiect". Pentru soluţionarea problemei respective, CMC a aprobat Decizia nr.22/41 din 22.01.2009, prin care a solicitat Guvernului transmiterea în proprietate publică a CMC a ½ cotă-parte a bazei de odihnă, însă această problemă pînă în prezent rămîne nesoluţionată.

- Potrivit prevederilor art.9 din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007, în competenţa AAPL intră ţinerea evidenţei patrimoniului local, a contractelor de locaţiune/arendă, concesiune şi de administrare fiduciară, precum şi exercitarea controlului asupra integrităţii şi folosirii eficiente a patrimoniului UAT. Însă, în pofida celor menţionate, AAPL n-au asigurat deţinerea informaţiilor de rigoare privind gestionarea întreprinderilor intergospodăreşti, dislocate pe teritoriul municipiului. Ca urmare AAPL n-au respectat nici prevederile art.49 din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007, conform cărora în cazul în care o parte din fondatorii unei întreprinderi nu mai există sau nu au succesori, drepturile lor le preia consiliul raional/municipal pe al căror teritoriu a fost situată întreprinderea, iar acţiunile lor se transmit cu titlu gratuit în proprietatea UAT pe al căror teritoriu s-a aflat sediul acestor fondatori. Astfel, în urma unui control efectuat de către CCCEC din 20.03.2012, s-a constatat că Î.A. „Baza de transport auto nr.1" este succesoarea în drepturi şi angajamente a Întreprinderii intergospodăreşti „Baza de transport auto nr.1", care din 2003 urma a fi reorganizată, deoarece Codul civil (intrat în vigoare la 01.06.2003) nu prevedea existenţa unei aşa forme organizatorico-juridice ca întreprindere de arendă. În pofida acestui fapt, DGAURF şi CMC au avut relaţii cu această întreprindere, autorizîndu-i arendarea (1995, 2002) şi privatizarea terenului aferent (2007, 2010), fără a solicita stabilirea cotei-părţi a patrimoniului municipal în această întreprindere. Ca urmare, pe parcursul a 5 ani, AAPL au acceptat gestionarea patrimoniului municipal de către persoane neautorizate, ceea ce determină riscul pierderii acestui patrimoniu.

➢ ***AAPL n-au asigurat o evidenţă conformă a patrimoniului local transmis în gestiunea agenţilor economici şi instituţiilor fondate.*** În rezultatul confruntării dărilor de seamă totalizatoare prezentate la APP cu bilanţul totalizator privind executarea bugetului autorităţilor/instituţiilor publice din UAT la situaţia din 01.01.2012, s-a constatat că valoarea investiţiilor pe termen lung în părţile legate şi nelegate constituie 1251,1 mil.lei şi, respectiv, 1508,5 mil.lei, sau cu 257,3 mil.lei mai mult. Devieri la capitolul respectiv s-au constatat la toate UAT, inclusiv la Primăria municipiului – 247,3 mil.lei, prin ce n-au fost respectate prevederile art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007 şi Instrucţiunilor 93 şi 94. De menţionat că devierea constatată la Primărie se datorează înregistrării neconforme în evidenţa contabilă a valorii capitalului social al întreprinderilor municipale, fondatori ai cărora sînt UAT de nivelul I din componenţa municipiului în sumă de 4,2 mil.lei (care a fost corectată în aprilie 2012); neînregistrării la CÎS a majorării capitalului social al S.A. „Apă-

[81] Hotărîrea Guvernului nr.249 din 12.03.2004 „Despre transmiterea bunurilor de la balanţa Întreprinderii de Stat „Promin".

canal Chişinău" în sumă de 20,2 mil.lei; reflectării neuniforme a capitalului social al 17 IMSP (fondatori ai cărora este CMC şi Primăria) în sumă de 223,0 mil.lei. Totodată, devierile existente s-au datorat şi faptului înregistrării neregulamentare în evidenţă de către Primăria municipiului a mijloacelor fixe şi obiectelor de mică valoare şi scurtă durată, ceea ce a dus la majorarea nejustificată a valorii patrimoniului gestionat de către IMSP. Au influenţat şi alţi factori. Astfel, urmare a confruntării înregistrărilor efectuate de Primărie şi IMSP SCM nr.1 pe parcursul anilor 2005-2011, auditul a stabilit mai multe abateri privind evidenţa patrimoniului municipal transmis în gestiunea IMSP. Primăria a diminuat neregulamentar capitalul social cu valoarea mijloacelor fixe decontate, iar IMSP – nu; mijloacele fixe procurate din alocaţiile bugetare sau transmise de alte instituţii municipale IMSP n-au fost reflectate în totalitate la majorarea capitalului social/datoriilor faţă de fondator nici de către Primărie şi nici de către IMSP. Astfel, la data de 31.12.2011, la Primărie valoarea patrimoniului municipal transmis în gestiunea IMSP SCM nr.1 constituia 75,2 mil.lei, iar la IMSP SCM nr.1 capitalul social constituia doar 46,5 mil.lei, iar soldul contului 342 „Subvenţii" – 18,9 mil.lei, pentru care însă lipseşte analitica surselor de provenienţă.

Se constată, că modul de evidenţă a patrimoniului transmis în gestiunea IMSP nu este reglementat suficient. Astfel, deşi aceste bunuri sînt proprietatea UAT, iar evidenţa analitică a acestora urmează a fi ţinută la conturile respective, de fapt, bunurile respective se înregistrează ca valoare sintetică la contul „Investiţii pe termen lung în părţi nelegate" (ceea ce contravine prevederilor art.17 alin.(4) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007), acesta fiind prevăzut pentru ţinerea evidenţei mijloacelor transmise în capitalul social al întreprinderilor, majoritatea IMSP neavînd capital social. Totodată, evidenţa bunurilor primite de IMSP de la consiliile locale este ţinută nu la conturile extrabilanţiere (pentru bunurile ce nu aparţin instituţiei), dar la conturile bilanţiere (ca bunuri proprietate a instituţiei), fiind ţinută evidenţa analitică a acestora şi calculată uzura lor. De asemenea, există neconcordanţe între politicile de contabilitate ale instituţiilor bugetare şi IMPS, astfel încît la instituţiile bugetare cheltuielile de reparaţii capitale se reflectă la majorarea valorii de bilanţ a fondurilor fixe, iar la IMSP – la cheltuielile curente, fapt ce generează riscul de raportare financiară diferită/denaturată a situaţiilor patrimoniale ale aceloraşi bunuri de către fondatorii IMPS şi de către IMPS.

Întru soluţionarea unor probleme expuse mai sus, CMC a aprobat Decizia nr. 17/2 din 23.10.2008, prin care au fost operate modificări în statutele IMSP, în baza cărora la acestea a fost format capital statutar reieşind din valoarea soldului la contul 537 „Datorii faţă de fondatori" (conform datelor IMSP la data de 01.10.2008). Totodată, IMSP Maternitatea municipală nr.2, IMSP Dispensarul municipal dermatovenerologic, precum şi IMSP fondatori ai cărora sînt UAT de nivelul I (care n-au adoptat astfel de decizii), continuă activitatea în lipsa capitalului social, ceea ce perpetuează ţinerea neconformă a patrimoniului gestionat de către acestea.

***Recomandări**:*

CMC, Primarului general, primarilor UAT auditate:

59. Asigurarea înregistrării veridice în evidenţa contabilă a patrimoniului public transmis în gestiunea agenţilor economici şi instituţiilor medico-sanitare publice fondate, precum şi raportarea conformă a acestuia către APP.

60. Întreprinderea măsurilor pentru soluţionarea litigiilor existente privind recuperarea patrimoniului public local.

61. În comun cu DGF şi IMSP, să elaboreze o metodologie privind evidenţa patrimoniului gestionat de către IMSP, inclusiv la efectuarea investiţiilor capitale, care să asigure conformitatea valorii patrimoniului public local gestionat de către IMSP.

➢ ***AAPL n-au asigurat implementarea unor măsuri eficiente de realizare a recomandărilor auditurilor precedente ale Curţii de Conturi în vederea colectării în măsură deplină a veniturilor de la dividendele aferente cotei de participare a municipiului în societăţile pe acţiuni şi de la defalcările din profitul net al întreprinderilor municipale, conform condiţiilor stabilite prin deciziile CMC.*** Astfel, dividendele neachitate au constituit în 2008 suma de 11,4 mil.lei, în 2009 – 8,6 mil.lei. Actuala misiune de audit constată perpetuarea aceleiaşi situaţii şi în 2010-2011.

• Conform Deciziei CMC nr.10/20 din 22.10.2009[82], s-a stabilit obligativitatea reprezentaţilor CMC în societăţile pe acţiuni şi a consiliilor de administraţie ale întreprinderilor municipale, iar în cazul lipsei consiliilor de administraţie, a organelor executive ale acestora de a adopta pînă la 30 aprilie a anului ce urmează după anul gestionar deciziile cu privire la defalcarea în bugetul municipal a cel puţin 30% din profitul net. Totodată, s-a stabilit posibilitatea utilizării integrale a profitului net pentru investiţii, cu condiţia acordului prealabil al fondatorului (CMC) şi majorării capitalului social al întreprinderii. Deşi, Decizia nominalizată a fost adusă la cunoştinţă pentru 65 de Î.M. şi S.A. încă la 17.11.2009, ***urmare a ignorării acesteia de către managerii agenţilor economici, în perioada 2010-2011, bugetul municipal n-a încasat dividende şi defalcări din profitul net pentru rezultatele anilor 2009-2010 în sumă totală de 7,6 mil.lei şi, respectiv, de 23,7 mil.lei***. Astfel, în 2010 urmau a fi calculate dividende şi defalcări din profitul net în sumă totală de 8,85 mil.lei, fiind achitate doar 1,2 mil.lei, iar în 2011 – în sumă de 24,4 mil.lei, achitările constituind 0,68 mil.lei. Întru susţinerea celor evocate, se exemplifică următoarele.

• În perioada supusă auditului, 5 societăţi pe acţiuni, care au obţinut profit în 2009 şi în 2010 urmau să achite în bugetul municipal dividende în sumă de 1,9 mil.lei şi, respectiv, de 21,05 mil.lei, în 2010 fiind achitate doar 1,15 mil.lei, iar în 2011 – 0,59 mil.lei. N-au transferat dividende S.A. „Apă-Canal Chişinău", iar S.A. „Edilitate", S.A. „Autocomtrans" şi S.A. „Moda", au achitat parţial, respectiv, 108,8 mii lei, 684,4 mii lei şi 1,7 mii lei. Astfel, reprezentanţii CMC în aceste SA nu s-au conformat Deciziei nr.10/20 din 22.10.2009 referitor la asigurarea defalcărilor corespunzătoare în bugetul municipal. De menţionat că S.A. „Apă-Canal Chişinău", urmare a profitului obţinut în 2010 (68,07 mil.lei), trebuia să achite în bugetul municipal 20,42 mil.lei, fapt care n-a fost realizat.

[82] Decizia CMC nr.10/20 din 22.10.2009 „Cu privire la unele aspecte ce ţin de repartizarea profitului net anual al societăţilor pe acţiuni cu cotă de participare a municipiului şi al întreprinderilor municipale".

Însă reprezentantul CMC în Adunarea generală a acţionarilor a S.A. „Apă-Canal Chişinău" nu s-a conformat prevederilor deciziei în cauză şi n-a promovat cerinţele CMC privind achitarea dividendelor în mărime de 30% din profitul înregistrat, totodată, neasigurînd solicitarea acordului prealabil al CMC privind utilizarea profitului obţinut în scopuri investiţionale, motivînd această acţiune prin faptul că, conform prevederilor pct.25 din Regulamentul aprobat prin Decizia CMC nr.6/24 din 18.02.2004[83], „acesta exercită drepturile CMC în volum deplin". Se relevă că veniturile îndreptate spre plată membrilor Consiliului S.A. „Apă-Canal Chişinău" şi Comisiei de cenzori, care concomitent sînt şi funcţionari publici sau consilieri locali, au constituit în 2010 suma de 0,55 mil.lei (8 persoane) şi în 2011 – 0,62 mil.lei (10 persoane), care constituie salarizarea membrilor Consiliului şi recompensa anuală.

- În 2009 şi 2010 n-a fost asigurată încasarea în bugetul municipal a defalcărilor din profitul net în sumă de 0,74 mil.lei şi, respectiv, de 0,35 mil.lei, obţinut de 18 şi, respectiv, 13 ÎMGFL şi ÎMpSL din 28 existente.

14 întreprinderi municipale (din 35), care urmau să transfere în bugetul municipal defalcări din profitul net (obţinut în 2009-2010) în sumă de 6,2 mil.lei (2010) şi, respectiv, 3,0 mil.lei (2011), au achitat doar 62,3 mii lei şi, respectiv, 94,0 mii lei. N-au achitat defalcările respective: Î.M. „Piaţa Centrală" (5,1 mil.lei), Î.M. Regia Autosalubritate (2,1 mil.lei), Î.M. „Liftservice" (0,9 mil.lei) Î.M. „Combinatul Servicii Funerare" (0,14 mil.lei) etc. Totodată, unele Î.M. au utilizat profitul obţinut pentru diferite activităţi, în lipsa acordului CMC. De exemplu, profitul net al Î.M. „Piaţa Centrală" pentru 2008-2010 în sumă, respectiv, de 7,5 mil.lei, 9,0 mil.lei, 7,95 mil.lei şi 5,99 mil.lei a fost distribuit[84] doar prin decizia administratorului, contabilului-şef şi preşedintelui comitetului sindical al întreprinderii, destinaţia fiind investiţii capitale şi ajutoare salariaţilor, fondatorul Î.M. „Piaţa Centrală" la rîndul său (în persoana CMC) fiind ignorat.

- Lipsa unor reglementări exhaustive privind raportarea şi încasarea, precum şi a unui control intern corespunzător asupra modalităţii de acumulare a defalcărilor din profitul net al întreprinderilor municipale la bugetul municipal în 2010 a condiţionat transferarea acestora de către întreprinderile municipale în bugetul de stat, bugetul municipal fiind lipsit de aceste mijloace financiare. Astfel, în perioada auditată, n-au fost recuperate defalcările din profitul net achitate în 2009 în bugetul de stat în sumă de 199,0 mii lei (Î.M. „AGSV" – 119,6 mii lei, Î.M. „Infocom" – 79,4 mii lei), totodată în bugetul de stat fiind transferate alte 407,3 mii lei, cum ar fi Î.S.A.P. „Rîşcani-SC" – 9,5 mii lei, Î.M. „AGSV" – 296,4 mii lei, Î.M. „Infocom" – 78,3 mii lei, S.A. „CA-4" – 10,5 mii lei, Î.M.A.P. „Bucuria-EL" – 12,6 mii lei.

Recomandări:

62. **CMC, Primarului general, DGF:** Asigurarea executării deciziilor CMC privind plata de către societăţile pe acţiuni şi întreprinderile municipale a dividendelor şi defalcărilor din profitul net în bugetul municipal şi examinarea modului de restituire în bugetul municipal a

---

[83] Regulamentul cu privire la reprezentarea municipiului Chişinău în societăţile economice, aprobat prin Decizia CMC nr. 6/24 din 18.02.2004.

[84] Procesele-verbale ale Î.M. „Piaţa Centrală" din 25.02.2009, 24.03.2010, 30.03.2011 şi 02.04.2012.

defalcărilor din profitul net, achitate de către întreprinderile municipale în bugetul de stat.

➢ ***Reprezentarea intereselor municipiului în societăţile economice, necesită ajustări şi îmbunătăţiri considerabile.***

• Desemnarea reprezentanţilor municipiului în societăţile economice se efectuează, conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Decizia CMC nr. 6/24 din 18.02.2004, de către Comisia permanentă a CMC pentru atestarea şi autorizarea reprezentanţilor municipiului în societăţile economice.

Astfel, dacă în calitate de reprezentanţi sînt desemnaţi funcţionari publici şi personalul din cabinetul persoanelor de demnitate publică, atunci în calitate de membri ai Consiliilor de administraţie sînt desemnaţi şi consilieri, care constituie majoritatea din membrii consiliilor. Situaţia respectivă, cu certitudine, predispune această zonă de activitate unui risc major de favorizare a fenomenului conflictelor de interese, exprimat prin interesul persoanei (membru al Consiliului de administraţie), care gestionează patrimoniul public local şi care este salarizat pentru aceste activităţi; precum şi prin interesul soluţionării problemelor locale (din poziţia de consilier municipal). Existenţa incompatibilităţii funcţiei de consilier local cu statutul de membru al Consiliului de administraţie al societăţilor economice din subordinea consiliului local reiese din analogia legii privind incompatibilitatea funcţiei de funcţionar public în instituţiile subordonate consiliului local[85].

Regulamentul cu privire la reprezentarea municipiului în societăţile economice, aprobat prin Decizia CMC nr.6/24 din 18.02.2004, n-a fost ajustat prevederilor Regulamentului cu privire la reprezentarea statului în societăţile comerciale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1053 din 11.11.2010, deşi de către DECAE a fost perfectat un proiect de decizie în acest sens.

• *Rapoartele privind activitatea reprezentanţilor municipiului în societăţile economice pentru 2009 şi 2010, prezentate în DECAE a Primăriei, n-au fost înregistrate în registru, iar majoritatea nu indică nici data prezentării acestora.* Totodată, acestea poartă un caracter general şi descriu indicii de activitate a agenţilor economici, fără a indica deciziile luate în cadrul adunării generale, cauzele care au condiţionat aprobarea deciziilor respective, precum şi fără o analiză cost-eficienţă a activităţii acestor întreprinderi.

Analizînd rezultatele financiare ale IMSP, s-a constatat că acestea au cunoscut un declin continuu. Astfel, dacă în 2009 au obţinut profit 12 entităţi în sumă de 27,4 mil.lei, iar 5 entităţi – pierderi de 2,7 mil.lei, apoi în 2010 au obţinut profit 10 entităţi în sumă de 10,0 mil.lei, iar 7 entităţi au obţinut pierderi de 2,2 mil.lei; în anul 2011, respectiv, 7 entităţi – profit în sumă de 6,17 mil.lei şi 10 entităţi – pierderi de 6,48 mil.lei. Primăria, şi în acest caz, dispune doar de informaţii cu caracter general privind activitatea IMSP, fără a deţine informaţii privind cauzele acestei situaţii şi modul de utilizare a profitului obţinut.

• În perioada supusă auditului, la Primărie (DECAE, Serviciul resurse umane) nu existau contracte de gestiune a patrimoniului municipal încheiate

[85] Legea nr.768-XIV din 02.02.2000 „Privind statutul alesului local”; Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.2008.

între directorii Î.M. şi IMSP cu CMC şi nici acte de predare-primire a patrimoniului în gestiune. Conform Deciziei CMC nr.14/5 din 22.12.2009 „Cu privire la stabilirea indicilor economici de activitate a întreprinderilor municipale şi societăţilor pe acţiuni în care CMC deţine cota-parte majoritară", Primarul general a fost autorizat să încheie cu conducătorii întreprinderilor contractul, care va reglementa relaţiile dintre fondator şi administrator, precum şi modul şi condiţiile de remunerare a acestuia. Pînă la data finalizării auditului contracte cu conducătorii întreprinderilor n-au fost prezentate auditului.

- Conform Deciziei CMC nr.14/6 din 22.12.2009 „Cu privire la privatizarea proprietăţii publice locale", au fost aprobate 10 societăţi comerciale cu cote de participare a CMC în capitalul lor statutar, pasibile de privatizare, iar la 10.02.2011, prin Decizia nr.1/21 CMC, a fost instituită comisia pentru organizarea şi desfăşurarea procedurilor de privatizare/vînzare a valorilor mobiliare proprietate publică. Totodată, pînă în prezent, n-a fost pregătit şi anunţat concursul pentru selectarea companiei/agenţiei abilitate cu dreptul de a efectua evaluarea subiecţilor economici nominalizaţi. Tergiversarea privatizării unor societăţi economice cu capital majoritar municipal duce la înrăutăţirea situaţiei economico-financiare a unor agenţi economici. Astfel, în situaţie financiară precară se află S.A. „Guguţă", S.A. „Speranţa-Unic" etc.

De menţionat că agenţii economici cu capital public municipal prezintă dările de seamă anuale (bilanţul contabil) atît DECAE a Primăriei, cît şi DGF (Secţia control şi analiza economico-financiară a activităţii întreprinderilor municipale şi societăţilor pe acţiuni), prin ce se relevă suprapunerea competenţelor acestora.

- Pe parcursul perioadei auditate, n-a fost soluţionată problema transmiterii bunurilor din domeniul public ce se află la evidenţă la întreprinderile municipale, la evidenţă la instituţiile municipale, ceea ce determină riscul de neasigurare a drepturilor de proprietate asupra acestora. Astfel, bunurile ce fac parte din proprietate locală din domeniul public, pieţele, străzile, stradelele, bulevardele, podurile şi viaductele, pavilioanele de aşteptare a transportului public şi pasajele subterane, drenajele, canalizarea pluvială etc. în valoare iniţială de 2083,6 mil.lei se află la balanţa Î.M. „Exdrupo", iar reţelele publice de iluminat şi semafoarele în valoare iniţială de 101,8 mil.lei se află la balanţa Î.M. „Lumteh" şi există riscul de urmărire şi sechestrare a acestora pentru datoriile întreprinderilor municipale. Totodată, aceste întreprinderi participă la licitaţie pentru a avea dreptul să efectueze reparaţia bunurilor aflate la balanţa lor.

De remarcat, că majoritatea pavilioanelor de aşteptare a transportului public aflate la evidenţă la Î.M. „Exdrupo" au fost demolate în cadrul implementării parteneriatului public-privat privind construcţia staţiilor de aşteptare a transportului de către S.R.L. „EpaMedia", nefiind prezentate primei acte de demolare cu scop de decontare. Totodată, staţiile construite de S.R.L. „EpaMedia" nu sînt luate la evidenţă extrabilanţieră nici de către DGTPCC, nici de Primărie, nici de Î.M. „Exdrupo", deşi acestea urmează a fi trecute în proprietatea municipiului Chişinău, după 10 ani de la construcţia lor (2008-2009).

- ***CMC şi Primăria n-au întreprins măsurile necesare în vederea ajustării actelor de constituire (statutelor) întreprinderilor şi instituţiilor subordonate la***

realităţile actuale, inclusiv privind mărimea şi componenţa capitalului social al acestora, modul de repartizare a profitului, formarea Consiliilor de administraţie ale întreprinderilor municipale etc. Astfel, la situaţia din 01.01.2012, Î.M. „Exdrupo" activa în baza statutului coordonat cu CMC din 17.12.1992 şi înregistrat la CÎS la 23.02.1993. Deşi statutul în cauză nu prevede cine este fondatorul întreprinderii şi care este mărimea şi componenţa capitalului social al acesteia, întreprinderea a fost reînregistrată la CÎS la 29.12.2004.

Cu toate acestea, conform Deciziei CMC nr.3/10 din 25.03.2003, a fost aprobat Regulamentul instituţiei ştiinţifice şi de culturalizare şi instruire „Grădina zoologică", pînă în prezent această entitate este înregistrată la CÎS ca întreprindere municipală. De menţionat, că finanţarea şi evidenţa contabilă a Grădinii zoologice sînt similare instituţiilor bugetare.

Reieşind din faptul că statutele întreprinderilor municipale, bazate pe prevederile Hotărîrii Guvernului nr.387 din 06.06.1994[86], reflectă în mod insuficient atribuţiile fondatorului (Consiliului municipal şi Primarului general) referitor la numirea şi eliberarea din funcţie a administratorului, repartizării şi utilizării profitului net, la 08.02.2010, Primăria s-a adresat Ministerului Economiei ca acesta să iniţieze modificarea Hotărîrii Guvernului nr.387 din 06.06.1994 şi să armonizeze prescripţiile ei la prevederile Legii cu privire la întreprinderea de stat. La această solicitare a fost primit răspunsul din 17.02.2010, potrivit căruia AAPL sînt în drept să iniţieze de sine stătător elaborarea proiectelor de acte normative şi să le promoveze în modul stabilit.

Recomandări*:*

CMC, Primarului general, primarilor UAT auditate:

63. Asigurarea prezentării şi examinării de către consiliile locale a rapoartelor privind activitatea reprezentanţilor AAPL în societăţile economice, precum şi a Consiliilor de administraţie în instituţiile medico-sanitare publice.

64. Retragerea consilierilor locali din componenţa Consiliilor de administraţie ale agenţilor economici cu capital majoritar public local.

65. Încheierea contractelor de administrare şi gestionare a patrimoniului municipal cu administratorii întreprinderilor municipale şi cu directorii instituţiilor medico-sanitare publice, cu întocmirea actelor de predare-primire a patrimoniului administrat de aceştia şi înregistrarea conformă a lui.

66. Ajustarea şi conformarea prevederilor statutare ale întreprinderilor municipale prevederilor legislaţiei în vigoare, inclusiv prin instituirea Consiliilor de administraţie în întreprinderile respective.

67. Stabilirea relevanţei corelării capitalului social al întreprinderilor municipale la activele nete.

68. Asigurarea executării deciziilor consiliilor locale privind majorarea capitalului social al întreprinderilor gestionate cu mărimea valorii bunurilor transmise cu titlu gratuit.

69. Stabilirea indicatorilor economici de activitate, fundamentaţi pe criterii de eficienţă, societăţilor comerciale în care AAPL deţin cota-parte majoritară şi monitorizarea îndeplinirii acestora.

---

[86] Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderilor municipale".

70. Restructurarea şi, după caz, privatizarea unităţilor economice cu capital majoritar municipal aflaţi în insolvabilitate şi/sau în stare financiară degradantă.

71.Asigurarea controlului asupra modului de utilizare a profitului înregistrat de către întreprinderile municipale şi instituţiile medico-sanitare publice.

➢ ***Nerespectarea prevederilor regulamentare în procesul de privatizare a fondului nelocuibil a diminuat considerabil veniturile pasibile acumulării în bugetul municipal.***

Privatizarea fondului de imobile nelocuibile s-a efectuat de către Comisia pentru privatizarea încăperilor nelocuibile date în locaţiune în baza Regulamentului Comisiei, aprobat prin Decizia CMC nr.10/6 din 22.10.2010, şi a Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.468 din 25.03.2008[87]. În perioada auditată, Comisia a perfectat, a înregistrat şi a eliberat 165 de extrase din procesele-verbale, cu acordarea permisiunii de privatizare a 140 de imobile nelocuibile date în locaţiune cu suprafaţa totală de 7076,8 mii m^2 şi suma totală de 14,25 mil.lei (2010 – 10,69 mil.lei; 2011 – 3,55 mil.lei). De menţionat că Regulamentul DGERRP nu are stabilite obiective/scopuri clar definite ce urmau a fi realizate/atinse în procesul de privatizare a spaţiilor nelocuibile date în locaţiune, la procesele de privatizare fiind admisă participarea, în majoritatea cazurilor, doar a cîte un agent economic sau persoană fizică, astfel fiind evitată atragerea unui număr mai mare de participanţi la privatizare, acordarea de drepturi egale, asigurarea concurenţei loiale între participanţi, principiu statuat de art.3 alin.(4) lit.c) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007. Totodată, Comisia pentru privatizarea încăperilor nelocuibile date în locaţiune nu s-a conformat Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.468 din 25.03.2008 (pct.6) şi a admis cazuri de privatizare a încăperilor, fără a se ţine cont de preţul mediu pe piaţă. Astfel, preţul mediu de realizare a 1m^2 de spaţiu din imobilele nelocative a constituit 2,0 mii lei sau 122,8 euro, pe cînd preţul mediu de piaţă a constituit de la 120,0 euro/m^2 pînă la 370,0 euro/m^2. Ca urmare, în cazul aplicării preţurilor de piaţă la 16 imobile nelocative cu suprafaţa de 3458,0 m^2, selectate de audit, veniturile pasibile încasării la bugetul municipal ar fi constituit de la circa 7,01 mil.lei pînă la 22,97 mil.lei, faţă de venitul calculat în realitate de 5,24 mil.lei.

De menţionat că darea în locaţiune a fondului de imobile nelocuibile, care ulterior au fost privatizate, s-a efectuat contrar prevederilor art.77 alin.(5) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, potrivit cărora darea în locaţiune a bunurilor proprietate a unităţii administrativ-teritoriale se face prin licitaţie publică, ceea ce denotă că tot procesul de obţinere a drepturilor de folosinţă şi proprietate a bunurilor imobile s-a efectuat în mod netransparent şi, implicit, determină riscul de fraudare a acestui proces.

De asemenea, la privatizarea fondului de imobile nelocuibile nu s-au respectat şi alte prevederi legale, cum ar fi:

- CMC n-a aprobat lista obiectelor din fondul de imobile nelocuibile nepasibile privatizării, ce contravine prevederilor art.50 alin.(3) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007;

---

[87] Regulamentul cu privire la privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 468 din 25.03.2008 (în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.468 din 25.03.2008).

- privatizarea cu suma de 0,27 mil.lei a 5 imobile[88], cu suprafaţa totală de 115,5 m^2, din fondul nelocuibil, incluse în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat[89], s-a efectuat cu neincluderea în contractul de vânzare-cumpărare a condiţiilor privind respectarea prevederilor Legii nr.1530-XII din 22.06.1993[90] (art.14), ceea ce determină riscul nepăstrării patrimoniului naţional de către noii proprietari.

Recomandări Primarului general, DGERRP, primarilor UAT auditate:

72. Respectarea prevederilor legislaţiei în vigoare în procesul de deetatizare şi privatizare a bunurilor imobile nelocative, ţinînd cont de conjunctura pieţei şi asigurînd, totodată, transparenţa procesului.

73. Elaborarea şi aprobarea listei bunurilor imobile nepasibile privatizării şi pasibile privatizării.

74. Asigurarea includerii în contractele de vînzare-cumpărare a bunurilor imobile nelocative a prevederilor privind protejarea patrimoniului naţional, conform prevederilor Legii nr.1530-XII din 22.06.1993.

75. CMC, Primarului general, DGERRP: Întreprinderea măsurilor faţă de persoanele cu funcţii de răspundere, vinovate de derogările admise (inclusiv privind stabilirea preţului de privatizare diminuat) în procesul de deetatizare şi privatizare în 2010-2011 a bunurilor imobile nelocative.

➢ ***Procesul de privatizare a fondului de locuinţe a fost afectat de iregularităţi care au lipsit bugetul municipal de venituri considerabile.***

Privatizarea fondului de locuinţe din municipiu se realizează prin intermediul Comisiei de privatizare a fondului de locuinţe[91], desemnată de către CMC şi Direcţia privatizare a fondului de locuinţe din cadrul DGERRP (care efectuează munca tehnico-organizatorică de privatizare). În perioada 2010-2011 au fost privatizate 1518 locuinţe şi, respectiv, 1214 locuinţe, încasîndu-se în bugetul municipal mijloace financiare în sumă de 5,0 mil.lei şi, respectiv, de 4,36 mil.lei. De menţionat că pe parcursul anilor numărul locuinţelor privatizate este în continuă scădere (2006 – 2619 locuinţe) în timp ce numărul unităţilor de personal din Direcţia nominalizată a rămas constant (8 unităţi).

În procesul de verificare a procedurilor din cadrul procesului de privatizare a fondului de locuinţe, atît misiunile de audit a Curţii de Conturi, cît şi auditul intern al Primăriei din martie 2011 au stabilit aceleaşi deficienţe, ceea ce denotă o neconformare la prevederile regulamentare şi neimplementarea recomandărilor

---

88 Subsolul lit.A-01 cu suprafaţa de 11,6 m^2, str. Sf. Andrei 33 în sumă de 18,60 mii lei; demisolul lit.V-03 cu suprafaţa de 23,0 m^2, str. Sf. Andrei 33 în sumă de 49,7 mii lei; subsolul, încăperea nr.4 şi ½ din încăperea nr.1, cu suprafaţa de 29,45 m^2, str. Grigore Ureche 42 în sumă de 21,6 mii lei; etajul tehnic B-01, încăperea nr.2, cu suprafaţa de 25,2 m^2, str.Alexandru cel Bun 23 în sumă de 88,2 mii lei; etajul tehnic B-01, încăperea nr.1, cu suprafaţa de 26,0 m^2, str. Alexandru cel Bun 23 în sumă de 91,0 mii lei.

89 Hotărârea Parlamentului nr.1531-XII din 22.06.1993 „Pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor".

90 Legea nr.1530-XII din 22.06.1993 „Privind ocrotirea monumentelor" (în continuare – Legea nr.1530-XII din 22.06.1993).

91 Hotărîrea Guvernului nr. 651 din 12.06.2006 „Cu privire la modalitatea de transmitere a atribuţiilor de privatizare a fondului de locuinţe" .

auditului intern. Prin urmare, iregularităţile continuă şi se exprimă prin următoarele:

- în 2010, recepţionarea cererilor cetăţenilor privind privatizarea locuinţei s-a efectuat fără a fi eliberată o recipisă întru justificarea faptului recepţionării cererii şi documentelor anexate şi datei înregistrării acestora (începînd cu 2011 această deficienţă a fost înlăturată);

- în 11 din 90 de dosare (2010) verificate nu este prezent actul care justifică intrarea locuinţei în posesia/folosinţa persoanei care solicită privatizarea acesteia (bonul de repartiţie), ceea ce determină riscul privatizării locuinţelor de către persoane terţe şi apariţiei litigiilor în instanţele de judecată;

- Comisia de privatizare a fondului de locuinţe n-a examinat la faţa locului nici o locuinţă solicitată spre privatizare, ceea ce determină riscul adoptării de către Comisie a deciziilor privind privatizarea locuinţelor avariate şi ireparabile, ceea ce contravine prevederilor art.5 alin.(2) din Legea nr.1324-XII din 10.03.1993[92];

- contrar prevederilor art.8 din Legea nr.1324-XII din 10.03.1993, Comisia a admis privatizarea a 2 încăperi ce nu au statut de locuinţă;

- privatizarea spaţiului supranormativ al locuinţei, contrar prevederilor art.5 şi art.10 din Legea nr.1324-XII din 10.03.1993, s-a efectuat în lipsa unei Hotărîri de Guvern privind stabilirea preţurilor comerciale la data privatizării, Comisia aplicînd metodologia aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.666 din 03.11.1993[93], care nu mai corespunde realităţii, determinînd preţul de realizare a spaţiului supranormativ începînd de la preţul de circa 6,0 lei/m^2. Direcţia n-a prezentat auditului adresări Guvernului Republicii Moldova, pentru adoptarea unei hotărîri în acest sens. Reieşind din preţul minim de construcţie a 1m^2 al spaţiilor locative, care în perioada auditată a constituit 500 euro şi suprafaţa supranormativă privatizată în 2010 – de 2670,2 m^2 şi în 2011 – de 2224,0 m^2, bugetul municipal a ratat venituri estimate de audit în sumă de circa 18,7 mil.lei şi, respectiv, de 15,3 mil.lei.

Direcţia privatizare a fondului de locuinţe a DGERRP nu prezintă DGLCA informaţii privind apartamentele privatizate, pentru a fi excluse din evidenţă şi nu deţine o informaţie exhaustivă privind numărul de locuinţe rămase neprivatizate în raza municipiului. Auditul denotă că aceste informaţii reprezintă factorul-cheie în planificarea activităţii ulterioare a entităţii auditate, precum şi în prognozarea veniturilor bugetare, în urma desfăşurării procesului de privatizare a fondului de locuinţe.

Totodată, se relevă că Direcţia privatizare a fondului de locuinţe din cadrul DGERRP utilizează ineficient clădirea din str.N.Iorga 15, cu suprafaţă de 299,8 m2, la un funcţionar revenind 37,5 m2 de spaţiu, fiind angajate şi 4 unităţi pentru întreţinerea încăperilor.

Recomandări Primarului general, DGERRP:

76. Asigurarea prezentării de către solicitanţi, la privatizarea locuinţei, a documentului ce justifică intrarea in posesie/folosinţă (ordinul de repartiţie al locuinţei.

---

[92] Legea privatizării fondului de locuinţe nr.1324-XII din 10.03.1993 (în continuare nr.1324-XII din 10.03.1993).

[93] Hotărîrea Guvernului nr.666 din 03.11.1993 „Cu privire la Metodologia determinării preţurilor unui metru pătrat de suprafaţa totală supranormativă la privatizarea fondului de locuinţe**”.**

77. Asigurarea corespunderii stării tehnice a locuinţelor care se solicită a fi privatizate criteriilor stabilite în legislaţie,

78. Privatizarea încăperilor doar cu statut locativ.

79. În comun cu DGLCA, efectuarea inventarierii spaţiului locativ din municipiu în vederea întocmirii unei liste exhaustive privind apartamentele privatizate şi neprivatizate.

➢ **Alte constatări ale auditului referitor la evidenţa mijloacelor fixe**

Contrar pct.10 din Instrucţiunea 93, DGAURF n-a înregistrat în evidenţa contabilă mijloacele fixe rezultate din investiţii capitale în sumă de 0,59 mil.lei, astfel denaturînd datele contabile şi neasigurînd integritatea patrimoniului.

În 2010, Primăria, n-a luat la evidenţă valoarea programului ,,Kaspersky Work Space Security-200user" în sumă de 22,6 mii lei şi echipamente donate pentru terenurile de joacă pentru scuarurile din sectoarele Ciocana şi Rîşcani în valoare de 201,9 mii lei, precum şi n-a majorat valoarea acestora cu cheltuielile aferente vămuirii în sumă de 54,3 mii lei, prin ce n-a respectat prevederile Instrucţiunii 94. Ca urmare, transmiterea echipamentelor pentru terenurile de joacă s-a efectuat fără întocmirea actului de predare-primire, fiind pierdută evidenţa patrimoniului municipal.

În lipsa deciziei CMC, în baza a 2 contracte de comodat din 13.10.2011 şi 18.10.2011, aprobate de către Primarul general, Primăria a primit cu titlu gratuit de la DGTPCC şi DGLCA în folosinţă 2 automobile marca „Dacia Logan". De menţionat că automobilele respective nu sînt înregistrate în evidenţa Primăriei şi aceasta n-a suportat cheltuieli pentru întreţinerea lor, ceea ce determină riscul folosirii neautorizate a patrimoniului public de către persoane neidentificate.

Contrar prevederilor pct.14 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate raportate la mijloace fixe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998, DGLCA a admis descompletarea unui automobil pînă la obţinerea autorizaţiei de casare a acestuia.

Recomandări Primăriei municipiului, DGLCA, DGTPCC, DGAURF, primarilor UAT auditate:

80. Înregistrarea în evidenţa contabilă şi transmiterea regulamentară a mijloacelor fixe.

81. Asigurarea decontării regulamentare a mijloacelor fixe.

82. **Primarului general:** Stabilirea persoanelor care se folosesc de automobilele primite în comodat de la DGLCA şi DGTPCC, cu determinarea gradului de responsabilitate a persoanelor care au admis derogările de la cadrul legal existent.

➢ ***Gestionarea fondului funciar (terenurilor) este una degradantă şi necesită, în mod neîntîrziat, o abordare critică întru redresarea necondiţionată a stării lucrurilor. Managementul defectuos, lipsa monitorizării şi controlului asupra fondului funciar şi disciplinei urbanismului şi amenajării teritoriului, neimplementarea recomandărilor anterioare ale Curţii de Conturi, au determinat ratarea unor venituri în bugetul municipal în sumă de la 13,5 mil.lei pînă la 60,0 mil.lei, precum şi cheltuieli neregulamentare în sumă de 1,3 mil.lei.***

• La data de 31.12.2012, suprafaţa totală a fondului funciar din municipiu constituia 57,2 mii ha. Deşi, conform prevederilor Legii nr.91-XVI din 05.04.2007 şi ale Hotărîrii Guvernului nr.1528 din 29.12.2007[94], AAPL urmau ca pînă în 2009 să asigure efectuarea lucrărilor de identificare şi înregistrare a terenurilor proprietate publică, pînă în prezent procesul de delimitare a terenurilor din municipiu n-a fost finalizat. Astfel, din totalul terenurilor municipale (12,3 mii ha), DGAURF deţine şi gestionează informaţia cu privire la fondul funciar cu suprafaţa de 6,6 mii ha, din care pentru 6,1 mii ha au fost stabiliţi şi înregistraţi deţinătorii. Pînă la momentul actual, AAPL nu deţin o informaţie exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea municipiului, modul de utilizare şi beneficiarii acestuia, suprafaţa terenurilor neidentificate constituind 5,7 mii ha (inclusiv terenuri aferente blocurilor de locuit, străzilor, parcurilor etc.), iar pentru 0,5 mii ha n-au fost determinaţi proprietarii.

Deşi, conform prevederilor art.11 din Codul Funciar[95], AAPL atribuie cetăţenilor fără plată (eliberînd titluri de proprietate) sectoarele de teren ocupate de case, anexe gospodăreşti şi grădini, în municipiu această clauză s-a realizat doar pentru 64% din terenurile destinate caselor individuale de locuit (au fost transmise 10525 de terenuri cu suprafaţa de 617,7 ha din 16465 de terenuri cu suprafaţa de 1162,0 ha, destinate caselor individuale de locuit), ceea ce nu dă posibilitate intrării acestor terenuri în circuitul civil şi, respectiv, nu contribuie la dezvoltarea economică a municipiului.

Direcţia contabilitate din cadrul DGAURF n-a înregistrat în evidenţa contabilă terenurile municipiului şi n-a efectuat inventarierea acestora, n-a întocmit acte de verificare cu toţi agenţii economici privind plăţile funciare de la folosinţa, arenda şi vînzarea-cumpărarea terenurilor, ceea ce contravine prevederilor art.27 alin.(1) şi (2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, care prevede că evidenţa, în unităţi cantitative sau valorice, după caz, a fondului funciar se ţine de autorităţile care administrează, exploatează şi folosesc bunurile respective.

• *Utilizarea voluntaristă şi nesistemică a terenurilor, ca rezultat al gestionării păguboase a fondului funciar, neînregistrării conforme a drepturilor asupra folosirii terenurilor proprietate publică, precum şi lipsa din partea AAPL a unui control eficient asupra utilizării conforme a fondului funciar, determină riscul ratării veniturilor bugetare în mărimi considerabile provenite de la exploatarea terenurilor municipale şi neimpozitarea acestora.* De exemplu, veniturile ratate, în 2010-2011, de la amplasarea fără plată a gheretelor cu o suprafaţă de pînă la 12 m^2 pe terenurile cu suprafaţa de circa 2,9 ha şi, respectiv, de 3,4 ha au constituit de la 0,18 mil.lei pînă la 0,83 mil.lei. De asemenea, fără achitarea plăţii de arendă sînt folosite terenurile proprietate publică pentru: parcarea automobilelor pe terenurile din preajma blocurilor de locuit sau sediile agenţilor economici; utilizarea în scopuri personale a terenurilor din prejma blocurilor locative, inclusiv prin construcţia anexelor, balcoanelor sau amplasarea garajelor metalice; amplasarea chioşcurilor, gheretelor, punctelor de comerţ ambulant (din afara pieţelor de comerţ), aparatelor automate de comerţ,

---

94 Hotărîrea nr.1528 din 29.12.2007 „Despre aprobarea programului de delimitare a terenurilor proprietate publică” (în continuare – Hotărîrea nr.1528 din 29.12.2007).

95 Legea nr.828-XII din 25.12.1991 „Codul funciar” (în continuare – Codul funciar).

construcţiilor în curs de execuţie (ocuparea temporară a terenurilor publice pe parcursul efectuării construcţiei); construcţia neautorizată a obiectivelor pe terenuri publice.

- În perioada auditată, DGAURF. contrar prevederilor legale[96], n-a efectuat inventarierea fondului funciar pe care-l administrează şi-l gestionează, mai cu seamă a terenurilor proprietate publică deţinute de persoanele fizice şi juridice cu drept de posesie şi folosinţă (fără plată), aferente bunurilor private, pentru a stabili regimul de utilizare cu plată (arendă sau vînzare-cumpărare). Ca urmare, în rezultatul verificării selective, au fost stabilite 77 de terenuri cu suprafaţa de 177,98 ha, utilizate gratuit de persoanele fizice şi juridice, astfel anual fiind ratate venituri în sumă de la 4,6 mil.lei şi pînă la 23,0 mil.lei.
- Auditul denotă că majoritatea terenurilor destinate pentru construcţie sînt date în arendă şi nu sînt realizate prin licitaţie, această situaţie nefiind justificată, deoarece la expirarea contractului de arendă proprietarul terenurilor nu va mai putea utiliza ulterior aceste terenuri în alt scop, pe ele fiind deja amplasate construcţii proprietate privată, astfel fiind imposibilă darea în arendă altor persoane decît proprietarilor construcţiilor, ceea ce duce la o gestiune ineficientă a terenurilor respective. De remarcat că, după darea în exploatarea a construcţiilor, terenurile menţionate sînt privatizate, aplicîndu-se coeficienţi de diminuare a preţurilor pentru terenurile aferente, ceea ce duce la ratarea veniturilor în bugetul municipal.

Totodată, în viziunea auditului, cea mai corectă metodă de obţinere a unui teren pentru construcţie este vînzarea-cumpărarea acestuia. Însă, darea în arendă a terenurilor, cu comercializarea ulterioară a acestora, reprezintă o metodă de diminuare a preţului, fără a comite o derogare de la normă. Prin urmare, acest model de comercializare a terenurilor nu numai reduce veniturile bugetare, dar poate fi calificat drept risc de fraudă.

La atribuirea în arendă a 3 terenuri cu suprafaţa de 0,287 ha, în pofida faptului că după parametrii tehnici acestea pot fi formate ca bunuri imobile aparte şi, respectiv, vîndute sau arendate în cadrul licitaţiilor, CMC şi DGAURF au calificat terenurile ca adiacente, prin ce nu numai că n-au respectat prevederile legale[97], dar şi au generat un risc evident de ratare a veniturilor bugetare pentru municipalitate.

Recomandări CMC, Primarului general, DGAURF, primarilor UAT auditate:

83. Identificarea şi înregistrarea în evidenţă contabilă a tuturor terenurilor proprietate publică.

84. Asigurarea dării în arendă sau vînzării-cumpărării terenurilor aferente bunurilor privatizate şi private, aflate în posesiune şi folosinţă (fără plată), în conformitate cu prevederile legale.

85. Asigurarea încasării regulamentare a plăţilor funciare pentru folosirea terenurilor proprietate publică.

86. Respectarea cadrului legislativ/normativ în vigoare privind modul de atribuire în proprietatea privată a terenurilor aferente caselor individuale de

---

[96]Art.24 alin.(2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007; art. 53 alin.(2) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007.

[97] Art.4 alin.(9) din Legea nr. 1308-XIII din 25.07.1997.

locuit, precum şi atribuirea în arendă a terenurilor care după parametrii tehnici pot fi formate ca bunuri imobile aparte.

87. Elaborarea şi aprobarea unor reglementări privind modul de atribuire a terenurilor pentru construcţii, cu scopul asigurării majorării încasărilor funciare.

➢ ***Modalitatea existentă la DGAURF de evidenţă a plăţilor funciare nu asigură o informaţie veridică a decontărilor, iar nerespectarea reglementărilor în vigoare privind plăţile pentru arenda terenurilor compromit atragerea veniturilor bugetare.***

• DGAURF n-a asigurat o evidenţă exhaustivă a plăţilor funciare, utilizînd pentru acest proces produse informaţionale necalitative, care nu corespund exigenţelor pentru asigurarea unei evidenţe ample şi veridice privind calculul şi achitarea plăţilor funciare. Astfel, preţul de vînzare-cumpărare şi arendă a terenurilor se calculează în mod automatizat conform unui program elaborat încă în 1994–1997, care pînă în prezent n-a fost actualizat potrivit prevederilor legislaţiei în vigoare, iar indicii de amenajare indicaţi în acest program, care se folosesc la calcularea plăţilor funciare, nu corespund noii infrastructuri a municipiului. Totodată, lipsa datelor suficiente pentru justificarea rezultatelor obţinute nu inspiră convingerea în corectitudinea calculelor efectuate, fiind determinat riscul prejudicierii bugetului.

Un şir de deficienţe privind autenticitatea datelor funciare au fost stabilite şi la un alt produs informaţional „SIM „Universal Accounting®”, care se exprimă prin: lipsa unui regulament bine definit privind procedura de acces la baza de date, informaţiile fiind modificate în lipsa documentelor confirmative (contractul, acordul adiţional, actul de predare primire etc.); imposibilitatea formării de către DGAURF a rapoartelor generalizatoare, ceea ce impune asistenţa permanentă, deseori urgentă şi neacordată la moment, a întreprinderii-autor, care prestează servicii de suport contra preţului de 81,0 mii lei/an. Totodată, produsul informaţional menţionat nu prevede evidenţa mijloacelor speciale, acestea fiind înregistrate manual pe suport de hîrtie, ceea ce denotă ineficienţa utilizării timpului de muncă. În pofida celor expuse, pe parcursul 2010-2011, conducerea DGAURF n-a înaintat cerinţe şi sarcini către întreprinderea-autor privind calitatea serviciilor prestate, acestea fiind contractate prin procedura de achiziţii din unica sursă, în lipsa unui caiet de sarcini în care să fie stabilite volumele de lucrări necesare, cerinţele tehnice sau tehnologice faţă de serviciile solicitate.

• *Din cauza lipsei unui control intern din partea managementului şi iresponsabilităţii colaboratorilor DGAURF, n-au fost asigurate condiţiile de existenţă şi integritate a tuturor documentelor confirmative relaţiilor funciare.* Astfel, DGAURF n-a elaborat un Regulament intern privind modalitatea formării şi evidenţei dosarelor funciare, ca urmare fiind constatate cazuri de lipsă a dosarelor funciare şi deficienţe în evidenţa acestora. De menţionat că dosarele sînt eliberate solicitanţilor pe un termen nelimitat, precum şi sînt formate la viziunea fiecărui executor, documentele nefiind cusute, numerotate şi ştampilate de către persoanele responsabile (executorul şi conducătorul), totodată unele din acestea nefiind incluse în dosar, ceea ce determină riscul neasigurării integrităţii acestora şi lipsa documentelor justificative privind contabilizarea şi evidenţa tuturor relaţiilor funciare.

• Nerespectînd principiile de bază ale Legii nr.113-XVI din 27.04.2007, DGAURF:

- a modificat soldurile pentru unii agenţi economici prin radierea sau rectificarea datelor, fără a aplica procedura de stornare, cu întocmirea documentelor respective, astfel nefiind asigurată o evidenţă continuă şi credibilă a plăţilor funciare, ca rezultat existînd posibilitatea manipulării soldurilor, ceea ce determină riscul prejudicierii bugetului prin micşorarea neargumentată a datoriilor;

- a înregistrat terenuri şi a efectuat calcule privind arenda terenurilor proprietate municipală, în lipsa temeiului juridic (contractelor întocmite şi semnate de ambele părţi contractante, proceselor-verbale de modificare a condiţiilor contractuale, reclamaţiilor privind neonorarea obligaţiunilor). În acest sens, se exemplifică modificările bazei de date pentru următorii agenţi economici: „Piligrim-Oz" S.R.L., Cooperativa de consum din mun.Chişinău, S.R.L. „Desenergo", S.R.L. „Acira-Lux", Î.I. „Camelia Gîrbu", S.R.L. „Albarex" etc.

• Contrar prevederilor art.77 alin.(2) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, CMC n-a prelungit termenul contractelor de arendă a terenurilor, astfel nefiind asigurate drepturile şi obligaţiunile părţilor contractante, ceea ce determină riscul neîncasării plăţii de arendă în mărimea şi în termenele stabilite. Ca urmare a celor menţionate, în perioada 2010-2011, DGAURF a încasat venituri de la arenda terenurilor în sumă de 0,82 mil.lei de la agenţii economici ai căror contracte au expirat (sau anulate înainte de termen) în 2003-2009. Ţinînd cont de faptul că agenţii economici utilizează terenul şi achită arenda (inclusiv datoriile pe arendă) în baza contractelor expirate şi preţurilor vechi, iar DGAURF nu efectuează calcule pentru aceştia, la 31.12.2011, au fost formate supraplăţi în sumă totală de 1,31 mil.lei.

• *Deşi, conform modificărilor Legii nr.1308-XII din 25.07.1997 (din data de 08.09.2006 şi din data de 01.01.2010), tariful pentru calcularea preţului normativ al pămîntului (pentru o unitate de grad-hectar) s-a majorat de 2,1 ori[98], DGAURF n-a efectuat modificările necesare în termenele stabilite atît pentru contractele valabile, cît şi pentru cele expirate. Totodată, nici condiţiile contractuale nu prevăd modificarea preţului din momentul intrării în vigoare a noilor modificări ale legislaţiei, ceea ce duce la ratarea veniturilor în bugetul municipal pe termen de pînă la un an.*

În contextul modificărilor Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind majorarea tarifului pentru calcularea preţului normativ al pămîntului, a fost necesară revizuirea mărimii arendei funciare anuale pentru terenurile destinate amenajării şi exploatării parcărilor auto, care, conform Deciziei CMC nr.4/20 din 05.12.2000, a fost stabilită în sumă de 24,1 mii lei/an, însă, pînă în prezent, CMC n-a adoptat nici o decizie în acest sens şi, respectiv, nici DGAURF n-a efectuat recalculul mărimii arenzii pentru terenurile menţionate. Ca urmare, luînd în consideraţie faptul că preţul normativ al pămîntului s-a majorat de 2,1 ori comparativ cu anul 2000, pe perioada 2010-2011, veniturile ratate de la arenda terenurilor destinate pentru amenajarea şi exploatarea parcărilor auto constituind circa 1,77 mil.lei.

---

98 De la 9264,96 lei pînă la 13897,44 lei (Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare din 08.09.2006) şi, respectiv, de la 13897,44 lei pînă la 19873,34 lei (Legea nr.108-XVI din 17.12.2009, în vigoare din 01.01.2010).

Recomandări CMC, Primarului general, DGAURF, primarilor UAT auditate:

88. Actualizarea programului automatizat de calcul al plăţilor funciare la cadrul legal/normativ existent, cu asigurarea prezentării calculului determinării plăţilor funciare;

89. Evidenţa plăţilor funciare, conform prevederilor cadrului legal existent, în baza documentelor confirmative, cu stabilirea exhaustivă a persoanelor responsabile de evidenţa acestor plăţi.

90. Perfecţionarea programului de evidenţă contabilă şi automatizarea tuturor operaţiunilor de evidenţă contabilă (inclusiv ale mijloacelor speciale).

91. Asigurarea confirmării documentare a datei predării în arendă a terenurilor şi primirii acestora, prin întocmirea actelor de predare-primire.

92. Corelarea plăţilor funciare la nivelul celor de piaţă şi prevederilor cadrului legal existent, inclusiv pentru terenurile destinate amenajării şi exploatării parcărilor auto.

93. Ajustarea contractelor de arendă a terenurilor la prevederile regulamentare, cu includerea clauzei privind recalcularea plăţilor funciare, odată cu modificarea preţului normativ al pământului.

94. Aprobarea şi implementarea unor reglementări privind modalitatea formării şi evidenţei dosarelor funciare, cu stabilirea componenţei şi a procedurilor de întocmire a acestora.

➢ ***Necesită ajustări modul de organizare şi desfăşurare a licitaţiilor funciare.***

Pe parcursul 2010-2011, au fost organizate şi desfăşurate 8 licitaţii şi 3 concursuri funciare, în rezultatul cărora au fost încheiate 46 de contracte de vînzare-cumpărare, în sumă totală de 44,96 mil.lei, şi 30 de contracte pentru obţinerea dreptului de arendă, în sumă de 24,37 mil.lei.

Conform prevederilor Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997, preţul iniţial de vînzare-cumpărare a terenurilor la licitaţie urmează a fi mai mare decît preţul normativ al pământului. Totodată, modalitatea de determinare a preţului iniţial pentru adjudecarea dreptului de arendă nu este reglementată, ceea ce determină riscul manipulării mărimii acestuia, cu prejudicierea bugetului municipal.

Pe parcursul perioadei auditate, funcţiile de organizare şi desfăşurare a licitaţiilor şi concursurilor funciare în municipiu au fost executate de către un agent economic, în baza contractului din 04.12.2008, semnat de către viceprimarul municipiului. Deşi, conform Deciziei CMC nr.14/2 din 22.12.2009, s-a anunţat organizarea unui nou concurs pentru delegarea funcţiilor de organizare a licitaţiilor funciare, acesta n-a avut loc. Totodată, ţinînd cont de faptul că pe parcursul valabilităţii contractului menţionat CMC n-a expus la licitaţie nici un teren, în baza Acordului adiţional din 05.07.2010 s-a aprobat prelungirea termenului de valabilitate a contractului pînă la 01.08.2011, în lipsa unei decizii a CMC în acest sens. De remarcat, că auditului nu i-au fost prezentate documentele privind organizarea concursului din 2008 cu privire la delegarea funcţiilor de organizare şi desfăşurare a licitaţiilor funciare.

Se relevă că cheltuielile suportate în perioada 2010–2011 pentru organizarea licitaţiilor funciare au constituit 81,5 mii lei. Conform pct.3 din Regulamentul

aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009[99] şi prescripţiilor Regulamentului aprobat prin Decizia CMC nr.70/4 din 11.04.2007[100] (pct.17), sursele financiare pentru organizarea şi desfăşurarea licitaţiilor provin din achitarea taxei de participare, vînzarea biletelor de intrare se varsă la contul organizatorului de licitaţii şi constituie venitul acestuia, iar potrivit Legii nr.1308-XIII din 25.05.1997[101] (art.4 alin.(12)), mijloacele băneşti rezultate din vînzarea terenurilor proprietate publică a municipiului urmează a fi vărsate integral la bugetul municipal. Cu toate acestea, Primăria a achitat organizatorului licitaţiilor recompensa în mărime de 2,5% din diferenţa dintre preţul final stabilit la licitaţie şi cel iniţial propus, care n-a fost prevăzută pentru achitare, astfel suportîndu-se cheltuieli neregulamentare în sumă de 1,27 mil.lei. De menţionat că, în perioada 2010-2011, rentabilitatea serviciilor prestate de către organizatorul licitaţiilor funciare a constituit 215% şi, respectiv, 65%, profitul obţinut constituind 0,94 mil.lei şi, respectiv, 0,31 mil.lei.

Recomandări CMC, Primarului general, DGAURF:

95. Evaluarea eficienţei şi oportunităţii desfăşurării licitaţiilor funciare de către intermediari.

96. Stabilirea regulamentară a modalităţii de determinare a preţului iniţial pentru adjudecarea prin licitaţie a dreptului de arendă.

➢ **Activitatea AAPL privind controlul disciplinei urbanismului şi amenajării teritoriului nu corespunde rigorilor.**

•DGAURF, Primăria (DADC), Preturile de sector, Inspecţia de Stat Teritorială în Construcţii mun.Chişinău, precum şi AEC, sub pretextul competenţelor limitate, nu-şi onorează obligaţiunile de serviciu şi nu depun eforturi pe măsură în activitatea de combatere a indisciplinei urbanismului şi amenajării teritoriului. Potrivit informaţiilor primite de la ISC şi de la AEC, numai în 2011 au fost constatate circa 487 de cazuri privind ocupările nelegitime ale terenurilor, care au fost remise spre examinare instanţelor judecătoreşti. Totodată, nici o autoritate nu deţine informaţia despre numărul total al construcţiilor neautorizate existente în municipiu, măsurile întreprinse faţă de contravenienţi, numărul construcţiilor demolate, stadiul de executare a hotărîrilor judecătoreşti, ceea ce contribuie la perpetuarea situaţiei existente. De menţionat că circa 50% din totalul hotărîrilor examinate de către instanţele judecătoreşti au fost încetate pe motivul termenului de prescripţie expirat, lipsei faptului de contravenţie etc., ceea ce denotă că AAPL n-au întreprins măsuri suficiente şi eficiente pentru recuperarea prejudiciilor aduse bugetului municipal.

•*Gestiunea ineficientă a terenurilor proprietate publică a municipiului şi lipsa conlucrării eficiente dintre AAPL au dus la ocuparea ilicită a terenurilor şi la edificarea neautorizată a diferitor construcţii* (de exemplu, peste 100 de construcţii din str.Valea Farmecelor). Totodată, există cazuri cînd cu acordul

---

[99] Regulamentul privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009 (în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009).

[100] Regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea licitaţiilor funciare cu strigare în mun.Chişinău, aprobat prin Decizia CMC nr.70/4 din 11.04.2007.

[101] Legea nr.1308-XIII din 25.05.1997 „Privind preţul normativ şi modul de vînzare-cumpărare a pămîntului”.

AAPL construcţiile se legalizează pe terenuri pentru care nu există drepturi (de exemplu, din str.L.Tolstoi 24/1, fapt menţionat şi de auditul precedent al Curţii de Conturi). Deficienţe şi nereguli similare privind procesul de autorizare a executării lucrărilor de construcţie (utilizarea terenurilor contrar destinaţiei, demolarea monumentelor istorice, lipsa drepturilor de proprietate asupra terenurilor etc.) au fost stabilite şi de către Direcţia audit intern din cadrul Primăriei.

- În rezultatul verificării selective a suprafeţelor ocupate de către deţinătorii drepturilor de terenuri, s-a constatat că la 75 de loturi suprafaţa deţinută legal constituie 5,04 ha, iar suprafaţa ocupată în lipsa documentelor ce atestă drepturile deţinătorilor de terenuri constituie 2,75 ha, anual fiind ratate venituri de la 0,07 mil.lei pînă la 0,35 mil.lei.

De asemenea, în lipsa documentelor privind dreptul de folosinţă sînt utilizate terenurile cu suprafaţa de circa 41,0 ha din perimetrul străzii Vadul lui Vodă şi drumul rutier Chişinău-Vadul lui Vodă, din care: circa 3,0 ha – de către proprietarii caselor alăturate şi circa 38,0 ha – pentru loturi pomicole. Pierderile bugetului municipal din cauza neachitării plăţilor constituie anual de la 1,06 mil.lei pînă la 5,30 mil.lei – pentru folosinţa terenurilor şi 0,04 mil.lei – impozitul funciar.

AAPL nu verifică dacă terenurile folosite de agenţii economici corespund celor arendate. Astfel, fiind transmis în arendă un teren cu suprafaţa de 0,15 ha din str.L.Tolstoi 24/1, realmente subiectul respectiv se foloseşte de un teren cu circa 0,19 ha mai mult decît terenul contractat, ceea ce a determinat ratarea veniturilor bugetare anuale estimate în mărime de la 2,4 mii lei pînă la 24,2 mii lei.

- *AAPL n-au asigurat evidenţa restricţiilor/clauzelor suplimentare stipulate în contractele de arendă şi de vînzare-cumpărare, prin care agenţii economici se obligă de a efectua unele lucrări sau să predea în proprietatea CMC unele spaţii, aceste condiţii nefiind notate nici în registrul bunurilor imobile, ceea ce determină riscul pierderii patrimoniului municipal.* De exemplu, darea în arendă a terenului din str.Melestiu, cu suprafaţa de 1,19 ha, pe care sînt amplasate obiectivele IMSP SCM nr.1, pentru proiectarea şi construcţia unui centru medical modern, cu condiţia redimensionării obiectivelor existente pe acest teren.
- Nesoluţionarea problemelor privind ocuparea abuzivă a terenurilor, construcţia neautorizată pe terenurile proprietate publică, precum şi pe cele private, duce la prejudicierea bugetului municipal, prin neachitarea plăţilor pentru arenda terenurilor şi impozitului pe bunurile imobile (inclusiv funciar), iar nesancţionarea persoanelor care au admis aceste încălcări perpetuează acest fenomen. Totodată, lipsa unor alte pîrghii de influenţă duce la stabilirea unei situaţii de incertitudine privind drepturile de folosinţă a terenurilor şi dreptul de proprietate a construcţiilor de pe aceste terenuri.

Recomandări Primarului general, DGAURF:

97. În comun cu organele abilitate (Inspecţia de Stat în Construcţii; Agenţia Ecologică; organele de poliţie), să întreprindă măsuri eficiente privind prevenirea şi combaterea ocupărilor nelegitime de teren şi construcţiilor neautorizate, inclusiv prin organizarea unui flux continuu şi reciproc de informaţii referitor la acest domeniu.

98. Monitorizarea şi asigurarea implementării deciziilor instanţelor judecătoreşti privind demolarea construcţiilor neautorizate pe terenuri proprietate publică.

IV. Alte constatări ale auditului

➢***Auditul a stabilit că AAPL nu-şi onorează corespunzător atribuţiile regulamentare, prin ce nu asigură activitatea în interes public a acestora şi rezolvarea problemelor cu care se confruntă locuitorii municipiului.***

• *La DGAURF lipseşte o evidenţă conformă a autorizaţiilor privind amplasarea obiectelor de publicitate exterioară.* Pe parcursul auditului, au fost prezentate mai multe variante ale informaţiilor privind obiectele publicitare existente în municipiu, ceea ce determină riscul neautenticităţii acestora. Amplasarea obiectelor publicitare s-a efectuat în lipsa unei concepţii în acest sens, ceea ce a generat deteriorarea aspectului arhitectural al municipiului. Contrar prevederilor regulamentare, pe unele obiective publicitare nu este indicat numărul autorizaţiei şi proprietarul lui, ceea ce face dificilă inventarierea acestora.

Autorizaţiile de construire şi amplasare a publicităţii se eliberează în mod netransparent. Activitatea de prolongare a autorizaţiilor nu este eficientă şi rezultativă. Astfel, obiectivele publicitare ale căror autorizaţii n-au fost prelungite, conform Regulamentului[102], urmează a fi demontate, însă acestea continuă a fi utilizate fără autorizaţii. Ca urmare, autorizarea anuală a obiectivelor publicitare nu asigură verificarea stării tehnice a obiectivului şi nici achitarea taxelor în buget, astfel fiind consumate ineficient pentru această operaţiune resurse considerabile umane şi de timp.

Recomandări DGAURF:

99. Inventarierea regulamentară a panourilor publicitare (la faţa locului) şi asigurarea indicării pe acestea a numărului autorizaţiei şi proprietarului.

100. Examinarea oportunităţii organizării licitaţiilor privind acordarea dreptului de amplasare a obiectivului publicitar, precum şi revederea modalităţii de prelungire a autorizaţiilor de amplasare a publicităţii.

101. Asigurarea unei evidenţe conforme a obiectivelor publicitare existente în municipiu şi a autorizaţiilor de amplasare a publicităţii.

• ***AAPL nu şi-au exercitat în totalitate funcţiile privind implementarea Legii nr.913-XIV din 30.03.2000 şi constituirea Asociaţiilor de coproprietari în condominiu (ACC)***. În perioada 2010-2011, DGLCA a asigurat fondarea doar a 80 de ACC. Astfel, la 31.12.2011, 3296 de blocuri (113,9 mii apartamente), sau 65% din blocurile existente în municipiu erau gestionate de ÎMGFL, iar 1801 blocuri locative (228,6 mii apartamente) erau gestionate de: 367 de APLP (941 de blocuri), 244 de ACC (306 blocuri), 277 de CCL (365 de blocuri) şi 60 de gestionari departamentali (189 de blocuri).

---

[102] Decizia CMC nr.71/15 din 03.05.2007,,Despre aprobarea Regulamentului provizoriu privind autorizarea și amplasarea dispozitivelor de publicitate".

Tergiversarea fondării ACC se datorează faptului contradicţiilor existente în cadrul legal[103] şi lipsei unui mecanism clar de implementare a art.17 pct.4) din Legea nr.913-XIV din 30.03.2000 privind reorganizarea APLP şi CCL în ACC.

Auditul relevă că blocurile de locuit au fost transmise de către DGLCA în gestiunea APLP şi ACC, fără a asigura înregistrarea drepturilor CMC asupra apartamentelor neprivatizate.

Recomandări CMC, Primarului general, DGLCA:

102.Elaborarea şi aprobarea unor mecanisme clare şi măsuri (cu indicarea unor termene concrete) de constituire a ACC, cu transmiterea regulamentară la balanţa acestora a blocurilor locative (cu excepţia apartamentelor neprivatizate).

•***Conducerea DGTPCC n-a întreprins măsurile necesare întru executarea integrală a funcţiilor prevăzute de Regulamentul propriu de activitate[104], reieşind din sarcinile care îi revin, spre ameliorarea şi eficientizarea activităţii în domeniul complexului de transport public şi căi de comunicaţie.*** Astfel, în activitatea DGTPCC privind coordonarea activităţii întreprinderilor prestatore ale serviciilor de transport public de călători în municipiu, în care sînt implicaţi 15 angajaţi, persistă deficienţe semnificative, deoarece angajaţii acesteia n-au pîrghii de influenţă asupra transportatorilor, în special asupra celor privaţi, iar activitatea lor nu are impact asupra ameliorării situaţiei din domeniul respectiv. Totodată, în rezultatul managementului ineficient la DGTPCC şi lipsei controlului intern privind monitorizarea executării lucrărilor la reţelele tehnico-edilitare şi edificii, suprafaţa pavajului rutier deteriorată, nerestabilită la 01.01.2012, a constituit 4131 m^2 (8,5%).

Recomandări DGTPCC:

103. Executarea integrală a atribuţiilor privind ameliorarea activităţii în domeniul complexului de transport public şi căi de comunicaţie.

104. Elaborarea şi prezentarea, spre aprobare, CMC a propunerilor privind eficientizarea transportului public în municipiu.

105. Asigurarea restabilirii pavajului rutier, deteriorat ca urmare a executării lucrărilor la reţelele tehnico-edilitare şi edificii din municipiu.

•***Responsabilizarea serviciilor juridice – factor determinant în protejarea intereselor municipalităţii.***

✓ În perioada 2010-2011, cheltuielile Primăriei pentru repararea prejudiciilor, conform deciziilor instanţelor judecătoreşti, au constituit 3,15 mil.lei şi, respectiv, 9,16 mil.lei. Analiza titlurilor executorii a elucidat nereguli privind executarea atribuţiilor regulamentare de către angajaţii serviciilor juridice din cadrul Primăriei şi al altor subdiviziuni din subordinea CMC, ceea ce se confirmă prin suportarea unor cheltuieli pentru compensarea prejudiciilor materiale şi morale, indicate în hotărîrile de judecată, dar şi a unor cheltuieli nejustificate/ineficiente, care puteau fi evitate în suma totală de 1,22 mil.lei, din

---

[103] Legea nr.1324-XII din 10.03.1993; Legea nr.913-XIV din 30.03.2000; Hotărîrea Guvernului nr.338 din 08.10.1984 „Cu privire la aprobarea Statutului-model al cooperativei de construire a locuinţelor din RSS Moldovenească".

[104] Regulamentul Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicație, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr.11/31 din 04.06.2004.

care pentru onorariul executorilor judecătoreşti – 0,43 mil.lei, dobînda de întîrziere – 0,80 mil.lei.

✓ În responsabilitatea şi obligaţiunea serviciilor juridice intră reprezentarea intereselor CMC şi Primăriei în instanţele judecătoreşti şi în alte organe de stat, precum şi informarea Primarului general asupra examinării litigiilor în instanţele judecătoreşti şi formularea propunerilor de soluţionare a problemelor în favoarea intereselor Primăriei şi CMC. Totodată, auditul a constatat că, la momentul actual, nu sînt delimitate competenţele între serviciile juridice ale direcţiilor subordonate CMC şi Primăriei, cine şi ce cauze reprezintă şi care este subordonarea sau colaborarea dintre acestea. De obicei, unele cauze începute de direcţiile juridice ale altor subdiviziuni la anumite etape sînt solicitate de către Direcţia juridică a Primăriei, sau invers, sînt transmise de la Direcţia juridică a Primăriei către serviciile juridice ale direcţiilor. La transmiterea cauzelor nu se întocmesc acte de primire-predare a dosarelor şi borderoul documentelor transmise, ca urmare, nu este clar în responsabilitatea cui rămîne apărarea intereselor Primăriei şi CMC, ceea ce determină riscul pierderii acestor cauze în instanţe şi prejudicierii bugetului municipal.

✓ La DGLCA s-a constatat lipsa informaţiei privind activitatea secţiei juridice (inclusiv pentru fiecare colaborator), cum ar fi: lista litigiilor judiciare existente şi repartizării acestora între colaboratorii serviciului; lista hotărîrilor şi încheierilor adoptate, inclusiv a celor devenite irevocabile şi neexecutate; valoarea estimativă a pierderilor bugetului municipal etc. Această situaţie se datorează întocmirii neglijente a dosarelor privind litigiile existente, care nu sînt completate cu toate documentele necesare (cereri de chemare în judecată, de apel şi de recurs; referinţa la cereri; hotărîrile şi încheierile judecătoreşti; alte documente prezentate de pîrît şi reclamant etc.).

Conform informaţiei prezentate de secţia juridică a DGLCA, la 01.01.2012, existau 254 de titluri executorii privind asigurarea unor persoane şi familiilor acestora cu spaţiu locativ. Serviciile juridice ale Primăriei şi DGLCA n-au întreprins unele acţiuni pentru contestarea schimbării modului de executare a acestor hotărîri, fapt menţionat şi de auditul precedent. Ca urmare, şi în perioada 2010-2011, modul de executare a hotărîrilor judecătoreşti a fost modificat prin încasarea costului comercial al apartamentelor, ceea ce duce la transmiterea apartamentelor în proprietatea privată a persoanei şi determină riscul dezafectării mijloacelor financiare din bugetul municipal. Se atrage atenţia la faptul că, potrivit prevederilor legale, unii angajaţi din sistemul bugetar urmau a fi asiguraţi cu spaţiu locativ, iar condiţiile de trecere în proprietate privată a apartamentelor sînt stabilite în Legea nr.1324-XII din 10.03.1993. Urmare acestor decizii, în 2010-2011, Primăria a achitat titluri executorii de 0,97 mil.lei.

✓ În conformitate cu procesul-verbal de conciliere între Primărie şi S.A. „Bucuria", Primăria urmează să achite ultimei 3,16 mil.lei în 6 tranşe lunare egale, începînd cu 15.10.2011, în 2011 fiind achitate 1,61 mil.lei. La solicitarea auditului de a prezenta hotărîrile judecătoreşti, care au stat la baza emiterii titlurilor executorii, aceste informaţii n-au fost prezentate, de asemenea nefiind prezentate nici alte hotărîri solicitate pe alte cauze.

✓ Potrivit informaţiei prezentate de către DGAURF, la 01.01.2012, la Direcţia funciară se aflau pentru executare 55 de titluri executorii privind

atribuirea unor loturi de pămînt şi alte litigii funciare, din care, la 41 de cauze interesele CMC au fost reprezentate de către Direcţia asistenţă juridică a Primăriei, 28 din ele fiind pierdute pe motivul necontestării hotărîrilor primei instanţe sau contestării lor tardive. În acest sens, este relevantă Decizia CSJ din 23.11.2011 pe cazul „S.V.", în care s-a menţionat că „*hotărîrea Curţii de Apel este neîntemeiată şi urmează a fi casată, însă din cauza omiterii nejustificate a termenului de atac, instanţa de recurs este limitată în dreptul de a verifica legalitatea hotărîrii judecătoreşti contestate"*, cererea de recurs fiind restituită fără a fi examinată. Atrage atenţie şi faptul că în unele litigii de acest gen care n-au fost contestate, reclamanţi în proces erau consilieri municipali, foştii angajaţi ai Primăriei etc.

De remarcat, că în cazurile de obligare de atribuire a unor loturi de teren pentru proiectarea şi construcţia caselor particulare (26 de cazuri) există Decizii definitive ale CSJ diametral opuse. Astfel, se constată neasigurarea unei practici judiciare uniforme, fapt ce generează litigii la CEDO.

Examinarea unor hotărîri judecătoreşti relevă că, în unele cazuri, instanţele judecătoreşti se expun asupra oportunităţii, şi nu asupra legalităţii, ceea ce încalcă drepturile de proprietate municipală asupra unor terenuri, însă aceste decizii n-au fost contestate la Procuratura Generală şi Consiliul Superior al Magistraturii. În acest sens, sînt relevante cazurile de atribuire în arendă directă (fără acordul CMC), conform hotărîrilor instanţelor judecătoreşti, a lotului cu suprafaţa de 0,0475 ha CCG nr.162 şi obligarea CMC de a atribui în arendă două loturi de teren cu suprafaţa de 0,63 ha şi 0,43 ha pe str.Ghidighici 1 Întreprinderii cu Capital Străin „Finpar Invest" S.R.L., asupra cărora nici unul din agenţi nu posedă drepturi prioritare de arendă.

De remarcat că încheierea Curţii de Apel Chişinău din 10.11.2011 cu privire la obligarea CMC de a atribui lotul de teren cu suprafaţa de 0,0475 ha, situat la intersecţia străzilor Mihai Viteazul şi Mitropolit Dosoftei (c.c. 0100518309) în arendă cu drept de construcţie a garajelor CCG nr.162, s-a adoptat în lipsa reprezentanţilor CMC şi Primăriei la şedinţa de judecată şi fără ca aceştia să înştiinţeze instanţa despre motivele absenţei lor. Totodată, această încheiere nu a fost atacată cu recurs în termenul stabilit.

✓ În cazul S.A. „Recar" privind încasarea din contul Primăriei a costului spaţiului locativ în suma de 3,59 mil.lei, serviciile juridice ale DGLCA şi Primăriei n-au întreprins măsuri întru evitarea cheltuielilor suplimentare. Astfel, la 18.04.2011, Primăria a formulat o cerere de revizuire a deciziei CSJ, totodată depunînd la contul executorului judecătoresc suma de 3,59 mil.lei şi cauţiunea de 20% în suma de 0,72 mil.lei pentru suspendarea achitării titlului executoriu. Însă, reprezentantul DGLCA nu s-a prezentat la examinarea cererii de revizuire, CSJ respingînd cererea de revizuire ca neîntemeiată. Ca urmare, potrivit încheierii executorului judecătoresc, a fost stabilită dobînda de întîrziere în mărime de 1,00 mil.lei şi cheltuielile de executare silită în suma de 0,12 mil.lei, care parţial au fost executate din contul sumei cauţiunii depuse la contul executorului judecătoresc (0,72 mil.lei), diferenţa de 0,40 mil.lei urmînd a fi încasată din contul debitorului (Primăria). De menţionat că în acest dosar au participat atît juriştii DGLCA cît şi ai Primăriei, care n-au contestat în instanţă calculele executorului judecătoresc privind încasarea dobînzii în sumă de 1,00

mil.lei, astfel acceptînd dezafectarea acestor mijloace financiare din bugetul municipal. De asemenea, aceştia n-au informat contabilitatea Primăriei despre modul de restituire a cauţiunii şi nici despre încasarea ulterioară a acesteia în contul dobînzii de întîrziere, ceea ce a generat nereflectarea corectă şi, implicit, denaturarea în evidenţa contabilă a operaţiunilor respective.

✓ Conform titlului executoriu din 28.05.2009, la 16.09.2010, în folosul Liceului „Columna" s-au achitat 0,50 mil.lei, pentru întreţinerea şi alimentaţia elevilor în anul 2008, fără a se ţine cont de datoria acestuia pentru locaţiunea bunurilor imobile (la 01.01.2010), înregistrată la DGERRP, în sumă de 0,85 mil.lei, şi de penalitate – 0,28 mil.lei. La 03.11.2011, restanţa deja constituia 1,53 mil. lei şi penalitatea – 0,28 mil.lei.

În baza titlului executoriu, Primăria a achitat S.R.L. „Nuntius" 0,13 mil.lei – pentru restituirea valorii terenului privatizat, deşi aceasta urma a fi achitată de către Direcţia funciară prin returnarea plăţilor efectuate.

Cele expuse în acest compartiment denotă impactul negativ şi o gestiune defectuoasă din partea serviciilor juridice privind integritatea mijloacelor publice.

Recomandări CMC, Primarului general:

106.Stabilirea, prin delimitarea clară şi exhaustivă, a responsabilităţilor de apărare a intereselor Primăriei şi CMC între serviciile juridice.

107.Asigurarea evaluării calităţii actului de reprezentare a intereselor CMC în instanţele de judecată şi întreprinderea măsurilor corespunzătoare faţă de factorii de decizie responsabili .

Primarului general:

108.Aprobarea listei documentelor ce urmează a fi depuse şi păstrate în dosarul fiecărui litigiu şi a modului de transmitere a dosarului de la o direcţie/ persoană la alta.

➢ ***Auditul denotă lipsa unui cadru Regulator clar definit şi transparent în relaţiile social-economice dintre instituţiile de învăţămînt şi AOP, avînd ca consecinţe atragerea şi folosirea unor resurse considerabile în scopuri insuficient identificate şi în absenţa parametrilor de cost-eficienţă şi de calitate.***

• La moment, potrivit informaţiilor prezentate, Ministerul Justiţiei nu ţine evidenţa organizaţiilor necomerciale, conform domeniului sau sferei de activitate ale acestora şi n-a prezentat Curţii de Conturi lista AOP. Conform datelor Primăriei, la 31.12.2011, din 303 instituţii de învăţămînt existente în mun.Chişinău (inclusiv 62 în suburbii), în 59 de instituţii activau AOP. Totodată, potrivit datelor DGETS, activau 82 de AOP (inclusiv 7 din suburbii), iar conform datelor DETS din sectoarele municipiului – 98 de AOP, ceea ce determină riscul că unele asociaţii îşi desfăşoară activitatea ilegal, nefiind înregistrate oficial.

• Orice asociaţie obştească este creată şi activează în conformitate cu prevederile Legii nr.837-XIII din 17.05.1996[105]. Deşi unul din scopurile principale de activitate a AOP este susţinerea activităţii instituţiilor de învăţămînt, insuficient finanţate, AOP n-au semnate contracte de colaborare şi nu dispun de informaţii privind necesităţile materiale şi financiare ale instituţiilor în cadrul

[105] Legea nr.837-XIII din 17.05.1996 „Cu privire la asociațiile obștești" (în continuare – Legea nr.837-XIII din 17.05.1996).

cărora activează. Auditul a constatat că domeniul dat nu este reglementat prin acte normative care ar stabili unele proceduri în acest sens. Din considerentele respective, AOP şi instituţiile de învăţământ activează autonom. Majoritatea AOP n-au întocmite devize de cheltuieli pentru fiecare acţiune din planul său de activitate, cheltuielile de implementare a acestui plan fiind stabilite reieşind din cheltuielile real suportate.

Cooperarea între AOP şi instituţiile de învăţământ se face direct, fără intermediere din partea Direcţiilor educaţie. Chestionarea persoanelor responsabile din instituţiile de învăţământ a relevat că, deşi din punct de vedere juridic apartenenţa la asociaţiile părinteşti este benevolă, mulţi părinţi declară că cei care nu sînt încadraţi în astfel de structuri sînt supuşi anumitor presiuni directe sau indirecte din partea cadrelor didactice şi/sau administraţiilor şcolare.

De asemenea, s-a constatat că prin deciziile AOP au fost autorizate/aprobate „donaţii benevole" la înmatricularea elevilor, fapt ce contravine prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.547-XIII din 21.07.1995[106] şi pct.4 din Ordinul comun al MEŞ şi MF nr.415/81 din 21.06.1999[107]. Spre exemplu:

Denumirea asociaţiei	Donaţii la înscrierea copiilor/ înmatricularea elevilor, lei	Cotizaţii lunare, lei	Cotizaţii anuale, lei
OOP„TOCONO" şcoala-grădiniţă nr.90	250,0	200-300	
AP„Îngerașul" instituția preşcolară nr.100	500,0	200	
CP instituția preşcolară nr.116	Informaţie n-a fost prezentată	20,0	
AOE„Mărțișor" instituția preşcolară nr.108	500,0	30,0	
AP grădinița nr.165	100-400	100,0	
AO„Paladin" instituția preşcolară nr.216	500,0-2000,0	100-500,0	
AO„Lăstăraş" şcoala-grădiniţă nr.199	100,0-1600,0	900,0-1100,0	
AOP Liceul „Ştefan cel Mare"	500-800	70,0	
AP„Mircea cel Bătrîn"	300,0-400,0	50,0-90,0	
OOP „Mihai Berezovschi"	Informaţie n-a fost prezentată	50,0	
AO„Gh.Asachi"	Informaţie n-a fost prezentată	40,0	
OOP „M.Viteazul"	Informaţie n-a fost prezentată	60,0-100,0	
AO„Petru Movilă"	100,0	60,0	
AP şcoala nr.49	Informaţie n-a fost prezentată		200,0

Sursă: Actele privind controale tematice al DGETS pe perioada anilor 2010-2011, statutele şi procesele-verbale ale AOP

Se atestă că, la situaţia din 31.12.2011, OOP„Mihai Berezovschi" şi OOP„M.Viteazul" n-au încheiat cu DGERRP contract de arendă a încăperilor în care îşi desfăşoară activitatea.

- *Deşi scopul de bază al activităţii AOP este instruirea şi educarea copiilor pentru obţinerea cunoştinţelor aprofundate şi integrarea lor reuşită în societatea contemporană,* mijloacele acumulate în perioada 2010-2011, în mare parte, au fost utilizate pentru salarii, prime, plata acordurilor de muncă şi

106 Legea învățământului nr.547-XIII din 21.07.1995.

107 Ordinul comun al Ministerului Educației și Științei și Ministerului Finanțelor nr.415/81 din 21.06.1999 (în continuare – Ordinul comun nr.415/81 din 21.06.1999).

contribuţii de asigurări sociale şi medicale (55,0%), procurarea materialelor de uz casnic şi mărfuri igienice (15%), reparaţia mijloacelor fixe şi pentru materiale de construcţie (20%), procurarea bunurilor materiale, amenajarea teritoriului, întreţinerea transportului (10%).

- Potrivit Legii nr.837-XIII din 17.05.1996, Asociaţia obştească este obligată să verse la BPN impozitele şi alte plăţi obligatorii, în conformitate cu legislaţia. Pentru 2010, doar 51 de asociaţii (inclusiv 15 cu venituri şi cheltuieli de „zero" lei) din 98 de asociaţii părinteşti, au depus la SFS declaraţii cu privire la impozitul pe venit (VEN08), iar forma IAL09 privind reţinerea şi achitarea impozitului pe venitul persoanelor fizice reţinut la sursa de plată a fost prezentată doar de către 23 de asociaţii. Urmare a confruntării informaţiilor privind mijloacele financiare acumulate de asociaţii cu veniturile reflectate în declaraţia pe venit, s-a constatat că, în 2010, veniturile declarate (forma VEN08) au constituit 11,2 mil.lei, iar mijloacele acumulate – 23,9 mil.lei, sau de 2,1 ori mai mult, ceea ce denotă eschivarea AOP de la declararea şi achitarea obligaţiilor fiscale. (Anexa nr.3 la Raportul de audit).
- Evidenţa contabilă a AOP nu întotdeauna corespunde prevederilor Legii nr.113-XVI din 27.04.2007 şi Standardelor Naţionale de Contabilitate, totodată nefiind respectate şi prevederile art.25 din Legea nr.837-XIII din 17.05.1996. Evidenţa operaţiunilor de casă s-a efectuat contrar prevederilor Normelor aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.764 din 25.11.1992. S-a constatat că, în perioada 2010-2011, în majoritatea cazurilor n-a fost întocmit Registrul de casă şi Registrul de evidenţă a bonurilor de plată. Evidenţa sumelor colectate s-a efectuat în registrul de formă liberă, fără semnăturile părinţilor. Pentru cheltuieli n-au fost eliberate dispoziţie de plată, n-au fost completate deconturile de avans. Registrele de înregistrare a intrărilor de mijloace băneşti şi de efectuare a cheltuielilor nu sînt cusute şi sigilate. La dispoziţiile de plată a mijloacelor băneşti se anexează preponderent bonurile de casă privind procurarea bunurilor şi serviciilor, fără a fi anexate facturile fiscale sau facturile de expediţie, ceea ce determină riscul eschivării agenţilor economici de la achitarea taxelor în buget. Nu se perfectează formularele contabile. Procesele-verbale nu sînt semnate de către membrii Consiliului de administrare. Lipsesc actele de control ale Comisiei de cenzori, precum şi procesele-verbale privind administrarea cheltuielilor.

Recomandări CMC, Primarului general, primarilor UAT auditate:

109. Sistarea activităţii pe teritoriul instituţiilor preşcolare şi primare de învăţămînt a AOP, neînregistrate conform cadrului legal.
110. Iniţierea cadrului regulator privind activitatea AOP şi, după caz, instituţionalizarea parteneriatului cu autorităţile publice de resort (profil).

Implementarea controlului intern

AAPL (cu excepţia DGF) n-au purces la implementarea prevederilor Legii nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern. Entităţile auditate nu dispun de regulamente interne şi proceduri scrise cu privire la controlul intern,

n-au descrise procesele de lucru şi stabilite riscurile activităţii, iar subdiviziunile direcţiilor auditate, responsabile de efectuarea reviziilor şi controalelor, n-au fost reorganizate în servicii de audit intern şi nu evaluează eficienţa sistemelor de management financiar şi control intern. O cauză a acestei situaţii este că planul de acţiuni privind dezvoltarea controlului financiar public intern pentru anii 2010-2013, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.597 din 02.07.2010, prevede oferirea de suport în implementarea sistemului de management şi control doar AAPL selectate, pentru celelalte AAPL oferirea acestui suport este preconizată abia în anul 2013.

Recomandări CMC, Primarului general,:

111. Asigurarea conformării şi implementării Legii nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

V. Evaluarea conformării şi implementării cerinţelor/recomandărilor anterioare ale Curţii de Conturi

În rezultatul verificărilor efectuate la compartimentul dat, auditul a constatat că AAPL, precum şi autorităţile fiscale n-au întreprins măsurile necesare în vederea remedierii iregularităţilor constatate anterior de către Curtea de Conturi, astfel contribuind la perpetuarea unui management financiar/operaţional contraperformant, atestat în rapoartele respective ale misiunilor de audit extern.

Prin dispoziţia Primarului general al municipiului nr.1053-d din 18.11.2010[108], a fost aprobat Planul de implementare a recomandărilor Curţii de Conturi, precum şi au fost desemnate persoanele responsabile de implementarea acestuia. Contrar prevederilor dispoziţiei menţionate, top-managerii direcţiilor generale şi direcţiilor, conducătorii instituţiilor publice şi ai întreprinderilor vizate în Raportul anterior de audit extern n-au asigurat implementarea recomandărilor Curţii de Conturi, prescrise în Hotărîrea nr.52 din 05.07.2010 „Privind Raportul auditului executării bugetului municipal Chişinău pe anul 2009”. Din totalul de 71 de recomandări, doar 9 recomandări au fost implementate integral, 17 recomandări au fost implementate parţial, documentele elaborate de către subdiviziunile primăriei urmînd a fi aprobate de către CMC şi, respectiv, 45 de recomandări rămîn neimplementate pînă la momentul actual.

Recomandările anterioare neimplementate de către AAPL au fost actualizate şi reiterate în prezentul Raport de audit, ţinînd cont de faptul că, în mare măsură, abaterile şi neregulile identificate anterior persistă şi în perioada auditată, după cum urmează:

- *neasigurarea identificării, evaluării şi administrării eficiente a veniturilor bugetare în ansamblu, inclusiv ale bugetelor locale;*
- *planificarea şi gestiunea neconformă a cheltuielilor bugetare;*

[108] Planul de implementare a recomandărilor Curţii de Conturi, expuse în Raportul auditului executării bugetului municipiului Chişinău pe anul 2009, aprobat prin Dispoziţia Primarului General al mun.Chişinău (în continuare – Planul de implementare a recomandărilor auditului).

- *evidenţa neconcludentă, administrarea şi gestionarea defectuoasă a patrimoniului public municipal;*
- *lipsa unui control intern care ar asigura respectarea legislaţiei în vigoare în domeniul achiziţiilor publice;*
- *ţinerea neconformă a evidenţei contabile, precum şi raportarea eronată a unor situaţii financiare etc.*

Ca urmare a celor menţionate, în afară de recomandările reiterate la compartimentele respective din prezentul Raport, se revendică următoarele recomandări neimplementate:

112. **CGP, DGERRP:** Examinarea relevanţei uniformizării tarifelor pentru toţi agenţii economici care prestează servicii de păstrare a mijloacelor de transport.

113. **DGTPCC, DGLCA:** Elaborarea/aprobarea normelor metodologice privind planificarea cheltuielilor pentru amenajarea teritoriilor şi întreţinerea drumurilor locale, precum şi a normativelor la executarea lucrărilor de amenajare şi întreţinere.

114. **DGLCA:** Planificarea alocaţiilor din bugetul municipal pentru lucrările de deservire tehnică şi de reparaţie a blocurilor locative în corespundere cu prevederile Anexei nr.3 la Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, iar a cheltuielilor de întreţinere a drumurilor, reieşind din genul de construcţii inginereşti şi genul de lucrări prestate.

115. **DGLCA, DGAURF:** Delimitarea terenurilor aferente blocurilor de locuit de cele de uz comun.

116. **DGLCA:** Actualizarea, prin delimitare şi determinare, a responsabilităţilor întreprinderilor de prestare a serviciilor pentru amenajarea şi salubrizarea terenurilor, spaţiilor verzi, precum şi a surselor de finanţare a acestor lucrări/servicii.

117. **DGLCA, DGERRP:** Aprobarea de către CMC a tuturor tarifelor pentru serviciile prestate de către ÎMGFL, ÎMpSL, Î.M. „AGSV", Î.M. „Autosalubritate", Î.M. „Parcul Dendrariu"", cu fundamentarea economică a statelor de personal ale ÎMGFL şi ÎMpSL.

118. **CGP:** Asigurarea unei planificări relevante a cheltuielilor pentru finanţarea poliţiei municipale, reieşind din atribuţiile de serviciu.

119. **Primăriei municipiului, DGAURF:** Prezentarea, potrivit cadrului legal, CNAS a informaţiilor privind persoanele asigurate.

120. **Primarului general, DGLCA:** Stabilirea unor reglementări privind modul de acordare a ajutorului social pentru încălzire în funcţie de venitul global mediu al beneficiarilor şi de nevoia de asistenţă socială.

121. **DGLCA:** Stabilirea obligaţiilor de serviciu pentru lucrătorii ÎMGFL şi ÎMpSL şi a normelor de muncă pentru aceştia.

122. **DGLCA:** Implementarea regulamentară la DGLCA, ÎMGFL şi ÎMpSL a unui sistem eficient de control şi audit intern.

123. **DGLCA:** Recuperarea, conform prevederilor legale, a prejudiciilor cauzate bugetului municipal.

124. **DGAURF:** Examinarea la CMC a raportului privind gestiunea fondului funciar municipal.

125. **DGF:** Aprobarea unor recomandări privind metodele de evidenţă şi raportare (politica de contabilitate) a unor situaţii financiare la instituţiile publice şi societăţile economice.

126. **Entităţilor auditate:** Ţinerea evidenţei contabile în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare, cu asigurarea înlăturării tuturor deficienţelor constatate de audit.

127. **DGF:** Elaborarea şi coordonarea cu MF a unor mecanisme ce vor asigura reflectarea în rapoartele privind executarea bugetului municipal Chişinău a cheltuielilor neefectuate prin intermediul conturilor trezoreriale ale bugetului municipal, a decontărilor între bugetele de nivelul I şi bugetul de nivelul II, precum şi a datoriilor pentru chiria bunurilor imobile şi pentru plăţile funciare.

128. **DGF:** Înregistrarea regulamentară în raportul privind executarea bugetului municipal a cheltuielilor efective din serviciile prestate.

129. **AAPL ale or.Durleşti:** Gestionarea eficientă a patrimoniului orăşenesc, cu întreprinderea măsurilor, conform cadrului legal, pentru recuperarea pierderilor şi prejudiciilor cauzate bugetului orăşenesc.

VI. Aspectele privind auditul bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale şi gestionării patrimoniului public în or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti, s.Ghidighici în perioada 2010-2011.

➢ ***La elaborarea şi executarea părţii de venituri a bugetelor UAT de nivelul I din mun.Chişinău, AAPL ale UAT auditate nu s-au conformat prevederilor regulamentare, ceea ce a lipsit bugetele locale de venituri pasibile acumulării.***

• *Auditul a constatat că AAPL din cadrul oraşelor Cricova, Vatra, comunelor Ciorescu, Grătieşti şi satului Ghidighici nu şi-au asumat plenar responsabilităţile şi n-au contribuit în măsura cuvenită la identificarea, evaluarea şi colectarea veniturilor, conform prevederilor art.32 din Legea nr. 397-XV din 16.10.2003. N-au asigurat, în acest sens, realizarea unor proceduri şi instrumente eficiente în vederea încasării integrale a veniturilor proprii în bugetele UAT.*

Deşi, în perioada 2010-2011, veniturile proprii ale UAT auditate au înregistrat o tendinţă de creştere, ponderea acestora în totalul veniturilor este sub previziuni şi se situează sub nivelul anului 2007. Astfel, ponderea veniturilor proprii în 2011 au constituit la Cricova – 54,7%, la Vatra – 97%, la Ciorescu – 22,6%, la Grătieşti – 19,1% şi la Ghidighici – 34,7% (Anexa nr.5 la Raportul de audit).

Deficienţele constatate în procesul de evaluare/planificare şi administrare a veniturilor proprii ale UAT Cricova, Vatra, Ciorescu, Grătieşti, Ghidighici au fost generate de aceleaşi lacune şi iregularităţi stabilite la DGF a CMC. În procesul bugetar (elaborare, aprobare, execuţie) AAPL ale oraşelor/comunelor/satelor nominalizate n-au solicitat informaţiile corespunzătoare de la IFS mun.Chişinău, organele teritoriale de statistică, Î.S. „Cadastru” etc., ceea ce a dus la neidentificarea unor categorii de impozite/taxe şi/sau supraestimarea altora, care, la rîndul său, a condiţionat diminuarea mărimii veniturilor aprobate de Consiliile locale. Astfel, calculele neconforme ale impozitului funciar au determinat

subestimarea veniturilor la primăria Grătieşti cu 38,7 mii lei (2010) şi 53,0 mii lei (2011), primăria Cricova – cu 17,8 mii lei anual, primăria Vatra – cu 3,9 mii lei anual, primăria Ciorescu – cu 1,0 mii lei anual, primăria Ghidighici – cu 46,5 mii lei (2011) etc.

Atît situaţiile constatate la evaluarea şi prognozarea veniturilor, cît şi activitatea necorespunzătoare a executorilor de buget afectează baza financiară şi, respectiv, nu dezvoltă capacitatea instituţională a AAPL de sporire a veniturilor proprii. Astfel, numai în urma verificărilor selective efectuate s-a constatat ratarea veniturilor în bugetele UAT auditate în sumă de la 5,71 mil.lei pînă la 6,60 mil.lei[109].

- *Managementul veniturilor bugetelor (or.Cricova, Vatra, com.Ciorescu, Grătieşti şi s.Ghidighici) n-a asigurat încasarea deplină a tuturor veniturilor planificate,* prin ce au fost neglijate atribuţiile primarului stabilite în art.29 lit.f) din Legea 436-XVI din 28.12.2006. Nivelul de executare a veniturilor a variat în 2010 de la 91,4% pînă la 101,7%, iar în 2011 de la 80,8% pînă la 147,2%. Totodată, primăriile n-au solicitat şi nu deţin informaţia privind restanţele agenţilor economici aferente încasării în bugetul local. Astfel, conform datelor IFS mun.Chişinău, la 31.12.2011, restanţele au constituit la: primăria Cricova – 2,43 mil.lei, primăria Ciorescu – 0,31 mil.lei, primăria Ghidighici – 0,14 mil.lei, primăria Grătieşti – 0,24 mil.lei. Absenţa colaborării instituţionale necesare între AAPL şi IFS mun.Chişinău determină riscul neautenticităţii şi, implicit, a compromiterii acestor date. În acest sens, se exemplifică diferenţa între datele IFS mun.Chişinău (80,8 mii lei) şi datele perceptorilor fiscali din primăria Ghidighici (115,9 mii lei) privind restanţele persoanelor fizice, care constituie 35,1 mii lei. Divergenţe similare au fost stabilite şi la celelalte AAPL auditate.
- ***AAPL n-au asigurat impozitarea tuturor bunurilor imobile.*** Astfel, primăria or.Cricova a transmis în gestiune economică Î.M. RCL Cricova terenuri cu suprafaţa de 17,4 ha, însă primarul or.Cricova, depăşind atribuţiile legale, a eliberat Î.M. RCL Cricova confirmări pentru prezentarea către organele fiscale, precum că, în 2004-2009, în gestiunea întreprinderii se afla teren cu suprafaţa de doar 1,3 ha, care a servit justificare pentru diminuarea impozitului funciar pe anii respectivi cu 20,4 mii lei. De menţionat că Î.M. RCL Cricova a calculat pentru 2010 impozitul pentru suprafaţa de doar 3,1 ha. Analogic, la primăria Ciorescu nu s-au impozitat integral terenurile transmise Î.M. RCL Ciorescu, ca urmare, anual impozitul funciar fiind diminuat cu 2,5 mii lei. De asemenea, au admis neimpozitarea terenurilor date în arendă AAPL Ciorescu – 81,4 mii lei, Ghidighici – 6,0 mii lei. AAPL Cricova, din cauza gestiunii defectuoase a terenurilor din fondul de rezervă, au ratat venituri din neimpozitarea lor de 10,4 mii lei şi din nearendarea lor – în sumă de la 70,2 mii lei pînă la 350,7 mii lei.

Urmare a lipsei unui mecanism de impozitare a bunurilor imobile aflate la o etapă de finisare a construcţiei de 50% şi mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani şi a unei evidenţe adecvate a autorizaţiilor de construcţie, AAPL auditate au ratat venituri de la impozitarea acestora. Astfel, în or.Cricova impozitul ratat a constituit

[109] Cricova de la 1257,7 pînă la 1537,7 mii lei; Ciorescu de la 129,0 mii lei pînă la 212,1 mii lei; Grătieşti de la 106,5 mii lei pînă la 126,7 mii lei; Ghidighici de la 4100,3 mii lei pînă la 4600,5 mii lei; Vatra – 118,4 mii lei.

anual circa 1,5 mii lei (9 cazuri), în com.Ciorescu – de la 12,7 mii lei pînă la 18,4 mii lei (33 de cazuri), în com.Grătieşti – de la 2,3 mii lei pînă la 23,5 mii lei (51 de cazuri), în s.Ghidighici – 3,1 mii lei (5 cazuri), în or.Vatra (3 cazuri).

Auditul a stabilit cazuri cînd agenţii economici nu declară spre impozitare bunurile imobile deţinute. Astfel, S.R.L. „BTT" a declarat valoarea impozabilă a bunurilor imobile cu 5,92 mil.lei mai redusă decît s-a evaluat de Î.S. „Cadastru", prin ce a diminuat veniturile bugetului or.Cricova cu 11,8 mii lei.

➢ ***N-a fost asigurată acumularea corespunzătoare la bugetele locale şi a altor venituri***. Primăria s.Ghidighici n-a organizat o monitorizare conformă a legalităţii amplasării obiectelor de publicitate exterioară. În aşa mod, fără autorizarea AAPL, pe teritoriul stadionului din sat a fost amplasată publicitate exterioară pe o suprafaţă de 657 m^2, prin ce n-au fost respectate prevederile legale[110], fiind ratate anual venituri în bugetul local în sumă de circa 0,33 mil.lei.

Lipsa unui control eficient din partea AAPL asupra legalităţii desfăşurării activităţii unităţilor comerciale în perioada 2010-2011 a condiţionat ratarea unor venituri în bugetul s.Ghidighici din taxa pentru unităţile comerciale şi/sau prestări servicii de deservire socială în sumă de 11,2 mii lei şi în bugetul or.Cricova în suma de 8,8 mii lei.

Verificarea regularităţii procesului de percepere a plăţilor fiscale a identificat unele segmente vulnerabile în activitatea perceptorilor fiscali, care afectează procesul de încasare a veniturilor în bugetul local. Astfel, la primăria Ghidighici în procesul de documentare a încasărilor impozitului funciar şi pe bunurile imobile de la persoanele fizice se admit corectări, precum şi tergiversarea termenelor de depunere a mijloacelor băneşti în instituţiile financiare.

La AAPL auditate au fost constatate şi alte cazuri de diminuare a veniturilor care sînt reflectate în prezentul Raport la alte compartimente.

Recomandări consiliilor locale şi primarilor UAT auditate:

130. Evaluarea, prognozarea şi administrarea veniturilor bugetului local în corespundere cu normele legale, precum şi justificarea tuturor datelor folosite pentru planificarea veniturilor.

131. Stabilirea mărimii plăţii pentru chiria apartamentelor neprivatizate.

➢ ***<u>AAPL de nivelul I din UAT auditate n-au asigurat conformitatea necesară la executarea cheltuielilor bugetare.</u>***

Auditul denotă o preocupare insuficientă a AAPL ale or.Cricova, Vatra, com.Ciorescu, Grătieşti şi s.Ghidighici faţă de modalitatea şi corectitudinea planificării cheltuielilor. Astfel, estimarea cheltuielilor la unele primării auditate la compartimente Învăţământul; Cultura, arta şi activităţile pentru tineret; Asigurarea şi asistenţa socială a fost efectuată în lipsa unor informaţii de la BNS şi calculelor de justificare a alocaţiilor pentru fiecare tip de cheltuieli, ceea ce determină riscul de planificare neconformă a cheltuielilor bugetare.

Urmare evaluării managementului financiar al executării cheltuielilor din bugetele UAT de nivelul I pentru perioada auditată, prin prisma cadrului regulator, s-a constatat că acesta a fost afectat de nereguli şi abateri de la prevederile regulamentare, neavînd tendinţe de îmbunătăţire. Încălcările admise de factorii de

[110] Legea cu privire la publicitate nr.1227-XIII din 27.06.1997.

decizie din cadrul AAPL auditate au determinat efectuarea achiziţiilor neconforme în sumă de 10,43 mil.lei şi a cheltuielilor neregulamentare şi iraţionale în sumă totală de 2,42 mil.lei (inclusiv: la retribuirea muncii – circa 1,92 mil.lei).

Întru confirmarea celor menţionate, se exemplifică următoarele:

- ***Unele cheltuieli pentru retribuirea muncii nu întrunesc aspectul legal***, ceea ce a condiţionat, în perioada auditată, cheltuieli neregulamentare în sumă totală de 1,92 mil.lei şi cheltuieli ineficiente de 0,04 mil.lei.

În condiţiile insuficienţei surselor financiare, AAPL din or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti şi s.Ghidigici au angajat personal peste limita prevăzută de Hotărîrea Guvernului nr.688 din 10.06.2003[111], prin ce au admis suportarea cheltuielilor neregulamentare în sumă de 0,99 mil.lei[112]. Majorarea statelor de personal nu s-a soldat cu progrese în soluţionarea problemelor social-economice a localităţilor respective, fiind stabilită de audit perpetuarea deficienţilor şi derogărilor de la cadrul legal.

În 2010 şi 2011, în lipsa deciziilor Consiliului local, primarul s.Ghidighici a beneficiat de premii în sumă de 3,7 mii lei şi, respectiv, de 7,4 mii lei, depăşind mărimea maximă (reglementată) din salariul lunar de bază, ceea ce contravine prevederilor art.33 alin.(1) din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 şi pct.15 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006[113].

Cu nereguli semnificative a fost efectuată salarizarea în Şcolile de artă din or.Cricova şi com.Ciorescu. Astfel, de către CCCEC s-a constatat salarizarea neîntemeiată a unor profesori, prin ce au fost aduse prejudicii bugetului or.Cricova în sumă de 1,52 mil.lei, inclusiv pentru perioada 2010 – de circa 0,92 mil.lei. Pînă la finalizarea auditului, primăria or.Cricova n-a întreprins măsuri întru restituirea prejudiciilor cauzate şi tragerea la răspundere a persoanelor vinovate. Neajunsuri analogice privind salarizarea muncii au fost stabilite de către DGF şi SCFR la Şcoala de arte din com Ciorescu.

Contrar prevederilor art.25 alin.(2) lit.a) din Legea nr.158-XVI din 04.07.2008, un specialist pentru reglementarea regimului proprietăţii funciare (funcţionar public) a deţinut concomitent două funcţii în cadrul primăriei s.Ghidighici şi primăriei com.Stăuceni. Astfel, în perioada 2010-2011, primăria s.Ghidighici a suportat cheltuieli ineficiente pentru salarizarea specialistului menţionat în sumă de 42,1 mii lei.

Contrar prevederilor cadrului legal, consiliul local s.Ghidighici, a numit în funcţia de viceprimar pe fiul primarului s.Ghidighici, acesta continuînd activitatea în această funcţie pînă în prezent, ceea ce contravine prevederilor art.26 din Legea nr.158-XVI din 04.07.2008.

Primăria s.Ghidighici a achitat pentru diferite servicii unei persoanei fizice suma de 29,1 mii lei în baza unei patente de întreprinzător expirate, ceea ce a cauzat necalcularea şi neachitarea contribuţiilor de asigurări sociale de stat,

---

[111] Hotărîrea Guvernului nr.688 din 10.06.2003 „Cu privire la structura şi statele de personal ale primăriilor satelor (comunelor), oraşelor (municipiilor)" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr. 688 din 10.06.2003).

[112] Or.Vatra – 314,1 mii lei, com.Ciorescu – 481,0 mii lei, com.Grătieşti – 80,8 mii lei, s.Ghidighici – 110,0 mii lei.

[113] Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcţionarilor publici şi persoanelor care efectuează deservirea tehnică".

primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă de 10,6 mii lei şi nereţinerea impozitului pe venit în sumă de 1,3 mii lei.

Urmare a verificărilor efectuate de către DGF a CMC pentru 2010-2011, a fost constatată majorarea nejustificată a fondului pentru remunerarea muncii, folosit pentru planificarea cheltuielilor bugetare: la primăria Ciorescu – cu suma de 199,7 mii lei, la primăria Grătieşti – cu 24,2 mii lei şi la primăria Ghidighici – cu 952,9 mii lei, precum şi achitarea neîntemeiată a plăţilor salariale la primăria Ciorescu în sumă de 132,7 mii lei.

- ***Managementul defectuos la valorificarea mijloacelor financiare alocate pentru investiţii şi reparaţii capitale, precum şi nerespectarea legislaţiei în vigoare ce ţine de acest domeniu au generat nereguli şi erori,*** exprimate prin: nevalorificarea mijloacelor finanţate din bugetul de stat, executarea lucrărilor în lipsa proiectului elaborat şi verificat regulamentar, precum şi fără respectarea procedurilor de achiziţie publică; majorarea neîntemeiată a valorii lucrărilor executate; modificarea neargumentată a elementelor contractuale; neasigurarea reţinerii garanţiei de bună execuţie; neasigurarea unei valorificări conforme şi integrale a mijloacelor financiare pentru investiţii în construcţii. Situaţiile menţionate au generat nevalorificarea mijloacelor alocate din bugetul de stat, precum şi cheltuieli neregulamentare şi iraţionale, care au însumat circa 5,56 mil.lei (or.Cricova – 5,54 mil.lei, s.Ghidighici – 0,02 mil.lei).

AAPL ale or. Cricova n-au respectat prevederile art.7 alin.(3) din Legea nr. 397-XV din 16.10.2003, executînd cheltuieli efective cu depăşirea alocaţiilor programate în devizele de cheltuieli şi înregistrând (la 01.01.2011) datorii creditoare faţă de antreprenori în sumă de 0,51 mil.lei. Totodată, lucrările de reparaţie a drumurilor şi reţelelor de iluminare exterioară în sumă totală de 5,54 mil.lei, în 2010, au fost efectuate în lipsa proiectelor, ceea ce contravine prevederilor art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996.

Contrar prevederilor art.69 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, la executarea lucrărilor de investiţii şi reparaţii capitale, AAPL ale or.Cricova şi s.Ghidighici au acceptat preţuri unitare majorate, comparativ cu cele contractate, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în sumă de 51,2 mii lei şi, respectiv, de 21,0 mii lei. Totodată, UAT Cricova a acceptat includerea în devizele-ofertă a unor elemente noi în valoare totală de 0,45 mil.lei.

Din cauza tergiversării contractării lucrărilor, AAPL ale s.Ghidighici n-a valorificat în 2010 mijloacele alocate din bugetul de stat în sumă de 1,88 mil.lei, din cele prevăzute în anexa nr.6 la Legea nr.133-XVIII din 23.12.2009 pentru îndeplinirea lucrărilor de construcţie a sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă şi canalizare.

- ***Unele cheltuieli efectuate pentru asigurarea îndeplinirii atribuţiilor de serviciu ale AAPL necesită a fi raţionalizate.*** Astfel, primăria s.Ghidighici a utilizat ineficient şi neîntemeiat mijloace bugetare în sumă de 28,7 mii lei pentru întreţinerea încăperilor aflate în folosinţa unei persoane fizice şi în sumă de 39,3 mii lei – pentru reparaţia automobilului de serviciu al cărui termen de garanţie n-a expirat. De asemenea, primăria s.Ghidighici n-a asigurat utilizarea conform destinaţiei a sumei de 5,0 mii lei, transferată Centrului de Sănătate Ghidighici.
- *La compartimentul amenajarea teritoriului, auditul denotă existenţa unor iregularităţi şi erori, care au condiţionat: planificarea neconformă a*

cheltuielilor; nerespectarea procedurilor regulamentare la achiziţionarea serviciilor; acceptarea unor cheltuieli neasigurate de o acoperire financiară corespunzătoare; cheltuieli neargumentate şi iraţionale. Astfel, planificarea cheltuielilor pentru amenajarea teritoriului şi întreţinerea drumurilor locale s-a efectuat în lipsa normativelor la acest capitol. Ca urmare, AAPL nu deţin informaţii privind tipul şi volumul real de servicii ce urmează a fi prestate, ceea ce determină executarea neconformă şi ineficientă a acestor cheltuieli.

Contrar prevederilor Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, primăriile s.Grătieşti şi or.Cricova, au admis modificarea neargumentată a elementelor contractuale ce ţin de prestarea serviciilor de amenajare şi salubrizare a teritoriului, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în perioada auditată în sumă de 0,04 mil.lei (com.Grătieşti), precum şi includerea în actele de executare a lucrărilor a elementelor neprevăzute în devizele-ofertă în sumă de 0,96 mil.lei (or.Cricova – 0,51 mil.lei, com.Grătieşti – 0,45 mil.lei). Cu evitarea procedurii de achiziţie, primăria Cricova a contractat suplimentar lucrări de întreţinere a drumurilor pe timp de iarnă cu alţi agenţi economici în sumă de 5,7 mii lei. La fel, evitînd procedurile de achiziţie, primăria Cricova a transferat Î.M. RCL Cricova, înregistrînd direct la cheltuieli, mijloace bugetare în sumă de 0,66 mil.lei, din care 0,07 mil.lei pentru reparaţia acoperişurilor blocurilor de locuinţe privatizate, ceea ce contravine prevederilor pct.1 din anexa nr.4 la Legea nr.1324-XII din 10.03.1993.

Conform deciziei CL Grătieşti, în lipsa metodologiei de subvenţionare din buget a tarifului de salubrizare a gospodăriilor individuale, în 2010, primăria a înregistrat neregulamentar la cheltuielile efective suma de 0,11 mil.lei.

În 2010-2011, primăriile s.Ghidighici, comunelor Ciorescu şi Grătieşti neregulamentar au înregistrat la cheltuielile pentru amenajarea teritoriului suma de 0,43 mil.lei (Ghidighici – 0,03 mil.lei, Ciorescu – 0,08 mil.lei, Grătieşti – 0,32 mil.lei), folosită pentru procurarea mijloacelor fixe şi obiectelor de mică valoare şi scurtă durată, deşi urmau a fi luate la evidenţă.

Primăria Ghidighici, în lipsa procedurilor de control intern, cu evitarea controlului trezorerial asupra mijloacelor obţinute din prestarea serviciilor de amenajare, neîntemeiat a cheltuit suma de 21,8 mii lei pentru alimentarea cu combustibil a tractorului „IUMZ – 40", transmis nejustificat în folosinţa unei persoane fizice. De menţionat că primăria s.Ghidighici nu dispune de documente justificative privind volumul de lucrări executate la salubrizarea teritoriului, cheltuielile suportate şi veniturile efectiv încasate, ceea ce determină riscul folosirii bunurilor publice în scopul îmbogăţirii neîntemeiate a unor persoane fizice.

- ***AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, Grătieşti şi s.Ghidighici au utilizat mijloacele fondului de rezervă pentru cheltuieli ce nu se asociază celor cu caracter imprevizibil în sumă totală de 0,68 mil.lei.*** Acordarea, din contul fondului de rezervă, a mijloacelor financiare pentru ameliorarea situaţiei materiale şi satisfacerea necesităţilor în tratament, s-a efectuat fără a lua în consideraţie nivelul venitului lunar minim garantat şi în lipsa anchetelor sociale, după cum prevede art.5, 6 şi 7 din Legea nr.133-XVI din 13.06.2008[114].

[114] Legea cu privire la ajutorul social nr.133-XVI din 13.06.2008.

• ***Cheltuielile pentru măsurile culturale desfăşurate de către primăria Ciorescu implică riscuri de fraudă, precum şi admiterea neregularităţilor în procesul de utilizare a mijloacelor la componenta dată***. Astfel, pentru organizarea şi serbarea Hramului satelor Ciorescu şi Făureşti, în 2011, primăria com. Ciorescu, nerespectînd prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1151 din 02.09.2002[115], neregulamentar (în lipsa documentelor justificative) a achitat unei persoane suma de 25,0 mii lei, ceea ce a dus la utilizarea netransparentă a mijloacelor bugetare, neachitarea impozitului pe venit de la prestarea serviciilor de deservire muzicală a ceremoniilor, precum şi implică riscuri de fraudă la utilizarea acestora.

• ***Deşi AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti, s.Ghidighici, în calitate de autorităţi contractante, au întreprins unele măsuri de eficientizare a procesului de achiziţie, acesta nu întotdeauna a întrunit aspectul legal, care a afectat buna gestiune a mijloacelor publice locale.*** Astfel, prin ocolirea procedurii de achiziţii, primăria or.Vatra a procurat prin intermediul IMSP Centrul de Sănătate servicii de arendă în sumă de 0,16 mil.lei, primăria s.Ghidighici a procurat produse alimentare în sumă de 0,33 mil.lei, iar primăria Cricova – servicii de salubrizare de 0,29 mil.lei.

Unele AAPL au încălcat prevederile art.54 şi art.69 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, divizînd achiziţia publică prin încheierea de contracte separate, în scopul aplicării altei proceduri decît cea care urma a fi efectuată potrivit cadrului legal. Astfel, AAPL ale com.Ciorescu au achiziţionat servicii de deservire a tehnicii de calcul în baza a 3 contracte în sumă totală de 72,2 mii lei, mijloace fixe în baza a 2 contracte în valoare de 46,8 mii lei, iar AAPL ale s.Ghidighici – produse alimentare, în baza a 4 contracte, în sumă totală de 76,8 mii lei şi mărfuri de uz gospodăresc în sumă de 78,1 mii lei.

Contrar prevederilor art.69 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, au fost acceptate modificarea elementelor ofertei cîştigătoare şi modificarea preţurilor comparativ cu cele contractate, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în sumă totală de 41,6 mii lei, din care la primăria Ciorescu – 9,6 mii lei, primăria Grătieşti – 2,3 mii lei, primăria Ghidighici – 25,2 mii lei, primăria Vatra – 4,5 mii lei, precum şi procurarea produselor necontractate în suma totală de 340,3 mii lei (Vatra – 4,9 mii lei, Grătieşti – 2,2 mii lei, Ghidighici – 333,2 mii lei).

AAPL ale s.Ghidighici, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr.834 din 13.09.2010, au contractat, fără desfăşurarea licitaţiei, lucrări de reparaţie capitală a podului peste r.Ghidighici în sumă de 1189,3 mii lei, ceea ce a lipsit primăria de posibilitatea identificării şi alegerii celei mai avantajoase oferte şi a dus la tergiversarea termenelor de execuţie a lucrărilor.

De asemenea, AAPL auditate n-au respectat un şir de reguli procedurale: n-au fost elaborate planuri anuale şi trimestriale de efectuare a achiziţiilor publice; unii membri ai grupului de lucru pentru achiziţii n-au semnat declaraţiile de confidenţialitate şi imparţialitate, precum şi nu în toate cazurile s-au divizat responsabilităţile între aceştia; nu toţi participanţii au fost informaţi despre

---

[115] Hotărîrea Guvernului nr.1151 din 02.09.2002 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfăşurarea conferinţelor, simpozioanelor, festivalurilor etc. de către instituţiile publice finanţate de la bugetul public naţional".

rezultatele concursurilor desfăşurate; nu s-au prezentat AAP dările de seamă referitor la achiziţiile publice desfăşurate; n-a fost asigurată întocmirea şi păstrarea corespunzătoare a documentaţiei ce ţine de achiziţiile publice.

Recomandări consiliilor locale şi primarilor UAT auditate:

132. Planificarea fundamentată şi conformă a cheltuielilor în baza unor date veridice şi justificate documentar.

133.Ţinerea evidenţei contabile potrivit cadrului legal/normativ în vigoare, cu asigurarea înlăturării tuturor deficienţilor constate de audit.

134. Delimitarea terenurilor aferente blocurilor de locuit de cele de uz comun.

135. Intensificarea controlului privind utilizarea mijloacelor publice pentru desfăşurarea măsurilor culturale.

IFS mun. Chişinău:

136. Verificarea plenitudinii şi corectitudinii achitării de către persoanele fizice şi juridice a impozitelor şi taxelor menţionate în prezentul Raport.

➢ ***<u>Ca urmare a managementului ineficient, gestionarea patrimoniului public a fost afectată de iregularităţi semnificative.</u>***

• Gestiunea patrimoniului or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu şi com.Grătieşti, s.Ghidighici nu oferă o informaţie exhaustivă privind bunurile proprietate publică, iar gestionarea defectuoasă a acestuia generează un risc înalt de pierdere a drepturilor de proprietate asupra patrimoniului respectiv. Astfel, au fost identificate următoarele deficienţe şi lacune, ce se exprimă prin: lipsa unei evidenţe conforme a patrimoniului public; neasigurarea înregistrării integrale a drepturilor asupra patrimoniului; nerespectarea prevederilor legale la darea în arendă (locaţiune) a bunurilor proprietate publică etc., care, în consecinţă, lipsesc bugetele locale de venituri pasibile încasării de pînă la 36,44 mil.lei, precum şi de 8,18 mil.lei de la neîncasarea penalităţilor.

AAPL auditate n-au asigurat înregistrarea regulamentară a drepturilor asupra imobilelor în Registrul cadastral şi nu dispun de o informaţie totalizatoare exhaustivă privind imobilele locative şi nelocative proprietate UAT, modul de folosire a lor şi beneficiarii acestora. Astfel, cu nerespectarea cerinţelor cadrului regulator[116], AAPL auditate n-au efectuat inventarierea generală a clădirilor – proprietate publică aflate pe teritoriul UAT, ceea ce a condiţionat neînregistrarea în evidenţă a bunurilor imobile proprietate publică: la UAT Ghidighici în valoare de circa 0,75 mil.lei, la UAT Cricova – a 2 edificii cu suprafaţa de 1041,3 m^2 şi la Vatra – a 1 imobil cu suprafaţa de 71,7 m^2.

Nerespectînd prevederile art.4 şi art.5 din Legea nr.1543–XIII din 25.02.1998 şi Legii nr.113–XVI din 27.04.2007, AAPL ale or.Vatra, s.Ghidighici, or.Cricova, com.Ciorescu, com.Grătieşti n-au asigurat înregistrarea în Registrul cadastral a drepturilor de proprietate asupra imobilelor şi terenurilor aferente, inclusiv asupra fondului locativ neprivatizat, precum şi n-au asigurat înregistrarea în evidenţa contabilă a valorii acestora. Î.M. RCL Cricova şi Î.M. RCL Ciorescu n-au diminuat valoarea fondului locativ cu valoarea apartamentelor privatizate, care, la 01.01.2012, au constituit 44,35 mil.lei şi, respectiv, 28,03 mil.lei. Ca urmare a

[116] Hotărîrea Guvernului despre unele măsuri privind inventarierea bunurilor imobile proprietate a unităţilor administrativ-teritoriale şi a statului nr.162 din 19.02.2004.

nestabilirii de către AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, s.Ghidighici, com.Grătieşti şi com.Ciorescu a mărimii plăţii pentru chiria apartamentelor neprivatizate, reieşind din mărimea stabilită de CMC, au fost ratate anual venituri de circa 3,6 mii lei.

✓ *Unele întreprinderi municipale, a căror fondatori sînt AAPL auditate, înregistrează un capital statutar semnificativ mai mic faţă de valoarea capitalului propriu (activele nete). Totodată, în unele cazuri nu este justificată mărimea şi componenţa patrimoniului transmis în gestiune Î.M.* Astfel, fără a ţine cont de cadrul regulatoriu[117], n-au fost descrise mărimea şi componenţa patrimoniului transmis în gestiune Î.M. RCL Vatra (capital social 5,4 mii lei) şi Î.M. SCL Grătieşti (capital social 1,8 mil.lei). Totodată, valoarea capitalului social al Î.M. RCL Cricova de 20,1 mii lei şi al Î.M. RCL Ciorescu de 7,5 mii lei, la 01.01.2011, nu corespunde patrimoniului transmis în gestiune în valoare de 92,64 mil.lei (inclusiv fondul locativ 55,46 mil.lei) şi, respectiv, de 35,36 mil.lei (inclusiv fondul locativ 34,86 mil.lei), ceea ce determină riscul pierderii patrimoniului public local.

✓ ***Procesul de administrare şi gestionare a patrimoniului transmis în gestiunea întreprinderilor municipale necesită îmbunătăţiri şi ajustări.*** Ca urmare a încălcării prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995[118], AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti, în calitate de fondatori ai Î.M. RCL Cricova, Î.M. RCL Ciorescu, Î.M. SCL Grătieşti, Î.M. RCL Vatra, n-au asigurat integritatea, inventarierea anuală şi prezentarea rapoartelor respective asupra situaţiei bunurilor aflate în gestiunea acestora. Totodată, AAPL ale or.Cricova n-au stabilit anual indicatori tehnico-economici de activitate pentru Î.M. RCL Cricova şi Î.M. „La periferie", iar AAPL ale com.Ciorescu pentru Î.M. RCL Ciorescu, ceea ce contravine prevederilor pct.30 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995. De menţionat că Î.M. „La periferie" în prezent nu activează, iar Î.M. RCL Cricova activează în pierdere. De asemenea, AAPL ale or.Cricova şi com.Ciorescu n-au asigurat majorarea capitalului statutar al Î.M. RCL Cricova şi Î.M. RCL Ciorescu cu suma de 315,0 mii lei, şi, respectiv, 19,8 mii lei, alocată pentru procurarea mijloacelor fixe.

Auditul a constatat că Î.M. RCL Cricova şi Î.M. SCL Grătieşti prestează S.A. „Termocom" şi S.A. „Apa-Canal Chişinău" servicii gratuite de distribuie a bonurilor de plată, iar Î.M. SCL Grătieşti şi de încasare a mijloacelor băneşti de la locatari, ca urmare, suportînd cheltuieli suplimentare şi iraţionale pentru prestarea acestor servicii. Mai mult decît atît, lipsa inventarierii anuale a datoriilor debitoare şi creditoare a furnizorilor şi consumatorilor determină riscul gestiunii neconforme a mijloacelor financiare acumulate de către Î.M. SCL Grătieşti.

AAPL n-au asigurat ţinerea conformă a evidenţei patrimoniului transmis în gestiune instituţiilor medico-sanitare publice. Auditul a stabilit la AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, s.Ghidighici, com.Grătieşti şi com.Ciorescu aceleaşi deficienţe privind evidenţa patrimoniului transmis în gestiune instituţiilor medico-sanitare publice ca şi la Primăria mun.Chişinău. Astfel, potrivit informaţiei IMSP

---

[117] Regulamentul-model al întreprinderii municipale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994.

[118] Regulamentul cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, a subdiviziunilor lor, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor fixe şi altor active aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995.

Centrul de Sănătate Vatra, valoarea mijloacelor fixe şi obiectelor de mică valoare şi scurtă durată (la 01.01.2012) constituia 142,9 mii lei, pe cînd, conform raportului financiar al primăriei or.Vatra, valoarea bunurilor transmise în gestiune, constituia 6,5 mii lei, sau cu 136,4 mii lei mai puţin. De asemenea, diferă şi denumirea bunurilor înregistrate în evidenţa analitică a IMSP Centrul de Sănătate Vatra şi la primăria or.Vatra. Situaţii similare au fost stabilite şi la celelalte entităţi auditate.

✓ *AAPL n-au asigurat respectarea cadrului legal la comercializarea patrimoniul public*.

AAPL ale or.Vatra, în baza deciziei CL nr.5.3 din 29.10.2010, neargumentat a aprobat scoaterea din evidenţa contabilă a primăriei Vatra a unui teren de fotbal cu suprafaţa de 0,9 ha, în valoare de 162,6 mii lei, înregistrat în evidenţa contabilă din 2004, din motivul lipsei acestuia, fără a identifica cauza şi persoanele vinovate. Totodată, primăria Vatra a ratat venituri în sumă de 105,4 mii lei de la comercializarea a două subsoluri la un preţ stabilit de un evaluator independent de 77,0 mii lei, faţă de valoarea evaluată de Î.S. „Cadastru" în sumă de 182,4 mii lei.

AAPL ale com.Grătieşti, fără a ţine cont de prevederile pct.12 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 19.02.2009, în lipsa raportului de evaluare, a decis comercializarea clădirii „Casei de deservire" la un preţ de doar 54,8 mii lei. Nereflectarea în evidenţa contabilă a operaţiunii date în termenele stabilite, conform prevederilor art.19 alin.2 din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, a dus la prezentarea rapoartelor financiare pe anii 2009-2010 cu date eronate.

AAPL ale or.Vatra şi or.Cricova n-au asigurat casarea mijloacelor fixe în conformitate cu cadrul normativ în vigoare. Astfel, contrar prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998[119], în actele de casare a fondului de bibliotecă în suma de 138,3 mii lei şi altor mijloace fixe n-au fost determinate şi luate la evidenţă materialele rezultate din casare.

• ***Unele AAPL n-au aplicat corect normele în vigoare la calcularea plăţilor pentru chiria imobilelor nelocative, generînd, astfel, neîncasarea veniturilor bugetare posibile.***

Primarul s.Ghidighici, depăşind atribuţiile legale şi în lipsa deciziei consiliului local, fără a ţine cont de prevederile art.14 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, a permis AO FC „Rapid-Ghidighici" folosirea gratuită a stadionului cu suprafaţa de 2,25 ha şi a bunurilor amplasate pe el, prin ce a ratat venituri anuale de la darea în folosinţă/arendă în sumă de la 58,2 mii lei pînă la 290,7 mii lei. Totodată, AAPL ale s.Ghidighici au permis folosirea gratuită a unor bunuri imobile nelocative, inclusiv prin încheierea unor contracte pe suprafeţe diminuate faţă de cele real utilizate, ratînd anual venituri în buget în sumă de circa 42,3 mii lei. O situaţie similară s-a atestat şi în or.Cricova, fiind permisă folosirea în scop locativ a încăperilor din str.Libertăţii 7, în lipsa deciziei consiliului local, anual fiind ratate venituri în suma de 48,5 mii lei.

---

[119] Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.500 din 12.05.1998.

În 2010-2011, urmare a aplicării neconforme a coeficienţilor stabiliţi în legile bugetare anuale[120], la darea în arendă a bunurilor imobile, bugetul com.Grătieşti a fost prejudiciat cu 70,8 mii lei, iar bugetul or.Vatra – cu 4,2 mii lei.

➢ ***<u>Ca urmare a erorilor şi lacunelor admise, gestiunea fondului funciar necesită îmbunătăţiri semnificative.</u>***

• ***AAPL ale or.Cricova, or.Vatra, com.Ciorescu, com.Grătieşti şi s.Ghidighici n-au asigurat gestiunea conformă şi evidenţa fondului funciar, inclusiv a celui proprietate publică.*** Totodată, OCT Chişinău şi AAPL n-au asigurat finalizarea lucrărilor de înregistrare primară masivă a terenurilor. Neînregistrarea regulamentară a drepturilor asupra terenurilor din localităţile auditate determină lipsa unei evidenţe a bunurilor proprietate publică, gestionarea lor de către persoane neautorizate, pierderea drepturilor de proprietate, neimpozitarea tuturor bunurilor imobile etc.

Pînă în prezent, în localităţile auditate nu s-au efectuat lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică a statului şi a UAT, prin ce nu s-au respectat prevederile Legii nr.91-XVI din 05.04.2007 şi ale Hotărîrii Guvernului nr.1528 din 29.12.2007, nefiind stabilite nici terenurile din domeniul public şi cel privat. N-au fost identificate, formate şi înregistrate ca proprietate publică terenurile UAT Cricova cu suprafaţa totală de 2,2 ha, Ciorescu – 76,65 ha, Ghidighici – 37,891 ha, Grătieşti – 98,0 ha, ceea ce nu permite intrarea în circuitul civil a acestor terenuri şi obţinerea unor venituri suplimentare din gestiunea lor de la 0,22 mil.lei pînă la 15,43 mil.lei, precum şi de la impozitarea lor în sumă de la 9,4 mii lei pînă la 116,0 mii lei anual.

✓ Deşi, potrivit prevederilor art.4 alin.(12) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, mijloacele băneşti rezultate din vînzarea terenurilor proprietate publică a UAT se varsă la bugetul respectiv şi urmează să fie utilizate la cheltuieli capitale şi la realizarea măsurilor de valorificare a terenurilor noi şi de sporire a fertilităţii solurilor, AAPL auditate au decis utilizarea acestor mijloace în sumă totală de 3,18 mil.lei (com.Ciorescu – 1,61 mil.lei, Ghidighici – 0,26 mil.lei, Grătieşti – 0,62 mil.lei, Cricova – 0,69 mil.lei) pentru cheltuieli curente. Totodată, mijloacele rămase neutilizate pînă la sfîrşitul anului la primăria Vatra au fost distribuite în anul următor ca sold disponibil.

✓ Nici una din AAPL auditate nu deţin informaţii exhaustive privind fondul funciar aflat în proprietatea UAT, modul de utilizare şi beneficiarii acestuia. Unul din factorii care influenţează asupra situaţiei date este neasigurarea executării art.11 din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007, care prevede că Guvernul şi AAPL pînă în 2008 urmau sa asigure efectuarea lucrărilor de identificare a terenurilor proprietate publică şi pînă în 2009 să asigure înregistrarea acestora în registrul bunurilor imobile. Astfel, lipsesc registre exhaustive privind deţinătorii, suprafaţa şi tipul terenurilor, ceea ce a condiţionat întocmirea dării de seamă funciare cu erori, nefiind efectuate înregistrările privind schimbarea categoriei terenurilor.

✓ Ţinerea cadastrului funciar s-a efectuat contrar prevederilor art.10 din Codul funciar nr.828-XII din 25.12.1991. Astfel, în darea de seamă funciară a

[120] Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr.133-XVIII din 23.12.2009 şi Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr.52 din 31.03.2011.

or.Vatra, s.Ghidighici, or.Cricova, com.Ciorescu şi com.Grătieşti n-au fost incluse terenuri cu suprafaţa totală de 87,12 ha, iar din darea de seamă funciară a or.Cricova n-au fost excluse terenurile acoperite cu vii cu suprafaţa de 52,72 ha. La primăria Ciorescu, datele din dările de seamă funciară nu coincid nici cu datele „materialelor delimitării terenurilor proprietate publică în terenuri proprietate publică a Statului şi terenuri proprietate publică a com.Ciorescu", întocmite de către ARFC în 2002.

✓ Ca rezultat al nerespectării prevederilor art.17 alin.(3) şi art.27 alin.(1) şi alin.(2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, primăriile auditate n-au asigurat o reflectare conformă, în perioadele corespunzătoare, a angajamentelor deţinătorilor de terenuri, a soldurilor datoriilor la data raportată. Astfel, programele de evidenţă, existente la AAPL auditate nu corespund exigenţelor, pentru asigurarea unei evidenţe ample şi veridice a calculării şi achitării plăţilor funciare. Totodată, această evidenţă nu este integrată în evidenţa contabilă a primăriilor, iar datoriile aferente plăţilor funciare nu sînt reflectate în bilanţul contabil.

N-au întreprins măsurile de rigoare pentru recuperarea restanţelor înregistrate la 01.01.2012 cu termen de achitare expirat AAPL ale com.Ciorescu – în sumă de 0,01 mil.lei, s.Ghidighici – în suma de 0,55 mil.lei şi com.Grătieşti – în sumă de 8,64 mil.lei.

Primăria s.Ghidighici s-a eschivat de la aplicarea sancţiunilor faţă de restanţierii funciari, necalculînd în termen (potrivit prevederilor art.4 alin.(4) din nr.1308-XIII din 25.07.1997) penalitate din suma neachitată pentru vînzarea pămîntului – în sumă de peste 1,06 mil.lei şi din suma plăţilor de arendă neachitate – 0,07 mil.lei. Analogic, au ratat venituri şi primăria or.Cricova – 0,23 mil.lei, primăria or.Vatra – 0,04 mil.lei, primăria com.Ciorescu – 0,42 mil.lei, primăria com.Grătieşti – 6,37 mil.lei.

• ***Unele AAPL n-au asigurat conformitatea cu cadrul legal a tranzacţiilor funciare.*** Astfel, cu derogare de la prevederile art.4 alin.(5) lit.c) din Legea nr. 1308-XIII din 25.07.1997, primăria s.Ghidighici a acordat eşalonarea achitării plăţilor în sumă de 1,74 mil.lei pe o perioadă de pînă la trei ani, deşi acestea urmau să fie achitate timp de o lună. Aceeaşi situaţie s-a stabilit şi la primăria com.Grătieşti, care a acordat eşalonarea plăţilor de 0,06 mil.lei pe termen de 2 ani.

În perioada auditată, primăria com.Ciorescu n-a revizuit preţurile pentru vînzarea terenurilor odată cu majorarea preţului normativ al terenurilor, aprobat prin Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, astfel ratînd venituri în suma de 68,5 mii lei. Aceleaşi deficienţe s-au constatat şi la stabilirea plaţii de arendă a terenurilor, fiind diminuate veniturile bugetelor locale ale or.Vatra – cu 251,5 mii lei, s.Ghidighici – cu 48,4 mii lei, com. Grătieşti – cu 14,2 mii lei.

• *AAPL au efectuat vînzarea unor terenuri prin licitaţie, cu nerespectarea cadrului legal, ceea ce determină riscul desfăşurării unor licitaţii fictive/ frauduloase, precum şi neîncasarea la bugetele UAT a veniturilor pasibile încasării.*

Comisia de licitaţie a primăriei s.Ghidighici, cu derogare de la prevederile art. 4 alin.(5) lit.c) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, în lipsa stipulării în contract a clauzei recultivării şi returnării în circuitul agricol a terenului folosit pentru

extragerea zăcămintelor de substanţe minerale utile, a aplicat neîntemeiat coeficientul de reducere 0,2, diminuînd preţul de vînzare-cumpărare a terenului, cu suprafaţa de 8,0 ha, cu suma de 8980,3 mii lei. Aceeaşi situaţie privind stabilirea unui preţ diminuat s-a atestat şi la primăria com.Grătieşti, fiind ratate venituri de 579,3 mii lei, iar la primăria or.Vatra – de la 12,9 mii lei pînă la 80,6 mii lei.

Primarul s.Ghidighici n-a ţinut cont de decizia Consiliului local şi n-a inclus în contractul de vînzare-cumpărare a terenului cu suprafaţa de 2,2 ha la preţul de 132,0 mii lei clauza privind compensarea pierderilor cauzate de excluderea acestuia din categoria de teren cu destinaţie agricolă, ceea ce creează riscul neîndeplinirii de către cumpărător a condiţiilor legale şi neîncasării în buget a compensaţiei pentru schimbarea destinaţiei terenului în sumă de 2,69 mil.lei.

Netransparenţa şi multiple deficienţe constatate de audit la desfăşurarea licitaţiilor de către AAPL privind vînzarea fondului funciar sînt o consecinţă a nerespectării prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009, care se exprimă prin: neperfectarea integrală a seturilor de documente pentru expunerea terenurilor la licitaţii funciare (dosarele de licitaţie); neîntocmirea, în unele cazuri, a proceselor-verbale privind rezultatele licitaţiilor desfăşurate; nepublicarea în Monitorul Oficial RM a comunicatului informativ privind desfăşurarea licitaţiei; participarea la licitaţie a persoanelor care n-au achitat acontul de licitaţie.

- La primăria com.Ciorescu s-a identificat şi lipsa de colaborare între serviciul funciar şi cel contabil, ceea ce determină riscul de neînregistrare a unor plăţi şi restanţe ale cumpărătorilor de teren, ce poate condiţiona neîncasarea integrală a acestora.

AAPL ale or.Vatra, or.Cricova, com.Ciorescu, com.Grătieşti, s.Ghidighici, nerespectînd prevederile art.24 din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, n-au efectuat inventarierea integrală a decontărilor (datoriilor) privind plăţile funciare, ca consecinţă, acestea nu corespund realităţii. Astfel, în evidenţa decontărilor funciare au fost admise calcule, în lipsa contractelor sau în baza unor contracte reziliate/nevalabile, greşeli mecanice, radieri neîntemeiate din registrele de evidenţă a plăţilor etc. În lipsa contractelor valabil încheiate (semnate de ambele părţi), primăria s.Ghidighici a înregistrat în evidenţă calcule pentru folosinţa terenurilor în sumă de peste 0,52 mil.lei.

- Potrivit art.53 alin.(2) şi alin.(3) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007, actele în temeiul cărora proprietarii de bunuri privatizate sau de întreprinderi private deţin în posesiune şi folosinţă terenurile aferente lor, cu excepţia contractelor de arendă, se anulează, deţinătorii construcţiilor fiind în drept să încheie contract de arendă a terenului aferent bunului privatizat sau să dobîndească în proprietate terenul respectiv. Însă, în pofida celor menţionate, în urma confruntării datelor din darea de seamă funciară cu informaţia din evidenţa contabilă a decontărilor ce ţin de arenda/folosinţa terenurilor pentru 2010-2011, s-a constatat că AAPL ale s.Ghidighici n-au asigurat încasarea plăţilor funciare pentru 6,4 ha şi, respectiv, 126,7 ha din fondul de rezervă al primăriei, veniturile ratate din gestiunea lor constituind anual de la 0,72 mil.lei pînă la 3,60 mil.lei. Analogic, bugetul or.Cricova a ratat anual venituri de la arenda/folosinţa terenurilor în sumă de la 0,08 mil.lei pînă la 0,39 mil.lei, iar bugetul or.Vatra – în sumă de la 0,74 mil.lei pînă la 3,68 mil.lei.

Primăria s.Ghidighici n-a asigurat încheierea contractelor de arendă cu beneficiarii terenurilor de 19,8 ha, ceea ce condiţionează ratarea veniturilor din darea în arendă a terenurilor în sumă de la 0,06 mil.lei pînă la 0,43 mil.lei. Totodată, această primărie, neasigurînd încasarea de la posesorii terenurilor aferente garajelor a datoriilor cu termen de achitare expirat de 0,2 mil.lei, a reîncheiat contractele de arendă. Analogic, au ratat venituri posibile din darea în folosinţă a terenurilor proprietate publică locală UAT Grătieşti în sumă de la 0,03 mil.lei pînă la 0,17 mil.lei, Cricova – 0,03 mil.lei anual, Vatra – 0,01 mil.lei.

- *Unele AAPL practică transmiterea terenurilor pentru construcţie în bază de arendă, fără a practica vînzarea acestora, ceea ce generează posibila ratare a veniturilor*. Astfel, AAPL ale com.Ciorescu au transmis în arendă terenuri pentru efectuarea construcţiilor, care, după darea lor în exploatare, sînt privatizate, aplicînd coeficienţi de diminuare a preţurilor pentru terenurile aferente. Doar în urma aplicării coeficientului de diminuare a preţului folosit la vînzarea terenurilor aferente bugetul UAT Ciorescu a ratat venituri în suma de circa 0,2 mil.lei. Asemenea situaţii s-au atestat şi la UAT Vatra, fiind ratate venituri în sumă de 0,21 mil.lei şi la UAT Ghidighici – 0,34 mil.lei.
- ***Atribuirea loturilor de teren pentru construcţia caselor de locuit individuale se efectuează de către AAPL în lipsa: unor politici bine determinate în acest domeniu; criteriilor ce stau la baza atribuirii terenurilor; aprecierii efectului economic; procedurilor de control asupra folosirii terenurilor de către beneficiarii funciari în corespundere cu destinaţiile stabilite, ca rezultat fiind admise unele deficiente.*** Astfel, în baza deciziei CL Ghidighici nr.1/9.3 din 11.02.2011, care n-a fost adoptată cu votul majorităţii consilierilor prezenţi (din 15 consilieri proiectul deciziei a fost semnat de 7 consilieri), fiind ilegală, au fost atribuite cetăţenilor 50 de sectoare de teren (cîte 0,06 ha), cu suprafaţa totală de circa 3,0 ha. Ignorînd prevederile legale, în 14 cazuri AAPL ale s.Ghidighici au atribuit sectoare de teren pentru construcţia caselor de locuit persoanelor ce nu fac parte din categoria familiilor nou-formate. Cu toate că, la 05.04.2011, materialele ce ţin de atribuirea terenurilor indicate (3,0 ha) au fost ridicate de Procuratura sect.Buiucani (mun.Chişinău) pentru investigaţiile operative în cauza penală, persoanele menţionate în decizia respectivă, la 14.04.2011, au obţinut titlu de autentificare a dreptului deţinătorului de teren. De menţionat că deja la finele anului 2011 două terenuri pentru construcţie, primite gratuit, au fost realizate altor persoane contra plată în sumă totală de 100,8 mii lei.

Deşi de către AAPL ale or.Cricova au fost stabilite criteriile de atribuire a sectoarelor de teren pentru construcţia caselor individuale de locuit familiilor nou-formate, în 2010, acestea n-au fost respectate integral, în unele cazuri fiind atribuite sectoare persoanelor care la momentul depunerii cererii erau solitari. Totodată, primăria or.Cricova, suportînd cheltuieli pentru compensarea pierderilor cauzate S.A. „Cricova” în suma de 112,6 mii lei, în rezultatul retragerii a 10,1 ha de teren din folosinţa acestuia pentru construcţia individuală de locuinţe, n-a asigurat compensarea acestor cheltuieli de la persoanele care au primit cu titlul gratuit loturile pentru construcţia caselor individuale. Auditul menţionează că primăria or.Cricova nu deţine confirmări privind scutirea terenurilor nominalizate

de compensarea pierderilor, urmare a schimbării destinaţiei terenurilor în sumă de circa 13,0 mil.lei.

- În perioada auditată, în temeiul art.39 din Codul funciar, Consiliile locale Cricova, Ciorescu, Grătieşti au decis modificarea destinaţiei unor sectoare de teren din destinaţia agricolă (grădini) în destinaţia construcţia caselor individuale de locuit, fără a include acestea în planul urbanistic general al localităţii. Ca urmare, valoarea de piaţă a acestor terenuri s-a majorat esenţial, dar din cauza lipsei unor reglementări aceste persoane n-au compensat pierderile cauzate în rezultatul excluderii acestor terenuri din categoria „agricole".

- Folosindu-se de faptul că terenurile din proprietatea statului pînă în prezent n-au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile, primăria or.Vatra a format un şir de bunuri imobile, pe care le-a înregistrat drept proprietate a AAPL, dar care sînt amplasate pe suprafeţele delimitate drept terenuri proprietate a statului. AAPL ale or.Vatra au încheiat numeroase contracte de arendă a terenurilor destinate protecţiei naturii, ocrotirii sănătăţii etc. şi au efectuat tranzacţii de vînzare-cumpărare a unora din aceste terenuri cu suprafaţă de peste 15,6 ha, prin ce au fost aduse prejudicii statului. De asemenea, pentru majoritatea terenurilor menţionate a fost modificată şi destinaţia acestora, în lipsa Hotărîrii de Guvern respective, doar în temeiul deciziei de formare a bunului şi a extrasului din Registrul cadastral al deţinătorilor de terenuri.

Reieşind din cele menţionate, auditul pune sub semnul întrebării corectitudinea activităţii OCT Chişinău 1 privind înregistrarea drepturilor de proprietate asupra bunurilor nou-formate şi în rezultatul vînzării-cumpărării bunurilor deja înregistrate ca proprietate de stat, fiind stabilit un caz de formare de către AAPL ale or.Vatra a bunului imobil de 0,518 ha, prin separarea acestuia de bunul proprietate publică a statului. Ca urmare, au apărut mai multe litigii între autorităţile publice care gestionau terenurile menţionate şi AAPL ale or.Vatra. Un exemplu elocvent, în acest sens, serveşte litigiul între DETS sect.Centru şi AAPL ale or.Vatra privind terenul taberei de odihnă pentru copii „Zarniţa" , situaţie descrisă în prezentul Raport.

- AAPL nu sînt informate de autorităţile şi instituţiile publice privind transmiterea în arendă a bunurilor imobile ale acestora, pentru a asigura impozitarea lor. Astfel, SDE „Petricani" a Universităţii Agrare de Stat din Moldova, care gestionează 178 de hectare de teren din extravilanul s.Ghidighici, a transmis circa 73,3 ha în arendă mai multor persoane fizice şi juridice, fără a informa despre acest fapt AAPL, fiind ratate venituri din necalcularea impozitului funciar de circa 7,0 mii lei anual. De menţionat că majoritatea contractelor de arendă au fost încheiate de SDE „Petricani", fără desfăşurarea licitaţiei, cum ar fi darea în arendă pe termen de 30 ani a 28,33 ha S.A. „Autoforţa" cu preţul de 22,9 mii lei anual.

Din cauza litigiului existent între AAPL ale or.Cricova şi S.R.L.„Ecotehlider" privind drepturile de proprietate asupra terenurilor din str.Dubăsarilor de 11,0 ha, în perioada 2006-2011 n-a fost calculat şi, respectiv, achitat impozitul funciar în sumă de 1,2 mii lei anual.

Recomandări consiliilor locale şi primarilor UAT auditate:

137. Implementarea unui sistem de control intern eficient în domeniul administrării şi gestionării patrimoniului public local, inclusiv a fondului funciar.

138. Asigurarea întocmirii conforme a contractelor de locaţiune, cu aprobarea acestora de către Consiliul local.

139. Utilizarea mijloacelor băneşti rezultate din vînzarea terenurilor proprietate publică a UAT în scopurile prevăzute de legislaţia în vigoare.

140.Încasarea integrală în buget a plăţilor funciare, inclusiv a penalităţilor.

141.Înlăturarea tuturor deficienţilor constatate de audit în vederea încasării plăţilor diminuate din vînzarea terenurilor.

➢ ***AAPL auditate n-au asigurat ţinerea regulamentară a evidenţei contabile şi raportarea situaţiilor financiare.***

Primăria s.Ghidighici a întocmit şi prezentat DGF a CMC Raportul privind circulaţia mijloacelor fixe pentru 2010 cu date eronate privind intrările şi ieşirile, ce a condiţionat denaturarea datelor pe municipiu.

AAPL auditate n-au contabilizat şi, respectiv, n-au înregistrat la contul 136 ”Investiţii pe termen lung în părţi legate” valoarea de bilanţ a bunurilor transmise în gestiunea întreprinderilor municipale fondate. De asemenea, primăria or.Cricova n-a majorat valoarea unui imobil cu valoarea lucrărilor de reparaţie capitală executată în sumă de 444,4 mii lei, clădirea urmînd a fi transmisă de la balanţa Î.M. RCL Cricova la balanţa primăriei. Această primărie n-a înregistrat în evidenţa contabilă drumurile proprietate publică locală, prin ce n-a respectat prevederile pct. 37 din Instrucţiunea 94, precum şi art.14 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, iar cheltuielile pentru reparaţia drumurilor în sumă de 2696,7 mii lei au fost înregistrate la majorarea valorii mijloacelor fixe în lipsa obiectului. Totodată, serviciul contabil al primăriei Cricova, urmare a evaluării mijloacelor fixe, nejustificat a majorat valoarea lor cu suma de 214,6 mii lei.

Primăria Grătieşti n-a reflectat cheltuielile efective în exerciţiul bugetar corespunzător, astfel datele din rapoartele financiare au fost denaturate spre majorare pentru 2010 cu 7,8 mii lei şi pentru 2011 – cu 20,3 mii lei. Serviciul contabil al primăriei Grătieşti n-a înregistrat la majorarea valorii patrimoniului transmis în gestiunea IMSP investiţiile efectuate în sumă de 63,0 mii lei, iar primăria Ciorescu n-a majorat valoarea mijloacelor fixe cu 58,9 mii lei.

AAPL ale or.Vatra n-au luat măsuri privind înregistrarea conformă în evidenţa contabilă a prejudiciului cauzat bugetului în sumă de 46,0 mii lei şi venitului ratat în sumă de 142,4 mii lei, stabile anterior de către SCFR, nefiind întreprinse nici acţiuni întru încasarea lor.

Recomandări primarilor UAT auditate:

142. Asigurarea respectării cadrului legislativ şi normativ în vigoare privind modul de evidenţă a patrimoniului, contabilizarea conformă a operaţiunilor economice legate de acesta.

VII. Concluzii generale

Prezenta misiune de audit relevă că gestiunea finanţelor publice şi administrarea patrimoniului local, în anii 2010-2011, de către AAPL din cadrul mun.Chişinău au fost afectate de:

- ***neconformarea şi, respectiv, neremedierea de către autorităţile respective a iregularităţilor constatate de către misiunile anterioare de audit extern;***
- ***nepreocuparea sistemică în materie de identificare, evaluare şi administrare a potenţialului economico-financiar aferent formării materiei/ bazei de impozitare şi, implicit, veniturilor bugetare per-ansamblu, inclusiv ale bugetelor locale;***
- ***perpetuarea indisciplinei fiscale privind achitarea impozitelor/taxelor locale, precum şi nerealizarea veniturilor bugetare provenite din dividende, locaţiune, taxa de publicitate, mijloace speciale, gestiunea fondului funciar etc.;***
- ***continuarea practicii păguboase de neprioritizare a obiectivelor investiţionale, fapt ce amplifică fenomenul risipei de resurse; absenţa analizelor cost-beneficiu şi cost-eficacitate pentru evaluarea impactului angajamentelor de cheltuieli investiţionale;***
- ***nerespectarea legislaţiei privind achiziţiile publice (divizarea lucrărilor, modificarea preţurilor unitare contractate, efectuarea lucrărilor în lipsa contractelor etc.);***
- ***administrarea şi gestionarea defectuoasă a patrimoniului public municipal (bunuri imobile nelocative, terenuri etc.); abordarea superficială şi nesistemică a regulilor privind inventarierea şi evidenţa patrimoniului imobiliar;***
- ***disfuncţionalităţi în managementul financiar-contabil;***
- ***ignorarea exigenţelor managementului financiar şi nerespectarea prevederilor legale privind controlul financiar propriu şi auditul public intern.***

Prezentul Raport a fost întocmit în baza probelor acumulate de către echipa de audit în componenţa: şefului Direcţiei Centru din cadrul Direcţiei generale auditul APL, auditor public S.Ştirbu; controlorilor de stat principali, auditori publici: A.Dudarenco, C.Furculiţă, A.Ţurcan; controlorilor de stat superiori, auditori publici: S.Bostănaru, S.Josan; controlorilor de stat, auditori publici: N.Baxanean, N.Ciubaci, M.Goncear, N.Ialamov, S.Tabarcea.

Şeful echipei de audit Sergiu Ştirbu

Responsabil de desfăşurarea şi monitorizarea misiunii de audit,

Şeful Direcţiei generale auditul
Autorităţilor Publice Locale Vladimir Potlog

Lista abrevierilor

Abrevierea	Termenul abreviat
AAPL	Autorităţi ale administraţiei publice locale
AAP	Agenţia Achiziţii Publice
AP	Achiziţii publice
ACC	Asociaţie de coproprietari în condominium
AEC	Agenţia Ecologică Chişinău
AO	Asociaţie obştească
AOE	Asociaţie obştească educaţională
AOP	Asociaţie obştească a părinţilor
AGSV	Asociaţia de Gospodărire a Spaţiilor Verzi
APP	Agenţia Proprietăţii Publice
APLP	Asociaţie de proprietari ai locuinţelor privatizate
ARFC	Agenţia Relaţii Funciare si Cadastru
BS	Bugetul de stat
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BNS	Biroul Naţional de Statistică
BPN	Bugetul public naţional
BUAT	Bugetul unităţilor administrativ-teritoriale
CCCEC	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei
CCL	Cooperativă de construcţie a locuinţelor
CCG	Cooperativa de construcţie a garajelor
CGP	Comisariatul General de Poliţie mun.Chişinău
CL	Consiliul local
CNAS	Casa Naţională de Asigurări Sociale
CÎS	Camera Înregistrării de Stat
CEDO	Curtea Europeana a Drepturilor Omului
CMC	Consiliul municipal Chişinău
CSJ	Curtea Supremă de Justiţie
CP	Comitetul părintesc
DADC	Direcţia Autorizare şi Disciplină în Construcţii a Primăriei mun.Chişinău
DGF	Direcţia Generale Finanţe
DGAURF	Direcţia Generală Arhitectură, Urbanism şi Relaţii Funciare
DGTPCC	Direcţia Generală Transport Public şi Căi de Comunicaţie
DGLCA	Direcţia Generală Locativ-Comunală şi Amenajare
DGERRP	Direcţia generală economie, reforme şi relaţii patrimoniale
DGETS	Direcţia generală educaţie, tineret şi sport
DETS sect.Botanica	Direcţia educaţie, tineret şi sport sectorul Botanica
DETS sect.Centru	Direcţia educaţie, tineret şi sport sectorul Centru

DGEŞTS	Direcţia generală educaţie, ştiinţă, tineret şi sport
DGCAPPS	Direcţia Generală Comerţ, Alimentaţie Publică şi Prestări Servicii
DECAE	Direcţia evidenţă contabilă şi analiză economică a Primăriei mun.Chişinău
DAMC	Direcţia Administrare a Marilor Contribuabili
FAOAM	Fondul asigurărilor obligatorii de asistenţă medicală
IFS	Inspectoratul Fiscal de Stat
ISC	Inspecţia de Stat în Construcţii
IMSP	Instituţie medico-sanitară publică
IMSP SCM nr.1	Instituţia medico-sanitară publică „Spitalul clinic municipal nr.1”
IPS	Institutul de Proiectări de Stat
IMP	Institutul Municipal de Proiectări
Î.M. DCC	Întreprinderea municipală Direcţia Construcţii Capitale
ÎMpSL	Întreprinderea municipală pentru servicii locative
ÎMGFL	Întreprinderea municipală pentru gestionarea fondului locativ
Î.A.	Întreprindere de Arendă
Î.I.	Întreprindere individuală
Î.M.	Întreprindere municipală
Î.M. „Buciumul”	Î.M. Centrul Naţional de Creaţie „Satul Moldovenesc – Buciumul”
Î.M. „RTE”	Î.M. Regia de Transport Electric
Î.M.A.P.	Întreprindere municipală de alimentaţie publică
Î.S.	Întreprindere de Stat
Î.S. „CRIS „Registru””	Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru””
Î.S.A.P.	Întreprindere de stat de alimentaţie publică
FC	Fotbal Club
MF	Ministerul Finanţelor
MAIA	Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare
MEŞ	Ministerul Educaţiei şi Ştiinţei
OCT	Oficiul cadastral teritorial
OOP	Organizaţie obştească a părinţilor
PUG	Planul urbanistic general
RCL	Regia comunal-locativă
SCL	Serviciul comunal-locativ
SDE	Staţiunea Didactică Experimentală
S.A.	Societate pe acţiuni
SCFR	Serviciul Control Financiar si Revizie
S.R.L.	Societate cu Răspundere Limitată
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
UAT	Unitate administrativ-teritorială

Anexa nr. 1 la Raportul de audit

Executarea bugetelor UAT din mun. Chisinau în anul 2011

Cod	Denumirea veniturilor	Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat	Ponderea	Diferenta cu precizat	Diferenta cu aprobat	Procentul executării
1	Serviciile de stat cu destinaţie generală	39,762	49,778	44,944	2,0	-4,834	5,181	113,0
3	Apărarea naţională	0,823	0,783	0,734	0,0	-0,049	-0,089	89,2
5	Menţinerea ordinii publice şi securitatea naţională	104,823	105,367	102,944	4,6	-2,423	-1,878	98,2
6	Învăţământul	1073,045	1 152,540	1 089,411	48,7	-63,129	16,366	101,5
8	Cultura, arta, sportul şi activităţile pentru tineret	109,126	105,622	91,996	4,1	-13,625	-17,129	84,3
9	Ocrotirea sănătăţii	41,961	40,840	30,460	1,4	-10,380	-11,501	72,6
10	Asigurarea şi asistenţa socială	199,669	246,038	235,540	10,5	-10,498	35,871	118,0
11	Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă şi gospodăria apelor	0,309	0,323	0,311	0,0	-0,012	0,002	100,8
12	Protecţia mediului şi hidrometeorologia	0,333	8,127	8,107	0,4	-0,021	7,774	2437,4
13	Industria şi construcţiile	7,841	7,727	7,365	0,3	-0,362	-0,476	93,9
14	Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicaţiile şi informatica	197,125	291,572	309,344	13,8	17,772	112,219	156,9
15	Gospodăria comunală şi gospodăria de exploatare a fondului de locuinţe	554,838	564,592	272,818	12,2	-291,774	-282,020	49,2
16	Complexul pentru combustibil şi energie	4,344	1,171	0,660	0,0	-0,511	-3,684	15,2
19	Alte servicii legate de activitatea economică	2,069	2,447	1,886	0,1	-0,561	-0,183	91,2
20/3	Fonduri de rezervă ale autorităţilor administraţiei publice locale	9,691	8,749	7,803	0,3	-0,946	-1,888	80,5
20/4	Transferuri către bugetele unităţilor administrativ-teritoriale din Fondul de susţinere financiară a teritoriilor				0,0	0,000		
20	Alte transferuri	32,264	37,408	30,576	1,4	-6,832	-1,689	94,8
	Total cheltuieli	**2378,021**	**2623,082**	**2234,898**	**100,0**	**-388,184**	-143,123	94,0
111/01	Impozitul pe venitul din salariu	1204,218	1205,016	1123,280	50,3	-81,736	-80,938	93,3
111/05	Impozitul pe venit aferent operaţiunilor de predare în posesie şi/sau folosinţă a proprietăţii imobiliare	1,730	1,728	1,585	0,1	-0,143	-0,146	91,6
111/09	Alte impozite pe venit	22,003	22,500	20,294	0,9	-2,206	-1,709	92,2

11 1/ 20	Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător reţinut la sursa de plată	89,352	88,462	85,491	3,8	-2,972	-3,861	95,7
11 1/ 21	Impozitul pe venitul din activitatea de intreprinzator	0,520	0,528	3,675	0,2	3,148	3,155	706,8
11 1/ 22	Impozitul pe venit reţinut din suma dividendelor achitate	140,649	141,971	158,855	7,1	16,884	18,206	112,9
11 4/ 01	Impozit funciar pe terenurile cu destinaţie agricolă, cu excepţia impozitului de la gospodăriile ţărăneşti (de fermier)	0,657	0,666	0,472	0,0	-0,194	-0,185	71,8
11 4/ 02	Impozit funciar pe terenurile cu altă destinaţie decît cea agricolă	3,178	3,202	3,005	0,1	-0,197	-0,173	94,6
11 4/ 03	Impozit funciar încasat de la persoanele fizice	0,460	0,492	0,465	0,0	-0,026	0,005	101,1
11 4/ 06	Impozit funciar pe păşuni si fîneţe	0,029	0,029	0,027	0,0	-0,002	-0,002	93,8
11 4/ 07	Impozit funciar pe terenurile cu destinatie agricolă de la gospodăriile ţărăneşti (de fermier)	1,032	1,003	1,023	0,0	0,020	-0,009	99,1
11 4/ 10	Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	13,081	13,125	4,676	0,2	-8,449	-8,405	35,7
11 4/1 1	Impozit pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice	0,498	0,499	0,606	0,0	0,107	0,108	121,7
11 4/ 12	Impozit pe bunurile imobiliare cu destinaţie comercială si industrială	26,903	26,917	31,401	1,4	4,484	4,497	116,7
11 4/ 14	Impozit pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice - cetăţeni din valoarea estimată (de piaţă) a bunurilor imobiliare	33,367	33,909	25,563	1,1	-8,346	-7,803	76,6
11 5/ 04	Impozitul privat	0,742	0,834	0,965	0,0	0,132	0,223	130,1
11 5/ 39	Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto pe teritoriul municipiilor, oraşelor şi satelor (comunelor)	24,385	24,385	18,561	0,8	-5,823	-5,823	76,1
11 5/ 41	Taxa de amplasare a publicităţii	25,529	25,464	20,231	0,9	-5,233	-5,298	79,2
11 5/ 42	Taxa balneară	0,100	0,100	0,152	0,0	0,052	0,052	152,4
11 5/ 44	Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova	40,000	29,438	34,059	1,5	4,621	-5,941	85,1
11 5/ 51	Taxa pentru apă	11,815	12,326	13,132	0,6	0,806	1,317	111,1
11 5/ 53	Taxa pentru lemnul eliberat pe picior	0,002	0,002	0,001	0,0	-0,001	-0,001	53,3

115/54	Taxa pentru extragerea mineralelor utile	1,015	1,015	0,606	0,0	-0,409	-0,409	59,7
115/56	Taxa de organizare a licitaţiilor şi loteriilor pe teritoriul unităţii administrativ-teritoriale	0,039	0,039	0,062	0,0	0,023	0,023	157,7
115/57	Plăţi pentru certificatele de urbanism şi autorizările de construire sau desfiinţare	1,000	1,004	0,487	0,0	-0,517	-0,513	48,7
115/60	Taxa de inregistrare a asociaţiilor obşteşti şi a mijloacelor mass-media			0,006	0,0			
121/02	Dividende aferente cotei de participare a statului în societăţi pe acţiuni	1,000	1,000	1,550	0,1	0,550	0,550	155,0
121/03	Defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat (minicipale)			0,179	0,0			
121/12	Dobînzile aferente soldurilor mijloacelor bugetare la conturile bancare	0,934	0,898	0,530	0,0	-0,368	-0,404	56,7
121/16	Dobînzi aferente soldurilor mijloacelor băneşti la conturile bancare ale proiectelor finanţate din surse externe			0,143	0,0			
121/22	Dobînzi aferente creditelor acordate de la bugetele unităţilor administrativ-teritoriale de nivelul doi la bugetele de nivelul unu				0,0			
121/31	Arenda pentru resursele naturale				0,0			
121/32	Plata pentru arenda pentru terenurile cu destinaţie agricolă	0,290	0,344	0,391	0,0	0,047	0,101	134,7
121/33	Plata pentru arenda pentru terenurile cu o altă destinaţie decît cea agricolă	31,098	32,224	39,374	1,8	7,149	8,276	126,6
121/35	Chiria bunurilor proprietate publică	10,000	9,973	11,632	0,5	1,659	1,632	116,3
121/37	Taxa pentru patenta de întreprinzător	11,022	11,021	11,537	0,5	0,516	0,516	104,7
122/27	Taxa de piaţă	21,216	21,216	18,185	0,8	-3,032	-3,032	85,7
122/28	Taxa pentru amenajarea teritoriului	22,248	22,249	21,965	1,0	-0,284	-0,283	98,7
122/29	Taxa pentru cazare	7,163	7,163	8,224	0,4	1,061	1,061	114,8
122/30	Taxa pentru unităţile comerciale şi/sau de prestări servicii de deservire socială	71,425	71,522	81,832	3,7	10,310	10,407	114,6
122/32	Taxa de aplicare a simbolicii locale	0,590	0,590	0,619	0,0	0,029	0,029	104,9

122/34	Taxa pentru parcare	2,971	2,936	2,887	0,1	-0,049	-0,084	97,2
122/40	Alte încasări	0,096	0,094	0,587	0,0	0,492	0,490	608,4
122/41	Taxa de la posesorii de cîini			0,001	0,0			
122/47	Taxa pentru efectuarea explorărilor geologice			0,063	0,0		0,063	
122/49	Taxa pentru exploatarea construcţiilor subterane în scopul desfăşurării activităţii de întreprinzator, altele decît cele destinate extracţiei mineralelor utile	0,221	0,221	0,050	0,0	-0,171	-0,171	22,5
123/01	Amenzi şi sancţiuni administrative	4,531	4,532	3,596	0,2	-0,935	-0,935	79,4
123/02	Amenzi aplicate de poliţia rutieră	12,000	12,000	12,971	0,6	0,971	0,971	108,1
123/11	Încasări de la vînzarea averii şi valutei confiscate			0,003	0,0			
123/15	Alte amenzi şi sancţiuni pecuniare			0,001	0,0			
124	Încasări neidentificate				0,0			
151/01	Mijloace speciale	56,031	61,847	61,812	2,8	-0,035	5,781	110,3
161/01	Veniturile fondurilor speciale (cu excepţia celor încasate de organul vamal)	6,000	6,600	6,830	0,3	0,230	0,830	113,8
311	Transferuri curente de la bugetul de stat		0,029	0,029	0,0	0,000	0,029	
331/01	Mijloace încasate de la bugetul de stat prin decontări reciproce pentru cheltuielile curente, conform legii bugetului de stat		25,792	25,792	1,2	0,000		
331/03	Mijloace încasate pentru cheltuielile curente de la bugetele municipale							
332/01	Mijloace încasate de la bugetul de stat prin decontări reciproce pentru cheltuielile capitale, conform legii bugetului de stat	0,300	0,850	0,550	0,0	-0,300	0,250	183,3
332/03	Mijloace încasate pentru cheltuielile capitale de la bugetele municipale							
362/31	Transferuri între componenta fonduri speciale ale bugetului de stat şi componenta mijloace speciale ale bugetelor de nivelul I şi II				0,0	0,000		
362/32	Transferuri între componenta fonduri speciale ale bugetului de stat şi componenta fonduri speciale ale bugetelor de nivelul II	1,280	10,554	10,554	0,5	0,000	9,274	824,6

362/33	Transferuri între componenta proiecte finanţate din surse externe ale bugetului de stat şi componenta proiecte finanţate din surse externe ale bugetelor de nivelul I şi II		0,143	0,143	0,0	0,000		
411	Granturi interne	1,095	1,989	1,594	0,1	-0,394	0,500	145,6
412/2	Granturi pentru proiecte finanţate din surse externe	50,000	50,000	50,173	2,2	0,173	0,173	100,3
412/3	Granturi externe pentru instituţiile publice		0,768	0,811	0,0	0,043		
	Total venituri	**1953,813**	**1991,204**	**1923,285**	86,1	-67,919	-30,527	98,4
23/20	Restituirea la buget a mijloacelor neutilizate în anii precedenţi, a mijloacelor utilizate contrar destinaţiei şi/sau a supracheltuielilor			0,287	0,0	0,287	0,287	
27/11	Alte surse interne	264,854	487,073					
27/14	Rambursarea altor surse interne	-264,854	-487,073					
27/15	Diferenta dintre cursul de schimb al surselor valutare			-1,911		-1,911	-1,911	
28/3	Împrumuturi acordate de organizaţiile financiare internaţionale	286,487	370,725	140,391		-230,333	-146,095	49,0
28/5	Alte împrumuturi		162,498	46,775		-115,722	46,775	
29/1	Mijloace din privatizarea bunurilor proprietate publică			0,001	0,0		0,001	
29/2	Mijloace din vînzarea apartamentelor către cetăţeni	4,300	4,300	4,330	0,2	0,030	0,030	100,7
29/3	Mijloace din vînzarea bunurilor proprietate publică		0,050	0,241	0,0	0,191		
29/6	Mijloace din vînzarea încăperilor nelocuibile	12,000	12,000	3,621	0,2	-8,379	-8,379	30,2
29/8	Mijloace băneşti de la privatizarea terenurilor proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale	121,422	142,888	105,762	4,7	-37,126	-15,660	87,1
44	Mijloace intrate temporar în posesia instituţiilor finanţate de la buget			0,055	0,0	0,055	0,055	
	Mijloace utilizate din soldul disponibil	0,000	101,916	12,061	0,5	-89,855	12,061	
	Total surse de finanţare a deficitului	**424,208**	**794,376**	**311,613**	13,9	-482,763	-112,595	73,5
75	Soldul la începutul perioadei		101,916	106,794	4,8	4,878	106,794	
76	Soldul la sfîrşitul perioadei			94,733	4,2	94,733	94,733	
	În total venituri	**2378,021**	**2785,580**	**2234,898**	**100,0**	**-550,682**	-143,123	94,0
	Deficit/excedent	0,000	-162,498	0,000	0,0	162,498	-0,000	

Calcularea şi executarea transferurilor în anul 2010

Denumirea UAT	Numărul populaţiei	Total cheltuieli conform normativelor MF	Cheltuieli determinate de MF/ DGF, folosite la calculul transferurilor	Venituri planificate conform normativelor	Venituri planificate de MF/ DGF	Transferuri spre achitare estimate de audit, conform veniturilor planificate	Transferuri aprobate	Diferenţa	Venituri executate	Venituri subestimate de UAT	Transferuri estimate de audit, conform venitu rilor executate	Transferuri executate	Transferuri achitate în plus	Transferuri pentru cheltuieli capitale alocate din bugetul municipal	Transferuri pentru cheltuieli curente alocate din bugetul municipal
	persoane	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*		*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*
Total Chişinău	755877	1596132,7	1596132,7	1278507,8	1278507,8	317624,9	317620,0	-4,9	1477421	198913,2	118711,7	317620,0	198908,3		
Chişinău	630562	1412779,1	1449462,2	1233251,6	1229604,8	179442,5	219878,5	40436,0	1423300	193695,2		223870,6	223870,6		
Băcioi	10511	17368,1	12207,1	1961,4	1991,4	15406,7	10215,7	-5191,0	2144,3	152,9	15223,8	9993,0	-5230,9	178,7	1090,0
Bubuieci	7169	11769,8	10507,7	878,8	978,8	10891,0	9528,9	-1362,1	1040,3	61,5	10729,5	8517,9	-2211,6	99,8	424,2
Budeşti	5052	8541,2	6970,7	962,9	962,9	7578,3	6007,8	-1570,5	912,9	-50,0	7628,3	5833,0	-1795,3	833,6	423,4
Cioresc u	6983	10097,7	11013,5	2133,8	2407,8	7963,9	8579,7	615,8	1656,8	-751,0	8440,9	8531,7	90,8		650,0
Colonița	3366	5270,0	4789,4	617,7	817,7	4652,3	3971,7	-680,6	470,6	-347,1	4799,4	3874,2	-925,2	807,5	289,0
Condrița	656	1281,6	990,4	255,6	256,1	1026,0	734,3	-291,7	77,7	-178,4	1203,9	725,1	-478,9	0,0	122,5
Cruzești	1671	2788,1	2448,3	183,7	203,7	2604,4	2244,6	-359,8	224,8	21,1	2563,3	2180,3	-383,0	166,4	183,5
Ghidighici	5122	7439,8	6332,2	2397	2897	5042,8	3435,2	-1607,6	1508,9	-1388,1	5930,9	3610,3	-2320,6	0,0	215,4
Grătiești	6275	9645,6	7469,0	894,2	1044,2	8751,4	6424,8	-2326,6	990,7	-53,5	8654,9	6359,7	-2295,2		654,0
Stăuceni	7574	11268,2	8544,6	3250,2	3915,2	8018,0	4629,4	-3388,6	4316,6	401,4	6951,6	4518,0	-2433,7	2550,0	1781,6
Tohatin	2513	3683,5	3093,9	407,3	422,3	3276,2	2671,6	-604,6	430,7	8,4	3252,8	2609,1	-643,7	599,0	338,2
Truşeni	8266	10910,2	8321,0	1417,8	1617,8	9492,4	6703,2	-2789,2	2752,2	1134,4	8158,0	6366,5	-1791,5		752,4
Codru	14407	17891,3	6374,5	5121,3	5221,3	12770,0	1153,2	-11616,8	7816,3	2595,0	10075,0	968,6	-9106,4		236,8
Cricova	10039	11863,2	12196,3	5691,2	5791,2	6172,0	6405,1	233,1	5947,8	156,6	5915,4	6197,3	281,9	302,6	367,6
Durleşti	16197	20868,8	17315,8	5451,5	5751,5	15417,3	11564,3	-3853,0	7019,2	1267,7	13849,6	9492,5	-4357,1		666,2
Sîngera	11684	20759,3	14736,5	2963,7	3443,5	17795,6	11293,0	-6502,6	1803,0	-1640,5	18956,3	11975,0	-6981,3	0,0	904,0
Vadul lui Vodă	4531	7031,6	8086,5	5707,5	5907,5	1324,1	2179,0	854,9	10420,6	4513,1	-1982,7	1997,4	3980,1		878,8
Vatra	3299	4875,6	5273,1	4960,6	5273,1			0,0	4528,1	-745,0	347,5		-347,5		168,2

Calcularea şi executarea transferurilor în anul 2011

Denumirea UAT	Numarul populatiei	Total cheltuieli conform normativelor MF	Cheltuieli determinate de MF/ DGF, folosite la calculul transferurilor	Venituri planificate conform normativelor	Venituri planificate de MF/ DGF	Transferuri spre achitare estimate de audit, conform veniturilor planificate	Transferuri aprobate	Diferenţa	Venituri executate	Venituri subestimate de UAT	Transferuri estimate de audit, conform veniturilor executate	Transferuri executate	Transferuri achitate în plus	Transferuri pentru cheltuieli capitale alocate din bugetul municipal	Transferuri pentru cheltuieli curente alocate din bugetul municipal
	persoane	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*		*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*	*mii lei*
Total Chişinău	756643	1722419,8	1722419,8	1810918,0	1810918,0		29,3	29,3	1664368,7	-146549,3	58051,1	29,3	-58021,8		
Chişinău	630769	1530220,0	1572419,2	1757956,6	1754115,1		-93841,6	-93841,6	1599339,7	-154775,4			-93841,6		
Băcioi	10590	18215,9	11371,6	2336,0	2436,0	15879,9	8935,6	-6944,3	2228,9	-207,1	15986,9	8879,4	-7051,3	197,1	1186,1
Bubuieci	7263	12317,2	10168,4	1137,0	1337,0	11180,2	8831,4	-2348,8	1089,8	-247,2	11227,4	8096,0	-2396,0		530,1
Budeşti	5106	8970,3	6815,9	1012,2	1112,2	7958,1	5703,7	-2254,4	1259,3	147,1	7711,0	5625,5	-2007,3	307,9	475,2
Cioresc u	7028	10563,9	11731,7	2199,5	2419,5	8364,4	9312,2	947,8	2039,3	-380,2	8524,6	9308,4	787,6	958,4	731,2
Coloniţa	3385	5386,8	5364,1	609,3	759,3	4777,5	4604,8	-172,7	549,3	-210,0	4837,6	4114,4	-232,8		344,9
Condriţa	662	1368,6	1056,4	329,7	329,7	1038,9	726,7	-312,2	465,7	136,0	902,8	726,7	-176,1	239,5	173,8
Cruzeşti	1691	2927,5	2322,1	223,1	243,1	2704,4	2079,0	-625,4	263,8	20,7	2663,7	2079,0	-584,7	595,3	321,2
Ghidighici	5140	7824,8	6202,9	2001,0	2501,0	5823,8	3701,9	-2121,9	1582,7	-918,3	6242,1	3126,2	-2540,2		536,3
Grătieşti	6310	9984,7	7855,5	977,0	1177,0	9007,7	6678,5	-2329,2	1137,9	-39,1	8846,8	6100,4	-2168,3	46,8	1014,7
Stăuceni	7625	11976,9	10276,9	3983,7	4843,7	7993,2	5433,2	-2560,0	5717,0	873,3	6260,0	4834,2	-826,8	2000,0	434,4
Tohatin	2549	3730,6	3172,2	452,3	463,8	3278,3	2708,4	-569,9	513,2	49,4	3217,5	2683,1	-509,1	2731,2	239,0
Truşeni	8308	11273,0	8086,4	2090,9	2290,9	9182,1	5795,5	-3386,6	3613,2	1322,3	7659,8	5312,5	-1864,3		1160,1
Codru	14399	18382,4	7267,7	7295,0	7395,0	11087,4		-11087,4	8992,0	1597,0	9390,5		-9390,5		419,1
Cricova	10039	12683,2	12299,4	5903,0	6003,0	6780,2	6296,4	-483,8	6589,0	586,0	6094,1	5268,9	202,3	200,0	874,1
Durleşti	16206	22442,4	17675,3	6594,6	7024,6	15847,8	10650,7	-5197,1	7966,0	941,4	14476,4	8876,0	-3825,7	299,8	1051,5
Sîngera	11738	21569,7	13561,3	3662,6	3912,6	17907,1	9648,7	-8258,4	3866,8	-45,8	17702,8	9612,2	-8054,1	1851,6	1004,9
Vadul lui Vodă	4531	7395,3	10241,7	7377,5	7477,5	17,8	2764,2	2746,4	9754,0	2276,5	-879,6	2674,0	3643,8	722,9	598,3
Vatra	3304	5186,7	4531,1	4777,0	5077,0	409,7		-409,7	7400,5	2323,5	-1176,5		1176,5		253,1

Analiza activităţii Asociaţiilor obşteşti ale părinţilor în anii 2010-2011

Nr. ord.	Instituţia de învăţământ/ Denumirea Organizaţiei obşteşti a părinţilor şi elevilor/Codul fiscal	Subordonarea	Nr. de elevi care frecvenţează de facto la 1 septembrie		Venituri declarate la SFS, conform Declaraţiei VEN 08	Cheltuieli declarate la SFS, conform Declaraţiei VEN 08	Venituri declarate la SFS, conform Declaraţiei IAL 09	Mijloacele financiare acumulate de fundaţii, conform datelor fundaţiilor		Bunurile materiale primite de la fundaţie la balanţa instituţiilor de învăţământ		Media mijloacelor acumulate lunar de la un elev, conform datelor VEN 08 (reieşind din 9 luni pe an)	Media mijloacelor acumulate lunar de la un elev, conform datelor AOP (reieşind din 9 luni pe an)	
			2010	2011	2010			2010	2011	2010	2011	2010	2010	2011
1	Liceul teoretic "I. Creanga"/AO "LICEUM"/ 1010620000662	DGETS	1223	1253	1041530	0	44060	1008554	1292334	111289	141877	94,6	91,6	114,6
2	Liceul teoretic "Gh. Asachi "/AO "Gh. Asachi" / 5545013	DGETS	1993	1987	22722	22722	-				7305	1,3	0,0	0,0
3	Liceul "V. Alecsandri"/AOP "V.Alecsandri"/ 37976016	DGETS	507	353	168793	168793	-	168794	106289		75779	37,0	37,0	33,5
4	Liceul "Gaudeamus"/AO "Gaudiamus"/ 1009620001041	DGETS	457	449	1150847	1150847	502673	467964	199512	2948		279,8	113,8	49,4
5	Liceul "M.Kogălniceanu" AP "M. Kogălniceanu"/ 18647015	DGETS	707	750	0	0	50919	192818	133087	115882	98200	0,0	30,3	19,7
6	Liceul "A.S.Puskin"/AO "A.S. Puskin"/ 102620001180	DGETS	865	944						44572	168300	0,0	0,0	0,0
7	Liceul "B.Z.Herţli" / AO "B.Z.Herţli"/ 36787014	DGETS	370	394	606014	606014	208279	189827	199528	38340	44963	182,0	57,0	56,3
8	Liceul "Rambam"/ OO "Rambam"/ 1012620003047	DGETS	297	312			-	190990	212640	9699	33068	0,0	71,5	75,7
9	Liceul "Spiru Haret"/ AO "Spiru Haret"/ 1010620005771	DGETS	884	927	1353243	1353243	218121			273288	97504	170,1	0,0	0,0
10	Liceul municipal cu Profil Sportiv / AO "Viitorul"/41307016	DGETS	534	520	0	0	258902	155682	130657	73620	53577	0,0	32,4	27,9
11	Liceul „M.Eliade” AO„Pro-Excelenţa”	DGETS	969	907				1372580	347620	92424	155350	0,0	157,4	42,6

12	Liceul „M.de Cervantes” AO „Cervantes” / 27579012	DGETS	1014	1025	98555	98555	17280			92515	35700	10,8	0,0	0,0
13	Liceul teoretic "Titu Maiorescu" / AOP "Liceanul"/ 30223013	**DETS s. Centru**	466	472	0	0		80930	26045	37155	58420	0,0	19,3	6,1
14	Liceul teoretic"Mihai Viteazu"/ APO "Mihai Viteazu"/ 39821010	**DETS s. Centru**	1331	1393				99506	98780	59494	50220	0,0	8,3	7,9
15	Liceul teoretic "Vasile Lupu"/ AOP "Vasile Lupu"/ 42343011	**DETS s. Centru**	575	544	115261	115261		92807	41355	23807	59872	22,3	17,9	8,4
16	Liceul teoretic "Universul" / AO "APDAE" / 1009620001487	**DETS s. Centru**	706	698	131165	119765	21000	44437	8853	86728	99452	20,6	7,0	1,4
17	Liceul teoretic "Minevra"/ AOP " Minevra"/ 3586612	**DETS s. Centru**	465	438						40005	100167	0,0	0,0	0,0
18	Gimnaziul nr.53/ AOP "Basmul"/ 16717014	**DETS s. Centru**	387	360	0	0		24630	41710	5900	6440	0,0	7,1	12,9
19	Liceul "N.Dadiani"/ AO "N.Dadiani"/ 33526010	**DETS s. Buiucani**	1121	1080	0	0	174576				17630	0,0	0,0	0,0
20	Liceul "Liviu Deleanu"/ AO "L.Deleanu"/ 39505010	**DETS s. Buiucani**	1011	1044	0	0				8996	17810	0,0	0,0	0,0
21	Liceul "O.Ghibu"/ A.O "Visul Etern"/ 42736017	**DETS s. Buiucani**	946	915						52232	58198	0,0	0,0	0,0
22	Liceul "Petru Rares" / "Urmasii lui P. Rares"/--------	**DETS s. Buiucani**	992	976						21560	54600	0,0	0,0	0,0
23	Liceul "N.Leviţki" / "N. leviţki" / 38654014 (Scoala nr.18)	**DETS s. Buiucani**	464	433	25121	25121				11215	48385	6,0	0,0	0,0
24	Liceul "N.Gogol"/ "Scoala lumii deschise"/42119018	**DETS s. Buiucani**	1330	1353	275338	275338	26400					23,0	0,0	0,0
25	Liceul"V. Vasilache"/ "Mirabilis'/ 17999010	**DETS s. Buiucani**	646	655	390302	390302	165597			150128,2	124699	67,1	0,0	0,0
26	Liceul"Hyperion"/ AOP/----------	**DETS s. Buiucani**	859	875								0,0	0,0	0,0
27	Scoala primară Nr. 91 / "A. Ursu"/ 39039010	**DETS s. Buiucani**	245	240	0	0				29394	5120	0,0	0,0	0,0
28	Scoala nr. 5 / OOP "Al. Donici"/ 3792015	**DETS s. Buiucani**	556	494						23455			0,0	0,0

29	Scoala nr. 52 / AOP / -----	**DETS s. Buiucani**	230	195						1590		0,0	0,0	0,0
30	Scoala nr.59 / "Elpis" /39947018	**DETS s. Buiucani**	635	571						2322	8078	0,0	0,0	0,0
31	Scoala nr. 79 / AOP "Speranta"/ nu activeaza din 2007	**DETS s. Buiucani**	330	332								0,0	0,0	0,0
32	Gimnaziul nr.34 / AOP / 39028017	**DETS s. Buiucani**	265	244	24400	24400				460		10,2	0,0	0,0
33	Gimnaziul nr.99/ AOP/ ---	**DETS s. Buiucani**	346	320								0,0	0,0	0,0
34	Scoala primară nr. 90 / AO "TOCONO"/----	**DETS s. Botanica**	225	252						15450		0,0	0,0	0,0
35	Liceul "N. Iorga"/ OO "Fundatia N. Iorga"/----	**DETS s. Botanica**	1244	1223				225940	404586	84832	59443	0,0	20,2	36,8
36	Liceul "Iu. Hasdeu"/ AOP si Profesorilor "Alacritas" SOCI/ 36030016	**DETS s. Botanica**	1069	1070	0	0						0,0	0,0	0,0
37	Liceul "Liviu Rebreanu"/ OO "L. Rebreanu"	**DETS s. Botanica**	907	871				137301	100574	137301	100574	0,0	16,8	12,8
38	Liceul "Mircea cel Batrin"/ OO"Mircea cel Batrin"/ ----	**DETS s. Botanica**	452	437				111520	108810	146803	400	0,0	27,4	27,7
39	Liceul "B.P. Hasdeu" / Comitetul parintesc	**DETS s. Botanica**	669	615						37590	120210	0,0	0,0	0,0
40	Scoala Nr. 31/"Suport"/ -------	**DETS s. Botanica**	401	398				17278	55927	17278	55927	0,0		15,6
41	Liceul "P. Movila"/ "P.Movila"/-----	**DETS s. Botanica**	1014	1040				313710	236235	3100		0,0	34,4	25,2
42	Liceul "T. Vladimirescu"/ OOP/----	**DETS s. Botanica**	822	890						56000	68211	0,0	0,0	0,0
43	Liceul "M. Eminescu"/ OO "M.Eminescu"/----	**DETS s. Botanica**	1137	1113				172640	144695	76188	36167	0,0	16,9	14,4
44	Scoala Nr.6 / OOP şi a elevilor/----	**DETS s. Botanica**	460	300				7058	6327	7058	6327	0,0	1,7	2,3
45	Gimnaziul Nr.17/ OO a PE gimn. Nr. 17/-----	**DETS s. Botanica**	331	303						3114	13320	0,0	0,0	0,0
46	Scoala Nr.30/ "Наши дети"/ ----	**DETS s. Botanica**	222	170						1670		0,0	0,0	0,0
47	Scoala Nr. 49/ APE Sc. Nr.49/ ----	**DETS s. Botanica**	231	221				4026	2322	4026	2322	0,0		1,2
48	Liceul "M. Grecu"/ AOPE/ -----	**DETS s. Botanica**	779	792				274840	206645	16492		0,0	39,2	29,0
49	Liceul "El. Alistar"/ OOPE/---	**DETS s. Botanica**	1070	1132				161088	108643	28993	22128	0,0	16,7	10,7
50	Liceul"Traian"/ AP/ 34861019	**DETS s. Botanica**	773	851	0	0				97917	142592	0,0	0,0	0,0

51	Gradinita nr.216 / OO"PALADIN"/ 18443011	**DETS s. Botanica**	350	360	0	0	874893	1572572	1481648	311821	360348	0,0	499,2	457,3
52	Gradinita nr.165/ AP/-------	**DETS s. Botanica**	165	185				142830	92865	25420	5480	0,0	96,2	55,8
53	Grădiniţa nr.40 AOE„Lumea copiilor”	**DETS s. Botanica**	327	330				232226	128266	121335	91046	0,0	78,9	43,2
54	Grădiniţa nr.49 APP„Intelectualitatea”/ 40510014	**DETS s. Botanica**	311	317				708081	603597	157475	2500	0,0	253,0	211,6
55	Grădiniţa nr.91 AOCE„Mugurel”	**DETS s. Botanica**	202	237				134601	175601	118671	143359	0,0	74,0	82,3
56	Grădiniţa nr.120 AO„Credo”/ 33796010	**DETS s. Botanica**	49	47				170485	106997	152745	94167	0,0	386,6	252,9
57	Grădiniţa nr.152 AO„Şcoala plus”/ 1010620007030	**DETS s. Botanica**	100	104	1252871	1252871	602100	344038	315155	344038	31515	1392,1	382,3	33,7
58	Liceul"Kiril si Metodiu"/ OOPE/ 37831019	**DETS s.Rîşcani**	609	629	0	0						0,0	0,0	0,0
59	Liceul "Alecu Russo"/ APE/ 39479013	**DETS s.Rîşcani**	795	698	162989	162989				162988	145610	22,8	0,0	0,0
60	Liceul "Stefan cel Mare"/ OOE/ 39452015	**DETS s.Rîşcani**	777	735	53584	53584	18000	14311	18579	14311	18579	7,7	2,0	2,8
61	Liceul teoretic-experimental ”WALDORF"/ Fundatia "Iniţiativa Pedagocică Waldolrf-Moldova"/ 1009620003252	**DETS s.Rîşcani**	223	290	43677	43677		43677	98840	11736	73140	21,8	21,8	37,9
62	Liceul teoretic "Mihail Sadoveanu"/ OOPE a Şcolii nr. 11 "M. Sadoveanu"/ 39499015	**DETS s.Rîşcani**	910	923	28958	28958				89575	112550	3,5		0,0
63	Liceul teoretic "Nicolae Bălcescu"/ AOPE a LT"N. Balcescu"/ 28404	**DETS s.Rîşcani**	693	686								0,0	0,0	0,0
64	Liceul teoretic "George Călinescu"/ OO "Lumina"/29152015	**DETS s.Rîşcani**	1307	1278	68221	68221	6000	41376	59062	36706	41212	5,8	3,5	5,1
65	Liceul teoretic "Alexei Mateevici"/ AOPE de la LT "A. Mateevici'/---	**DETS s.Rîşcani**	616	653								0,0	0,0	0,0
66	Liceul "George Meniuc"/ AOP"Casa Mare"/ 38227019	**DETS s.Rîşcani**	798	754	494945	494945		20846		20846		68,9	2,9	0,0

67	Liceul "Academia Copiilor"/ Asociaţie Neguvernamentală "Invatamintul"/ 15136015	**DETS s.Rîşcani**	406	421								0,0	0,0	0,0
68	Liceul "V. Levschi"/ Centrul obstesc "Şcoala Bulgară"/ OOPE/37749016 (Gimnaziul nr.63)	**DETS s.Rîşcani**	306	332				12000	14000	96000	112000	0,0	4,4	4,7
69	Liceul "Lucian Blaga"/ OOPE/ 37749016 (Gimnaziul nr.63)	**DETS s.Rîşcani**	409	389	40301	40301		35227	34227			10,9	9,6	9,8
70	Gimnaziul "Ion Luca Caragiale"/ OOPE/39412012	**DETS s.Rîşcani**	181	178	19936	19936						12,2	0,0	0,0
71	Grădiniţa Nr.25/ AO"Floricica"/ 39592010	**DETS s.Rîşcani**	319	348	416643	416643		78750	339133	78750	339133	145,1	27,4	108,3
72	Grădiniţa Nr.68 / AO"Aredes"/ 41359015	**DETS s.Rîşcani**	116	130	93979	93979						90,0	0,0	0,0
73	Grădiniţa Nr.88/ AO"Steluţa"/ 1010620003560	**DETS s.Rîşcani**	172	207	496812	496812	80777			69393	36900	320,9	0,0	0,0
74	Grădiniţa nr.100/ AO"Ingerasul"/ 1009620002015	**DETS s.Rîşcani**	307	300	495487	495487	13500	500445	366180	47408	7775	179,3	181,1	135,6
75	Grădiniţa nr.105/ AO "Hora Florilor"/ 1009620001568	**DETS s.Rîşcani**	206	218	778592	778592				63554	4400	420,0	0,0	0,0
76	Grădiniţa Nr.108 / AO "Mărţişor"/ 40611019	**DETS s.Rîşcani**	260	275	0	0		40700		40700		0,0	17,4	0,0
77	Grădiniţa Nr. 127/ AO "Trofimaş"/ 41365016	**DETS s.Rîşcani**	273	329				115640	92348			0,0	47,1	31,2
78	Grădiniţa Nr.160 / AO "Dumbrăvioara"/ 40609018	**DETS s.Rîşcani**	380	412	154278	154278		63369	100386	63369	100386	45,1	18,5	27,1
79	Grădiniţa Nr.196/ AO "Făguraş"/ 39291011	**DETS s.Rîşcani**	324	340	65522	65522	4000	54170	60470	54170	60470	22,5	18,6	19,8
80	Grădiniţa Nr. 150/ AO "Izvoraş"/ 42402018	**DETS s.Rîşcani**	325	341	74645	74645				65400	41000	25,5	0,0	0,0
81	Grădiniţa Nr. 199 / AO "Lăstăraş"/ 1073232	**DETS s.Rîşcani**	616	659				2623752	2649574	267772	286259	0,0	473,3	446,7
82	Grădiniţa Nr.129 / AO "Prestigiu"/ 1011620007635	**DETS s.Rîşcani**	200	202				4680	10300	40700	10300	0,0	2,6	5,7
83	Gradiniţa Nr.30 / AO "Clopoţel"/ 40556012	**DETS s. Ciocana**	347	350	82242	82242		82243	63843	82243	63843	26,3	26,3	20,3
84	Grădiniţa Nr.67/AO "Salcioara"/ 42591015	**DETS s. Ciocana**	112	114	0	0			46105		46105	0,0	0,0	44,9

85	Gradiniţa Nr.130/ AO "Foişor"/ 40502018	**DETS s. Ciocana**	306	345	0	0	352160	433799	132811	81639	132811	0,0	157,5	42,8
86	Gradiniţa Nr.135/ AO "Curcubeul"/ 42637017	**DETS s. Ciocana**	116	124	108590	108590	3500	40975	40540	40975	40540	104,0	39,2	36,3
87	Gradiniţa Nr.161/ AO "Zimbetul"/ 41389018	**DETS s. Ciocana**	386	402				26000	36000	26000	36000	0,0	7,5	10,0
88	Grădiniţa nr.184 AO „Erudit” 1010620005612	**DETS s. Ciocana**	267	302	247949	660062	130625	247311	660062	114725	278733	103,2	102,9	242,8
89	Gradiniţa Nr. 188/ AO "Zorile Dimineţii"/ 37440018	**DETS s. Ciocana**	324	340				36708	33319			0,0	12,6	10,9
90	Gradiniţa Nr.212/ AO "Îngeraşii"/	**DETS s. Ciocana**	253	344					29980		29980	0,0	0,0	9,7
91	Grădiniţa Nr.225/ AO "Spicuşor"/ 38964012	**DETS s. Ciocana**	737	733				445412	215246	445412	215246	0,0	67,2	32,6
92	Scoala primară nr. 83/ AO "Vlăstar"/ 37080011	**DETS s. Ciocana**	593	592	19936	19936		20913	32597	20913	32597	3,7	3,9	6,1
93	Scoala nr. 35 /AO "Prin greutati spre stele"/----	**DETS s. Ciocana**	292	210				41485	35585	41485	35585	0,0	15,8	18,8
94	Liceul "Ginta Latina"/ AO "Intellego"/ 41748012	**DETS s. Ciocana**	1416	1335	0	0	43240	307442	133594	264202	133594	0,0	24,1	11,1
95	Liceul sportiv nr.2 / Asociaţia educaţie pentru viitor/ 36678013	**DETS s. Ciocana**	430	462				7360	3400	7360	3400	0,0	1,9	0,8
96	Liceul "Constantin Negruzzi”/ AO "Speranţa"/ 26050016	**DETS s. Ciocana**	1073	1048				65437	57994	65437	57994	0,0	6,8	6,1
97	Liceul "Petru Zadnipru"/ AOP "Zadnipru"/ 38897019	**DETS s. Ciocana**	808	795	31098	31098		31098	65000	31098	65000	4,3	4,3	9,1
98	Liceul "Mihai Berozovschi"/ AO LTPA M. Berezovschi/ 37984012 (în datele de la VEN 08 cu acest cod fiscal apare că aparţine Şcolii nr. 87)	**DETS s. Ciocana**	1824	1834	574326	574326	113620	574325	352477	460705	269360	35,0	35,0	21,4
	Total		57848	57768	11208872	10568055	3930222	14829204	12615315	6279907	5807252	21,5	28,5	24,3

Anexa nr. 4 la Raportul de audit

Costul construcţiilor nefinalizate în anii 2009-2011, înregistrate în bilanţul Î.M. DCC

lei

Ramura	Sold la 01.01.2009	2009		Sold la 01.01.2010	2010		Sold la 01.01.2011	2011		Sold la 01.01.2012
		Dt	Ct		Dt	Ct		Dt	Ct	
Construcţia locativă	42102992,08	473450,00		42576442,08	5140611,46	5590226,22	42156827,32	1517376,92	3430539,88	40243664,36
Deservirea socială	4592433,21			4592433,21			4592433,21			4592433,21
Ocrotirea sănătăţii	34340037,24			34340037,24	321470,97	1083578,00	33577930,21	29432,14		33607362,35
Legăturile telefonice	142063,12			142063,12			142063,12			142063,12
Învăţământ public	24208817,15	3039802,65		27248619,80	4823193,61	2113372,01	29958441,40	3298959,37		33257400,77
Cultură	33746000,99	1343601,00	1091425466,66	22966107,33	1453078,50	2825080,00	24136677,83	493902,00		24630579,83
Administraţia publică	8809081,16			8809081,16			8809081,16			8809081,16
Construcţia comunală	7647434,10			7647434,10		2122730,01	5524704,09	63800,00		5588504,09
Gazificarea	27854398,49	8472688,89	9097005,45	27791961,93	5443600,67	2053712,13	12698441,47	1032923,76	1240224,79	12491140,44
Canalizarea menager-fecaloidă	68896341,83	7003920,13		75900261,96	1387469 7,50	1690345 5,57	72871503,54	2170232,48	6925985,88	87647750,14
Apeduct	14925819,45	2125649,36	2182806,70	16833182,11	8549583,91	1763773 7,03	77450289,99	8291616,95	1190884,00	14845761,94
Măsurile contra alunecărilor de teren	32077275,32			32077275,32		3219186,00	28858089,32			28858089,32
Electrificarea	33263293,93	613,00		33269369,93			33269369,93	51,00		33269879,93
Amenajarea drumurilor	106049170,13	9928776,00		115977946,13	2078348 1,03	9489189 5,14	41869532,02	2749214 5,23		69361677,25
Baze, altele	20352409,24	2378200,00	3498183,72	17092045,52		265730,54	16826314,98	540431,00		17366745,98
Reparaţia locativă	27273895,49	3775457,57	2431222,21	27408317,85	2282749,56	6056144,81	23604922,60	5356537,72		28961460,32
Reparaţia ocrotirii sănătăţii	30453066,59	2532206,00	3207705,11	29777567,48	5641846,27	1406650 2,98	21352910,77	7127728,54		28480639,31
Reparaţia apeduct	1634301,11			1634301,11		778329,05	855972,06			855972,06
Reparaţia învăţământ	18710230,22	6756567,92	2026479,71	23440318,43	1122573 0,24	1901774 4,30	15648304,37	1714402 4,02	9980703,36	31794258,03
Reparaţia cultură	5329841,28		317562,00	5012279,28	1197982,40	4076644,97	21336161,71	631931,06	1111826,40	16537213,37
Cooperativele de construcţii	3202933,71			3202933,71			3202933,71			3202933,71
Baza tehnico-materială din str.Uzinelor, 14	3579,00	4888144,38		492393,38			492393,38			492393,38
Total	**515678444,84**	**3394679 3,90**	**2133529 9,56**	**528289939,18**	**8073802 6,12**	**2086429 05,76**	**400385059,19**	**9472309 2,19**	**1489753 1,31**	**480210620,07**

Executarea bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale auditate

(mii lei)

	Anul 2010						Anul 2011				
	Sold neutilizat la 01.01.2010	**Venituri**	**Cheltuieli**	**Excedent/ Deficit**	**Surse de finanţarea deficitului**	**Sold neutilizat la 31.12.2010**	**Venituri**	**Cheltuieli**	**Excedent / Deficit**	**Surse de finanţarea deficitului**	**Sold neutilizat la 31.12.2011**
Comuna Ciorescu											
Aprobat		11531,8	11531,8	-			12394,0	12394,0			
Rectificat	910,9	12133,8	13468,6	-1334,8	423,9	605,4	14046,5	16080,4	-2033,9	1428,4	
Executat	922,7	11880,2	12686,8	-806,6	514,7	630,8	14232,8	14516,3	-283,5	1414,2	1761,5
Efectiv			12361,8					15682,7			
oraşul Cricova											
Aprobat		13135,1	13235,1	-100,0			13203,9	13303,9	-100,0		
Rectificat	1882,6	13657,5	19043,1	-5385,6	3503,0	3343,0	13938,5	18699,5	-4761,0	1418,0	
Executat	2036,3	13891,5	16756,7	-2865,2	4227,6	3398,7	14108,9	15778,2	-1669,3	1607,6	3337,0
Efectiv			17178,2					15991,2			
Satul Ghidighici											
Aprobat		6203,4	6703,4	-500,0			6088,9	6588,9	-500,0		
Rectificat	64,4	8833,8	9471,3	-637,5	573,0	721,9	6064,5	7333,9	-1269,4	547,5	
Executat	64,4	6820,7	7303,3	-482,6	1140,1	721,9	5604,0	7088,5	-1484,4	2379,2	1616,8
Efectiv			7725,5					6768,7			
Comuna Grătieşti											
Aprobat		7806,0	7956,0	-150,0			8112,1	8312,1	-200,0		
Rectificat	914,0	8435,3	9899,4	-1464,1	550,1	967,0	9214,0	10790,5	-1576,5	609,5	
Executat	1099,3	8496,4	9505,1	-1008,7	949,4	1040,0	8883,9	10252,8	-1368,9	892,8	563,9
Efectiv			9403,8					10516,0			
oraşul Vatra											
Aprobat		5534,0	5846,5	-312,5			5322,9	5622,9	-300,0		
Rectificat	2030,8	5713,6	8056,9	-2343,3	312,5	1438,1	5648,9	7387,0	-1738,1	300,0	
Executat	2319,7	5294,4	7427,4	-2133,0	1489,9	1676,6	8317,8	6886,4	1431,4	1928,0	5036,0
Efectiv			7327,3					6865,1			

Sursă: ***Rapoartele privind executarea bugetelor UAT pe venituri şi pe cheltuieli***

Evoluţia veniturilor bugetelor UAT auditate										
										mii lei
Indicatori	**2007**		**2008**		**2009**		**2010**		**2011**|	
	Suma	**%**	**Suma**	**%**	**Suma**	**%**	**Suma**	**%**	**Suma**	**%**
com. Ciorescu										
Venituri totale, inclusiv:	**6512,7**	**100,0**	**8733,6**	**100,0**	**10934,7**	**100,0**	**11879,3**	**100,0**	**14232,8**	**100,0**
1. Venituri proprii	2132,2	**32,7**	2448,5	**28,0**	2605,9	**23,8**	2697,7	**22,7**	3216,9	**22,6**
1.1 Venituri fiscale	1261,0	19,3	1461,4	16,7	1655,3	15,1	1691,6	14,2	2019,0	14,2
1.2 Încasări nefiscale	466,2	7,2	552,5	6,3	551,2	5,0	545,7	4,6	703,7	4,9
1.3 Mijloace speciale ale instituţiilor publice	405,0	6,2	434,6	5,0	399,2	3,7	460,4	3,9	494,2	3,5
2. Transferuri	4380,5	**67,3**	6285,1	**72,0**	8328,8	**76,2**	9181,6	**77,3**	11015,9	**77,4**
or. Cricova										
Venituri totale, inclusiv:	**8163,1**	**100,0**	**9864,1**	**100,0**	**11746,9**	**100,0**	**13891,5**	**100,0**	**14108,9**	**100,0**
1. Venituri proprii	7375,0	**90,35**	6786,5	**68,8**	7062,5	**60,12**	7007,5	**50,44**	7723,3	**54,74**
1.1 Venituri fiscale	5711,2	69,97	5692,8	57,7	5657,7	48,16	5607,9	40,37	5754,0	40,79
1.2 Încasări nefiscale	1240,6	15,2	598,3	6,07	904,5	7,7	892,4	6,42	1374,4	9,75
1.3 Mijloace speciale ale instituţiilor publice	423,2	5,18	495,4	5,03	500,3	4,26	507,2	3,65	594,9	4,2
2. Transferuri	788,1	**9,65**	3077,6	**31,2**	4684,4	**39,88**	6867,5	**49,44**	6343,1	**44,96**
3. Granturi	-	**-**	-	**-**	-	**-**	16,5	**0,12**	42,5	**0,3**
Satul Ghidighici										
Venituri totale. inclusiv;	10179,8	100,0	3963,8	100,0	2863,1	100,0	6820,7	100,0	5604,0	100,0
Venituri proprii:	9427,6	92,61	3264,8	82,37	1912,3	66,79	1873,5	27,47	1941,0	34,65
1.1 Venituri fiscale	8807,0	86,51	2973,9	75,03	1718,2	60,01	1601,5	23,48	1418,1	25,32
1.2 Încasări nefiscale	532,9	5,24	290,9	7,34	194,0	6,78	113,2	1,66	324,0	5,78
1.3 Mijloace speciale ale instituţiilor publice	87,7	0,86	-	0	-	0	158,9	2,33	199,5	3,56
2. Transferuri	752,2	7,39	699,0	17,63	950,8	33,21	4947,2	72,53	3662,5	65,35
com. Grătieşti										
Venituri totale, inclusiv:	**5525,9**	**100,0**	**5922,8**	**100,0**	**7310,4**	**100,0**	**8496,4**	**100,0**	**8883,8**	**100,0**
1. **Venituri proprii**	1353,7	**24,5**	1604,2	**27,09**	1272,6	**17,41**	1450,6	**17,08**	1691,8	**19,05**
1.1 Venituri fiscale	903,6	16,36	982,9	16,6	842,0	11,52	894,3	10,53	1009,3	11,36
1.2 Încasări nefiscale	283,8	5,14	292,8	4,95	228,0	3,12	310,0	3,65	400,1	4,51
1.3 Mijloace speciale ale instituţiilor publice	166,3	3,0	328,5	5,54	202,5	2,77	246,3	2,9	282,4	3,18
2**. Transferuri**	4172,2	**75,5**	4318,6	**72,91**	6037,8	**82,59**	7013,7	**82,55**	7161,9	**80,61**
3. Granturi	-	**-**	-	**-**	-	**-**	32,1	**0,37**	30,1	**0,34**
or. Vatra										
Venituri totale, inclusiv:	**10157,8**	**100,0**	**4627,2**	**100,0**	**6774,3**	**100,0**	**5294,3**	**100,0**	**8317,7**	**100,0**
1. Venituri proprii	11749,0	**115,7**	5278,3	**114,1**	5896,9	**87,1**	5114,8	**96,6**	8064,6	**97,0**
1.1 Venituri fiscale	10165,1	100,1	3930,0	84,9	4578,2	67,6	3882,6	73,3	6437,3	77,4
1.2 Încasări nefiscale	1425,8	14,0	1040,0	22,5	1101,9	16,3	1040,5	19,7	1403,4	16,9
1.3 Mijloace speciale ale instituţiilor publice	158,1	1,6	308,3	6,7	216,8	3,2	191,7	3,6	223,9	2,7

2. Transferuri	-1591,2	**-15,7**	-651,1	**-14,1**	877,4	**12,9**	179,5	**3,4**	253,1	**3,0**
Sursă: Raportul privind executarea bugetelor UAT pe venituri şi cheltuieli, la toate componentele, pe anii 2007-2011										